

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

การสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

Synthesis of English learning enhancement research Series

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทิยา ดวงภุมเมศ

อาจารย์ ดร. นันธิดา จันทรางศุ

กรกฎาคม 2559

สัญญาเลขที่ RDG5740052

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

การสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
Synthesis of English learning enhancement research Series

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทิยา ดวงภุมเมศ

อาจารย์ ดร. นันทิดา จันทรางศุ

สังกัดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัย “การสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้ (Knowledge) ในด้านกระบวนการวิจัย (Research process) และผลการวิจัย (Research result) ของ “ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ประกอบด้วยงานวิจัยที่ได้รับทุนในปีงบประมาณ 2557 2) ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research approach) ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารรายงานการวิจัยความก้าวหน้าและรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 4 แผนงาน (24 โครงการย่อย) และ 9 โครงการเดี่ยว รวมทั้งหมด 33 โครงการ การลงพื้นที่ติดตาม สังเกตการดำเนินงานวิจัยแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเวทีสังเคราะห์องค์ความรู้ในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

ผลการสังเคราะห์ประเภทของโครงการที่ได้รับทุนสามารถสรุปได้ ดังนี้

กลุ่มงานวิจัยที่ได้รับทุนตามกรอบโจทย์การสนับสนุนการวิจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบันในพื้นที่ที่ศึกษา 2) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในรูปแบบต่างๆ ในระบบการศึกษา และ 3) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเน้นการประยุกต์การสื่อสารภาษาอังกฤษของกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น กลุ่มช่างฝีมือ แรงงานในภาคบริการ ผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยว

องค์ความรู้ด้านวิทยาการวิจัย (Research methodology) ประกอบด้วย 1) การใช้กระบวนการทัศน์ การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แนวทางการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research approach) ใน 2 รูปแบบ ได้แก่ Sequential mixed methods approach และ Concurrent mixed methods approach ที่มุ่งศึกษาสภาพการณ์เชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และ 2) การใช้กระบวนการทัศน์การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ที่มุ่งสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา ครู และผู้ประกอบการต่างๆ โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การวิจัย (Research : R) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษ (Need Analysis) ภายใต้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และการสำรวจข้อมูลบนฐานแนวคิดทฤษฎีต่างๆ

และบริบทของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แล้วนำไปสู่ การพัฒนานวัตกรรม (Development : D) การนำข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิจัย (R) มาสร้าง หรือพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชากรหรือเป้าหมายใน การพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ โดยดำเนินการบนฐานแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ วัตถุประสงค์การวิจัย

องค์ความรู้จากผลการวิจัย (Research results)

1. องค์ความรู้จากกลุ่มงานวิจัยสภาพการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมในการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจระดับภูมิภาค พื้นที่ เขต โรงเรียน โดยข้อมูลจาก งานวิจัยในกลุ่มนี้ถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักเรียนไทยในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนการหาแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะที่มีอยู่ เพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยที่อยู่ภายใต้ระบบการศึกษาได้ มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษขาดความรู้ความสามารถในการ สอน และไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการสอนที่มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ 2) การขาดรูปแบบการสอนที่ดีที่เป็น ต้นแบบของการสอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียนของประเทศไทย 3) การขาดคู่มือการสอนที่แนะนำวิธีการ สอนและสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและผู้เรียน และ 4) โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป ทำให้การสอนไม่เป็นไปตามแผน

- พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า 1) ปัญหาระดับนโยบายที่เกิดจากการใช้หลักสูตร แกนกลาง 2) ขาดแคลนครูผู้สอน 3) การบริหารโรงเรียนถูกแทรกแซงจากท้องถิ่น 4) ขาดการส่งเสริมการ เรียนรู้จากครอบครัวเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษและการนำไปใช้ 5) นักเรียนส่วนใหญ่ ขาดโอกาสในการเรียนรู้ เนื่องจากครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและรายได้ต่ำ 6) ครูผู้สอนขาด แรงจูงใจ ความรู้ความสามารถ และเทคนิคการสอนภาษา

- พื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียน) ต้องมีทักษะการ บริหาร 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (2) การวางแผนการดำเนินงาน (3) การนำองค์กร (4) การทำงานเป็นทีม (5) การสร้างแรงจูงใจ และ (6) การสร้างสภาพแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษแบบอัตโนมัติให้เกิดขึ้นกับทั้งผู้เรียนและผู้สอน 2) ผู้สอนมีความคิดเห็นและความเชื่อเชิงบวก ต่อการใช้แนวทางการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง แม้ผลการปฏิบัติการสอนจริงจะมีการใช้แนวทางการเรียนรู้ น้อย 3) การมีส่วนร่วมและอัตโนมัติของผู้เรียนมีอยู่ในผู้เรียนคนไทยในการเรียนการสอนจริง แต่ยังมีการ ปฏิบัติตามแนวทางนี้น้อย และ 4) ครอบครัว ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างมากในการเลี้ยงดูบุตรหลานเพื่อพัฒนา ภาษาอังกฤษ แต่มีการสื่อสาร รวมทั้งการสนับสนุนและการตัดสินใจกับทางโรงเรียนยังอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมกับชุมชนยังอยู่ในระดับต่ำ เพราะครอบครัวมิได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

งานวิจัยกลุ่มนี้มีจุดเด่น คือ 1) ให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลที่จะสามารถนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารการศึกษา ครอบครัวและชุมชน 2) ข้อมูลสภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะพื้นที่ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเชิงพื้นที่และการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 3) การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกันซึ่งเป็นบริบทร่วมของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาแนวทางและกลวิธีการพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนไทยได้อย่างครอบคลุมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามประเด็นที่เป็นข้อจำกัด คือ 1) ข้อมูลโดยเฉพาะวัฒนธรรมการเรียนรู้ยังไม่ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ อาทิ ความแตกต่างระหว่างพื้นที่ โรงเรียน และการบริหารจัดการ ทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอน ความแตกต่างของครูและเด็ก ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ และการใช้กรอบคิดทฤษฎีที่แตกต่างกันในการศึกษาประเด็นเดียวกันจากกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันยังขาดการสรุปผลในภาพรวมที่มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน และ 2) ขาดการนำเอาข้อมูลบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะของแต่ละพื้นที่ที่ศึกษามาใช้ในการกำหนดประเด็นและตัวแปรในการศึกษา จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้ไม่สะท้อนปัญหาหรือสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภายใต้เงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

2. องค์ความรู้จากกลุ่มงานวิจัยที่มุ่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนและครู

2.1 การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) นวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (สาระท้องถิ่นหรือวิถีไทย - Thainess) ได้แก่ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สื่อเสริมทักษะการอ่าน สื่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีจุดเด่น ได้แก่ 1) การสร้างสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (Contextualised materials) ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษจากการที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง 2) การสร้าง Learners engagement ผ่านการใช้ Task-based learning and Project-based learning และ 3) ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ไม่ใช่เพียงแค่เรียน “ภาษา” เท่านั้น เพราะนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ผู้เรียนยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตนด้วย ส่วนข้อจำกัด ได้แก่ 1) การที่ผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบเนื้อหา วิธีการสอน และเป็นผู้ทดลองสอนเองส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถแน่ใจได้ว่า เมื่อผู้วิจัยออก

จากพื้นที่วิจัยแล้ว ครูผู้สอนจะสามารถออกแบบเนื้อหาและวิธีการที่ออกแบบโดยใช้สาระท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาที่เป็นสาระท้องถิ่น เป็นลักษณะของการสร้างการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ผู้สอนจะต้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญอย่างแท้จริง จึงจะนำไปสู่การออกแบบเนื้อหาและสร้างสรรค์สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

2) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4 และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษแบบโฟนิกส์ รูปแบบและชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชุดการอ่านเสริมจากหนังสือเรียน (Reading cards) และชุดการศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีจุดเด่น ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ตั้งอยู่บนกรอบคิดความสามารถทางภาษาที่เป็นสากลนั้น มีความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศ ในขณะที่การออกแบบเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับ โดยที่คำนึงถึงปัจจัยด้านความต้องการเฉพาะของโรงเรียน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และลักษณะของผู้เรียน ทำให้สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างได้ง่ายขึ้น และ 2) วิธีการสอนที่เน้นการใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning) มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ส่วนข้อจำกัด ได้แก่ 1) การออกแบบเนื้อหาบทเรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสาระท้องถิ่นหรือวิถีไทย (Thainess) ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับบริบทใกล้ตัวได้ และ 2) ในกรณีที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองสอนเอง ทำให้ไม่สามารถแน่ใจได้ว่าครูผู้สอนจริงจะสามารถสอนตามเนื้อหาและวิธีการที่ออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้อังกฤษสำหรับครู ได้แก่ ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษประถมศึกษา แอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ แบบบันทึกการเรียนรู้อังกฤษ รวมถึงแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษภายหลังการใช้ชุดฝึกทักษะหรือแอปพลิเคชัน ซึ่งมีจุดเด่น ได้แก่ 1) สื่อการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สร้างขึ้น เป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ในการเข้าถึงและใช้สื่อของครู 2) การสร้างสื่อการเรียนรู้อังกฤษนี้ให้ความสำคัญกับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นจุดตั้งต้นในการออกแบบเนื้อหาและลักษณะของสื่อ จึงทำให้สื่อสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้อังกฤษของครูและสอดคล้องกับเงื่อนไขในการใช้สื่อ และ 3) มีการบูรณาการเทคโนโลยีด้านสื่อ (ภาพ เสียง เทคโนโลยีสารสนเทศ) เพื่อให้สื่อการเรียนรู้อังกฤษที่สร้าง

ขึ้นมีความน่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้อย่างสะดวกในทุกเวลาที่ใช้สื่อต้องการ ส่วนข้อจำกัด ได้แก่ 1) สื่อที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ประสิทธิภาพของสื่อในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ใช้สื่อเป็นหลัก อาทิ การใช้เวลา ความตั้งใจ ความมีวินัยในการใช้สื่อ เป็นต้น 2) ขาดองค์ประกอบในเรื่องของวิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจและกลไกในการติดตาม หนุนเสริมให้ผู้ใช้สื่อมีความกระตือรือร้นในการใช้สื่ออย่างมุ่งมั่นและมีวินัย และ 3) เนื้อหาและขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและรูปแบบสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น ยังไม่มีความโดดเด่นแตกต่างจากสื่อการเรียนรู้ทั่วไปมากนัก

3. องค์ความรู้จากกลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเน้นในการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา งานวิจัยในกลุ่มนี้ได้พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับลูกค้าหรือผู้มารับบริการต่างๆ ได้แก่ ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของตำรวจจราจร ทหาร ผู้ขายอาหารตามสั่ง คนขับรถสองแถว ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ขายของที่ระลึก พนักงานธนาคาร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท่องเที่ยว ซึ่งมีจุดเด่น ได้แก่ 1) สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็น Tailor made ที่มีศักยภาพในการตอบสนองความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มอาชีพได้อย่างตรงประเด็นและสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์การทำงานจริงได้ 2) การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้ให้ความสำคัญกับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เฉพาะของแต่ละกลุ่มอาชีพ ความคาดหวังจากชาวต่างชาติ ระดับพื้นฐานความรู้ของคนในแต่ละกลุ่มอาชีพ และข้อจำกัดในเรื่องการใช้สื่อที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นจุดตั้งต้นในการออกแบบเนื้อหาและลักษณะของสื่อ จึงทำให้สื่อสามารถตอบสนองและเข้าถึงผู้ใช้สื่อในแต่ละอาชีพได้ดี และ 3) หลายโครงการได้มีการขยายผลการดำเนินงาน ด้วยการนำสื่อการเรียนรู้หรือชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไปใช้ในวงกว้างมากขึ้น ส่วนข้อจำกัด ได้แก่ 1) สื่อที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ทำให้ประสิทธิภาพของสื่อในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ใช้สื่อเป็นหลัก อาทิ การใช้เวลา ความตั้งใจ ความถี่ในการใช้สื่อ เป็นต้น และ 2) การขาดกลไกในการกระตุ้น ติดตาม และหนุนเสริมให้ผู้ใช้สื่อมีการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับหน่วยงานระดับนโยบาย

1. การจัดการศึกษาและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้เพื่อการศึกษาและการทำงานในอนาคต

1.1 การพัฒนาผู้เรียนให้เป็น Autonomy learner โดยการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมไปกับผู้สอน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และตนเองเป็นเพื่อนช่วยสอน (Peer tutor/tutee) โดยฝึกทักษะการชี้แนะตามกรอบสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural model of coaching) ในรูปแบบ GROW model (Grow-Reality-Options-Wrap Up) ฝึกทักษะสะท้อนคิด (Reflection) เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ ปรับทัศนคติเชิงบวก ตระหนักรู้ถึงบทบาทความสำคัญของภาษาอังกฤษ เป็นผู้ใฝ่รู้ เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หาโอกาสในการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.2 การพัฒนาผู้สอน โดยเสริมสร้างศักยภาพของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตนเองเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) หรือผู้ชี้แนะ (Coach) เน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของผู้เรียน

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบครัวยุ และชุมชน ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนสนับสนุน ช่วยเหลือ ผลักดันในด้านต่างๆ ที่จะเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ผ่านการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง อันนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.1 กลุ่มนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน บทเรียน และสื่อการสอนภายใต้การบูรณาการกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากลและสาระท้องถิ่น (หรือความเป็นไทย) เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นหลัก ที่เริ่มจากทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตามลำดับ

2.2 กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ (ช่างฝีมือ แรงงานภาคบริการ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยตนเอง (Communicative language teaching and Self-learning) ในลักษณะที่มีเนื้อหาเฉพาะกลุ่มอาชีพ (Tailor-made content) ที่ผู้เรียนสามารถใช้ได้ทั้งการพัฒนาการเรียนรู้และในการทำงานจริง

2.3 กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนภายใต้แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL) และการประยุกต์สาระท้องถิ่นหรือเรื่องราวใกล้ตัวของนักเรียนเพื่อให้การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตของตนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม (ผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน)

2.4 กลุ่มวัยทำงาน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ผสมกับการสร้าง

กลไกการสนับสนุนทั้งด้านกายภาพและจิตวิทยา (Physical and Moral support) การติดตามและประเมินระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

2.5 การเตรียมพร้อมด้านทักษะการสื่อสารสำหรับคนทุกช่วงวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และกลไกในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตของตนเองได้อย่างมีความหมาย

3. การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยตนเองโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการเข้าถึงสื่อและพฤติกรรม การเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม สร้างโอกาสในการฝึกฝนทักษะทางภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงและสามารถนำไปใช้ได้ในการทำงานจริง

4. การจัดการความเปลี่ยนแปลงเพื่อการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

4.1 การลงทุนปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษไปสู่คุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้สอนและผู้เรียน

4.2 สถาบันการศึกษาร่วมกับภาคเอกชนในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลายทางเลือกสำหรับคนทุกช่วงวัย ในลักษณะหลักสูตร กิจกรรมต่างๆ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นผู้นำในการจัดการ

4.3 สถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม ไปสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.4 (เด็ก) กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับภาคเอกชนควรพัฒนาระบบคัดเลือกเสาะหา คัดกรอง ดูแลเด็กผู้มีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาศักยภาพระดับสูงต่อไป

4.5 (เด็ก) การขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนในหลักสูตร English Program หรือ EP, Mini EP, International Program สำหรับเด็กที่มีทักษะภาษาอังกฤษสูง

4.6 (ครู) การลงทุนเพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านภาษาอังกฤษในทุกระดับ ตั้งแต่ระบบการพัฒนาระบบคัดเลือกครูคุณภาพ การสร้างระบบค้นหาหรือแมวมอง (Scout) และระบบการรับและคัดเลือกคนคุณภาพ (Recruit) เพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ ตลอดจนระบบพัฒนาและเพิ่มศักยภาพวิชาชีพครูภาษาอังกฤษที่หลากหลายครอบคลุมครูทุกระดับ และระบบสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะด้านกรอบโจทย์การวิจัย

1. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเชื่อมโยงภาคีต่างๆ ทำงานประสานและเสริมกัน ทั้งท้องถิ่น เขตพื้นที่ โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นการศึกษาองค์ความรู้ และพัฒนาการเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ภายใต้เงื่อนไขบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะเน้นการจัดการในระดับพื้นที่และภาคมากขึ้น
2. การสร้างนวัตกรรมบทเรียนและสื่อการสอนที่พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยสาระท้องถิ่น หรือวิถีไทยที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง
3. การตรวจสอบยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4 เพื่อให้สามารถใช้เป็นต้นแบบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย
4. การสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการทำงานของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มอาชีพที่สมาคมอาเซียนประกาศให้เคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในประเทศสมาชิก และชุมชนแหล่งท่องเที่ยว
5. กิจกรรมและวิธีการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL) ที่สอดคล้องกับทักษะการสื่อสารแต่ละทักษะ ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กไทยในแต่ละพื้นที่ แต่ละช่วงชั้น และเงื่อนไขข้อจำกัดของสภาพการจัดการเรียนการสอนของไทย
6. การสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กไทยในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

Executive Summary

The research entitled “Synthesis of English Learning Enhancement Research Series” consists of three objectives; 1) to compile and synthesize research processes and research results gained from “The series of research projects on the promotion of English learning” granted in 2014 under the targeted research initiative that responded to Thailand development goals in the aspect of education reform and learning creation, 2) to analyze and provide suggestions for concrete utilization of the research results for English learning development, and 3) to provide policy recommendations for the development of future research initiatives in language learning promotion. In so doing, it employed a qualitative research approach using documentary analysis and synthesis to study the progress and final reports of thirty-three research projects comprised of four project series (twenty-four sub-projects) and nine individual projects. Fieldwork monitoring, non-participant observation, semi-structured interviews with researchers and stakeholders, coupled with focus group discussions were also used for data collection.

The synthesis results are as follows:

Grouping of the research projects based on topic-oriented frameworks can be divided into 3 main groups: 1) studies focusing on current situations, problems and obstacles relevant to English language learning environments, 2) projects concentrating on the development of English language learning innovations in the formal education system, and 3) projects aiming at the application of communicative English for diverse target learners such as skilled labors, service business employees, and local tourism entrepreneurs.

Knowledge of research methodologies includes 2 main paradigms: 1) survey research with mixed methods research approaches (i.e. sequential and concurrent mixed method designs) which were used to investigate current area based-situations, and 2) a research and development (R & D) paradigm employed to create or develop innovations in English language teaching models and learning packages for different groups of learners, including school students, university students, teachers, and diverse workforces. This methodology is comprised of 2 steps starting with the use of research (R) to examine target

learner needs of English language which was conducted within theoretical frameworks relevant to research objectives, concepts and theories, and research population contexts. Both qualitative and quantitative data-gathering techniques were employed in this stage. This then led to the development (D) stage where English language learning innovations consistent with the learner's needs or English language competence goals were designed and developed. The result of the needs analysis, concepts and theories relevant to the research objectives was usually used as a foundation for the innovation development.

Knowledge synthesized from research results

1. Knowledge gained from results of the research investigating situations, problems and obstacles relevant to English language learning environments. This group of projects mainly adopted survey methods to gather data from different types of fieldwork, ranging from regions, provinces, districts to schools. The results generally provided basic information that can be used to plan and design English language learning strategies or innovations best suited for Thai students in each area. Moreover, they can also be applied to solve relevant problems or overcome obstacles in a drive to improve English language learning within the formal Thai education system. Key findings are as follows;

- The northeastern region: the survey results show that 1) English teachers lacked language teaching skills and did not see the significance of outcome based-teaching pedagogies, 2) the lack of an effective English teaching model for Thai schools, 3) the lack of English teaching manuals and materials that were suitable for course content, and guidelines on how to develop students' learning environments, and 4) teaching plans were not successfully implemented due to too numerous extra curriculum activities.

- The three southernmost provinces: the results indicate: 1) there was a problem in implementing the basic education curriculum (core curriculum for national education), 2) there were insufficient number of English teachers, 3) local administrations interfered with school management, 4) lack of family support for English learning existed due to their failure to recognize the usefulness of the language, 5) that most students had fewer learning opportunities due to low family income and economic status, and 6) teachers did not have language teaching motivation, skills and techniques.

- Bangkok Metropolitan area: the results show that 1) the school director should have six management skills including (a) capacity to build a shared vision (b) planning (c) leadership (d) teamwork (e) motivation building and (f) ability to create an environment in which autonomous English learning is promoted for teachers and students, 2) teachers had positive attitudes towards self-learning approaches though they rarely applied them to their teaching, 3) participatory and autonomous learning was evident in Thai students' attitudes but was rarely seen in their learning behavior, and 4) families and parents were highly involved in promoting English language learning development in their children but their participation in communication, facilitation and decision-making with schools was only at an average level, and community involvement was at a low level. This was because they did not realize the importance of community in English learning promotion.

The significance of these studies are: 1) they provide information that could lead to the construction of a learning culture through the participation of students, teachers, school directors, families and communities, 2) area based-information about English learning and teaching conditions could be used to solve problems specific to the area, and to develop an English teaching model suitable for different groups of learners in contexts, and 3) the comparison of vocabulary learning methods between Thai and Malaysian students which indicate a different level of learning outcomes could be applied to develop vocabulary learning methods for Thai students. However, limitations of these studies can also be seen as follow: 1) The findings in the area of learning culture do not include factors affecting the development of a learning culture such as contextual differences, school types and management styles, attitudes towards teaching and learning, and differences between teachers and students. All of these could lead to inaccurate generalizations. Moreover, there still lacks conclusive analysis and synthesis of results that derive from using diverse conceptual frameworks for investigating a single research topic from different groups of samples. 2) Since the social and cultural contexts of the research are often overlooked when designing research topics and variables, the findings do not reflect English language learning and teaching problems or situations conditioned by socio-cultural factors in the area under study.

2. Knowledge derived from results of the research focusing on creating English language learning innovations for students and teachers

2.1 The construction of English language learning innovations for students can be divided into 2 categories as follows:

2.1.1 Innovations in English language teaching materials with contextualized content (local ‘Thainess’-based lessons), including a set of reading and writing activities, reading cards, communicative English teaching materials. The significance of these studies are: 1) contextualized material is an innovation that can effectively enhance students’ English learning because it allows students to relate the English lesson being studied with real life experiences, 2) the development of learner engagement can be done through the application of task-based learning and project-based learning approaches, and 3) students are able to learn English in a meaningful way where English is not just a ‘language’ but a projection of their own social and cultural life (i.e. local identity). Nevertheless, there are also certain limitations inherent in these studies, such as the fact that, 1) since the contextualized lesson and teaching activity was designed and put to trial by the researcher, it cannot be assured that after the completion of the research projects, English teachers will be able to create contextualized lessons as well as design teaching activities themselves, and 2) designing and teaching localized English lessons essentially requires teachers’ understanding and awareness of its integrated nature.

2.2.2 The development of English language teaching approaches for improving the English language competence of primary and secondary school students and undergraduates includes phonics books, communicative English learning packages, reading cards, and a set of English learning lessons through information technology system. The benefits of these studies are as follows: 1) the development of English language teaching models which was based on an international competency framework corresponds to the national policy of English language learning. In addition, the design of lessons, teaching and learning pedagogies draw from widely recognized concepts and theories while taking into account factors such as the particular needs of schools, teachers’ problems in teaching and the nature of students. Consequently, this makes the teaching models easily applicable in

all schools. 2) The use of task-based learning as a teaching method is suitable for the development of communicative English ability of basic education students. This is because it provides students with opportunities to practice their English in mock situations similar to real life. Yet, its limitations are: 1) the lesson design does not utilize local ‘Thainess’ content that enables students to relate to English learning to their cultural context. 2) In the case where researchers played a major part in teaching experiments, it is uncertain that the ‘real’ English teacher will be able to apply the teaching materials and techniques effectively.

2.2 The construction of English language learning innovations for teachers includes communicative English materials for primary school teachers, a communicative English and Thai language application for special education teachers, learning memos and English skills posttests. The significance of these studies are: 1) the English language learning materials were designed particularly for self-learning so as to overcome limitations of teachers’ time and access constraint, 2) the design of materials was based on teachers’ needs and requirements for communicative English, thus, it can respond to the teacher’s ‘real’ needs and their usage condition, and 3) communication technology (image, sound and information technology) was incorporated into building these learning materials so as to make them more appealing, easily comprehensible and accessible. However, there are limitations to these studies, such as: 1) since these are a type of self-learning materials, their effectiveness in developing communicative English skills is dependent upon the users’ commitment (such as time devotion, intention and self-discipline), 2) there is a lack of motivation methods, monitoring and supporting mechanisms that can help users to stay focused, enthusiastic and disciplined, and 3) the design of the content learning processes and materials is not that distinctive from other existing learning materials.

3. Knowledge derived from results of the research focusing on applying English for development. This group of research projects has developed innovations aiming to strengthen and improve English knowledge and skills for diverse workforces for whom proficiency in English communication is needed for customer services. It includes self-learning packages of listening and speaking for traffic police, soldiers, food sellers, taxi drivers, ecotourism operators, souvenir sellers, bank officers and community enterprise staffs, and a

communicative English training manual for people living in tourist communities. The benefits of these studies are: 1) the communicative English learning package was tailor made to respond to the need of each target group and it can also be employed in ‘real’ working situations, 2) the learning material was created in accordance with user needs and specific requirements for English, the expectations of foreigners, level of knowledge and competence of each profession, and the material usage condition, meaning that the package can thus better serve and reach people in each sector, and 3) several projects have already promoted the application of their materials to a wider circle of users. There are ,however, some limitations such as 1) the success of communicative English development through the use of these self-learning materials is conditioned by the user’s time commitment, intention and frequent practice, and 2) motivation methods, monitoring and supporting mechanisms that encourage users to make use of these materials consistently are not mentioned.

Suggestions for policy makers concerning English language learning development

1. Education administration and the construction of a learning culture to enhance English competency of basic education students for the purpose of study and future work.

1.1 Developing autonomous English language learning through the participation of students and teachers, student-centered approach and peer tutor/tutee techniques which can be done by using the socio-cultural model of coaching following the GROW model (Grow-Reality-Options-Wrap Up), building reflective thinking skills to develop students’ motivation, positive attitudes and awareness of the importance of English, and encouraging self-motivated learners for consistent improvement and seeking learning opportunities both inside and outside the classroom.

1.2 Enhancing teachers’ competence in the aspect of participative teaching and learning approaches where learners are the central focus and teachers become facilitators or coaches. The emphasis is put on the learner’s individual performance and competence.

1.3 The participation of school administration, families, and communities in creating the learning environment as well as supporting, assisting and driving for the provision of

English language practice in real life situations or quasi-real life circumstances can lead to English learning achievement.

2. Development of English language learning innovations and the application of English for development for all target groups.

2.1 Basic education students: developing English language teaching and learning models, lessons and teaching materials using the conceptual framework of international competency coupled with the localized (Thainess) approach to enhance communicative English abilities beginning with listening, speaking, reading and writing skills respectively.

2.2 Diverse workforces (craftsmen, hospitality staff, tour operators and local communities): developing communicative English language self-learning materials containing tailor-made content which is beneficial for both learning improvement and the daily working life of the learner.

2.3 English teachers/ coaches: developing English communication skills, task-based learning techniques and contextualized content to make English learning more meaningful and relevant to the student's life which is done through the participation of students, teachers and people in surrounding communities.

2.4 Professionals: developing communicative English language self-learning packages specifically for each occupation using the information technology that allows easy access while building physical and moral support mechanisms as well as constant monitoring and evaluation.

2.5 Preparing all age groups for communicative English in ASEAN: motivating Thai people to develop communicative English skills through the use of an approach that enables learners to meaningfully relate their English learning to their daily life experiences.

3. Applying information technology to design innovations: using appropriate information technologies to create communicative English self-learning materials that are accessible and correspond to the learning behavior of each target group together with practical opportunities applicable in working situations.

4. Change management for English teaching and learning reforms

4.1 Investing in leading factors to improve the basic education system and learning environment as a whole so as to enhance the English learning environment and atmosphere and learners' potential. This is, in particular, an investment in information technologies that can help improve both teachers and learners.

4.2 Encouraging collaboration between education institutions and private sectors in supporting the development of English learning for all ages such as courses and activities. Such initiatives should be spearheaded by higher education institutions.

4.3 Higher education institutions play a key role in coaching the research and development of new knowledge and innovations for basic education.

4.4 (Students) The Ministry of Education should join hands with the private sector to develop student selection, screening and caring processes so as to foster English competent students for a higher level of development.

4.5 (Students) Increasing the number of English programs (EP), Mini English programs and international programs to accommodate students who have already achieved a high level of English competency.

4.6 (Teachers) Investing in the development of English teaching personnel, starting with the development of screening, scouting, and recruitment systems that facilitate the recruitment of talented people into professional English teaching education. Additionally, systems of professional English teaching enhancement that include all levels of English teachers, and classroom research should also be created.

Suggestions for further research initiatives

1. The construction of a learning culture through the participation of key stakeholders (in collaboration with all sectors involved such as local communities, local administration, schools, higher education institutions) which focuses on knowledge building and learning culture development corresponding to local contexts. This will also facilitate the Ministry of Education's policy of area based management.

2. The development of local 'Thainess'-based communicative English lessons and teaching materials that can be effortlessly adapted and implemented by teachers.

3. The validation of the communicative English teaching models developed for primary and secondary school students so that they can be used as national English teaching models.

4. The development of communicative English learning innovations that contain tailor-made language functions and expressions for professionals, who can move freely within ASEAN member states, and those required in touristic communities.

5. Developing English learning activities and strategies using task-based learning approaches that suit each communicative skill, the learning nature of Thai students in each area and each grade, and which correspond to the conditions and limitations of the Thai education system.

6. Inspiring Thai children to develop communicative English learning and skills on a regular basis.

สารบัญ

บทที่ 1	1
ที่มาและความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
แนวคิดในการสังเคราะห์งานวิจัย	4
กรอบแนวคิดเชิงกระบวนการในการสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัย	6
วิธีการวิจัย.....	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
ข้อจำกัดในการวิจัย	11
บทที่ 2	12
กลุ่มที่ 1: การจัดการสภาพแวดล้อม การสร้างแรงจูงใจ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	12
1.1 แผนงานวิจัย “การสร้างสรรคัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและครูสอน ครอบครั และชุมชน”	12
1.2 แผนงานวิจัย “การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้”	13
1.3 โครงการวิจัย “การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย”	15
กลุ่มที่ 2: การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	16
2.1 แผนงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”	16
2.2 โครงการวิจัย “ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา”	17
2.3 โครงการวิจัย “โครงการพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร สำหรับครูการศึกษาพิเศษ”	18
2.4 โครงการวิจัย “การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ เขมรในเขตอีสานใต้	18
2.5 โครงการวิจัย “การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่ง ท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น”	19
2.6 โครงการวิจัย นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย”	19

2.7 โครงการวิจัย “การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา”	20
กลุ่มที่ 3: การประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา.....	21
3.1 แผนงานวิจัย “การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”	21
3.2 โครงการวิจัย “การศึกษาต้นแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”	22
3.3 โครงการวิจัย “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร”	23
ประเด็นที่เป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจ	24
บทที่ 3	27
1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาสภาพการณ์จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	27
1.1 แนวคิดการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้	27
1.2 แนวคิดการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง (Autonomous Learning)	28
1.3 อัตตาณัติของผู้สอนและผู้เรียน (Teacher Autonomy, Learner Autonomy).....	28
1.4 การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน	29
1.5 การสอนในศตวรรษที่ 21	29
1.6 หลักสูตรขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	30
1.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษา	31
1.8 กลวิธีการสอนภาษาต่างประเทศและลักษณะของผู้สอนที่ดี	31
1.9 วิธีการสอนตามแนวคิดมนุษยนิยม (Humanistic Approaches)	32
2. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	32
2.1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษ (Needs Analysis).....	32
2.2 กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages -CEFR).....	33
2.3 แนวคิดเรื่องคำศัพท์และเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้เรียน.....	34
2.4 แนวทางในการสร้างบทเรียน	35
2.5 แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT).....	35
2.6 แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL).....	36
2.7 แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre-based Approach)	36
2.8 แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	37
2.9 แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	38

2.10 ทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho-Cybernetics)	39
บทที่ 4	42
1. การออกแบบงานวิจัยโดยใช้กระบวนการทัศนการวิจัยเชิงสำรวจ	42
1.1 แผนงานที่ใช้กระบวนการทัศนการวิจัยเชิงสำรวจ 2 แผนงาน	42
1.2 โครงการเดียวที่ใช้กระบวนการทัศนการวิจัยเชิงสำรวจ	43
กรอบแนวคิดของการออกแบบงานวิจัยเชิงสำรวจในภาพรวม	44
2. การออกแบบงานวิจัยโดยใช้กระบวนการทัศนการวิจัยและพัฒนา	45
กรอบแนวคิดของการออกแบบงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในภาพรวม	46
บทที่ 5	47
1. สภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน	47
1.1 สถานการณ์ของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน	47
1.2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	53
1.3 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	54
1.4 การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย	58
1.5 ประเด็นสำคัญที่ได้เกี่ยวกับสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน	60
2. กระบวนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้นักเรียน	62
2.1 นวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (สาระท้องถิ่น)	62
2.2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	66
3. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู	70
3.1 ก่อนการออกแบบชุดฝึกทักษะและแอปพลิเคชันภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	70
3.2 การสร้างสื่อการเรียนรู้	71
3.3 ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบทดสอบพัฒนาการทางภาษาอังกฤษ	71
3.4 การทดลองใช้สื่อการเรียนรู้	71
3.5 นวัตกรรมสำคัญที่ได้จากการใช้ประเด็น	72
4. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กลุ่มคนอาชีพต่างๆ	72
4.1 การศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษและประเด็นของเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา (Need analysis) ของผู้ประกอบการอาชีพแต่ละกลุ่ม	73
4.2 การสร้างสื่อการเรียนรู้	73
4.3 การสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ใช้สื่อ	74
4.4 การทดลองใช้สื่อการเรียนรู้	74
4.5 ประเด็นสำคัญที่ได้จากการใช้นวัตกรรม	74

5. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder).....	75
5.1 บทบาทของนักเรียน.....	80
5.2 บทบาทของครู	80
5.3 บทบาทของผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ.....	81
6. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	81
บทที่ 6	83
1. กลุ่มงานวิจัยที่ได้รับทุนตามกรอบโจทย์การสนับสนุนการวิจัย	83
2. องค์ความรู้ด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Research methodology).....	84
3. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	85
4. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มงานวิจัยที่มุ่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับ	87
5. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเน้นในการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา	90
6. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	91
ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับหน่วยงานระดับนโยบาย .	92
ข้อเสนอแนะด้านกรอบโจทย์การวิจัย.....	95
ข้อควรพิจารณาในการออกแบบการวิจัย.....	96
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก ก	100
ภาคผนวก ข	119
ภาคผนวก ค	204

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

“การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” เป็นประเด็นการพัฒนาสำคัญที่สร้างความตื่นตัวให้กับทุกภาคส่วนในสังคมไทย เนื่องมาจากการที่ประเทศไทยเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (Asian Community) ร่วมกับประเทศในอาเซียนอีก 10 ประเทศ ในปีพุทธศักราช 2558 ซึ่งประชาคมอาเซียนได้กำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสาร (Communication) ระหว่างประเทศสมาชิกภาษาด้วยกัน ดังนั้น การพัฒนาความรู้ด้านภาษาอังกฤษของคนในประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและนานาประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากผลการจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของบริษัทเอ็ดยูเคชั่น เพิร์สท์ (อีเอฟ) สถาบันภาษาในประเทศไทย พบว่า ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ที่อันดับที่ 55 จาก 60 ประเทศ โดยร่วงจากอันดับเดิมที่ 53 ในปี 2012 และถือว่าอยู่ในประเภท “ทักษะต่ำมาก” และหากเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียนถือว่าไทยอยู่อันดับท้ายสุด (หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์, 2557) ประเด็นที่น่าสนใจคือ รายงานผลการจัดอันดับขององค์กรเดียวกันในปี ค.ศ. 2014 ซึ่งได้ทำการสำรวจความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้นเป็น 63 ประเทศ (จากที่เคยสำรวจไว้ 44 ประเทศ ในปี ค.ศ. 2011) พบว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 48 มีค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก 39.41 เป็น 47.79 แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับมีความสามารถต่ำมาก (Very Low Proficiency) เช่นเดิม ในขณะที่เวียดนามซึ่งมีค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก 44.32 เป็น 51.57 เปลี่ยนไปอยู่ในระดับความสามารถต่ำ (Low Proficiency) และอยู่ในอันดับที่ 33 จาก 63 ประเทศ (สันติพจน์ กลัปดี, 2558) ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และนโยบายในการพัฒนาเพื่อยกระดับความสามารถทางทักษะทางภาษาอังกฤษของประชาชนทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัตินั้น ยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและถือว่าประสบผลสำเร็จน้อย โดยเฉพาะหากดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนไทยจากการศึกษาในระบบทุกระดับการศึกษา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผู้บริหารจัดการทุนวิจัยมุ่งเป้าหมายประจำปี 2557 โดยเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบข.) พิจารณาเห็นว่า การพัฒนาการศึกษาด้านภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน จึงจัดเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษขึ้นโดย

การระดมความคิดเห็น จากผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยทำให้ได้ข้อสรุปประเด็นสำคัญเร่งด่วน 3 ประเด็นใหญ่ๆ ที่จะนำไปสู่การสนับสนุนให้เกิดการวิจัย ดังนี้

1. การจัดการสภาพแวดล้อม การสร้างแรงจูงใจ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ (1.1) การจัดการสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจ โดยผ่านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น การพัฒนารูปแบบการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน (English corner, English club) การจัดการสภาพแวดล้อมในชุมชน การส่งเสริมภาษาอังกฤษสำหรับชุมชน (Community Centre) (1.2) การพัฒนาระบบ กระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และ ภาคี ภาคส่วนต่างๆ นอกระบบการศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู นักเรียน ชุมชน ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และ (1.3) การศึกษารูปแบบความสำเร็จและบทเรียนนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ดี (Good practice) ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งระบบกลไก กระบวนการการทำงานเชิงพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในบริบทต่างๆ

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ (2.1) การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ในรูปเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ เช่น การสร้าง Application การสร้างสื่อด้วยคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ (2.2) รูปแบบการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษที่เชื่อมโยงกับนวัตกรรมการสอนที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ (2.3) การสำรวจและประมวลสื่อ นวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา ได้แก่ (3.1) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ บนฐานคิดเรื่องความสามารถในการแข่งขัน (Competency base) ของกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มช่างฝีมือ แรงงานในภาคบริการ ผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมกับองค์กรในท้องถิ่น (3.2) การพัฒนาภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการทำงานของกลุ่มด้อยโอกาสเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (3.3) การพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าสู่วิชาชีพในสายช่างเทคนิค อาชีวศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (3.4) การเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาภาษาอังกฤษ เชื่อมโยงกับภาษาต่างๆ รวมทั้งพหุภาษา เพื่อการเรียนรู้สู่การเพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

จากการประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษประจำปีงบประมาณ 2557 มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยมุ่งเป้าหมายประจำปี 2557 จาก คอบข. ทั้งหมด 4 แผนงาน (24 โครงการย่อย) และ 9 โครงการเดี่ยว รวมทั้งหมด 33 โครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการชุดโครงการ “การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยดังกล่าวเกิดพลังในการพัฒนางานวิจัยทั้งในด้านองค์ความรู้ การออกแบบการวิจัย และผลจากการวิจัย ที่นำไปขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำ “โครงการสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการ

ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” เพื่อถอดความรู้ที่ได้จากโครงการวิจัยต่างๆ ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย และเพื่อขยายองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยดังกล่าวให้นำไปสู่ความสามารถในการขยายผลการวิจัย ไปสู่การปฏิบัติผ่านการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ โดยตั้งอยู่บนฐานองค์ความรู้ที่ได้จากชุดโครงการ “การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้ (knowledge) ที่ได้จากการวิจัยของ “ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย กระบวนการวิจัย (Research process) และผลการวิจัย (Research result) ที่ได้รับทุนในปีงบประมาณ 2557
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา แก่เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบข.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

คำถามในการวิจัย

1. องค์ความรู้ (knowledge) ที่ได้จากการวิจัยของ “ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย กระบวนการวิจัย (Research process) และผลการวิจัย (Research result) ที่ได้รับทุนในปีงบประมาณ 2557 มีอย่างไรบ้าง
2. แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม มีลักษณะอย่างไร
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา แก่เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบข.) และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ควรเป็นอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับฝ่ายนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้เฉพาะในด้านกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยของโครงการวิจัยที่อยู่ภายใต้ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ตลอดจนวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้เกี่ยวข้อง และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research approach)

แนวคิดในการสังเคราะห์งานวิจัย

แนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยที่นำมาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานครั้งนี้ เริ่มจากการทำความเข้าใจ ความหมายและกระบวนการสังเคราะห์ ดังนี้

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง เทคนิควิธีการวิจัยตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่นำ ผลการวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ ทำให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ หรือชุดความรู้จากการวิจัยที่มีลักษณะที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการสังเคราะห์งานวิจัยมีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ คือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แต่ละเรื่องให้ข้อค้นพบแต่ละมุมของปรากฏการณ์ที่ต้องการ ศึกษา และเมื่อนำผลการวิจัยมาสังเคราะห์รวมกัน ผลการสังเคราะห์ที่ได้รับจะมีความกว้างขวางและลุ่มลึก มากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยมีกระบวนการ ดังนี้ (วิลาวณีย์ พิเชียรเสถียร, 2555)

1. รวบรวมและทบทวนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ผลงานวิจัย ครอบคลุมประเด็นปัญหาของงานวิจัย ขั้นตอนการทำวิจัย ผลการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และจุดอ่อน จุดแข็ง
3. บูรณาการความรู้จากงานวิจัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์
4. นำเสนอทิศทางการต้องการการวิจัยในอนาคต
5. เผยแพร่นำเสนอข้อมูลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

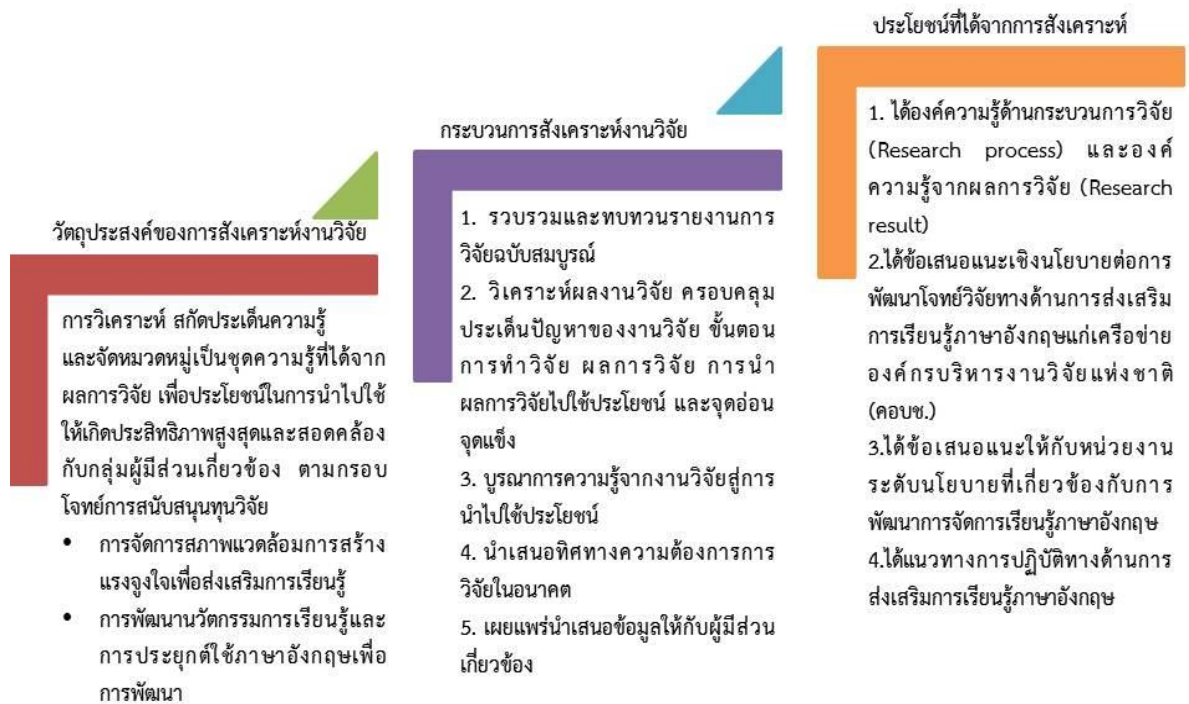
ทั้งนี้ การสังเคราะห์งานวิจัย สามารถทำได้ทั้งการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) คือ การประมวลข้อมูลจากงานวิจัยเพื่อสรุป ตีความและนำเสนอเป็นชุดความรู้ และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) เป็นการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยในเชิงสถิติ เพื่อนำมาสู่ข้อสรุปข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยในเชิงปริมาณ

ลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย

1. การนำเอาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายภายใต้ประเด็นเดียวกันมาสรุปให้เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือตัวแบบใหม่
2. การสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นการสังเคราะห์มาจากผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปในหัวข้อเรื่องเดียวกัน
3. การสังเคราะห์งานวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ หรือการตกผลึกทางความคิดที่ได้มาจากผลงานวิจัยหลายชิ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา
4. เป็นการมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) เป็นวิธีการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การสังเคราะห์งานวิจัย คือ การรวบรวม สกัด และจัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยหลายๆ เรื่องภายใต้ประเด็นวิจัยหลักเดียวกัน เพื่อให้ได้ชุดความรู้หรือตัวแบบที่มีลักษณะกว้างและลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการตอบ/แก้ไขปัญหา อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม หรือบ่งบอกแนวโน้มความต้องการในการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคณะวิจัยได้นำมาปรับใช้ในการดำเนินงานวิจัย ดังแผนภาพด้านล่าง

กรอบแนวคิดเชิงกระบวนการในการสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัย

ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารรายงานความก้าวหน้าและรายผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนภายใต้ “ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4 แผนงาน (24 โครงการย่อย) และ 9 โครงการเดี่ยว รวมทั้งหมด 33 โครงการ ดังนี้

1. แผนงาน “การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” (ประกอบด้วย 7 โครงการย่อย)
1) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายของที่ระลึกในภาคเหนือตอนบน
3) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายอาหารตามสั่งในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน

4) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจจราจรในภาคเหนือตอนบน
5) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวในจังหวัดเชียงใหม่
6) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรทางการทหารในภาคเหนือตอนบน
7) การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของพนักงานธนาคาร
2. แผนงาน “การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (ประกอบด้วย 5 โครงการย่อย)
1) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2) การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3) การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4) การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5) การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. แผนงาน “การสร้างสรรคัวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ครอบครัวและชุมชน” (ประกอบด้วย 3 โครงการย่อย)
1) การสร้างสรรคัวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา
2) การสร้างสรรคัวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้สอน

3) การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน
4. แผนงาน “การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้” (ประกอบด้วย 8 โครงการย่อย)
1) การศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการบริหารและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิคริสเตียน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ : การส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3) การศึกษาแนวทางการยกระดับการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
4) สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
5) สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนใต้
6) ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
7) ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนาภาษาอังกฤษตามหัวข้อกรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปัตตานี
8) การศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
5. โครงการเดี่ยว จำนวน 9 โครงการ
1) ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา
2) การพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในอาชีพครูการศึกษาพิเศษ

3) การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้
4) การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น
5) การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย
6) นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย
7) การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ
8) การศึกษาต้นแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
9) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรีกรุงเทพมหานคร

2. การลงพื้นที่เพื่อติดตาม สังเกตการดำเนินงานวิจัยแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) และสัมภาษณ์นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยที่ได้รับทุนฯ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์นักวิจัย (จำนวน 1 คนต่อโครงการ) ได้แก่

- 1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา อาทิ การประสานพื้นที่ การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง และการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา
- 2) ความสอดคล้องของกระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
- 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย
- 4) ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัยนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ และการจัดการประเด็นเหล่านั้น

5) ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ อาทิ การออกแบบหรือจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ การพัฒนานวัตกรรม การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา

6) บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนร่วมในโครงการวิจัย (จำนวน 2 คน ต่อโครงการ) ได้แก่

1) บทบาทในโครงการวิจัย

2) ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3. การจัดเวทีสังเคราะห์องค์ความรู้โครงการวิจัยที่ได้รับทุน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารรายงานการวิจัย การสังเกตและการสัมภาษณ์ รวมถึงการแลกเปลี่ยนการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการยืนยันและทำให้ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์มีความชัดเจนครอบคลุมยิ่งขึ้นแล้ว ยังทำให้ได้เห็นประเด็นรอบโจทย์การวิจัยในอนาคต และที่สำคัญเป็นการสื่อสารข้อมูลการวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยรูปแบบการจัดเวทีใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) มีผู้เข้าร่วมสนทนา คือ นักวิจัยที่ของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนฯ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในด้านนโยบายการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและด้านการกำหนดกรอบโจทย์การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับประเด็นที่ใช้การสนทนากลุ่มในเวทีสังเคราะห์ฯ ได้แก่

1) ผลการวิจัย (Research result) จากโครงการวิจัยทั้งหมด ได้นำเสนอองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในด้านการออกแบบหรือจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจ การพัฒนานวัตกรรม การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา ในลักษณะใดบ้าง

2) การนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติมีแนวทางอย่างไรบ้าง

3) แนวทางการบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมควรเป็นอย่างไร และมีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในประเด็นไหนบ้าง

4) ประเด็นการวิจัยทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ยังมีความต้องการ/จำเป็น มีอะไรบ้าง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ด้านกระบวนการวิจัย (Research process) และองค์ความรู้จากผลการวิจัย (Research result)

2. ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

3. ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
4. เกิดเครือข่ายนักวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ระยะเวลาในการดำเนินงานวิเคราะห์และสังเคราะห์รายงานการวิจัยของโครงการต่างๆ มีค่อนข้างจำกัด เนื่องจากโครงการวิจัยที่ต้องนำมาสังเคราะห์เกือบทั้งหมดได้ขอขยายเวลาในการดำเนินงานวิจัย
2. ความล่าช้าในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้ทุนฯ หลายโครงการ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ต้องปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมาย วิธีการออกแบบงานวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับโจทย์และวัตถุประสงค์การวิจัย ส่งผลกระทบบ้างทำให้ช่วงเวลาในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์ไม่เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนด
3. การไม่ส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของโครงการวิจัยบางโครงการทำให้ไม่สามารถได้ข้อมูลมาใช้ในการสังเคราะห์

บทที่ 2

การจัดกลุ่มโครงการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

บทนี้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโครงการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยการจัดกลุ่มตามกรอบโจทย์การสนับสนุนการวิจัย ได้แก่ 1) การจัดการสภาพแวดล้อม การสร้างแรงจูงใจ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 2) การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และ 3) การประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา โดยพิจารณาจากประเด็น ประชากรในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยของโครงการวิจัยที่ได้รับทุน ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1: การจัดการสภาพแวดล้อม การสร้างแรงจูงใจ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

โครงการวิจัยที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้เป็นโครงการวิจัยที่มีประเด็น วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวิจัยที่มุ่งเน้นในเรื่องศึกษาสภาพการณ์ ปัญหา อุปสรรคของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในพื้นที่ต่างๆ การพัฒนาระบบ และกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และ ภาคี ภาคส่วนต่างๆ ซึ่งมีโครงการวิจัยดังต่อไปนี้

แผนงานวิจัย 1.1 “การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและครูสอน ครอบครัวและชุมชน” ซึ่งประกอบด้วย 3 โครงการย่อย ได้แก่

- โครงการย่อยที่ 1 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา
- โครงการย่อยที่ 2 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและครูสอน
- โครงการย่อยที่ 3 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย คือ เพื่อพัฒนาแนวทางในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและครูสอน ครอบครัวและชุมชน

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
- 2) ผู้สอน (ครู) ภาษาอังกฤษ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต
1 และเขต 2
- 3) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
- 4) ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ
เขต 2
- 5) ชุมชนหรือตัวแทนสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 1 และเขต 2

ผลลัพธ์ของแผนงานวิจัย ได้แก่

- 1) ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ของผู้เรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 2) แนวทางการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ครอบครัวและชุมชน
- 3) ข้อเสนอเชิงนโยบายในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนใน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ครอบครัวและ
ชุมชน

1 2.แผนงานวิจัย “การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้” ซึ่ง
ประกอบด้วย 8 โครงการย่อย ได้แก่

- โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมจัดการบริหารและการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิคริสเตียน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- โครงการย่อยที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน
ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษา: โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- โครงการย่อยที่ 3 การศึกษาแนวทางการยกระดับการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษของ
นักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

- โครงการย่อยที่ 4 สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- โครงการย่อยที่ 5 สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนใต้
- โครงการย่อยที่ 6 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- โครงการย่อยที่ 7 ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนาภาษาอังกฤษตามหัวข้อ : ทัศนศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปัตตานี
- โครงการย่อยที่ 8 การศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3) เพื่อหาแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิคริสเตียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) ผู้บริหารต้นสังกัด (สช.) ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส
- 4) ผู้บริหาร และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 5) ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตอำเภอเมือง ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

6) ครู และนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในเขตอำเภอเมือง ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

7) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปัตตานี

8) อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่ศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ในสถาบันอุดมศึกษา 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จังหวัดปัตตานี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จังหวัดนราธิวาส

ผลลัพธ์ของแผนงานวิจัย ได้แก่

1) ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) องค์ความรู้ใหม่สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เป็นต้น

3) แนวทางกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 โครงการวิจัย “การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1) เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย

2) เพื่อทราบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซียที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส) และมาเลเซีย (รัฐกลันตัน เปรัก เคดาห์)

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย

กลุ่มที่ 2: การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

โครงการวิจัยที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้เป็นโครงการวิจัยที่มีประเด็น วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวิจัยที่มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับต่างๆ การสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในรูปแบบเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ และการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีโครงการวิจัยดังต่อไปนี้

แผนงานวิจัย 2.1 “การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งประกอบด้วย 5 โครงการย่อย ได้แก่

- โครงการย่อยที่ 1 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- โครงการย่อยที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- โครงการย่อยที่ 4 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- โครงการย่อยที่ 5 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย คือ เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสามารถพัฒนา 6 ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนได้ตามมาตรฐาน CEFR - The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 2) เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 3) เพื่อทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาสังกัด สพฐ. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 20 จังหวัด
 - 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านพระยีน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น
 - 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านโต้นศรีพิมลวิทยา และโรงเรียนบ้านหินเหิบศิลาทิพย์ เขตอำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น
 - 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพระบุบ้านหันราษฎร์ประสาธ และโรงเรียนหนองโพธิ์ประชานุกุล เขตอำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น
 - 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระยีนวิทยาคาร เขตอำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น
- ผลลัพธ์ของแผนงานวิจัย ได้แก่
- 1) ข้อมูลสภาพแวดล้อมและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 2) รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (นักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4)

2.2 โครงการวิจัย “ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนภาษาอังกฤษนักเรียนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จังหวัดเชียงใหม่

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

2.3 โครงการวิจัย “โครงการพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ
- 2) เพื่อศึกษาความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน

- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มครูการศึกษาพิเศษ (นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาเอกการศึกษาพิเศษชั้นปีที่ 5)

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ แอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ

2.4 โครงการวิจัย “การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้สื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ สื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.5 โครงการวิจัย “การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จาก 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5) ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น

2.6 โครงการวิจัย นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนดีขึ้นในมิติต่างๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
- 2) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษและความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนในการดำเนินกิจกรรมจำลองการเป็นมัคคุเทศก์
- 3) เพื่อเสริมสร้างทัศนคติและความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนโดยใช้สื่อนวัตกรรมบทเรียนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่สร้างขึ้น

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียน 1 แห่งในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาวะสุ่มเสี่ยงต่อการสูญหายทางวัฒนธรรม อันเนื่องมาจากการเข้ามาอาศัยของแรงงานชาวพม่าจำนวนมาก

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ นวัตกรรมสื่อการสอนบทเรียนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรและบทเรียนภาษาอังกฤษ 1 ชุด ที่สร้างขึ้นจากฐานรากความเป็นท้องถิ่นไทย)

2.7 โครงการวิจัย “การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1) เพื่อวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังกระบวนการศึกษาเรียนรู้ การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนการจัดการความรู้และการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นเนื้อหาวิชา เอกสารประกอบการศึกษาเรียนรู้ คู่มือผู้สอนและชุดการศึกษาเรียนรู้ การทดลองระบบหลักสูตร การทดลองวัดและประเมินผลหลักสูตร และการหาประสิทธิภาพชุดการศึกษาเรียนรู้

2) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่กำลังคนของประเทศที่สนใจ จำนวนประมาณ 60 คน ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการเพื่อปลูกฝังกระบวนการศึกษาเรียนรู้ การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนการจัดการความรู้และการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างนิสัยการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะและสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษมาใช้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย นักศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แคลิฟอร์เนีย) และผู้สนใจพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย คู่มือวิทยากร คู่มือผู้เข้ารับการศึกษาเรียนรู้ หลักสูตรและชุดการศึกษาเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 21 วัน เพื่อการพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาเพื่อเข้าสอบวัดความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษสมิทธิภาพ (TOEIC : Test of English International Communication) (ประกอบด้วย สื่อวีดิทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อประกอบการศึกษาเรียนรู้ภายในและภายนอกชั้นเรียน ระบบการศึกษาเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ช่องสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การทำแบบฝึกหัดผ่านระบบเว็บไซต์ ฯลฯ)

กลุ่มที่ 3: การประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา

โครงการวิจัยที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มนี้เป็นโครงการวิจัยที่มีประเด็น วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการวิจัยที่มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มช่างฝีมือ แรงงานในภาคบริการ ผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีโครงการวิจัยดังต่อไปนี้

แผนงานวิจัย 3.1 “การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” ซึ่งประกอบด้วย 7 โครงการย่อย ได้แก่

- โครงการย่อยที่ 1 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายของที่ระลึกในภาคเหนือตอนบน
- โครงการย่อยที่ 3 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายอาหารตามสั่งในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน
- โครงการย่อยที่ 4 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจจราจรในภาคเหนือตอนบน
- โครงการย่อยที่ 5 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวในจังหวัดเชียงใหม่
- โครงการย่อยที่ 6 การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรทางการทหารในภาคเหนือตอนบน
- โครงการย่อยที่ 7 การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของพนักงานธนาคาร

วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรภาครัฐและเอกชน และผู้ประกอบการอาชีพอิสระในภาคเหนือตอนบน
- 2) เพื่อพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับบุคลากรภาครัฐและเอกชน และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรภาครัฐและเอกชนต่อชุดสื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับกลุ่มบุคคลดังกล่าว

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย บุคคลวัยทำงานในองค์กรภาครัฐและเอกชนและผู้ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 7 อาชีพ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้แก่

- 1) ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มล่องเรือและท่องเที่ยว บริเวณน้ำจืดชมวิวม่อนแจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ผู้ประกอบธุรกิจสินค้าและของที่ระลึก จังหวัดเชียงใหม่
- 3) ผู้ขายอาหารตามสั่งที่มีร้านขายอาหารบริเวณวัดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- 4) ตำรวจจราจรจากกลุ่มงานจราจร สถานีตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่
- 5) ผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวในจังหวัดเชียงใหม่
- 6) นายทหารประจำการที่ปฏิบัติงานในภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง เชียงราย ตาก นาย ลำพูน แพร่ น่าน และพะเยา)
- 7) พนักงานธนาคารทั้งภาครัฐและเอกชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผลลัพธ์ของแผนงานวิจัย ได้แก่

- 1) ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความคาดหวังด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรภาครัฐและเอกชน และผู้ประกอบการอาชีพอิสระในภาคเหนือตอนบน
- 2) นวัตกรรม(ชุดสื่อ)การเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับบุคลากรภาครัฐและเอกชน และผู้ประกอบการอาชีพอิสระ

3.2 โครงการวิจัย “การศึกษาต้นแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 3) เพื่อสร้างต้นแบบนวัตกรรมประเภทบทเรียนสำเร็จรูปฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก่อนและหลังการใช้สื่อประเภทบทเรียนสำเร็จรูป

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย บุคลากรประเภทหัตถกรรมชุมชนที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย จำนวน 5 ประเภท ได้แก่ 1) ชุติเชรามิคประดิษฐ์ 2) ปลาตะเพียนสีทองลายไทย 3) งานปั้นจิว 4) หัวโชนจำลอง 5) ดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูปฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 โครงการวิจัย“การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร”

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบภาษาอังกฤษที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้บ่อย เมื่อมาท่องเที่ยวในประเทศไทย
- 2) เพื่อสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวของประชาชนในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร
- 3) เพื่อสร้างชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวที่สะท้อนบริบทของชุมชนกลุ่มธนบุรี
- 4) เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวให้กับประชาชนในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มธนบุรี
- 5) เพื่อประเมินความพึงพอใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในสถานการณ์จริงของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและนักท่องเที่ยว

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ประชาชนในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร
- 2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนกลุ่มธนบุรี

ผลลัพธ์ของการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในชุมชนกลุ่มธนบุรี และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมฯ

ประเด็นที่เป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจ

1. งานวิจัยในประเด็นการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีพื้นที่ดำเนินการเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Key stakeholders) ที่จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เด็ก (ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ตัวแทนสถานศึกษา และชุมชนที่อยู่ใกล้โรงเรียน) จึงทำให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพการณ์ปัจจุบันที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ถึงทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งนำไปสู่การเสนอแนวทางที่การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ยังอยู่ในระดับของข้อมูลที่จะต้องมีการนำไปปรับประยุกต์ใช้ต่อไป ทำให้ยังไม่เห็นถึงการจัดสภาพแวดล้อมและการสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของอาจารย์ ทักษะคิดและแรงจูงใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการแก้ปัญหาอุปสรรคที่มีอยู่ในปัจจุบันในพื้นที่ที่ศึกษาในภาพรวม (สามจังหวัดชายแดนในภาคใต้) นอกจากนี้ยังมีข้อมูลในประเด็นเฉพาะเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนในภาคใต้และมาเลเซีย ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ต่างกัน นำสู่ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ทั้งในแง่ของกลวิธี การจัดกิจกรรม และการสร้างความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเหล่านี้ยังคงเป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานในเรื่องสภาพการณ์ และปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งถึงแม้จะได้เสนอแนวทางในการจัดการปัญหาและพัฒนาสภาพแวดล้อมต่างๆ ไว้ด้วย แต่ก็ยังไม่ได้มีการนำข้อมูลไปใช้พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนหรือครูผู้สอน ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่าถึงการนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติและอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากขึ้น

3. งานวิจัยภายใต้ประเด็นการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จะเห็นว่าในพื้นที่ในการศึกษาครอบคลุมทุกภูมิภาค ทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้และภาคกลาง เช่นเดียวกับประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนในระดับต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และครู

การศึกษาพิเศษด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป้าหมายและลักษณะการวิจัยที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผลลัพธ์ที่เป็นนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้มีลักษณะและระดับการนำไปใช้ที่แตกต่างกันอีกด้วย โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

3.1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงวิธีการสอน การออกแบบกิจกรรมการสอน สื่อที่ใช้ในการสอน วิธีการประเมินผลการสอน โดยแบ่งตามกลุ่มผู้เรียนจะประกอบไปด้วย

3.1.1 กลุ่มผู้เรียนที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ชุดฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษแบบโฟนิกส์

3.1.2 กลุ่มผู้เรียนที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (บทเรียนและเอกสารประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน TBLT การสอนและวิธีการของผู้สอน) ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้สาระจากท้องถิ่น (หมู่บ้านช้าง) สื่อการสอนและบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีรากฐานจากความเป็นท้องถิ่นไทย (สมุทรสาคร)

3.1.3 กลุ่มผู้เรียนที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ชุดการสอนและรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร TIGA (รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เน้นการกำหนดภาระงาน (Task) การฝึกปฏิบัติในภาระงานย่อย (Input) เพื่อเสริมต่อการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ภาษาแบบบรรทัดฐาน (Genre-based approach) โดยมีการวัดและประเมินภาระงานตามสภาพจริง (Assessment))

3.1.4 กลุ่มผู้เรียนที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ชุดการอ่าน (Reading cards) เสริมจากหนังสือเรียน

3.1.5 กลุ่มผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ สื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ชุดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 21 วัน เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะภาษาอังกฤษสมิทธิภาพ (TOEIC)

3.2 การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับครู ประกอบด้วย

3.2.1 กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้แก่ ชุดการฝึกทักษะเพื่อการสื่อสาร

3.2.2 กลุ่มครูการศึกษาพิเศษ ได้แก่ แอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ทั้งนี้ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่ได้สร้างและพัฒนานวัตกรรมในเชิงรูปแบบการเรียนการสอน และสื่อการสอนภาษาอังกฤษ โดยได้มีการทดลอง ทดสอบและปรับปรุงนวัตกรรมที่สร้าง

ขึ้นให้สามารถนำไปใช้กับกลุ่มผู้เรียนเป้าหมายได้จริง อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปคือการขยายพื้นที่เพื่อต่อยอดการใช้นวัตกรรมเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนไทย และครูผู้สอนทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งในแง่การออกแบบเนื้อหา กิจกรรมและวิธีการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถสร้างนวัตกรรมจากสาระท้องถิ่นของตน หรือปรับประยุกต์ใช้นวัตกรรมเหล่านี้ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของตนได้

4. งานวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา มีพื้นที่ดำเนินการในภาคเหนือตอนบน กรุงเทพมหานครและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเป็นบุคคลที่อยู่ในภาคบริการ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยว และบุคลากรของรัฐที่ต้องทำงานเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ (ตำรวจจราจร และนายทหาร) โดยมีลักษณะการดำเนินงานเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กล่าวคือ ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นเรื่องความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบริบทที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและการทำงานของแต่ละกลุ่ม จากนั้นจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการออกแบบสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และชุดฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องกับความต้องการและระดับความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของกลุ่มบุคคลต่างๆ โดยชุดสื่อที่ได้สร้างขึ้นได้ผ่านการทดลองใช้และมีการปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้นภายหลังจากการทดลอง ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ของกลุ่มคนต่างๆ อย่างชัดเจน ตลอดจนได้สร้างนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่กลุ่มบุคคลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ได้ด้วยตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญอยู่ที่การส่งเสริมให้ชุดสื่อเหล่านี้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง และการนำสื่อเหล่านี้ไปเป็นฐานคิดและแม่แบบในการสร้างสื่อเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับบุคคลในกลุ่มอาชีพ 7 อาชีพหลักที่สามารถทำงานได้อย่างเสรีในประชาคมอาเซียน กลุ่มช่างฝีมือ ช่างเทคนิคในสายอาชีวศึกษา และรวมถึงการทำงานของกลุ่มด้อยโอกาส นอกจากนี้ ยังควรพิจารณาในประเด็นการต่อยอดพัฒนาชุดสื่อที่สร้างขึ้นมาโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้บริโภคสื่อของกลุ่มเป้าหมาย หรือการสร้างประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

บทที่ 3

การประมวลแนวคิดและทฤษฎีหลักที่ใช้ในงานวิจัย

บทนี้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีหลักๆ ที่ประมวลจากโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่นำมาสังเคราะห์ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาสภาพการณ์จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และ 2) แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาสภาพการณ์จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1.1 แนวคิดการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้

Stephen Gill (2010) กล่าวว่า วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ คือ สิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนและกระตุ้นส่งเสริม การค้นพบร่วมกัน การแข่งขันและการนำเอาความรู้ไปปฏิบัติ โดยการเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ในทุกๆ ส่วนของการใช้ชีวิตในองค์กร ผู้บริหารผู้ปฏิบัติต่างก็เรียนรู้ทั้งในรูปแบบบุคคล กลุ่มและองค์กร โดยเกี่ยวโยงไปถึงชุมชน ทั้งนี้ ในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน

Peter Senge (1990) กล่าวถึงวินัย 5 ประการของวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) Personal Mastery : มุ่งสู่ความเป็นเลิศ และรอบรู้ โดยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้ไปถึงเป้าหมาย ด้วยการสร้างวิสัยทัศน์ส่วนตัว
- 2) Mental Model มีรูปแบบวิธีการคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง ผลลัพธ์ที่จะเกิดจากรูปแบบแนวคิดนี้ จะออกมาในรูปของผลลัพธ์ 3 ลักษณะคือ เจตคติ ทักษะคิดแนวความคิดเห็น และกระบวนทัศน์ กรอบความคิด แนวปฏิบัติที่เราปฏิบัติตามๆ กันไป จนกระทั่งกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร
- 3) Shared Vision การสร้างและสานวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์องค์กรเป็นความมุ่งหวังขององค์กรที่ทุกคนต้องร่วมกันบูรณาการให้เกิดเป็นรูปธรรมในอนาคต
- 4) Team Learning การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ขึ้นกับ 2 ปัจจัย คือ IQ และ EQ ประสานกับการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการสร้างภาวะผู้นำแก่ผู้นาองค์กรทุกระดับ
- 5) System Thinking มีความคิดความเข้าใจเชิงระบบ การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการในการคิดและปฏิสัมพันธ์ของบุคลากรในองค์กร ความมุ่งมั่นหรือทุ่มเทของบุคลากรในองค์กร

1.2 แนวคิดการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง (Autonomous Learning)

การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง (Autonomy) เป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมแพร่หลายและต่อเนื่องมากที่สุดในช่วงหลายปีที่ผ่านมา (Benson, 2003) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองมีองค์ประกอบ 5 ประการที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ รวมทั้งนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมเชิงรุก (Active involvement) ในการเรียนรู้ของตนเองในฐานะผู้เรียน 2) การเตรียมหรือความพร้อมด้านทางเลือกในการเรียนรู้และทรัพยากร (Learning options and resources) 3) การให้โอกาสผู้เรียนในการเลือกและตัดสินใจ 4) การสนับสนุนผู้เรียน และ 5) การส่งเสริมการสะท้อนคิด (Reflection) ของทั้งผู้เรียนและผู้สอน

1.3 อัตตาคณัติของผู้สอนและผู้เรียน (Teacher Autonomy, Learner Autonomy)

1.3.1 อัตตาคณัติของผู้สอน (Teacher Autonomy)

ความเป็นอิสระหรือการพึ่งพาตนเองของผู้สอนนับเป็นประเด็นที่ควรศึกษาควบคู่ไปกับการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองของผู้เรียน ประเด็นนี้ได้รับความสนใจในสาขาการเรียนการสอนภาษาและการฝึกอบรมผู้สอนภาษาเนื่องจากการที่ผู้เรียนจะพึ่งพาตนเองได้ต้องอาศัยการสนับสนุนจากผู้สอนที่สนับสนุนแนวคิดการพึ่งพาตนเอง ทั้งนี้ การเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากการยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ไปสู่ผู้สอนเป็นผู้พัฒนาความสามารถของผู้เรียน และพัฒนาให้ผู้เรียนเต็มใจที่จะรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน (White, 1996) โดยกระบวนการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิด Zone of Proximal Development ของ Vygotsky (1978, 1979, 1991) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนพัฒนาความก้าวหน้าโดยผ่าน 3 ขั้นตอน คือ 1) การช่วยเหลือหรือประคับประคองจากผู้สอนหรือเพื่อนที่เก่งกว่า 2) การช่วยเหลือตนเอง โดยการแก้ไขตนเอง หรือการชี้แนะตนเอง และ 3) ผู้เรียนไม่ต้องการความช่วยเหลือใดๆ อีก เพราะผู้เรียนจะใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความสามารถในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมอัตตาคณัติของผู้เรียนของตนเองได้นั้น ผู้สอนจำต้องผ่านการเตรียมความพร้อม 2 ด้าน (Dickinson, 1987) คือ 1) การเตรียมความพร้อมด้านจิตวิทยา และ 2) การเตรียมความพร้อมด้านวิธีการ

1.3.2 อัตตาคณัติของผู้เรียน (Learner autonomy)

ผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้พึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง แนวคิดการเรียนรู้แบบอัตตาคณัติ (Autonomous learning) มีเป้าหมายในการพัฒนาบุคคลให้มีโอกาสในการเรียนรู้มากขึ้น ผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาการเรียนรู้โดยเริ่มจากความสนใจ ความชอบ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ให้อิสระแก่ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกใน

กระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ออกแบบสิ่งแวดล้อม และเสนอแนะวิธีเรียนรู้ ส่วนผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการ โดยกำหนดและเฝ้าดูพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ Knowles (1984) ได้ระบุถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีอัตตาณัติไว้ดังนี้

- 1) สามารถวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนของตนเองได้
- 2) สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนและวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านั้นได้
- 3) สามารถระบุแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ค้นคว้าหาความรู้และใช้ประโยชน์ได้
- 4) สามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้
- 5) สามารถตรวจสอบความเที่ยงและความถูกต้องของการประเมินตนเองได้

1.4 การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

Epstein et al. (2002) ได้นำเสนอกรอบความคิดความเกี่ยวข้องผูกพันของครอบครัวใน 6 ลักษณะ ที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของครอบครัว โรงเรียน และ ชุมชน ดังนี้

- 1) การดูแลเด็กของครอบครัว (Parenting)
- 2) การสื่อสาร (Communication)
- 3) การเป็นอาสาสมัคร (Volunteering)
- 4) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home)
- 5) การตัดสินใจ (Decision – Making)
- 6) การร่วมแรงร่วมใจ (Collaborating with Community)

1.5 การสอนในศตวรรษที่ 21

กระบวนการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ ผู้เรียนจะเรียนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่สืบเนื่องมาจากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นต่อห้องเรียนจนทำให้วิธีการสอนแบบเดิมๆ ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ สื่อที่แสดงมีขนาดใหญ่ไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียนที่อยู่หลังห้อง ความจดจ่อกับผู้สอนถูกเบี่ยงเบนจากพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนขนาดใหญ่ ฌอนอมพร เลาฮอร์สแสง (2556) ได้เสนอทักษะที่จำเป็นสำหรับครูไทยในอนาคต (C-Teacher) 8 ประการ คือ 1) Content 2) Computer (ICT) Integration 3) Constructionist 4) Connectivity 5) Collaboration 6) Communication 7) Creativity และ 8) Caring

1.6 หลักสูตรขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 สาระ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้แก่

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์และความรู้สึกในเรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยมและความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หมายถึง ความสามารถทางภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชนและเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งได้กำหนดจากสาระหลักทั้ง 4 สาระข้างต้น ดังนี้

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

1.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษา

William & Burden (1997) เสนอว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรืองานในบริบททางสังคม (Social context) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ โดยการแปรเปลี่ยนความเข้าใจเดิมให้ถูกต้องหรือลึกซึ้งมากขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือผู้คนรอบข้าง กระบวนการเรียนภาษาให้ประสบความสำเร็จนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ปัจจัยด้วยกันคือ ผู้เรียน ครู กิจกรรม และบริบทการเรียนรู้

1.8 กลวิธีการสอนภาษาต่างประเทศและลักษณะของผู้สอนที่ดี

จากการทบทวนแนวคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับกลวิธีการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งโดยสรุปแล้ว ประกอบด้วยกลวิธี (พัชรพร รัตนวโรภาส, 2553) ดังนี้

- 1) วิธีสอนแบบไวยากรณ์และการแปล (Grammar – Translation Method)
- 2) วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-lingual Method)
- 3) วิธีสอนภาษาตามแนวธรรมชาติ (Presentation, Practice, and Production Method)
- 4) วิธีสอนแบบเน้นภาระงานเป็นหลัก (Task-based Learning Method)
- 5) วิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching Method)
- 6) วิธีการสอนตามแนวคิดทฤษฎีสสมัยใหม่ (Modern Approaches) ที่เป็นการเน้นการสอนโดยใช้ทักษะการสื่อสาร ซึ่งจะมีลักษณะพิเศษคือ
 - เป็นการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ต่างๆ โดยใช้ภาษาเป้าหมายเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาเป้าหมายเพื่อการสื่อสารทั้งในสถานการณ์จริงและสถานการณ์เหมือนจริง
 - เป็นการใช้บทเรียนที่มีเนื้อหาจากสถานการณ์จริงที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน
 - เป็นการเรียนที่เน้นภาษาและกระบวนการเรียนรู้
 - เป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสริมสร้างประสบการณ์ส่วนบุคคลของตนเอง
 - เป็นการเรียนที่เชื่อมโยงภาษาจากกิจกรรมในชั้นเรียน

สำหรับลักษณะของผู้เรียนที่ดี (อาภาภรณ์ จินดาประเสริฐ, 2540) มีดังต่อไปนี้

- 1) ค้นหาวิธีและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) จัดระเบียบข้อมูลภาษา
- 3) มีความคิดสร้างสรรค์และนำภาษาไปใช้ทั้งเชิงโครงสร้างและความหมาย

- 4) เปิดโอกาสให้ตัวเองได้ใช้ภาษาทั้งในและนอกชั้นเรียน
- 5) เรียนรู้ที่จะรับมือกับความไม่แน่นอนโดยไม่ให้ตัวเองเกิดความสับสนและพยายามพูดและฟังโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจทุกคำ
- 6) ใช้กลวิธีการจำเพื่อทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้
- 7) เรียนรู้จากข้อผิดพลาด
- 8) ใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์ ภาษาแม่ ในการเรียนรู้ภาษาที่สอง
- 9) ใช้บริบทในการทำความเข้าใจ
- 10) เรียนรู้วิธีเดาอย่างฉลาด
- 11) เรียนรู้ภาษาโดยภาพรวมและฝึกใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
- 12) เรียนรู้ในการหาวิธีพลิกแพลงเพื่อให้การสนทนาดำเนินต่อไป
- 13) เรียนรู้กลยุทธ์การเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง
- 14) เรียนรู้รูปแบบการพูดและการเขียนในสถานการณ์ที่หลากหลาย

1.9 วิธีการสอนตามแนวคิดมนุษยนิยม (Humanistic Approaches)

วิธีการสอนตามแนวคิดมนุษยนิยมประกอบด้วย 4 วิธี คือ วิธีสอนแบบเงียบ (Silent Way) วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning) วิธีสอนแบบชักชวน (Suggestopedia) และวิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method) นอกจากนี้มีการศึกษาคำแนะนำเกี่ยวกับการเป็นผู้สอนที่ดี โดยภาพรวมกล่าวว่าผู้สอนที่ดีต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ควรเลือกใช้วิธีการสอนให้ตรงตามเป้าหมาย เนื้อหา แนวคิดการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล โดยนำเสนอวิธีการสอนภาษาอังกฤษวิธีอื่นๆ เพิ่มเติม (Harmer, 1987)

2. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2.1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษ (Needs Analysis)

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นเฉพาะเพื่อระบุความจำเป็นในการใช้ภาษาและใช้ข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ (Hutchinson & Waters, 1987) กล่าวว่า การทำแบบสำรวจความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควรทำทั้งการใช้ภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษเฉพาะเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสถานการณ์หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (target needs) และความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน (Learner needs) ดังนั้นการสำรวจความต้องการจำเป็นจึงต้องสอบถามและวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายถึงความจำเป็นใน

การใช้ภาษาอังกฤษ (Necessities) โดยสำรวจทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน ที่ผู้เรียนต้องการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำการศึกษาสถานการณ์สองสถานการณ์ ได้แก่ 1) สถานการณ์ปัจจุบัน (Present situation) คือ การแสวงหาสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับเริ่มต้น (Starting level) เป็นสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดแคลนและมักแสดงออกจากปัญหา (problems) ในการใช้ภาษา และ 2) สถานการณ์เป้าหมาย (Target situation) คือ การแสวงหาสมรรถนะการใช้ภาษาของผู้เรียน ณ ระดับเป้าหมาย (Target level) ที่ครอบคลุมสิ่งที่ขาดแคลน (Lacks) ความต้องการ (Wants) และความจำเป็น (Needs) ในการใช้ภาษา รวมถึงลักษณะวิธีการเรียนรู้ด้วย (Chambers, 1980; Dudley-Evans & St John, 1998; Eilli & Johnson, 1994; Hutchinson & Water, 1987; Jordan, 1997; Long 2005; Richterrich, 1983)

2.2 กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages -CEFR)

แนวคิดหลักของการแบ่งระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป คือ การพัฒนารูปแบบการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละชั้นเรียน ดังนั้น จึงต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม การออกแบบกลยุทธ์การสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์ การพัฒนาองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ ครูผู้สอน เนื้อหาที่จะสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล โดยจำแนกผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ กลุ่ม Basic user มีระดับความสามารถ A1 (Breakthrough or Beginner) and A2 (Way stage or Elementary) กลุ่ม Independent user มีระดับความสามารถ B1 (Threshold or Intermediate) and B2 (Vantage or upper Intermediate) และกลุ่ม Proficient user มีระดับความสามารถ C1 (Effective operational or Proficiency/ Advanced) and C2 (Master or Proficiency) โดยแต่ละระดับความสามารถอธิบายไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ดังนี้

A1	ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคง่ายๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถแนะนำตัวเองและผู้อื่น สามารถตั้งคำถามเกี่ยวกับบุคคลอื่นได้ และตอบคำถามเหล่านี้ได้ ทั้งยังสามารถเข้าใจบทสนทนาเมื่อคู่สนทนาพูดช้าและชัดเจน
A2	ผู้เรียนสามารถใช้และเข้าใจประโยคในชีวิตประจำวันในระดับกลาง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว การจับจ่ายใช้สอย สถานที่ ภูมิศาสตร์ การทำงาน และสามารถสื่อสารประโยคในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่วไป และการใช้ชีวิตประจำวัน สามารถบรรยายความฝัน ความคาดหวัง ประวัติ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้

B1	ผู้เรียนสามารถพูด เขียน และจับใจความสำคัญของข้อความทั่วๆ ไปได้ เมื่อเป็นหัวข้อที่คุ้นเคย หรือสนใจ สามารถจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทางในประเทศที่ใช้ภาษาได้ สามารถบรรยายประสบการณ์ เหตุการณ์ ความฝัน ความหวัง พร้อมให้เหตุผลสั้นๆ ได้
B2	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับดี สามารถใช้ภาษา พูดและเขียนได้แทบทุกเรื่อง อย่างถูกต้อง และคล่องแคล่วขึ้น รวมทั้งสามารถอ่านและทำความเข้าใจบทความที่มีเนื้อหายากขึ้นได้
C1	ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความยาวๆ ที่ซับซ้อนในหัวข้อหลากหลาย และเข้าใจความหมายแฝงได้ สามารถแสดงความคิด ความรู้สึกของตนได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ต้องหยุดคิดหาคำศัพท์ สามารถใช้ภาษาทั้งในด้านสังคมการทำงาน หรือด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพูดและเขียนข้อความที่ซับซ้อนได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ พร้อมทั้งสามารถใช้คำเชื่อมประโยคได้อย่างถูกต้อง
C2	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างดีเยี่ยมใกล้เคียงเจ้าของภาษา สามารถใช้ภาษามาตรฐานได้อย่างสละสลวย ถูกต้องตามจุดประสงค์ที่จะสื่อสารได้ดี สามารถอ่านบทความที่เป็นภาษาต้นฉบับ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวรรณกรรม) ได้เข้าใจ สามารถ และเลือกใช้ภาษาสำหรับพูดและเขียนได้อย่างเหมาะสม

สำหรับเป้าหมายการพัฒนาในระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในประเทศไทยตามกรอบ CEFR คือ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.6) ต้องมีระดับความสามารถทางภาษาระดับ A1 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ต้องมีระดับความสามารถทางภาษาระดับ A2 และผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 / ปวช.) ต้องมีระดับความสามารถทางภาษาระดับ B1

2.3 แนวคิดเรื่องคำศัพท์และเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้เรียน

คำศัพท์นับเป็นฐานรากที่สำคัญยิ่งของการเรียนรู้ภาษา และนักวิชาการหลายท่านยังกล่าวว่า คำศัพท์และทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง ดังนั้น นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมักเริ่มต้นด้วยการเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของแต่ละบททุกบท Macalister (2008) กล่าวว่า หากผู้เรียนได้อ่าน บทอ่านที่เขียนเป็นภาษาต่างประเทศ แต่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนรู้สึกถึงความคุ้นเคยได้ และยังเป็นการกระตุ้น schema ของผู้เรียนด้วย ส่วนการเลือกกิจกรรมทางภาษานั้น Bygate, Swain, & Skehan (2003), Guariento & Moreley (2001), และ Tomlinson (2011) กล่าวว่า กิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมควรมีความสมจริงและเป็นธรรมชาติ

2.4 แนวทางในการสร้างบทเรียน

Tomlinson (2011) อธิบายขั้นตอนการสร้างบทเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาของบทเรียน (Identification)
- 2) สำรวจความเป็นไปได้ในการเลือกใช้เนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมเพื่อความสมจริง (Exploration)
- 3) ตระหนักว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นเหมาะกับผู้เรียนในบริบทหนึ่งๆ เท่านั้น (Contextual realization)
- 4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาที่แท้จริง (Pedagogical realization)
- 5) รูปลักษณ์ของบทเรียนที่น่าสนใจและดึงดูดใจ (Physical appearance and production)

2.5 แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT)

เป็นแนวคิดที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา (Linguistic knowledge) ทักษะทางภาษา (Language skill) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative ability) โดย Canale & Swain (1980) และ Savignon (1982) ได้แยกองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical competence) 2) ความสามารถด้านสังคม (Sociolinguistic competence) 3) ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูดและเขียน (Discourse competence) และ 4) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Strategic competence) โดยบทบาทของผู้เรียน (Learner roles) จะเน้นให้เป็นผู้ปฎิภาษา การเรียนรู้เกิดจากการปฎิภาษา หรือในกลุ่มผู้เรียน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ช่วยเหลือซึ่งกันในกลุ่ม ส่วนบทบาทของผู้สอน (Teacher roles) จะมีลักษณะเป็นศูนย์กลางน้อยที่สุด (Less teacher centered) คือผู้สอนมีหน้าที่จัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารและในช่วงที่ผู้เรียนทำกิจกรรมผู้สอนจะกระตุ้นให้กำลังใจช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้ความหมายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อันเป็นการเชื่อมช่องว่างระหว่างความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammar competence) และความสามารถทางด้านการสื่อสาร (Communicative competence) ดังนั้น ผู้สอนจึงมี 3 บทบาท คือ 1) ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เตรียมและดำเนินการจัดกิจกรรม 2) ผู้แนะนำหรือแนะแนว (Guide) ขั้นตอนและกิจกรรมต่างๆ และ 3) เป็นผู้วิจัยและผู้เรียน (Researcher and learner) เรียนรู้พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน และในการเรียนการสอนจะต้องมีสื่อที่สำคัญ 3 อย่าง ได้แก่ เนื้อหา (Text-based material) งาน/กิจกรรม (Task-based material) และของจริง (Realia) (Richards and Rodgers, 1995)

2.6 แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL)

กระบวนการที่มุ่งการเรียนรู้ในชีวิตจริง (Experiential Approach) เพื่อให้ผู้เรียนได้สื่อสารได้ โดยเน้นให้ตัวอย่างภาษาเป้าหมาย (Target Language) และวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร แนวคิดนี้อนุมานว่าความสามารถในการวิเคราะห์ของผู้เรียนจะต้องใกล้เคียงกับภาระงานที่กำหนดให้ เพราะจะมีการอธิบายเนื้อหาทางภาษา รูปแบบการสอนนี้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สอง เนื่องจากเป็นการสร้างโอกาสในการแก้ไขปัญหา การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบพึ่งพา และการสื่อความหมาย (Breen, 2001) โดยการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเป็นฐาน มีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Task) เป็นการแนะนำหัวข้อและอธิบายชิ้นงาน โดยใช้กิจกรรมเข้าช่วยเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ 2) ขั้นดำเนินงานตามวงจรของการปฏิบัติงาน (Task Cycle) และ 3) ศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ในแต่ละงานปฏิบัติ (Language Focus) (Willis, 1994)

2.7 แนวคิดการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre-based Approach)

วิธีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน เน้นการสอนการใช้ภาษาเพื่อสร้างความหมายแบบชัดแจ้ง (Explicit Teaching) โดยที่ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระบบภาษาและหน้าที่ไวยากรณ์ ในขณะที่ผู้เรียนเป็นผู้เริ่มต้นเรียนรู้ภาษาในกลุ่มผู้ใช้วาทกรรม (Discourse Community) นั้นๆ (Cope & Kalantzis, 1993) ทั้งนี้ Burns & Joyce (1991 อ้างถึงใน Hammond, et al., 1992) ได้เสนอรูปแบบการสอนภาษาแบบอรรถฐานประกอบด้วย 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 Building knowledge of the field ผู้เรียนจะเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรม สถานการณ์ วัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ผู้รับสาร การใช้คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณะนั้นๆ จากตัวอย่างในสถานการณ์หรือประสบการณ์จริง โดยมีลักษณะปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนเป็นแบบชั้นเรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน

ระยะที่ 2: Modeling of text ผู้เรียนจะพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของอรรถลักษณะ โดยการวิเคราะห์ต้นแบบอรรถลักษณะ นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้ศึกษาลักษณะคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏในต้นแบบอรรถลักษณะ โดยมีลักษณะปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนเป็นแบบชั้นเรียนกับผู้สอน

ระยะที่ 3: Joint construction of text ผู้เรียนได้ความรู้จากการวิเคราะห์ต้นแบบอรรถลักษณะ ในระยะที่ 2 แล้ว ในระยะที่ 3 ผู้เรียนจะสร้างข้อความตามแบบอรรถลักษณะ โดยทำเป็นงานกลุ่มหรืองานคู่ ก่อน ผู้สอนจะทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ช่วยเหลือผู้เรียนในการปรับแก้การใช้ภาษาและองค์ประกอบของข้อความที่ผู้เรียนสร้างขึ้นมา จนมั่นใจว่าผู้เรียนจะสามารถสร้างข้อความตามอรรถลักษณะที่ต้องการได้ด้วยตนเอง โดยมีลักษณะปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนเป็นแบบผู้สอนกับชั้นเรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน

ระยะที่ 4: Individual construction of text หลังจากที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับอรรถลักษณะและหัวข้อแล้ว จะสามารถสร้างข้อความได้ด้วยตนเอง ผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำ หรือให้การช่วยเหลือ โดยมีลักษณะปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนเป็นแบบผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในทุกๆ ระยะ ผู้เรียนจะได้ทำภาระงานย่อยที่เสริมสร้างความรู้และทักษะเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำภาระงานหลักได้ด้วยตนเอง

2.8 แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การออกแบบสื่อให้มีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรมีความเชื่อมโยงกับบริบทต่างๆ ในการเรียนการสอน มีการกระตุ้นให้มีการปฏิสัมพันธ์และสามารถใช้ภาษาได้จริง พัฒนาทักษะและยุทธวิธีในการเรียนรู้ มีการเน้นทั้งรูปแบบภาษาและหน้าที่ของภาษา และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการการใช้ภาษา นอกจากนี้นักเรียนภาษาที่ใช้ได้จริงโดยเชื่อมโยงกิจกรรมย่อยแต่ละกิจกรรมเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังต้องมีลักษณะที่ดึงดูดความสนใจ มีคำอธิบายวิธีใช้ที่เหมาะสม และมีความยืดหยุ่น ทั้งนี้สื่อการเรียนรู้อังกฤษที่ดีควรมีลักษณะ (Tomlinson, 1998) คือ

1) มีผลต่อการเรียนรู้ (Having Impact) สื่อที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่ดีต้องมีความแปลกใหม่ (Novelty) มีความหลากหลาย (Variety) มีการนำเสนอที่น่าสนใจ (Attractive Presentation) และมีเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจ (Appealing Content)

2) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างผ่อนคลาย (Helping Learners to Feel at Ease) สื่อต้องไม่อัดแน่นด้วยกิจกรรมหรือเนื้อหาในแต่ละหน้ามากเกินไป แต่มีพื้นที่ว่างบ้าง เนื้อหาเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนมีความคุ้นเคยดี สื่อนั้นช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ใช่ทดสอบผู้เรียนตลอดเวลา ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยการเชื่อมโยงโลกของผู้เรียนกับโลกในสื่อที่เรียน และสื่อสารกับผู้เรียนดังเช่นที่ครูที่ดีสื่อสารกับผู้เรียน มีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการเกินไป และไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกต่ำต้อย เป็นต้น

3) ช่วยพัฒนาความมั่นใจของผู้เรียน (Helping Learners to Develop Confidence) สื่อที่จะช่วยพัฒนาความมั่นใจของผู้เรียนควรมีลักษณะผลักดันผู้เรียนเพียงเล็กน้อยเพื่อเรียนรู้ตามความสามารถที่ตนเองมีอยู่โดยผ่านทางโจทย์กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องคิดหาคำตอบที่ไม่ง่ายและไม่ยากจนเกินไปที่ผู้เรียนสามารถทำได้

4) เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อผู้เรียน (Relevant and Useful to Learners) สื่อที่จะช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีเนื้อหาและภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนสนใจและเห็นว่าเกี่ยวข้องกับตน และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการสื่อสารในบริบทของตน สิ่งที่เรียนต้องสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนของผู้เรียนได้

5) ต้องให้หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

- 6) ต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาที่เรียนในสถานการณ์จริง
- 7) ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เรียนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร
- 8) ต้องมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้เนื้อหาหรือทักษะภาษาที่ได้เรียนไปแล้วในการสื่อสารบ่อยๆ
- 9) ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนในด้านรูปแบบการเรียนรู้

2.9 แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องดำเนินการบนหลักการความต้องการและความจำเป็น (Needs and Wants) ของผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ (Tomlinson, 2010) กล่าวคือ 1) หลักการเรียนรู้สากล (Universal Principles) 2) หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้ (Delivery Specific Principles) และ 3) หลักการความสอดคล้องกับบริบท (Local Principles)

1) หลักการเรียนรู้สากล (Universal Principles) เป็นหลักการที่เป็นที่ยอมรับและใช้กันอย่างกว้างขวางซึ่งได้มาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาซึ่งผู้พัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองต้องมีความชัดเจนก่อนจะเริ่มพัฒนาสื่อ ดังนั้นผู้พัฒนาสื่อจึงจำเป็นต้องเขียนให้ชัดเจนก่อนว่าจะทำอย่างไรผู้ใช้สื่อจึงจะเรียนรู้และพัฒนาภาษาได้ดีที่สุด แล้วเขียนเป็นเกณฑ์เพื่อใช้ในการพัฒนาและประเมินสื่อ ตัวอย่างของหลักการสากลมีดังต่อไปนี้

1.1) หลักการเรียนรู้ภาษา (Principle of Language Acquisition) และหลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (Principles of Self-access Materials Development) หลักการเรียนรู้นี้เชื่อว่าผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องมีประสบการณ์การใช้ภาษาสำหรับวัตถุประสงค์ที่แตกต่างหลากหลาย และมีความหมายสำหรับตนเอง หลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับแนวคิดนี้มุ่งเน้นให้ประสบการณ์ทางภาษาที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน อาจเป็นด้านลักษณะภาษา หัวเรื่อง สถานการณ์ และสถานที่ และต้องเป็นสื่อการเรียนรู้สภาพจริง (Authentic Materials)

1.2) หลักการเรียนรู้ภาษา (Principle of Language Acquisition) และหลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (Principles of Self-access Materials Development) หลักการเรียนรู้ภาษานี้เชื่อว่าผู้เรียนจะเรียนได้ดีต้องมีความสุขในการเรียน ดังนั้น เนื้อหาที่เรียนต้องมีลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทั้งปัญญาและความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้จะให้ความสำคัญต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดในขณะเดียวกันก็มีเจตคติที่ดีต่อสื่อ กิจกรรมในสื่อจะทำให้ผู้เรียนต้องคิดและมีความคิดเห็นทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการใช้ภาษาเป้าหมาย

1.3) หลักการเรียนรู้ภาษา (Principle of Language Acquisition) และหลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (Principles of Self-access Materials Development) หลักการนี้เชื่อว่าผู้เรียนภาษาจะเรียนได้

ดีเมื่อมี เจตคติที่ดีต่อภาษาเป้าหมาย สภาพแวดล้อม และสื่อที่ใช้ในการเรียน ดังนั้น เนื้อหาและกิจกรรมในสื่อต้องน่าสนใจ เกี่ยวข้องกับผู้เรียน และเรียนสนุก

2) หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้ (Delivery Specific Principles) ต้องตั้งอยู่บนหลักการการเรียนรู้ภาษาสากล (Universal Language Acquisition Principles) แต่ต้องมีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน เช่น

2.1) สื่อชนิดนี้ต้องสามารถให้ผู้เรียนได้มากกว่าในชั้นเรียน

2.2) สื่อควรมีเป้าหมายในการช่วยผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนภาษาด้วยตนเองได้ต่อไป

2.3) สื่อควรมีลักษณะที่ให้โอกาสผู้เรียนได้เลือกสิ่งที่ตนต้องการเรียนตามเวลาและความสะดวกของตน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถตอบได้อย่างหลากหลายให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์และให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนเป็นมนุษย์มิใช่เพียงผู้เรียนภาษา

2.4) กิจกรรมในสื่อต้องเป็นสภาพจริงมากที่สุด

2.5) สื่อมีลักษณะใช้ง่ายและเชื่อถือได้

3) หลักความสอดคล้องกับบริบท (Local Principles) การสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองต้องคำนึงถึงตัวแปรต่างๆ เช่น อายุ เพศ ระดับการศึกษา วัตถุประสงค์ของการเรียน ระยะเวลาที่คาดว่าจะสามารถเรียน ประสบการณ์การใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เจตคติ ความจำเป็น และความต้องการของผู้เรียน

2.10 ทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho-Cybernetics)

Maxwell Maltz (1969) คิดค้นทฤษฎีจิตวิเคราะห์แนวใหม่ทางการศึกษาเปรียบเทียบทฤษฎีที่ว่าด้วยการควบคุมและการสื่อสารในระบบสมองและประสาท เป็นวิธีการเชื่อมโยงจิตเข้าสู่จิตใต้สำนึกที่ยิ่งใหญ่ของตนเอง เพื่อให้บุคคลแสวงหาคำตอบในเรื่องความสำเร็จ เป้าหมายและความสุข บนพื้นฐานประเด็นหลักที่สำคัญ 3 ประเด็น คือ ภาพลักษณ์ตัวตนในจิตหรืออัตมโนทัศน์ (Self image) กลไกความสำเร็จโดยอัตโนมัติหรือกลไกความล้มเหลวอัตโนมัติ (Automatic Success Mechanism or Automatic Failure Mechanism) และการสร้างเงื่อนไขความมุ่งมั่นและจินตนาการ (Conditioning, Focus and Imagination) ตามลำดับ ทั้งนี้ คนเราต้องใช้เวลาอย่างน้อย 21 วัน จึงสามารถปรับตัวให้เข้ากันได้กับการเปลี่ยนแปลงใหญ่ในชีวิตได้ ปัญหาต่างๆ ในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียคนรัก การเปลี่ยนงาน การเปลี่ยนแปลงนิสัยหรือพฤติกรรมจำเป็นต้องใช้เวลาต่อเนื่องอย่างน้อย 21 วัน ในการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ตัวตนในจิตของบุคคล ให้มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ความดี ความเก่ง ความถนัดที่ตนเองมี แล้วมุ่งมั่นผลักดันตนเองไปสู่จุดหมายของความสำเร็จที่ตั้งเป้าหรือจินตนาการไว้

แนวคิดทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho-Cybernetics) ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้
ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อปลูกฝังกระบวนการศึกษาเรียนรู้ การจัดการความรู้ การเสริมสร้างนิสัย
การพัฒนาตนเองด้วยการนำทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho-Cybernetics) มาประยุกต์ใช้ในการสร้าง
ภาพลักษณ์ภายในตน (Self image) เพื่อพัฒนาตนเอง (Self development) อย่างต่อเนื่องทุกๆ วัน ภายใน
เวลา 21 วัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการฟัง การอ่าน และทักษะความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) ซึ่งประกอบด้วยส่วนของการฟัง (Listening Comprehension) ได้แก่
รูปภาพ (Photographs Questions) ถาม - ตอบ (Question-Response Questions) บทสนทนา
(Conversation Questions) บทพูดคุยสั้นๆ (Short Talk Questions) และส่วนของการอ่าน (Reading
Comprehension) ได้แก่ เติมประโยคให้สมบูรณ์ (Incomplete Sentences Questions) เติมข้อความในเนื้อ
เรื่องให้สมบูรณ์ (Text Comprehension) และการอ่านเพื่อจับใจความ (Reading Comprehensive
Questions) ตามลำดับ

หัวใจสำคัญในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho -Cybernetics) ประกอบการนำ
นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้
ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนความเชื่อและภาพลักษณ์ของตัวตนใน
จิตใจของผู้เข้ารับการศึกษารับรู้ให้เกิดการพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยใช้เวลา 21 วันที่เหลือ ในการพัฒนาตนเองและสมองให้มุ่งมั่น สักคิด สักปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิด
การควบคุมและการสื่อสารในระบบสมอง และประสาทที่มีประสิทธิภาพและกลายเป็นนิสัยการศึกษารับรู้
การพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพและถาวรต่อไปอย่างแท้จริง

โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีที่ถูกนำมาใช้เป็นกรอบในงานวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งศึกษา
สถานการณ์ ตัวแปร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในพื้นที่ต่างๆ จะประกอบ
ไปด้วย แนวคิดการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบพึ่งตนเอง อัตตาณัติของผู้สอนและผู้เรียน การ
มีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน การสอนในศตวรรษที่ 21 หลักสูตรขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษา กลวิธีการสอน
ภาษาต่างประเทศและลักษณะของผู้สอนที่ดี และวิธีการสอนตามแนวคิดมนุษยนิยม ส่วนงานวิจัยประเภท
วิจัยและพัฒนา (Research and Development) ที่มุ่งผลลัพธ์ในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ให้กลุ่มผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในช่วงชั้นต่างๆ นักศึกษาที่ศึกษาในระบบการศึกษา ครู หรือผู้ประกอบ

อาชีพต่างๆ ล้วนใช้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสื่อและสร้างบทเรียน ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับคำศัพท์และเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้เรียน แนวทางในการสร้างบทเรียน แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และแนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน แนวคิดการสอนแบบอรรถฐาน แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และทฤษฎีการบังคับจิตใจ มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์การเรียนรู้และลักษณะธรรมชาติของกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มอีกด้วย

บทที่ 4

การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านวิธีวิทยาการวิจัย

บทนี้นำเสนอผลการประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้ (Knowledge) ในด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Research methodology) ซึ่งเป็นกระบวนการหลักที่ใช้ในการออกแบบงานวิจัยของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนในปีงบประมาณ 2557 ภายใต้ “ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ทั้งหมด 9 โครงการ แบ่งเป็น 4 แผนงาน 24 โครงการย่อย รวม 33 โครงการ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กระบวนทัศน์การวิจัยเชิงสำรวจ และ 2) กระบวนทัศน์การวิจัยและพัฒนา ดังนี้

1. การออกแบบงานวิจัยโดยใช้กระบวนทัศน์การวิจัยเชิงสำรวจ

1.1 แผนงานที่ใช้กระบวนทัศน์การวิจัยเชิงสำรวจ 2 แผนงาน (11 โครงการย่อย) ได้แก่

ภาคกลาง: แผนงาน “การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ครอบครัวและชุมชน” โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ครอบครัวและชุมชน (ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: โครงการย่อยที่ 1 ในแผนงาน “การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มผู้บริหาร ครู และนักเรียนประถมศึกษา (โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ภาคใต้: แผนงาน “การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้” โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มครูและนักเรียน ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนเทศบาลเขตอำเภอเมืองในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

- กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้บริหารต้นสังกัด (สข.) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- กลุ่มผู้บริหาร ครูสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นม.4-6 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนราธิวาส
- กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- กลุ่มผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
- ผู้ประสานงานรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

1.2 โครงการเดี่ยวที่ใช้กระบวนการค้นคว้าวิจัยเชิงสำรวจ (1 โครงการ) ได้แก่

ภาคใต้: โครงการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย

กรอบแนวคิดของการออกแบบงานวิจัยเชิงสำรวจในภาพรวม

การสำรวจเพื่อวิเคราะห์ สถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคการจัดการเรียน การสอน	การสำรวจสภาพและ ปัญหาการจัดการ เรียนการสอน	การสำรวจเพื่อนำข้อมูลไปศึกษา เปรียบเทียบ
การประสานพื้นที่เพื่อสร้างความคุ้นเคย เก็บข้อมูลเบื้องต้น และกำหนดกลุ่มเป้าหมาย เพื่อวางแผนการ ทำงาน		
<u>ขั้นตอนที่ ระยะก่อนเก็บข้อมูล 1</u> (1การกำหนดวัตถุประสงค์การสำรวจ (2การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง (3การเลือกรูปแบบและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (4การออกแบบและการทดสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล <u>ขั้นตอนที่ ระยะเก็บข้อมูล 2</u> (6การเก็บรวบรวมข้อมูล (7การวิเคราะห์ข้อมูล <u>ขั้นตอนที่ ระยะหลังเก็บข้อมูล 3</u> (8การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล (9 การนำเสนอข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์		
การวิจัยเชิงสำรวจสามารถใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการ ออกแบบงานวิจัย รูปแบบ 2 1. <u>A sequential mixed methods approach</u> การสำรวจด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลหลักของคำถามวิจัย และการ เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เดี่ยว การสัมภาษณ์ กลุ่ม ซึ่งประเด็นคำถามจะสอดคล้องกับแบบสอบถามหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดหรือ ข้อมูลเชิงลึกที่นำมาช่วยในการตีความและอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้รวบรวมมา (Interpretative research paradigm) 2. <u>A concurrent mixed methods approach</u> การสำรวจที่ใช้เครื่องมือวิจัยที่เหมาะสมกับ ประเด็นคำถาม วัตถุประสงค์การวิจัย และกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทั้งเครื่องมือการเก็บข้อมูลเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัยที่แตกต่าง กัน เช่น แบบสอบถาม สทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น		

2. การออกแบบงานวิจัยโดยใช้กระบวนการทัศน์การวิจัยและพัฒนา

2.2 แผนงานที่ใช้กระบวนการทัศน์การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ที่เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับประชากรกลุ่มต่างๆ 2 แผนงาน (13 โครงการย่อย) และ 9 โครงการเดี่ยว ได้แก่

ภาคเหนือ: แผนงาน “การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน” และโครงการเดี่ยว “ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา” โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มครูระดับประถมศึกษา
- กลุ่มประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มขายของที่ระลึก ผู้ขับรถสองแถวรับจ้าง พนักงานธนาคาร ผู้ขายอาหารตามสั่ง ทหาร และตำรวจจราจร)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: แผนงาน “การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มครูการศึกษาพิเศษ (พื้นที่สกลนคร)
- กลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์)
- กลุ่มนักเรียนประถมศึกษา (เขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง)
- กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในช่วงชั้นที่1-ช่วงชั้นที่4 (โรงเรียนสัดกัต สพฐ. ในอำเภอยะยี่น จังหวัดขอนแก่น)

ภาคกลาง: โครงการเดี่ยว 4 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการ “นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย” 2) โครงการ “การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ” 3) โครงการ “การศึกษาต้นแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอยะยี่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” และ 4) โครงการ “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร” โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- กลุ่มนักเรียนประถมศึกษา (โรงเรียนวัดนางสาว จ.สมุทรสาคร)
- กลุ่มนักเรียนอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ)

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)
- กลุ่มชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว (กลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร)

กรอบแนวคิดของการออกแบบงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในภาพรวม

นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ชุดฝึกทักษะ
สื่อเสริมทักษะ รูปแบบการเรียนรู้ หลักสูตร
แอปพลิเคชัน สื่อการเรียนการสอน สื่อออนไลน์)

บทที่ 5

การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากโครงการวิจัย

บทนี้นำเสนอองค์ความรู้ (Knowledge) ที่ได้จากการประมวลและสังเคราะห์ผลการวิจัยของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนในปีงบประมาณ 2557 ภายใต้“ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ซึ่งแบ่งงานวิจัยตามกรอบโจทย์การสนับสนุนการวิจัยของ สกว. ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน 2) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับต่างๆ และครูสอนภาษาอังกฤษ และ 3) กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเน้นในการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มช่างฝีมือ แรงงานในภาคบริการ และผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยองค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยสามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ ดังต่อไปนี้

1. สภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน

1.1 สถานการณ์ของการสร้างสรรคัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน

การศึกษาสถานการณ์ของการสร้างสรรคัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร มีเป้าหมายเพื่อหาแนวทางการสร้างสรรคัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง ทักษะคิด ค่านิยม และความเชื่อที่นำไปสู่วิถีปฏิบัติในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบททางสังคมของผู้เรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียน ผู้สอน ครอบครัวและชุมชน โดยทำการศึกษากับผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ครอบครัวและชุมชนที่อยู่ในเขตสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สพม. 1 และ 2 ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึกและสัมภาษณ์กลุ่ม รวมไปถึงการไปสังเกตการณ์การเรียนการสอนที่โรงเรียน โดยใช้การสำรวจแบบ Sequential mixed model research design ซึ่งทำการสำรวจข้อมูลด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยใช้แบบสอบถามเป็นการเก็บข้อมูลหลักของคำถามวิจัย และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เดี่ยว การสัมภาษณ์กลุ่ม ซึ่งประเด็นคำถามจะสอดคล้องกับแบบสอบถามหลัก เพื่อนำมาศึกษาข้อมูลโดยละเอียดด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการตีความและอธิบายข้อมูล (Interpretative research paradigm)

1.1.1 ผลการศึกษาใน 3 มิติ คือ 1) ด้านผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียน) ต้องมีทักษะการบริหาร 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (2) การวางแผนการดำเนินงาน (3) การนำองค์กร (4) การทำงานเป็นทีม (5) การสร้างแรงจูงใจ และ (6) การสร้างสภาพแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบอัตตาณัติให้เกิดขึ้นกับทั้งผู้เรียนและผู้สอน 2) ด้านผู้สอนและผู้เรียนนั้น ผู้สอนมีความคิดเห็นและความเชื่อเชิงบวกต่อการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง แม้ผลการปฏิบัติการสอนจริงจะมีการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ที่น้อย ในส่วนของผู้เรียน ผลการสำรวจคล้ายกับผู้สอนซึ่งมีการประเมินตนเองโดยรวมสูง ถึงแม้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมและอัตตาณัติของผู้เรียนว่ามีอยู่ในผู้เรียนคนไทยในการเรียนการสอนจริง และ 3) ด้านครอบครัว ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างมากในการเลี้ยงดูบุตรหลานเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษ แต่มีการสื่อสาร รวมทั้งการสนับสนุนและการตัดสินใจกับทางโรงเรียนยังอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมกับชุมชนยังอยู่ในระดับต่ำเพราะครอบครัวมิได้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.1.2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ จากผลการสำรวจโดยการสร้างหุ้นส่วนแห่งการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนและผู้เรียนเอง ตลอดจนครอบครัวและชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายทางสังคม ขับเคลื่อนให้เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อก่อให้เกิดแผนการดำเนินงานการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสังคมไทยที่เป็นรูปธรรม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้บริหารการศึกษา

- *สร้างวิสัยทัศน์ร่วม* ผู้บริหารการศึกษาสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้แบบอัตตาณัติของผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงส่งเสริมผู้ปกครองและคนในชุมชนให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
- *การวางแผนดำเนินการ* ผู้บริหารศึกษานำวิสัยทัศน์สู่การสร้างนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของโรงเรียน สร้างความรับผิดชอบของบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา นำบรรจุเข้าในแผนการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการตั้งเป้าหมาย งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ บริหารเวลา ตารางสอน และตารางการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม มีการติดตามประเมินผล เข้าสู่ระบบของการประกันคุณภาพของโรงเรียน
- *การนำองค์กร* ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศจะต้องแสดงภาวะผู้นำที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังกัน

ทั้งองค์กรโรงเรียน เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานประสานกันได้ โดยสะดวก ให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้สอนและผู้เรียน ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น ในการนี้ ต้องมีกลุ่มครูแกนนำช่วยเหลือผู้บริหาร ควรใช้ทักษะการชี้แนะ (Coaching) ในรูปแบบ GROW model (Grow-Reality-Options-Wrap Up) เน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของผู้ได้รับการชี้แนะ

- *การทำงานเป็นทีม* คณะครูในโรงเรียนทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันเป็นทีม คือมีจิตสำนึกในการทำงานเป็นทีม เห็นความสำคัญของตนเองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบโรงเรียน มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน คือ ความสำเร็จของงานทั้งหมด โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมของทีมแกนนำที่ประกอบด้วยครูที่สนใจพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ การดำเนินการของทีมแกนนำจะกระตุ้นให้ครูจากทุกกลุ่มสาระเกิดความสนใจและเข้าร่วมงาน ทำให้เกิดเป็นวิถีปฏิบัติในโรงเรียนร่วมกัน เพื่อให้วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษขยายไปทั่วทั้งโรงเรียน
- *การสร้างแรงจูงใจ* ผู้บริหารให้ข้อมูลต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเมื่อมีความเข้าใจและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นถึงความพยายามของโรงเรียนที่ได้จัดอำนวยความสะดวกและวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการใช้ภาษาอังกฤษได้ง่ายขึ้น และโรงเรียนแสดงความชื่นชมเมื่อมีผู้เรียนและผู้สอนที่มีความสามารถด้านนี้เพิ่มขึ้น จัดสิ่งที่จะทำให้ผู้ที่มีส่วนร่วมเกิดความพึงพอใจ เช่น การให้ทุนการศึกษา การให้โอกาสในการศึกษาต่อ การให้ไปอบรม ศึกษาดูงาน การประกาศเกียรติคุณ ใช้การสื่อสารเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ใช้การสร้างแรงบันดาลใจโดยการสื่อสารในสิ่งที่ เป็นบวก
- *การจัดสภาพแวดล้อม* อุปกรณ์ บรรยากาศ และโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษที่เข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึงจนผู้เรียนรู้สึกว่าการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเป็นเรื่องปกติวิสัย การสร้างสภาพแวดล้อมในทางปฏิบัติ การเอื้ออำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่ายที่จะเข้าถึงการใช้หนังสือ เอกสาร วัสดุ สื่อการสอน และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ จะช่วยให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ผู้สอน

- ทบทวนบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
- ส่งเสริมการเรียนรู้แบบอัตตาณัติ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น การเลือกเนื้อหา สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น
- เสริมสร้างศักยภาพของตนเองในการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตนเองเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) หรือผู้ชี้แนะ (Coach) โดยฝึกทักษะการชี้แนะตามกรอบสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural model of coaching) ในรูปแบบ GROW model (Grow-Reality-Options-Wrap Up) เน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของผู้ได้รับการชี้แนะ
- บ่มเพาะทัศนคติเชิงบวกและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะการเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประยุกต์วิธีการเรียนรู้แบบอัตตาณัติของผู้สอนและผู้เรียน เช่น การเรียนผ่านสื่อดิจิทัล สื่อออนไลน์ กิจกรรมสะท้อนคิด (Reflective activities) การฝึกฝนผู้เรียน (Learner training) การฝึกฝนผ่านการทำโครงการ (Project-based training) การเรียนในศูนย์การเรียนรู้/ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-access center หรือ writing center) การประชุมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (Teacher-student conferences) การใช้เครื่องมือ E-learning การประเมินการเรียนรู้โดยใช้ทางเลือกอื่นๆ (Alternative assessment) และการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้น (Learner generated materials)
- ศึกษาการวิจัยประเภทต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้แบบอัตตาณัติ ได้แก่ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ (Academic research) โดยประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดหัวข้อและกระบวนการวิจัย ได้แก่ การวางแผนงานวิจัย การตั้งคำถามวิจัย ขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการทำวิจัย ตลอดจนการเขียนรายงานการวิจัย 2) การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตการณ์

เรียนการสอน การสัมภาษณ์ การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การเก็บข้อมูลจากชิ้นงานของผู้เรียน แบบประเมินผล การเขียนสะท้อนคิด รูปภาพ และข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งนำมาผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมเชิงปริมาณ/สถิติหรือเชิงคุณภาพ ที่น่าเชื่อถือและสามารถพิสูจน์ได้ และ 3) การทำงานวิจัยแบบหมู่คณะ (Collaborative teacher research) เพื่อให้ได้งานวิจัยในระดับที่ใหญ่และครอบคลุมประเด็นปัญหาที่มากขึ้น

ผู้เรียน

- ทบทวนบทบาทผู้เรียนที่จะเรียนรู้แบบกระตือรือร้น กำหนดทิศทาง เป้าหมายการเรียนรู้ รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น
- มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษร่วมกับผู้สอน
- เสริมสร้างศักยภาพของตนเองในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบมีส่วนร่วมที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และตนเองเป็นเพื่อนช่วยสอน (Peer tutor/ tutee) โดยฝึกทักษะการชี้แนะตามกรอบสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural model of coaching) ในรูปแบบ GROW model (Grow-Reality-Options-Wrap Up)
- ฝึกทักษะสะท้อนคิด (Reflection) เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ ปรับทัศนคติเชิงบวก ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของภาษาอังกฤษ เป็นผู้ใฝ่รู้ เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
- หาโอกาสในการเรียนรู้แบบอัตตาณัติ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ครอบครัวและชุมชน

- ครอบครัวส่งเสริมบุตรหลานให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้ปกครองเป็นต้นแบบให้กับบุตรหลานในด้านการใฝ่เรียนรู้ แสดงความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น ติดคำภาษาอังกฤษในที่ที่บุตรหลานสามารถเห็นได้ง่ายเพื่อกระตุ้นความสนใจและการเรียนรู้ ใช้สื่อประเภทต่างๆ ภายในครอบครัว เช่น โทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่ทำให้บุตรหลานมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น หรือปรับเป็นช่องสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) เชื่อมโยงความสนใจของบุตรหลานกับการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น หากบุตรหลานมีความสนใจการเล่นเกมนอนไลน์ ผู้ปกครองควรแนะนำการพัฒนาทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษจากการเล่นเกม สื่อสารกับบุตรหลานเกี่ยวกับความ

ต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาภาษาอังกฤษของทั้งพ่อแม่และบุตรหลานโดยการใช้เวลาร่วมกันในการเรียนรู้ เช่นตั้งคำถามภาษาอังกฤษกับบุตรหลานเมื่อดูภาพยนตร์ ฟังเพลง หรือเห็นข้อความ ป้ายประกาศ โฆษณาที่มีอยู่ในที่สาธารณะเพื่อเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้และให้เห็นความสำคัญว่าภาษาอังกฤษอยู่รอบตัวเรา เสริมสร้างความมั่นใจและเปิดโอกาสให้บุตรหลานได้มีประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ เช่น ค่ายภาษาอังกฤษ หรือ สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ถนนข้าวสาร วัดพระแก้ว เยวราช เป็นต้น

- ครอบครัวสื่อสารกับโรงเรียนและชุมชนในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้บุตรหลาน ผู้ปกครองเพิ่มช่องทางในการสื่อสารกับผู้นำชุมชน ผู้สอนและสถานศึกษาด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น การพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการผ่านสังคมออนไลน์ เพื่อเพิ่มการรับรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจกันระหว่างชุมชน ผู้ปกครอง และสถานศึกษาด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้สอน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแบ่งปันมุมมองแนวคิด ทักษะที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอันจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้นและการช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนามากยิ่งขึ้น
- ครอบครัวสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับทางโรงเรียน ครอบครัวสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการเจรจา ต่อรอง ช่วยเหลือสนับสนุน และส่งเสริมโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของบุตรหลาน มีอาสาสมัครในการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามความสามารถและความเหมาะสม โดยที่สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ
- แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน (1) สร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น การติดป้ายประกาศ ป้ายบอกทาง แผนที่ชุมชน เสียงตามสาย เป็นต้น เพื่อที่จะให้คนในชุมชนเกิดความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ (2) ส่งเสริมให้ชาวต่างชาติรู้จักชุมชนมากขึ้น โดยจัดให้มีอาสาสมัครหรือจิตอาสาของชุมชนในการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น การจัดอบรมภาษาอังกฤษให้คนในชุมชน อบรมมัคคุเทศก์น้อย เป็นต้น และ (3) สถานประกอบการ หน่วยงาน

ภาครัฐและเอกชน สถานที่ท่องเที่ยวที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษา ดูงาน ฝึกงาน และ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้พวกเขาได้สัมผัสการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ

1.2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในลักษณะการวิจัยปฏิบัติการ (Action research) ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดกับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละช่วงชั้น ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน CEFR ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative language Teaching) ผสมผสานกับเทคนิคการสอนภาษาแบบเน้นภาระงาน (Task-based Learning) โดยการสำรวจนี้ได้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research approach) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ และนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 20 จังหวัด

1.2.1 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้าน (1) นโยบายและการบริหารด้านการสอนภาษาอังกฤษ (2) สภาพการจัดการเรียนการสอน (3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหา และ (4) การจัดกลุ่มศักยภาพโรงเรียน โดยในภาพรวมพบว่า 1) คุณภาพของครูสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งแม้จะพบว่าในปัจจุบันมีครูที่มีคุณวุฒิทางภาษาอังกฤษโดยตรงเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงขาดความรู้ความสามารถในการสอน และไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการสอนที่มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ 2) การขาดรูปแบบการสอนที่ดีที่เป็นต้นแบบของการสอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียนของประเทศไทย ขาดคู่มือการสอนที่แนะนำวิธีการสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและผู้เรียน และ 3) โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป มีการหยุดเรียน งดการสอน ทำให้การสอนไม่เป็นไปตามแผน นักเรียนไม่ได้เรียนและไม่ได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายของวิชา

1.2.2 การนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละชั้นเรียน โดยมีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม การออกแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสถานการณ์ ซึ่งผลจากการศึกษาได้ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ชัดเจน ได้แก่ 1) การกำหนดบทเรียนและเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของนักเรียนและผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิด 2) การมีสื่อการสอนที่เหมาะสม

สำหรับการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ความพร้อมของครูผู้สอนในการสอนแต่ละครั้งตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านความพร้อมและแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษ มีผลน้อยมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ทว่ารูปแบบและวิธีการสอนของครูมีความสำคัญมากกว่า โดยข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ถูกนำไปใช้เป็นฐานคิดในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ช่วงชั้น เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

1) ช่วงชั้นที่ 1 ดำเนินการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการพัฒนาชุดฝึกทักษะและวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบโฟนิกส์ที่เน้นภาระงาน เป็นชุดหนังสือฝึกทักษะการประสมคำและอ่านออกเสียง Mini Phonics พร้อมแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์จำนวน 5 หน่วย ที่ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม

2) ช่วงชั้นที่ 2 ดำเนินการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการพัฒนาบทเรียนและสื่อการสอนโดยเน้นความสอดคล้องกับกรอบ CEFR บทเรียนที่ใช้เป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาจากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใกล้ตัวออกไปยังสิ่งไกลตัว

3) ช่วงชั้นที่ 3 ดำเนินการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ว่า เป็นรูปแบบการสอนแบบ TIGA ที่เน้นการกำหนดภาระงาน (Task) ตามสถานการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตจริง และ

4) ในช่วงชั้นที่ 4 ดำเนินการวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้ชุดการอ่าน (Reading cards) เสริมจากผสมผสานกับหลักการสอน CLT และ TBL

1.3 ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของชุดโครงการวิจัยการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งเพื่อหาแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการสำรวจข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปสภาพปัญหาเบื้องต้นของพื้นที่โดยดำเนินการผ่านโครงการย่อยซึ่งได้ทำการศึกษาแยกออกไปตามบริบทและความจำเป็นของแต่ละกลุ่ม ทำให้โครงการย่อยมีการออกแบบการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ในแต่ละประเภทของสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนสังกัดเทศบาล โรงเรียนสังกัดมูลนิธิคริสเตียน โรงเรียนมูลนิธิจีน และสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ โดยสำรวจแยกในแต่ละประเด็นเฉพาะของแต่ละกลุ่ม เช่น รูปแบบ

การจัดการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed model research design) ประกอบด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่างๆ โดยเก็บข้อมูลทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในบางประเด็น แบ่งดำเนินการเป็นโครงการย่อย 8 โครงการ ได้แก่ 1) สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) 3) การศึกษาแนวทางการยกระดับการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน 4) การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5) สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 6) พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รูปแบบ ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิคริสเตียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 7) สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมูลนิธิจีนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 8) รูปแบบ ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ทั้งนี้ หลังจากได้ข้อมูลจากโครงการย่อยต่างๆ แล้ว แผนงานดำเนินการจัดเวทีสาธารณะเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อันได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกกลุ่มที่ได้ทำวิจัย และประชาชนเข้าร่วมฟังผลการศึกษาและร่วมอภิปรายเพื่อช่วยกันให้ข้อเสนอแนะต่อผลของการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ของพื้นที่และข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไป

1.3.1 ผลจากการศึกษาของโครงการย่อยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้ แยกตามกลุ่มที่ศึกษา ดังนี้

- ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยระบุปัญหาตั้งแต่ระดับนโยบาย การบริหารจัดการ จนถึงการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่ถูกกำหนดจากส่วนกลาง เช่น การบรรจุครู ห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ไม่สามารถใช้การได้แล้วในปัจจุบัน การบริหารโรงเรียนถูกแทรกแซงจากท้องถิ่น ส่งผลต่ออัตราค่าจ้าง การรับบุคลากรและนักเรียน ไปจนถึงคุณภาพครู สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ สื่อการสอน อีกทั้งนักเรียนในพื้นที่โรงเรียนเทศบาลส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มี

สถานภาพทางเศรษฐกิจและรายได้ต่ำ ระดับผู้ใช้งานงาน ตลอดจนปัญหาทางสังคม เช่น ครอบครัวแตกแยก ขาดการส่งเสริมการเรียนรู้จากครอบครัวเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษและการนำไปใช้ เงื่อนไขเหล่านี้ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาโดยรวมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของเด็กในพื้นที่อย่างมาก

- ด้านสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัย พบข้อมูลเช่นเดียวกับโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องคุณภาพของครู เช่น ครูคนเดียวสอนทุกระดับชั้น ครูขาดเทคนิคและวิธีการสอน และภาระงานของครู เป็นต้น ตลอดจนสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่ยากเกินความสามารถของนักเรียนในพื้นที่ห่างไกล และการขาดโอกาสเรียนรู้กับเจ้าของภาษา
- ด้านการสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนใต้ ผลการศึกษาไม่แตกต่างกับโรงเรียนประเภทอื่นในพื้นที่มากนัก ปัญหาส่วนใหญ่พบเป็นปัญหาเกี่ยวกับครู และสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เช่นเดียวกับโรงเรียนประเภทอื่นๆ
- ด้านพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รูปแบบ ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนสังกัดมูลนิธิคริสเตียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า โดยทั่วไปแล้วปัญหาและความต้องการจะคล้ายกับโรงเรียนสังกัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่ปัญหาเป็นเรื่องความต้องการครู ทักษะการสอนของครู และการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นสำคัญ แต่เนื่องด้วยโรงเรียนในมูลนิธิคริสเตียนใช้หลักสูตรเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก ทำให้ด้านเนื้อหา การนำเทคโนโลยีและสื่อการสอนมาใช้จึงมีปัญหา น้อยกว่าด้านอื่น แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ และปัญหาด้านผู้เรียนก็ยังเป็นประเด็นที่พบมากเช่นกัน
- ด้านสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมูลนิธิจีนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนมูลนิธิจีนใช้หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการเสริมด้วยการเรียนการสอนภาษาจีน แต่ยังพบปัญหาด้านทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลจากทั้งครูและนักเรียนเป็นปัญหามาก ถึงแม้จะมีบริบทแตกต่างจากกลุ่มโรงเรียนอื่นๆ ก็ตาม

- ด้านการศึกษาแนวทางการยกระดับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบปัญหาด้านนโยบายที่ถูกผลักดันจากรัฐ เช่น การกำหนดเป็นโรงเรียนของชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในมุมมองของครูถือเป็นการแทรกแซงการทำงานส่วนปัญหาด้านอื่นๆ จะคล้ายกับโรงเรียนในพื้นที่ คือ ปัญหาด้านคุณภาพ เทคนิคการสอน และภาระของครู ตลอดจนสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เช่น ห้องฝึกปฏิบัติการ สื่อที่ไม่เอื้อต่อหลักสูตรแกนกลาง โดยส่วนมากจะเกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก
- ด้านรูปแบบ ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับอุดมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนเป็นหลัก แต่ยังพบปัญหาจำนวนผู้เรียนผู้สอนที่ไม่เหมาะสม รูปแบบการจัดการห้องเรียนและกิจกรรมที่มีนักศึกษาจำนวนมากที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ปัญหาระดับความสามารถทางภาษาที่ต่ำของผู้เรียนซึ่งเป็นผลมาจากการผ่อนปรนเกณฑ์รับเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

หมายเหตุ: ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) ยังไม่มีข้อมูล เนื่องจากกระบวนยังดำเนินการวิจัยยังไม่แล้วเสร็จ

1.3.2 ข้อเสนอที่ได้จากแผนงานวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการสำรวจในภาพรวมของทั้งแผนระบุว่า พบประเด็นสำคัญๆ ได้แก่ การกำหนดชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์น้อย เน้นกระบวนการท่องจำคำศัพท์และมีรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนเข้ามาแทรกแซงนโยบายการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนจนส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนมาก ครูผู้สอนไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ ครูสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษสลับกับภาษาไทยหรือใช้ภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ ครูต้องรับผิดชอบงานสอนต่อสัปดาห์มากเกินไปเกินเกณฑ์มาตรฐานและครูไม่เพียงพอต่อสัดส่วนของห้องเรียน ขาดแคลนสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย หลักสูตรไม่เหมาะสมกับนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โรงเรียนปิดบ่อยเนื่องมาจากการเกิดเหตุความรุนแรง และจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไปที่มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนำมาสู่ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่แผนงานได้นำเสนอมา คือ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ

ได้แก่ 1) การส่งอาจารย์เข้าร่วมอบรมสัมมนา การให้มีครูเจ้าของภาษาในทุกโรงเรียน การจัดซื้อสื่อประกอบการสอน หรือให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น 2) ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาหลักสูตรการสอนที่เน้นบริบทในท้องถิ่น สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของนักเรียน 3) เพิ่มจำนวนชั่วโมงในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มากขึ้นเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ และ 4) มีระบบนิเทศครูโดยผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะหรือปรับปรุงพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นไปที่การพัฒนาครูซึ่งพื้นที่ที่มีความต้องการพัฒนาครูในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านความรู้ เทคนิคและกลวิธีการสอนที่หลากหลาย การสนับสนุนการจ้างครูเจ้าของภาษามาสอน เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และยกระดับมาตรฐานการศึกษาในพื้นที่ แต่เรื่องสำคัญคือ การสนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในการศึกษาต่อควรมุ่งเป้าไปที่การตอบสนองความต้องการในพื้นที่และตอบสนองต่อบริบททางการศึกษาในอนาคต

1.4 การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย

การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถ (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง แล้วใช้แบบสอบถามเรื่องการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้ เป็นลักษณะการทำงานเชิงสำรวจแบบ Concurrent mixed methods approach โดยทำการออกแบบเครื่องมือวิจัยที่หลากหลายเหมาะสมกับโจทย์วิจัย ได้แก่ การใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของมาเลเซีย เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง ปานกลาง และต่ำ รวมถึงการใช้แบบสอบถามถามการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4.1 ผลการเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ในการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย พบว่า จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนภาษาในประเทศไทยโดยส่วนใหญ่มีประมาณ 40-50 คน ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานขนาดห้องเรียนในการเรียนภาษาซึ่งมีอัตราส่วนอยู่ที่ 20 – 25 คน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะในชั้นเรียน ลักษณะ

การเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งครูและนักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ทำให้นักเรียนขาดการโต้ตอบเพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่เนื้อหาในการสอนของคุณครูมีมาก ไม่เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงการเรียนภาษาอังกฤษที่น้อยเกินไป ซึ่งเมื่อดูในรายละเอียดการสอนคำศัพท์ครูไทยส่วนใหญ่จะเน้นการใช้พจนานุกรม (Dictionary) แล้วทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบ โดยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการทบทวนคำศัพท์ การแสดง การอภิปราย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งครูและนักเรียนเน้นการเรียนภาษาเพื่อเตรียมตัวสอบมากกว่าการนำไปใช้จริง ส่วนการเรียนการสอนภาษาในประเทศมาเลเซีย นั้น สัดส่วนของนักเรียนในชั้นเรียนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คือ ไม่เกิน 25 คน ใช้กลวิธีการสอนครบทุกขั้นตอน อธิบาย ทวนซ้ำ แสดง อภิปราย ปรับปรุงและสะท้อนกลับ ตลอดจนการประยุกต์ใช้โดยการเล่นเกมส์ และยังได้นำ 3 ยุทธวิธีการสอนคำศัพท์ที่สำคัญมาใช้ คือ การรู้คำศัพท์จากการใช้การเดาความหมายจากบริบท (Knowledge and use of contextual clue) การวิเคราะห์โครงสร้างของคำ (Doing structural analysis) และการหาความสัมพันธ์เพื่อทราบความหมายของคำศัพท์จากบทอ่าน (Making associations to acquire word meaning of selected vocabulary items from reading texts) ส่วนการใช้พจนานุกรม (Dictionary) จะใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น กระบวนการเหล่านี้ เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์เพื่อให้สามารถเข้าใจบทอ่านต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ทำให้วิธีการสอนคำศัพท์แตกต่างจากครูไทย

1.4.2 ข้อเสนอที่ได้จากงานวิจัย จากผลการดำเนินโครงการสะท้อนถึงการจัดการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะพื้นที่ และเทคนิคหรือกลวิธีการสอน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา เสนอให้มีการสนับสนุนให้มีการจัดการอบรมสัมมนาจัดทำรายเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้แก่ครู เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ซึ่งสามารถช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาทักษะการสอนของครูผู้สอนผ่านการอบรมให้ความรู้และสร้างแนวทางการสอนใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาสามารถทำให้ครูได้เปิดโลกทัศน์และมีแรงกระตุ้นในการสอนนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ ควรมีการสนับสนุนให้ครูได้แบ่งปันเนื้อหาที่ได้รับจากการอบรมให้แก่ครูคนอื่นด้วย ซึ่งทำให้ครูทุกคนได้รับความรู้ไม่แตกต่างจากครูที่ได้รับการอบรม อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินกิจกรรม หรือนโยบายเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความขยัน เห็นความสำคัญของการเรียนรู้คำศัพท์ เพื่อพัฒนาตนเองต่อไป อย่างเช่นในกรณีของประเทศมาเลเซีย ภาครัฐของประเทศมาเลเซียมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน โดยภาครัฐมีนโยบายที่ชัดเจนในสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษของครูในระดับต่างๆ เช่น การให้รางวัลตอบแทนแก่ครูที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาโดยรัฐบาลจะมีการกำหนดให้ครูภาษาอังกฤษทุกคนต้องเข้ารับการทดสอบ APTIS (การทดสอบภาษาอังกฤษสำหรับบุคคลหรือองค์กร ซึ่งมีสถาบันบริติชเคานซิลเป็นผู้จัด

สอบ) หากครูผู้สอนสามารถสอบได้ระดับตามระดับที่กำหนด รัฐบาลจะสนับสนุนเงินรางวัลรวมถึงจะมีการบวกฐานเงินเดือนเพิ่มร้อยละ 10 สำหรับระดับประถมศึกษาและร้อยละ 5 สำหรับระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในความพยายามของครูผู้สอน เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีแนวทางและโครงการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องในเรื่องกลวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพอีกด้วย

1.5 ประเด็นสำคัญที่ได้เกี่ยวกับสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน

ผลจากการดำเนินงานวิจัยด้วยการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ระดับพื้นที่ เขต โรงเรียน สามารถสะท้อนให้เห็นข้อมูลจากประชากรที่ศึกษาและสามารถช่วยอธิบายสภาพความเป็นจริงของประเด็นที่ทำการศึกษาดำเนินการตามเป้าหมายของงานวิจัยที่กำหนดได้เป็นอย่างดี ซึ่งในปัจจุบันการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลถูกนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการตั้งต้นการทำงานวิจัยในลักษณะงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) จำนวนมาก เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ การออกแบบแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้น ยิ่งข้อมูลในการสำรวจมีปริมาณมากเท่าไร กระบวนการในการสำรวจข้อมูลยิ่งต้องทำด้วยความละเอียดรอบคอบมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรที่สนใจจะศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ทั้งนี้มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกต คือ การศึกษาข้อมูลในลักษณะของสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรค หรือการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันมีอยู่จำนวนไม่น้อย การวิจัยอาจเริ่มต้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่จะศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสู่การต่อยอดการสำรวจในประเด็นปัญหาที่ยังไม่เคยมีใครสำรวจ เพื่อนำสู่ประเด็นการสำรวจใหม่ๆ หรือเพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัยอย่างครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งการวิจัยเชิงสำรวจสามารถใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนั้น ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดรอบคอบ ให้ความสำคัญกับคุณภาพของข้อมูล ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสำรวจข้อมูลจะต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลที่ได้มาจะต้องสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ โดยในปัจจุบันมีการนำผลจากการวิจัยเชิงสำรวจไปกำหนดนโยบายเพื่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจำนวนมาก

จุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

1) การให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมการเรียนรู้เป็นประเด็นการสำรวจที่น่าสนใจสำหรับการหาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบองค์รวม เพื่อตรวจสอบระดับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการนำผู้เรียนไปสู่การพัฒนาภาษาอังกฤษซึ่งไม่ใช่เพียงครูผู้สอนเป็นผู้แบกรับภาระการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่านั้น แต่หมายถึงความรับผิดชอบของทุกฝ่ายทั้งผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารการศึกษา ครอบครัว และชุมชนการสำรวจวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจะให้ข้อมูล ด้านทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อของ

ฝ่ายต่างๆ เพื่อนำไปสู่การหาแนวทางและการออกแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายต่อไป

2) การสำรวจข้อมูลแบบระบุพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ โดยมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ทำให้เป้าหมายในการทำงานชัดเจน รูปแบบการบริหารจัดการคณะทำงานในการเก็บข้อมูลขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ ทำให้ได้ข้อมูลเฉพาะ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อม ซึ่งมาจากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม การออกแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่

3) การสำรวจเพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้กับประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งข้อมูลที่ได้ไม่ใช่เพียงแต่กลวิธีการเรียนรู้เท่านั้น แต่ทำให้เห็นสภาพบริบทของปัญหาที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการเรียนที่ต่างกันด้วย เช่น ขนาดของห้องเรียน โอกาสในการฝึกฝนทักษะในชั้นเรียน ลักษณะการเรียนการสอนในชั้นเรียน การใช้ภาษาในการสื่อสาร โอกาสในการโต้ตอบหรือฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ ปริมาณเนื้อหาในการสอน การทำแบบฝึกหัด การเรียนที่มุ่งเน้นเพื่อทดสอบมากกว่าการพัฒนาทักษะทางภาษา ตลอดจนแรงจูงใจของครูผู้สอนในการพัฒนาตนเอง ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นบริบทร่วมของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่ประสบความสำเร็จแล้ว ข้อมูลจากการวิจัยจะช่วยให้ทราบแนวทางและกลวิธีการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนรวมทั้งการแก้ปัญหาบริบทแวดล้อมไปพร้อมกันด้วย

จุดด้อยของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

1) การสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่โดยเฉพาะวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง ทักษะคิด ค่านิยม และความเชื่อที่นำไปสู่วิถีปฏิบัติ ยังไม่ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ อาทิ ความแตกต่างระหว่างพื้นที่ โรงเรียน และการบริหารจัดการ ทิศนะต่อการจัดการเรียนการสอน ความแตกต่างของครูและเด็ก ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้ การใช้กรอบคิดทฤษฎีที่แตกต่างกันในการศึกษาประเด็นเดียวกันจากกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ยังขาดการสรุปผลในภาพรวมที่มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

2) การกำหนดประเด็นคำถาม ที่เป็นไปในลักษณะสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การตั้งวัตถุประสงค์ของการสำรวจเพื่อนำไปสู่ประเด็นคำถามสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ขาดการใช้ข้อมูลบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะของพื้นที่ที่ศึกษา จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้ไม่สะท้อนปัญหาหรือสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภายใต้เงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่

2. กระบวนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้นักเรียน

2.1 นวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (สาระท้องถิ่น)

นวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษที่ได้สร้างขึ้นมีเป้าหมายการพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่เฉพาะด้าน (ได้แก่ การอ่าน การเขียน การสื่อสาร) ได้แก่ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สื่อเสริมทักษะการอ่าน สื่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (บทเรียนภาษาอังกฤษ สื่อมัลติมีเดียประกอบบทเรียน (Power Point, video clips) ที่น่าสนใจและสมจริง) แบบสอบวัดความรู้ของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนการสอนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น

2.1.1 ก่อนการสร้างบทเรียน ต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงลักษณะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภายใต้ระบบการศึกษาของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผลซึ่งได้แก่

- การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นไวยากรณ์และการท่องศัพท์ (สอนเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการสอบเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นมากกว่าเน้นให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ได้จริงอย่างสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน)
- เนื้อหาการสอนที่ขาดความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน นำไปสู่การเรียนแบบท่องจำที่ไม่เข้าใจสาระหรือความหมายของสิ่งที่ศึกษา
- ข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะทั้งด้านภาษาอังกฤษและการสอนภาษาอังกฤษของครู เนื่องจากภาวะขาดแคลนครูภาษาอังกฤษในบางพื้นที่
- การไม่ได้คัดกรองครูต่างชาติที่จ้างมาเพื่อสอนภาษาอังกฤษ ในด้านความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน
- ข้อสอบที่ใช้ประเมินความรู้และความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในระดับโรงเรียนและประเทศไม่สามารถสะท้อนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักเรียน
- เอกสาร หนังสือ ตำราเรียนที่ใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นหนังสือแบบเรียนที่นำเข้าจากต่างประเทศ จึงมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องและไม่เชื่อมโยงกับบริบทและภูมิหลังของนักเรียนไทย ส่งผลให้เป็นการเรียนแบบท่องจำและไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ ตลอดจนทำให้นักเรียนไม่เห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ
- รูปแบบและวิธีการสอนที่ยังคงเป็นแบบที่ครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher centered education)

นอกจากนี้ ในการพัฒนาสื่อการสอนยังต้องศึกษาถึง

- ระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละช่วงชั้นหรือระดับชั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดมุ่งหมายและสมรรถนะของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
- อายุและพัฒนาการของผู้เรียนในด้านที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาที่ต้องการพัฒนา
- ระดับและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
- ความสมจริงของเนื้อหาบทเรียน (Authentic material) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ในชีวิตจริง
- ความสมจริงของกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน
- การให้ความสำคัญกับการสร้างการเรียนรู้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน (จำนวนคำศัพท์ ระดับความยากง่ายของคำศัพท์)
- ลักษณะของสื่อการสอนหรือสื่อเสริมทักษะทางภาษาที่สามารถสร้างความสนใจให้ผู้เรียน (เนื้อหาที่น่าสนใจ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์จริง ขยายขอบเขตความรู้ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาและจินตนาการ มีรูปลักษณะภายนอกที่ดึงดูดใจ)

สำหรับกรอบคิดในการสร้างและพัฒนาสื่อการสอนที่มีการนำมาใช้ อาทิ กรอบคิดในการสร้างบทเรียนของ Tomlinson (2011) ซึ่งอธิบายขั้นตอนการสร้างบทเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาของบทเรียน (Identification)
- 2) สำรวจความเป็นไปได้ในการเลือกใช้เนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมเพื่อความสมจริง (Exploration)
- 3) ตระหนักว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นเหมาะกับผู้เรียนในบริบทหนึ่งๆ เท่านั้น (Contextual realization)
- 4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาที่แท้จริง (Pedagogical realization)
- 5) รูปลักษณ์ของบทเรียนที่น่าสนใจและดึงดูดใจ (Physical appearance and production)

2.1.2 การพัฒนาบทเรียนและสื่อการสอน ประกอบด้วย

- 1) การหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบและประเด็นด้านเนื้อหา ซึ่งสามารถทำได้หลายลักษณะ กล่าวคือ การรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ (สาระ

ท้องถิ่น - ภูมิปัญญา นิทานพื้นบ้าน) และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เช่น การเก็บข้อมูลจากปราชญ์หรือคนในท้องถิ่นโดยการสัมภาษณ์ การศึกษาความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง (เช่น พื้นที่หรือชุมชน) โดยใช้แบบสำรวจ

- 2) การทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนที่เป็นพื้นที่วิจัย ทั้งในลักษณะของการลำดับประเด็นเนื้อหา รายละเอียดเนื้อหา (ความยากง่าย) และการออกแบบสื่อการสอน
- 3) การออกแบบสื่อและกิจกรรมการสอนตามเนื้อหาบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยเน้นความสมจริงดึงดูดใจ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียน และที่สำคัญคือ ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น โดยสื่อที่สร้างขึ้น อาทิ video clips, Power Point presentation ภาพการ์ตูน ภาพวาด ภาพถ่ายที่ใช้ประกอบเนื้อหา เป็นต้น ส่วนกิจกรรม เช่น เกมส์ การสร้างสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทจำลอง กิจกรรมมัคคุเทศก์ เป็นต้น
- 4) การตรวจสอบสื่อที่สร้างขึ้นในเบื้องต้น โดยใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา การทดลองกับผู้เรียนกลุ่มเล็กๆ หรือรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงสื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2.1.3 การสร้างแบบทดสอบหรือแบบประเมินความรู้ของผู้เรียน โดยแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังของผู้เรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งแบบประเมินที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนมักจะออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของบทเรียนที่สร้างขึ้น อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากแบบประเมินความรู้ทางภาษาอังกฤษแล้ว ในบางกรณีได้มีการสร้างแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับสาระท้องถิ่นร่วมด้วย

ทั้งนี้ นอกจากการสร้างแบบทดสอบความรู้ที่ใช้เพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หรือสาระท้องถิ่นข้างต้นแล้ว ยังมีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจเพื่อประเมินความคิดเห็นและเจตคติของนักเรียนที่มีต่อสื่อการสอน บทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นด้วย ซึ่งเท่ากับการวัดประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น

2.1.4 การทดลองสอนด้วยบทเรียนและสื่อที่สร้างขึ้น หลังจากที่ได้พัฒนาบทเรียนและสื่อประกอบการสอนแล้ว นักวิจัยจะมีการวางแผนในการสอนและการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และนำไปใช้สอนนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง โดยส่วนใหญ่ นักวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยจะเป็นผู้สอนเอง และมีครูสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนหรือชั้นเรียนนั้นร่วมในกระบวนการเรียนการสอน การควบคุมชั้นเรียนหรือสังเกตการณ์ เพื่อศึกษาการนำนวัตกรรมไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้ ก่อนการทดลองสอน จะมีการประเมินความรู้และความพึงพอใจตามแบบประเมินที่ได้สร้างขึ้น และประเมินอีกครั้งเมื่อเสร็จสิ้น

กระบวนการด้วยแบบประเมินชุดเดิม เพื่อนำผลการประเมินก่อนและหลังเรียนรู้ผ่านนวัตกรรมมาเปรียบเทียบกัน

2.1.5 ประเด็นสำคัญที่ได้จากการใช้นวัตกรรม ผลจากการทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากสาระท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมในการพัฒนาความรู้ และทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ เนื่องจากบทเรียนมีเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงกับบริบทการดำเนินชีวิตของตนได้ ในขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสมจริง เป็นเหตุเป็นผล เป็นธรรมชาติ ประกอบกับสื่อการสอนที่น่าสนใจ สร้างให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอีกด้วย ทั้งนี้ มีประเด็นที่เป็นข้อสังเกตคือ เนื้อหาของบทเรียนควรเริ่มต้นด้วยการสอนคำศัพท์ ทั้งในด้านความหมายและการออกเสียง ส่วนวิธีการเรียนการสอนก็ต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน

จุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) การสร้างสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (Contextualised materials) ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษจากการที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง
- 2) การสร้าง Learners engagement ผ่านการใช้ Task-based learning and Project-based learning
- 3) ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ไม่ใช่เพียงแค่เรียน “ภาษา” เท่านั้น เพราะนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ผู้เรียนยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตนด้วย

จุดด้อยของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) การที่ผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบเนื้อหา วิธีการสอน และเป็นผู้ทดลองสอนเองส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถแน่ใจได้ว่า เมื่อผู้วิจัยออกจากพื้นที่วิจัยแล้ว ครูผู้สอนจะสามารถออกแบบเนื้อหาและวิธีการที่ออกแบบโดยใช้สาระท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาที่เป็นสาระท้องถิ่น เป็นลักษณะของการสร้างการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ผู้สอนจะต้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญอย่างแท้จริง จึงจะนำไปสู่การออกแบบเนื้อหาและสร้างสรรค์สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

2.2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษแบบโฟนิกส์ รูปแบบและชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชุดการอ่านเสริมจากหนังสือเรียน (Reading cards) (หนังสือฝึกทักษะการประสมคำและอ่านออกเสียง Mini Phonics และแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ แบบเรียน เอกสารประกอบการเรียน สื่อเสียง สไลด์ ซีดีแอนิเมชัน บัตรคำ คู่มือผู้สอน) และชุดการศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (หลักสูตร ชุดการศึกษาเรียนรู้ สื่อประกอบการสอน คู่มือวิทยากร คู่มือผู้เรียน) รวมถึงแบบสอบวัดความรู้ของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนการสอนด้วยรูปแบบและเนื้อหาที่สร้างขึ้น

2.2.1 ก่อนการออกแบบรูปแบบและชุดการเรียนการสอน ได้มีการกำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ชัดเจนบนฐานคิดที่มาจากแนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1-4 ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) การเรียนโดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL) และการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre-based Approach)
- การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้และเนื้อหาสาระของบทเรียน ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล คือ กรอบอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาและการวัดผลภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) ที่ได้กำหนดความสามารถทางภาษาของแต่ละบุคคลไว้ 6 ระดับ และสาระการเรียนรู้หรือหนังสือเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (The Basic Education Curriculum) ซึ่งเป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาบริบทแวดล้อม ปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละพื้นที่ (Need analysis) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพัฒนารูปแบบและชุดการเรียนการสอนอีกด้วย
- การออกแบบชุดการศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีกลุ่มผู้เรียนเป้าหมายเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากการนำเนื้อหาภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาและภาษาอังกฤษสมรรถภาพ (TOEIC) มาใช้ในการกำหนดระดับ

ความรู้และทักษะที่ต้องการพัฒนาแล้ว ยังต้องศึกษาถึงวิธีการสอนภาษาและการสร้างการเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถออกแบบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของเทคโนโลยี และการเข้าถึงของผู้เรียน

2.2.2 การพัฒนารูปแบบและชุดการเรียนรู้การสอน ประกอบด้วย

- 1) การดำเนินการออกแบบชุดการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ มักจะประกอบไปด้วย ส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ หลักสูตรการเรียนรู้/ แบบเรียน/ เอกสารประกอบการเรียนหรือคู่มือสำหรับผู้เรียน สื่อประกอบการสอน (สื่อเสียง ซีดี แอนิเมชัน บัตรคำ) และคู่มือผู้สอนหรือคู่มือวิทยากร
- 2) การออกแบบเนื้อหาบทเรียนตามระดับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่กำหนดตามมาตรฐาน CEFR และหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ ภาษาอังกฤษสมรรถภาพ (TOEIC)
- 3) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ใช้ TBL โดยเน้นการสร้างสถานการณ์หรือกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนรับรู้ว่ามีจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร (Immediate needs in the real world) ในลักษณะที่เป็นสถานการณ์จริง (Authentic task) ตลอดจนการสร้างกิจกรรมแบบ Holistic language use (Task-supported learning and teaching or Pedagogical task) หรือกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในห้องเรียนที่จำลองสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาที่จำเป็นในการสื่อสาร) และการใช้ภาษาในการทดสอบร่วมด้วย (Task-referenced learning and teaching)
- 4) การออกแบบชุดการสอนที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความมั่นใจให้ผู้สอนในด้านการออกเสียง และสื่อการสอนที่จะช่วยให้ผู้สอนสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียนได้ด้วยตนเอง
- 5) การออกแบบวิธีการสอนและสื่อการศึกษาเรียนรู้ในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับผู้สอนผ่านช่องทางออนไลน์ เรียนรู้ด้วยตนเอง ทบทวนเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดในระบบออนไลน์ ภายใต้กรอบคิดของทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho-Cybernetics) ซึ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาตนเอง

- 6) การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาบทเรียนในเบื้องต้น โดยใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และ/หรือการทดลองนำร่องกับผู้เรียนกลุ่มเล็กๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงเนื้อหาบทเรียนให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2.2.3 การสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังของผู้เรียนถือเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนารูปแบบและชุดการเรียนการสอน ซึ่งแบบประเมินที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนมักจะออกแบบให้สอดคล้องกับระดับความสามารถและทักษะทางภาษาอังกฤษตามที่กำหนดในกรอบมาตรฐาน CEFR และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ในบางกรณียังได้นำแบบทดสอบที่เป็นที่ยอมรับและใช้อย่างแพร่หลายมาประยุกต์ใช้อีกด้วย (อาทิ Phonics/Decoding Screening ของ Houghton/Mifflin Phonics/ Decoding Screening Test)

นอกจากแบบทดสอบประเมินสัมฤทธิ์ผลของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษข้างต้นแล้ว ยังมีการสร้างแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ผู้เรียน เพื่อศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของนักเรียนต่อรูปแบบกิจกรรมและชุดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น แบบสัมภาษณ์ผู้สอน ผู้บริหาร เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้สอนต่อรูปแบบการเรียนการสอนและชุดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น และแบบสังเกตการสอนเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและวิธีการจัดกิจกรรมในห้องเรียน

2.2.4 การทดลองสอนด้วยรูปแบบและชุดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น หลังจากที่ได้พัฒนาบทเรียนและสื่อประกอบการสอนแล้ว จะมีการทดลองสอนนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ครูผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินการสอน นักวิจัยจะร่วมสังเกตการณ์การสอนและให้คำแนะนำในการสอนตลอดระยะเวลาที่มีการทดลองสอน และ 2) นักวิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอน และรับฟังข้อมูลสะท้อนกลับจากครูผู้สอน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดการสอนและรูปแบบการสอน ทั้งนี้ ก่อนการทดลองสอน จะมีการประเมินความรู้ตามแบบทดสอบที่ได้สร้างขึ้น และประเมินอีกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการด้วยแบบทดสอบชุดเดิม เพื่อนำผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนรู้อามาเปรียบเทียบกัน อันจะบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของรูปแบบและชุดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น (ใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หรือ การวัดความก้าวหน้า)

นอกจากนี้ ยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมรูปแบบ กิจกรรม และชุดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงให้ได้รูปแบบและชุดการสอนที่เป็นต้นแบบ

2.2.5 ประเด็นสำคัญที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัย ครูผู้สอน และผู้เรียน ทำให้เห็นถึงการนำเอาแนวคิด

เชิงระบบ (Systems approach) มาใช้เป็นกรอบคิดในการพัฒนารูปแบบการสอน นั่นคือ เริ่มจากการออกแบบเนื้อหา (Input) โดยใช้ตามมาตรฐาน CEFR หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ ภาษาอังกฤษสมิทธิภาพ (TOEIC) แล้วนำไปทดลองสอน (Process) โดยมีแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ผสมผสานกับการเรียนโดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning) เป็นแนวคิดหลักที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการผลิตสื่อการสอน และประเมินผลการสอน (Learning outcomes) ตามกรอบมาตรฐาน CEFR หรือ ภาษาอังกฤษสมิทธิภาพ (TOEIC) ทั้งนี้ ปัจจัยส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน ได้แก่ 1) การออกแบบเนื้อหาและบทเรียนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง 2) การสร้างสื่อและออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย 3) การวางแผนการสอนและความพร้อมในการสอนของครูผู้สอน ทั้งในห้องและนอกห้องเรียน และ ในแบบออนไลน์และออฟไลน์ (Online and Offline) และ 4) ความเข้าใจในข้อจำกัดของผู้เรียนที่เกิดจากเงื่อนไขในชีวิตที่แตกต่างกัน

ข้อสังเกตที่สำคัญ คือ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารูปแบบและวิธีการสอนของผู้สอนมีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนมากกว่าปัจจัยด้านความพร้อมและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษที่น้อยของผู้เรียน สำหรับการพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาผ่านทางช่องทางออนไลน์นั้น การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและผ่อนคลาย รวมทั้งการติดต่อกับสื่อสารกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอผ่านระบบสารสนเทศรูปแบบต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญในกระตุ้นและผลักดันให้การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ตั้งอยู่บนกรอบคิดความสามารถทางภาษาที่เป็นสากลนั้น มีความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศ ในขณะที่การออกแบบเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับ โดยที่คำนึงถึงปัจจัยด้านความต้องการเฉพาะของโรงเรียน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และลักษณะของผู้เรียน ทำให้สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างได้ง่ายขึ้น
- 2) วิธีการสอนที่เน้นการใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning) มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

จุดด้อยของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) การออกแบบเนื้อหาบทเรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสาระท้องถิ่นที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับบริบทใกล้ตัวได้
- 2) การที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองสอนเอง ทำให้ไม่สามารถแน่ใจได้ว่าครูผู้สอนจริงจะสามารถสอนตามเนื้อหาและวิธีการที่ออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู

นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครูที่ได้สร้างขึ้นมีเป้าหมายการสร้างเสริมและพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของครู ได้แก่ ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษประถมศึกษา (บทเรียนภาษาอังกฤษ สื่อเสียง MP3/CD) แอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ แบบบันทึกการเรียนรู้ รวมถึงแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษภายหลังการใช้ชุดฝึกทักษะหรือแอปพลิเคชัน

3.1 ก่อนการออกแบบชุดฝึกทักษะและแอปพลิเคชันภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ต้องศึกษาถึงความต้องการด้านเนื้อหาที่ครูต้องการเรียนรู้ ความต้องการในด้านหน้าที่ของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และหน้าที่ภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน (Language functions) ทักษะที่เป็นปัญหามากที่สุดในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของครู (ซึ่งก็คือ ทักษะการฟังและการพูด) เนื้อหาที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการเป็นครูสอนภาษาอังกฤษหรือครูการศึกษาพิเศษ (กลุ่มประโยคที่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน) ตลอดจนปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครู ได้แก่

- ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาอังกฤษหรือการสอนภาษาอังกฤษ
- โอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนและในกิจกรรมอื่นๆ ในชีวิตมีจำกัด
- เนื้อหาของสื่อ ความยากง่ายของภาษาที่อธิบายวิธีการใช้สื่อและการทำกิจกรรมในสื่อ ความสะดวกในการใช้สื่อ อุปกรณ์สำหรับการใช้สื่อ ราคาและความคุ้มค่าของสื่อ ล้วนมีผลต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้วยตนเองของครู
- ข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงานที่มีอยู่

สำหรับกรอบคิดในการสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครูที่มีการนำมาใช้ อาทิ แนวคิดในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของ Tomlinson (2010) ที่ตั้งอยู่บนความต้องการและความจำเป็น

(Needs and Wants) ของผู้ใช้สื่อ หลักการเรียนรู้และพัฒนา หลักการออกแบบสื่อ และหลักความสอดคล้องของสื่อกับบริบทของผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาแอปพลิเคชัน เป็นต้น

3.2 การสร้างสื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) กำหนดโครงสร้างเนื้อหา ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นภาษาอังกฤษที่ครูต้องการและจำเป็นต้องเรียนรู้ หน้าที่ของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันและหน้าที่ภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน (Language functions) กลุ่มประโยคที่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาด้วยวิธีการสำรวจ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ
- 2) การออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้ใช้สื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์ (Interactions) กับสื่อทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียน โดยจุดเน้นอยู่ที่การฟังและการพูด ตลอดจนความง่ายในการใช้งาน ความเข้าใจง่าย และความน่าสนใจ โดยสื่อที่สร้างขึ้นจะมีลักษณะเป็นสื่อประสม คือ มีทั้งภาพและเสียง
- 3) การตรวจสอบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในเบื้องต้น โดยใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และการให้ผู้เรียนกลุ่มเล็กๆ เป็นผู้ประเมิน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงสื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.3 ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบทดสอบพัฒนาการทางภาษาอังกฤษ โดยแบบประเมินความรู้ในการใช้วัตรกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเป็นการประเมินหลังจากการใช้ชุดฝึกทักษะและแอปพลิเคชันภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งแบบประเมินที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษ (Competency) นี้จะออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์สูงร้อยละ 80 ขึ้นไป ทั้งนี้ นอกจากการประเมินความรู้ทางภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการเรียนรู้อีกด้วย

3.4 การทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ นักวิจัยได้นำสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนักวิจัยได้อบรมวิธีการใช้สื่อให้ก่อนที่จะให้กลุ่มตัวอย่างนำไปทดลองใช้จริง ในระหว่างการทดลองใช้สื่อ ผู้วิจัยได้ขอให้กลุ่มตัวอย่างบันทึกการเรียนรู้ตามแบบบันทึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้สื่อด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว (8 สัปดาห์) นักวิจัยจะประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบประเมินที่สร้างขึ้น รวมถึงประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น เนื้อหา ภาษา คุณภาพของสื่อเสียง การออกแบบ การใช้งาน รูปลักษณ์ ประโยชน์ที่ได้ เป็นต้น

3.5 นวัตกรรมสำคัญที่ได้จากการใช้ประเด็น ผลจากการทดลองใช้นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู ดูเหมือนจะยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ชัดเจน ถึงแม้ว่าผลการประเมินบางส่วนจะชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้นก็ตาม ทั้งนี้เงื่อนไขสำคัญก็คือ การใช้เวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ที่น้อยกว่าระยะเวลาที่ควรจะเป็นตามที่ได้ออกแบบไว้ และการไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องจากขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองด้านนี้

จุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สร้างขึ้น เป็นสื่อที่ผู้เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ในการเข้าถึงและใช้สื่อของครู
- 2) การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้ให้ความสำคัญกับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นจุดตั้งต้นในการออกแบบเนื้อหาและลักษณะของสื่อ จึงทำให้สื่อสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูและสอดคล้องกับเงื่อนไขในการใช้สื่อ
- 3) มีการบูรณาการเทคโนโลยีด้านสื่อ (ภาพ เสียง เทคโนโลยีสารสนเทศ) เพื่อให้สื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้อย่างสะดวกในทุกเวลาที่ผู้ใช้สื่อต้องการ

จุดด้อยของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) สื่อที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ประสิทธิภาพของสื่อในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ใช้สื่อเป็นหลัก อาทิ การให้เวลา ความตั้งใจ ความมีวินัยในการใช้สื่อ เป็นต้น
- 2) ขาดองค์ประกอบในเรื่องของวิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจและกลไกในการติดตาม หนุนเสริมให้ผู้ใช้สื่อมีความกระตือรือร้นในใช้อย่างมุ่งมั่นและมีวินัย
- 3) เนื้อหาและขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและรูปแบบสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น ยังไม่มีความโดดเด่นแตกต่างจากสื่อการเรียนรู้ทั่วไปมากนัก

4. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กลุ่มคนอาชีพต่างๆ

นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้สร้างขึ้นมีเป้าหมายการสร้างเสริมและพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับลูกค้าหรือผู้มารับบริการต่างๆ ได้แก่ ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของตำรวจจราจร ทหาร ผู้ขายอาหารตามสั่ง คนขับรถสองแถว ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ขายของที่ระลึก

พนักงานธนาคาร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (หนังสือคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษ หนังสือพกพา (Pocket book) โปสเตอร์คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สื่อเสียงและภาพในรูปแบบโปรแกรม CAI MP3/CD บทเรียนโปรแกรมสำเร็จรูป คู่มือการใช้งาน) และชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท่องเที่ยว (เอกสาร บทเรียน และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม)

4.1 การศึกษาถึงความต้องการในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษและประเด็นของเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา (Need analysis) ของผู้ประกอบการอาชีพแต่ละกลุ่ม ก่อนการออกแบบชุดสื่อการเรียนรู้ และชุดฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์และสร้างเนื้อหาที่จะบรรจุลงไปในการเรียนรู้หรือชุดฝึกอบรมต่างๆ รวมถึงการออกแบบสื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้ที่จะใช้สื่อในแต่ละกลุ่มอาชีพ นอกจากนี้ ยังศึกษาถึงความคาดหวังของนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าชาวต่างชาติที่มีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของแต่ละกลุ่มอาชีพ ตลอดจนปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของคนในแต่ละกลุ่มอาชีพอีกด้วย ได้แก่

- ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ที่จำกัด
- การขาดทักษะการพูดและการออกเสียงที่ถูกต้อง
- ความรู้ด้านโครงสร้างประโยค การเรียบเรียงประโยค และภาษาอังกฤษที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ มีค่อนข้างจำกัด
- เวลาในการเรียนรู้เพิ่มเติมมีจำกัด

สำหรับกรอบคิดในการสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มอาชีพต่างๆ นี้ ได้ใช้แนวคิดในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของ Tomlinson (2010) ที่ตั้งอยู่บนความต้องการและความจำเป็น (Needs and Wants) ของผู้ใช้สื่อ หลักการเรียนรู้และพัฒนา หลักการออกแบบสื่อ และหลักความสอดคล้องของสื่อกับบริบทของผู้เรียนเป็นหลัก

4.2 การสร้างสื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) กำหนดโครงสร้างเนื้อหา ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษและความต้องการในการสื่อสารภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มอาชีพ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้มาวิธีการที่หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของคนในแต่ละกลุ่มอาชีพ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การสำรวจด้วยแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้ยังได้ผนวกกับการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าชาวต่างชาติต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มอาชีพอีกด้วย
- 2) การออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้ใช้อ่านสามารถนำไปใช้ด้วยตนเองได้ โดยการออกแบบที่สอดคล้องกับสภาพการทำงานและวิถีชีวิตของแต่ละอาชีพ กล่าวคือ การสร้าง

สื่อการเรียนรู้ที่เป็นแถบเสียงหรือหนังสือที่ใช้ง่าย สามารถเปิดอ่านหรือฟังในเวลาว่างได้ มีความน่าสนใจ มีบทสนทนาภาษาอังกฤษ พร้อมบทอ่านภาษาไทยและคำแปลเป็นไทย ที่สำคัญคือ สามารถใช้ในสถานการณ์จริงได้ทันที

- 3) การตรวจสอบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในเบื้องต้น โดยใช้วิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ประเมินความสอดคล้อง และการให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเล็กๆ เป็นผู้ประเมิน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงสื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4.3 การสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ใช้สื่อ งานวิจัยในกลุ่มนี้ได้ใช้

วิธีการประเมิน 2 ลักษณะใหญ่ๆ กล่าวคือ ส่วนใหญ่ใช้การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้สื่อที่มีต่อสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพียงอย่างเดียว โดยที่ไม่ได้ประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ใช้สื่อว่าเพิ่มขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากระยะเวลาในการทดลองใช้สื่อที่ค่อนข้างสั้น และเงื่อนไขเรื่องเวลาและความถี่ในการใช้สื่อของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอาชีพที่มีข้อจำกัดต่างกัน จะทำให้ไม่สามารถประเมินพัฒนาการทางภาษาได้ในเวลาอันสั้น ในขณะที่บางงานวิจัยได้มีการประเมินเปรียบเทียบพัฒนาการก่อนและหลังการใช้สื่อ โดยเฉพาะในประเด็นทักษะการพูด (การออกเสียง คำศัพท์ ความเข้าใจในข้อความ) จากทั้งตัวผู้ทดลองใช้สื่อและชาวต่างชาติที่ได้สื่อสารกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบประเมินจะเน้นไปที่ทักษะการพูดสื่อสาร ส่วนการประเมินความพึงพอใจจะเน้นไปในด้านการออกแบบ (สวยงาม ใช้ง่าย ดึงดูดใจ) และด้านเนื้อหา (ตรงกับความต้องการ ระดับความยากง่าย ความเหมาะสมของแบบฝึกหัด การเสริมสร้างความมั่นใจ) ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยเป็นตัวบ่งชี้ระดับความพึงพอใจว่าสูงหรือต่ำ

4.4 การทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ นักวิจัยได้นำสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยนักวิจัยได้อบรมวิธีการใช้สื่อให้ก่อนที่จะให้กลุ่มตัวอย่างนำไปทดลองใช้จริง และหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้สื่อด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว นักวิจัยก็จะมีประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อจากทั้งตัวผู้ใช้สื่อเองและชาวต่างชาติ ทั้งนี้ ในบางโครงการได้ประเมินพัฒนาการทางการสื่อสารทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้สื่อด้วยแบบประเมินที่สร้างขึ้น

4.5 ประเด็นสำคัญที่ได้จากการใช้นวัตกรรม ถึงแม้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะยังไม่ได้ประเมินผลในแง่พัฒนาทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ใช้สื่อในกลุ่มอาชีพต่างๆ ก็ตาม แต่ผลจากการประเมินความพึงพอใจทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบของสื่อสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสื่อในการตอบสนองความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานของแต่ละอาชีพได้อย่างชัดเจน

จุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็น Tailor made ที่มีศักยภาพในการตอบสนองความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มอาชีพได้อย่างตรงประเด็นและสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์การทำงานจริงได้
- 2) การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้ให้ความสำคัญกับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เฉพาะของแต่ละกลุ่มอาชีพ ความคาดหวังจากชาวต่างชาติ ระดับพื้นความรู้ของคนในแต่ละกลุ่มอาชีพ และข้อจำกัดในเรื่องการใช้สื่อที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นจุดตั้งต้นในการออกแบบเนื้อหาและลักษณะของสื่อ จึงทำให้สื่อสามารถตอบสนองและเข้าถึงผู้ใช้สื่อในแต่ละอาชีพได้อย่างดี
- 3) หลายโครงการได้มีการขยายผลการดำเนินงาน ด้วยการนำสื่อการเรียนรู้หรือชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไปใช้ในวงกว้างมากขึ้น

จุดด้อยของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ

- 1) สื่อที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ประสิทธิภาพของสื่อในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ใช้สื่อเป็นหลัก อาทิ การใช้เวลา ความตั้งใจ ความถนัดในการใช้สื่อ เป็นต้น
- 2) ขาดกลไกในการกระตุ้น ติดตาม และหนุนเสริมให้ผู้ใช้สื่อมีการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง

5. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของโครงการวิจัยต่างๆ จำนวน 51 คน ประกอบด้วย นักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา 14 คน ครู 13 คน และผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ 24 คน ดังนี้

โครงการวิจัย	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
	นักเรียนระดับประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา/นักศึกษา / ระดับอุดมศึกษา	ครู	ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1) ด.ช.ปรีถกร คุณทะวงษ์ 2) ด.ช.จินวัฒน์ กายชน 3) ด.ญ.ชญญานุช โพธิ์ศรี (นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านพระยีน)	1) อ.พิชญ์สินี โสภา (ครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนชุมชนบ้านพระยีน)	
การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงชั้นที่ 2	4) ด.ญ. มนัสพร หารรวงศ์ 5) ด.ญ.จิรัชยา ผาพันธุ์ (นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโต้นศรีพิมลวิทยา)		
การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6) ด.ช.กิตติศักดิ์ บุตรศิริ 7) ด.ญ.จันทกานต์ สีสุมา (นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพระบุบ้านหันราษฎร์ประสาท)	2) อ.บานเย็น น้อยสุวรรณ (ครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนบ้านพระบุบ้านหันราษฎร์ประสาท)	
การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8) นายจิรายุ ทองวิเศษ (นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระยีนวิทยาคาร)	3) อ.กัญญาณัฐ นาคชนม (ครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนพระยีนวิทยาคาร)	
การสร้างสรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้สอน	9) ด.ญ. ณิชชา ศิริอาภานนท์ 10) ด.ญ. ขวัญเรือน แสนสุข (นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล)	4) อ.วรรณัน พึ่งคำ 5) อ. ถวิลวัลย์ อัมรินทร์ (ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล)	1) นายเมธา เลิศปรีชาภักดี (กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดไตรมิตรวิทยาลั)
			2) นางลักขณา ชู (ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดไตรมิตรวิทยาลั)
			3) นางพรรณณลิน สัจฉกร (ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง)

โครงการวิจัย	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
	นักเรียนระดับประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา/นักศึกษา / ระดับอุดมศึกษา	ครู	ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ
นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐาน รากจากความเป็นท้องถิ่นไทย		6) นายธนากร แพงพงา 7) นายพงษ์นรินทร์ เจริญ รัมย์ (ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดนางสาว)	
การพัฒนาทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนในชุมชนแหล่ง ท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้ สาระจากท้องถิ่น		8) ครูสอนภาษาอังกฤษ (โรงเรียนบ้านตากกลาง) 9) ครูสอนภาษาอังกฤษ (โรงเรียนบ้านกระโพธิ์)	
การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการ อ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทาน พื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรใน เขตอีสานใต้	11) นักศึกษาสาขาวิชา ภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์)	10) อาจารย์สอนวิชา วรรณกรรมร้อยแก้ว (มหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์)	
การพัฒนานวัตกรรมการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ พัฒนาทักษะและสมรรถนะ การใช้ภาษาอังกฤษในการ รองรับการเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนอย่างมี ประสิทธิภาพ	12) นางสาวสุวิมล เชื้อขำดี (นักศึกษาระดับอุดมศึกษา) 13) นายปริญญ์ ล้อมล้ำเลิศกุล (มหาบัณฑิต สาขา IT)		
การพัฒนาแอปพลิเคชันการ ใช้ภาษาอังกฤษและไทยเพื่อ การสื่อสารในอาชีพครู การศึกษาพิเศษ	14) นายธีระพล หอมเฮ้า (นักศึกษาฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ ครู มหาวิทยาลัย ราชภัฏ สกลนคร)	11) อ.มัลลิกา จุ่มแพง (ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเชิงชุมราษฎร์นุกุล จ.สกลนคร)	

โครงการวิจัย	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
	นักเรียนระดับประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา/นักศึกษา / ระดับอุดมศึกษา	ครู	ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ
ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารสำหรับครูระดับ ประถมศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่		12) นางนิภา เป็นต้น (ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านแม่ใจ) 13) นางจรรย์ กันโท (ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนวัดสันคะยอม)	
การศึกษาต้นแบบ: การ พัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะ การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา			4) ดร.ปัญญา น้ำเพชร (บุคลากรผู้อาวุโสด้าน วัฒนธรรมท้องถิ่น จ.พระนครศรีอยุธยา) 5) นางสมคิด วรธา (กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากต้น โสน) 6) นางสุกัญญา ศรีดวง (กลุ่มงานปั้นจิ๋ว) 7) นายสุดใจ ประทุมพรรณ (กลุ่มงานปั้นจิ๋ว) 8) นายเทพนคร ช่อมะลิ (กลุ่มงานปั้นจิ๋ว)
การพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่ม ธนบุรี กรุงเทพมหานคร			9) นายธีระยุทธ ชัยรัศมีกุล (ชาวชุมชนกุฎีจีน) 10) นางวชิราภรณ์ จินดาสุ รัตน์ (ชาวชุมชนสองร้อย ห้อง) 11) นายสมศักดิ์ เตือนสว่าง (ชาวชุมชนตรอกวงหลัง) 12) นายสุเมธี ทั่งสุภุติ (ชาว ชุมชนวัดกัลยาณ)

โครงการวิจัย	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
	นักเรียนระดับประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา/นักศึกษา / ระดับอุดมศึกษา	ครู	ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์			13) นายจิระศักดิ์ เตชะเลิศพนา 14) นายสุทิน ถนอมวารี (ผู้ประกอบการท่องเที่ยว จ.เชียงใหม่)
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายของที่ระลึกในภาคเหนือตอนบน			15) นายธีรเดช วัฒนดิกลเลิศ 16) นางวิไล วิเศษสิงห์ (ผู้ขายของที่ระลึกในตลาดไนท์บาซาร์ จ.เชียงใหม่)
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายอาหารตามสั่งในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน			17) นายจำรัส วงศ์กิติ 18) นางสาวสุวิชา ทาธวัช (ผู้ขายอาหารตามสั่งในแหล่งท่องเที่ยว จ.เชียงใหม่)
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจจราจรในภาคเหนือตอนบน			19) ร.ต.ท.สมเกียรติ เงินพะซ่อ 20) ร.ต.ท.สุรัชย์ วิริติพาส (รองสารวัตรกลุ่มงานจราจร ภ.จว. เชียงใหม่)
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบอาชีพขับรถ			21) นายเฉลิมพล ชมภูวณ 22) นายรุ่งระจักร์ ไชยลังการ (ผู้ประกอบการอาชีพขับรถสองแถว จ.เชียงใหม่)

โครงการวิจัย	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
	นักเรียนระดับประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา/มัธยมศึกษา / ระดับอุดมศึกษา	ครู	ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ
สองแถว ในจังหวัดเชียงใหม่			
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของพนักงานธนาคาร			23) นางวราภรณ์ พึ่งเดช (พนักงานธนาคาร CIMB ไทย จำกัด จ.เชียงใหม่) 24) นางสาวภทริยา ปันผาสงค์(พนักงานธนาคารกรุงเทพ จ.เชียงใหม่)

ทั้งนี้ สามารถประมวลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการวิจัยที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะผู้ที่จะใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ดังนี้

5.1 บทบาทของนักเรียน

นักเรียนทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาที่สัมภาษณ์ทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัยในฐานะเป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษตามวิธีการสอนที่โครงการวิจัยได้ออกแบบขึ้น เช่น การเล่นเกม การฝึกออกเสียงตามระบบ Phonics การใช้สื่อแบบเรียน สื่อภาพยนตร์ การทำกิจกรรมการเรียนการสอน การแบบฝึกหัด และการทำแบบทดสอบประเมินความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษต่างๆ ดังนั้น จะเห็นได้ว่านักเรียนจะมีบทบาทเป็นกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มทดลองในการกระบวนการวิจัย (Research sample) ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการร่วมกันทำงานกลุ่ม มีความสนุกสนาน มีการช่วยกันเรียนและแข่งขันกันทำกิจกรรม ทั้งนี้ ในการดำเนินร่วมการวิจัยในลักษณะดังกล่าวจะมีครูเป็นผู้ร่วมจัดทำกิจกรรม สร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการสอน สังเกตการณ์การสอนของผู้วิจัย และนำวิธีการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนจริง

5.2 บทบาทของครู

บทบาทของครูในกระบวนการวิจัยมี 3 ลักษณะ คือ 1) เป็นผู้ให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้วิจัย เพื่อนำข้อมูลไปใช้ออกแบบวิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับครู 2) ทดลองใช้สื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และ 3) เป็นผู้ใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถสอนการสนทนาในชั้นเรียน และสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนต่อไป ซึ่งจะเห็น

ว่าการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยของครูจะมีทั้งลักษณะของการทำงานร่วมกับนักวิจัยในฐานะของหุ้นส่วนการทำงาน (Partnership) และการเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษหรือการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนของตน

5.3 บทบาทของผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ

ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับงานวิจัยได้เข้ามามีบทบาทใน 4 ลักษณะ คือ 1) เป็นผู้ให้ข้อมูลในการออกแบบเนื้อหาของบทเรียนสำเร็จรูป 2) ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ หรือนำชุดสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และ 4) เป็นผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจากผู้วิจัย ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ มีบทบาทหลักในการเป็นผู้ช่วยให้ข้อมูลประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับความต้องการในอาชีพของตน (Content provider) และเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมที่สร้างขึ้น (User)

6. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการวิจัยต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ สามารถประมวลได้ ดังนี้

6.1 การดำเนินงานของโครงการวิจัยช่วยให้ครูผู้สอนได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับบริบทนักเรียนของตนเองได้ เช่น การใช้ Task based learning ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการเรียน มีความกระตือรือร้น กล้าแสดงออก และได้ฝึกฝนการใช้ทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้น

6.2 ครูผู้สอนสามารถนำแนวทางการสร้างสื่อของโครงการวิจัยปรับใช้ในการสร้างสื่ออื่นๆ ต่อไปในอนาคตได้ เช่น การสร้างสื่อการเรียนรู้จากสาระของท้องถิ่น สื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อออนไลน์ หรือแผ่น CD เป็นต้น

6.3 การสอนนักเรียนด้วยเนื้อหาสาระที่ใกล้ตัว หรือสอดคล้องกับสาระของท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ด้านภาษาถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน รวมถึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน สามารถเข้าใจและเรียนรู้ได้มากขึ้น

6.4 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เช่น การสร้างสภาพแวดล้อม ทั้งในโรงเรียนและในครอบครัว เช่น ผู้ปกครองร่วมใช้สื่อเพลง ภาพยนตร์ ที่เป็นภาษาอังกฤษกับบุตรหลาน หรือการติดป้ายคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เป็นต้น

6.5 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นการบังคับให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นการสร้างความคุ้นเคยจากการทำแบบฝึกหัดซ้ำๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถทำข้อสอบได้ดีขึ้น มีความคุ้นเคยเมื่อทำข้อสอบจริง

6.6 การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันสำหรับครู ช่วยให้ครูสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถสอนการสนทนาภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และแนะนำความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนที่จะจบการศึกษาไปประกอบอาชีพได้

6.7 การนำสื่อและเทคนิคการสอนของโครงการวิจัยไปต่อยอดในการจัดอบรมทักษะภาษาอังกฤษให้คนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัย “การสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประมวลและสังเคราะห์องค์ความรู้ (Knowledge) ในด้านกระบวนการวิจัย (Research process) และผลการวิจัย (Research result) ของ “ชุดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ” ในแผนงานวิจัยมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ กลุ่มเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ประกอบด้วยงานวิจัยที่ได้รับทุนในปีงบประมาณ 2557 2) ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแก่เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research approach) ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารรายงานการวิจัยความก้าวหน้าและรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 4 แผนงาน (24 โครงการย่อย) และ 9 โครงการเดี่ยว รวมทั้งหมด 33 โครงการ การลงพื้นที่ติดตาม สังเกตการดำเนินงานวิจัยแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเวทีสังเคราะห์องค์ความรู้ในรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์วิจัยทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1.กลุ่มงานวิจัยที่ได้รับทุนตามกรอบโจทย์การสนับสนุนการวิจัย สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของอาจารย์ ทศนคติและแรงจูงใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการแก้ปัญหาอุปสรรคที่มีอยู่ในปัจจุบันในพื้นที่ที่ศึกษา

1.2 กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นงานวิจัยที่มีประเด็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับต่างๆ การสร้างนวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในรูปแบบเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ และการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ

1.3 กลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเน้นในการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา เป็นงานวิจัยที่มีประเด็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มช่างฝีมือ แรงงานในภาคบริการ ผู้ประกอบการในพื้นที่ท่องเที่ยว

2. องค์ความรู้ด้านวิธีวิทยาการวิจัย (Research methodology)

2.1 การใช้แนวทางการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research approach) ในการดำเนินงานวิจัยเชิงสำรวจ ใน 2 รูปแบบ ได้แก่

2.1.1 Sequential mixed methods approach การสำรวจด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) โดยใช้แบบสอบถามเป็นหลัก และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เดี่ยว การสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดหรือข้อมูลเชิงลึกที่นำมาช่วยในการตีความและอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้รับรวบรวมมา (Interpretative research paradigm)

2.1.2 Concurrent mixed methods approach การสำรวจที่ใช้เครื่องมือวิจัยที่เหมาะสมกับประเด็นคำถาม วัตถุประสงค์การวิจัย และกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทั้งเครื่องมือการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลตามประเด็นคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัยที่แตกต่างกัน เช่น แบบสอบถาม สทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

2.2 การใช้กระบวนการทัศน์การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ซึ่งจะเป็นงานวิจัยที่มุ่งสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน นักศึกษา ครู และผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

2.2.1 การวิจัย (Research : R) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษ (Need Analysis) ภายใต้งานวิจัยที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย และการสำรวจข้อมูลบนฐานแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และบริบทของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม การสังเกต เป็นต้น

2.2.2 การพัฒนานวัตกรรม (Development : D) การนำข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิจัย (R) มาสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับความต้องการ

ของกลุ่มประชากรหรือเป้าหมายในการพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ โดยดำเนินการบนฐานแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เช่น Classroom languages, Language skills, Language functions, Cultural literacy, Task-based learning, Communicative language teaching, CEFR เป็นต้น และการทดสอบ นวัตกรรมที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการทดลอง/กึ่งทดลอง

3. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

3.1 ลักษณะของงานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจระดับภูมิภาค พื้นที่ เขต โรงเรียน ซึ่งอธิบายสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรค สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันในแต่ละพื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่

3.1.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษยังขาดความรู้ความสามารถในการสอน และไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการสอนที่มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ 2) การขาดรูปแบบการสอนที่ดีที่เป็นต้นแบบของการสอนภาษาอังกฤษในระดับโรงเรียนของประเทศไทย 3) การขาดคู่มือการสอนที่แนะนำวิธีการสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและผู้เรียน และ 4) โรงเรียนมีกิจกรรมมากเกินไป มีการหยุดเรียน งดการสอน ทำให้การสอนไม่เป็นไปตามแผน นักเรียนไม่ได้เรียนและไม่ได้รับการพัฒนาตามเป้าหมายของวิชา

3.1.2 พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า 1) ปัญหาระดับนโยบายที่เกิดจากการใช้หลักสูตรแกนกลาง เช่น ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรแกนกลาง 2) ขาดแคลนครูผู้สอน 3) การบริหารโรงเรียนถูกแทรกแซงจากท้องถิ่น ส่งผลต่ออัตราค่าจ้าง การรับบุคลากรและนักเรียน ไปจนถึงคุณภาพครู สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ สื่อการสอน 4) ขาดการส่งเสริมการเรียนรู้จากครอบครัวเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษและการนำไปใช้ 5) นักเรียนส่วนใหญ่ขาดโอกาสในการเรียนรู้ เนื่องจากครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและรายได้ต่ำ 6) ครูผู้สอนขาดแรงจูงใจ ความรู้ความสามารถ และเทคนิคการสอนภาษา

3.1.3 พื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ผู้บริหารการศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียน) ต้องมีทักษะการบริหาร 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (2) การวางแผนการดำเนินงาน (3) การนำองค์กร (4) การทำงานเป็นทีม (5) การสร้างแรงจูงใจ และ (6) การสร้างสภาพแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบอัตโนมัติให้เกิดขึ้นกับทั้งผู้เรียนและผู้สอน 2) ผู้สอนมีความคิดเห็นและความเชื่อเชิงบวกต่อการใช้แนวทางการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง แม้ผลการปฏิบัติการสอนจริงจะมีการใช้แนวทางการเรียนรู้นี้น้อย 3) การมีส่วนร่วมและอัตตาณัติของผู้เรียนมีอยู่ในผู้เรียนคนไทยในการเรียนการสอนจริง แต่ยังมีการปฏิบัติตามแนวทางนี้น้อย และ 4) ครอบครัว ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างมากในการเลี้ยงดูบุตรหลานเพื่อ

พัฒนาภาษาอังกฤษ แต่มีการสื่อสาร รวมทั้งการสนับสนุนและการตัดสินใจกับทางโรงเรียนยังอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมกับชุมชนยังอยู่ในระดับต่ำ เพราะครอบครัวมิได้ตระหนักถึงความสำคัญ of ชุมชนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ทั้งนี้ ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรค หรือการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักเรียนไทยในแต่ละพื้นที่ได้ ตลอดจนการหาแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะที่มีอยู่เพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยที่อยู่ภายใต้ระบบการศึกษามีสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางและกรอบอ้างอิงสากล (CEFR)

สำหรับจุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ คือ 1) การให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลที่จะสามารถนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารการศึกษา ครอบครัวและชุมชน 2) การสำรวจสภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะพื้นที่ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาเชิงพื้นที่และจะนำไปสู่การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมได้อย่างเป็นรูปธรรม และ 3) การสำรวจเพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียที่ครอบคลุมทั้งในประเด็นกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์และปัญหาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกันซึ่งเป็นบริบทรวมของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาแนวทางและกลวิธีการพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนไทยได้อย่างครอบคลุมยิ่งขึ้น

ในขณะที่งานวิจัยในกลุ่มนี้มีจุดอ่อน คือ 1) การสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่โดยเฉพาะวัฒนธรรมการเรียนรู้ยังไม่ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ อาทิ ความแตกต่างระหว่างพื้นที่ โรงเรียน และการบริหารจัดการ ทักษะต่อการจัดการเรียนการสอน ความแตกต่างของครูและเด็ก ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้ การใช้กรอบคิดทฤษฎีที่แตกต่างกันในการศึกษาประเด็นเดียวกันจากกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ยังขาดการสรุปผลในภาพรวมที่มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน 2) ขาดการนำเอาข้อมูลบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะของแต่ละพื้นที่ที่ศึกษามาใช้ในการกำหนดประเด็นและตัวแปรในการศึกษา จึงทำให้ผลการศึกษาที่ได้ไม่สะท้อนปัญหาหรือสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภายใต้เงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ และ 3) ขาดการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาตัวแปรลักษณะประชากร อันได้แก่ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เรียนที่มีต่อผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จึงทำให้ไม่สามารถสะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยได้

4. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มงานวิจัยที่มุ่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนและครู

4.1 การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน แบ่งเป็น

4.1.1 นวัตกรรมสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (สาระท้องถิ่น) ได้แก่ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สื่อเสริมทักษะการอ่าน สื่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (บทเรียนภาษาอังกฤษ สื่อมัลติมีเดียประกอบบทเรียน (Power Point, video clips) ที่น่าสนใจและสมจริง) แบบสอบวัดความรู้ของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนการสอนด้วยบทเรียนที่สร้างขึ้น ซึ่งผลจากการทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากสาระท้องถิ่นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมในการพัฒนาความรู้และทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ เนื่องจากบทเรียนมีเนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงกับบริบทการดำเนินชีวิตของตนได้ ในขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสมจริง เป็นเหตุเป็นผล เป็นธรรมชาติ ประกอบกับสื่อการสอนที่น่าสนใจ สร้างให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอีกด้วย โดยมีข้อสังเกต คือ เนื้อหาของบทเรียนควรเริ่มต้นด้วยการสอนคำศัพท์ทั้งในด้านความหมายและการออกเสียง ส่วนวิธีการเรียนการสอนก็ต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียน

งานวิจัยในกลุ่มนี้มีจุดเด่น ได้แก่ 1) การสร้างสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (Contextualised materials) ซึ่งถือเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษจากการที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง 2) การสร้าง Learners engagement ผ่านการใช้ Task-based learning and Project-based learning และ 3) ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ไม่ใช่เพียงแค่เรียน “ภาษา” เท่านั้น เพราะนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ผู้เรียนยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตนด้วย

ส่วนประเด็นที่เป็นข้อจำกัด ได้แก่ 1) การที่ผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบเนื้อหา วิธีการสอน และเป็นผู้ทดลองสอนเองส่วนใหญ่ ทำให้ไม่สามารถแน่ใจได้ว่า เมื่อผู้วิจัยออกจากพื้นที่วิจัยแล้ว ครูผู้สอนจะสามารถออกแบบเนื้อหาและวิธีการที่ออกแบบโดยใช้สาระท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) การสอนภาษาอังกฤษด้วยเนื้อหาที่เป็นสาระท้องถิ่น เป็นลักษณะของการสร้างการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ผู้สอนจะต้องเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญอย่างแท้จริง จึงจะนำไปสู่การออกแบบเนื้อหาและสร้างสรรค์สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป

4.1.2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4 และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ชุดฝึก

ทักษะภาษาอังกฤษแบบโฟนิกส์ รูปแบบและชุดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชุดการอ่านเสริมจากหนังสือเรียน (Reading cards) (หนังสือฝึกทักษะการประสมคำและอ่านออกเสียง Mini Phonics และแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์ แบบเรียน เอกสารประกอบการเรียน สื่อเสียง สไลด์ ซีดีแอนิเมชัน บัตรคำ คู่มือผู้สอน) และชุดการศึกษาเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (หลักสูตร ชุดการศึกษาเรียนรู้ สื่อประกอบการสอน คู่มือวิทยากร คู่มือผู้เรียน) รวมถึงแบบสอบวัดความรู้ของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนการสอนด้วยรูปแบบและเนื้อหาที่สร้างขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (โดยเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัย ครูผู้สอน และผู้เรียน) แสดงให้เห็นถึงการนำเอาแนวคิดเชิงระบบ (Systems approach) มาใช้เป็นกรอบคิดในการพัฒนารูปแบบการสอน นั่นคือ เริ่มจากการออกแบบเนื้อหา (Input) โดยใช้ตามมาตรฐาน CEFR หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ หรือภาษาอังกฤษสมิทธิภาพ (TOEIC) แล้วนำไปทดลองสอน (Process) โดยมีแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ผสมผสานกับการเรียนโดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning) เป็นแนวคิดหลักที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการผลิตสื่อการสอน และประเมินผลการสอน (Learning outcomes) ตามกรอบมาตรฐาน CEFR หรือภาษาอังกฤษสมิทธิภาพ (TOEIC) ทั้งนี้ ปัจจัยส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้อย่างชัดเจน ได้แก่ 1) การออกแบบเนื้อหาและบทเรียนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง 2) การสร้างสื่อและออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย 3) การวางแผนการสอนและความพร้อมในการสอนของครูผู้สอน ทั้งในห้องและนอกห้องเรียน และในแบบออนไลน์และออฟไลน์ (Online and Offline) และ 4) ความเข้าใจในข้อจำกัดของผู้เรียนที่เกิดจากเงื่อนไขในชีวิตที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารูปแบบและวิธีการสอนของผู้สอนมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนมากกว่าปัจจัยด้านความพร้อมและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษที่น้อยของผู้เรียน สำหรับการพัฒนาภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาผ่านทางช่องทางออนไลน์นั้น การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและผ่อนคลาย รวมทั้งการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอผ่านระบบสารสนเทศรูปแบบต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญในกระตุ้นและผลักดันให้การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

สำหรับจุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ตั้งอยู่บนกรอบคิดความสามารถทางภาษาที่เป็นสากลนั้น มีความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศ ในขณะที่การออกแบบเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่อยู่บนพื้นฐานของการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับ โดยที่คำนึงถึงปัจจัย

ด้านความต้องการเฉพาะของโรงเรียน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และลักษณะของผู้เรียน ทำให้สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างได้ง่ายขึ้น และ 2) วิธีการสอนที่เน้นการใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning) มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

ส่วนประเด็นที่เป็นข้อจำกัด ได้แก่ 1) การออกแบบเนื้อหาบทเรียนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสาระท้องถิ่นที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับบริบทใกล้ตัวได้ และ 2) ในกรณีที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองสอน ทำให้ไม่สามารถแน่ใจได้ว่าครูผู้สอนจริงจะสามารถสอนตามเนื้อหาและวิธีการที่ออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู ได้แก่ ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษประถมศึกษา (บทเรียนภาษาอังกฤษ สื่อเสียง MP3/CD) แอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ แบบบันทึกการเรียนรู้ รวมถึงแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษภายหลังการใช้ชุดฝึกทักษะหรือแอปพลิเคชัน ซึ่งผลจากการทดลองใช้นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู ยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ชัดเจน ถึงแม้ว่าผลการประเมินบางส่วนจะชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สูงขึ้นก็ตาม ทั้งนี้เงื่อนไขสำคัญก็คือ การใช้เวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ที่น้อยกว่าระยะเวลาที่ควรจะเป็นตามที่ได้ออกแบบไว้ และการไม่ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องจากขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองด้านนี้

สำหรับข้อที่เป็นจุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ได้แก่ 1) สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สร้างขึ้น เป็นสื่อที่ผู้เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ในการเข้าถึงและใช้สื่อของครู 2) การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้ให้ความสำคัญกับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นจุดตั้งต้นในการออกแบบเนื้อหาและลักษณะของสื่อ จึงทำให้สื่อสามารถตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูและสอดคล้องกับเงื่อนไขในการใช้สื่อ และ 3) มีการบูรณาการเทคโนโลยีด้านสื่อ (ภาพ เสียง เทคโนโลยีสารสนเทศ) เพื่อให้สื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้อย่างสะดวกในทุกเวลาที่ผู้ใช้สื่อต้องการ

ในขณะที่มีประเด็นที่เป็นข้อจำกัด ได้แก่ 1) สื่อที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ประสิทธิภาพของสื่อในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ใช้

สื่อเป็นหลัก อาทิ การใช้เวลา ความตั้งใจ ความมีวินัยในการใช้สื่อ เป็นต้น 2) ขาดองค์ประกอบในเรื่องของวิธีการที่จะสร้างแรงจูงใจและกลไกในการติดตาม หนุนเสริมให้ผู้มีสื่อมีความกระตือรือร้นในการใช้สื่ออย่างมุ่งมั่นและมีวินัย และ 3) เนื้อหาและขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและรูปแบบสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้น ยังไม่มีความโดดเด่นแตกต่างจากสื่อการเรียนรู้ทั่วไปมากนัก

5. องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากกลุ่มงานวิจัยที่มุ่งเน้นในการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา

งานวิจัยในกลุ่มนี้ได้พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับลูกค้าหรือผู้มารับบริการต่างๆ ได้แก่ ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของตำรวจจราจร ทหาร ผู้ขายอาหารตามสั่ง คนขับรถสองแถว ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ขายของที่ระลึก พนักงานธนาคาร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (หนังสือคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษ หนังสือพกพา (Pocket book) पोสเตอร์คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สื่อเสียงและภาพในรูปแบบโปรแกรม CAI MP3/CD บทเรียนโปรแกรมสำเร็จรูป คู่มือการใช้งาน) และชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท่องเที่ยว (เอกสารบทเรียน และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม) ทั้งนี้ ถึงแม้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะยังไม่ได้ประเมินผลการทดลองใช้สื่อที่สร้างขึ้นในแง่ของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้ใช้สื่อในกลุ่มอาชีพต่างๆ ก็ตาม แต่ผลจากการประเมินความพึงพอใจทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบของสื่อได้สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสื่อในการตอบสนองความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานของแต่ละอาชีพได้อย่างชัดเจน

สำหรับจุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ 1) สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็น Tailor made ที่มีศักยภาพในการตอบสนองความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มอาชีพได้อย่างตรงประเด็น และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์การทำงานจริงได้ 2) การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้ให้ความสำคัญกับความต้องการและความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เฉพาะของแต่ละกลุ่มอาชีพ ความคาดหวังจากชาวต่างชาติ ระดับพื้นฐานความรู้ของคนในแต่ละกลุ่มอาชีพ และข้อจำกัดในเรื่องการใช้สื่อที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นจุดตั้งต้นในการออกแบบเนื้อหาและลักษณะของสื่อ จึงทำให้สื่อสามารถตอบสนองและเข้าถึงผู้ใช้สื่อในแต่ละอาชีพได้ดี และ 3) หลายโครงการได้มีการขยายผลการดำเนินงาน ด้วยการนำสื่อการเรียนรู้หรือชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไปใช้ในวงกว้างมากขึ้น

ส่วนประเด็นที่ยังเป็นข้อจำกัด ได้แก่ 1) สื่อที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ทำให้ประสิทธิภาพของสื่อในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ใช้สื่อเป็นหลัก อาทิ การใช้เวลา ความตั้งใจ ความถี่ในการใช้สื่อ เป็นต้น และ 2) การขาดกลไกในการกระตุ้นติดตาม และหนุนเสริมให้ผู้มีสื่อมีการใช้สื่ออย่างต่อเนื่อง

6. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการวิจัย

6.1 นักเรียนมีบทบาทเป็นกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มทดลองในการกระบวนการวิจัย (Research sample) โดยมีครูเป็นผู้ร่วมจัดทำกิจกรรม สร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการสอน สังเกตการณ์การสอนของผู้วิจัยและนำวิธีการสอนมาใช้ในการเรียนการสอนจริง

6.2 คุุบทบาทในกระบวนการวิจัย คือ 1) เป็นผู้ให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้วิจัย เพื่อนำข้อมูลไปใช้ออกแบบวิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับครู 2) ทดลองใช้สื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และ 3) เป็นผู้ใช้สื่อการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของครูจึงมีทั้งลักษณะของการทำงานร่วมกับนักวิจัยในฐานะของหุ้นส่วนการทำงาน (Partnership) และการเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User)

6.3 ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาท คือ 1) เป็นผู้ให้ข้อมูลในการออกแบบเนื้อหาของบทเรียนสำเร็จรูป 2) ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ หรือนำชุดสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และ 4) เป็นผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจากผู้วิจัย จึงกล่าวได้ว่าผู้ประกอบอาชีพต่างๆ มีบทบาทหลักในการเป็นผู้ช่วยให้ข้อมูลประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับความต้องการในอาชีพของตน (Content provider) และเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมที่สร้างขึ้น (User)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1. องค์ความรู้ด้านสภาวะการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ปัญหา และอุปสรรคของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในการจัดการสภาพแวดล้อม การสร้างแรงจูงใจ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียน ผู้สอนและปัญหาเฉพาะในแต่ละพื้นที่

2. การจัดสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควรทำควบคู่กับการพัฒนาระบบและกระบวนการในการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และภาคส่วนต่างๆ ที่อยู่นอกระบบการศึกษา เช่น ครอบครัว ชุมชน ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ

3. แนวทางการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ควรตั้งอยู่บนฐานคิดของการส่งเสริมการเรียนรู้แบบอัตตาณัติทั้งผู้เรียนและผู้สอน และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบครัวและชุมชน

4. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต้องทำควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ มองการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องสนุก และเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตในปัจจุบันแทนความรู้สึกที่ว่าภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยากและไกลตัว

5. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนหรือทักษะทางภาษาอังกฤษให้นักเรียนควรพิจารณาถึงเป้าหมายด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษในแต่ละระดับชั้น และปัจจัยเกื้อหนุนของโรงเรียนในการสร้างกิจกรรมที่เปิดโอกาสในการฝึกใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง หรือใกล้เคียงสถานการณ์จริง

6. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนแต่ละช่วงชั้นควรใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL) เพราะสามารถสร้าง Learners engagement ได้ดีและทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

7. การสร้างสื่อการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน (Contextualized materials) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ และผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ไม่ใช่เพียงแค่เรียน “ภาษา” เท่านั้น เพราะนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ผู้เรียนยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับมิติทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นของตนด้วย

8. การพัฒนาสื่อเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ เช่น ครู ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะของคนแต่ละกลุ่มให้ครอบคลุมกลุ่มอาชีพต่างๆ มากขึ้น โดยสื่อที่สร้างขึ้นควรมีลักษณะเป็น Tailor made ที่มีศักยภาพในการตอบสนองความต้องการใช้ภาษาอังกฤษของแต่ละกลุ่มอาชีพได้อย่างตรงประเด็น และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์การทำงานจริงได้

9. การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควรบูรณาการเทคโนโลยีด้านสื่อ (ภาพ เสียง เทคโนโลยีสารสนเทศ) เพื่อให้สื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงได้อย่างสะดวกในเวลาที่ผู้ใช้สื่อต้องการ รวมถึงสามารถกระตุ้นและดึงดูดใจให้เกิดการเรียนรู้จากสื่ออย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ต้องสร้างกลไกในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้จากสื่อที่สอดคล้องกับธรรมชาติในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละกลุ่มอีกด้วย

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับหน่วยงานระดับนโยบาย

1. การจัดการศึกษาและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้เพื่อการศึกษาและการทำงานในอนาคต

1.1. การพัฒนาผู้เรียนให้เป็น Autonomy learner โดยการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมไปกับผู้สอน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และตนเองเป็นเพื่อนช่วยสอน (Peer

tutor/tutee) โดยฝึกทักษะการชี้แนะตามกรอบสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural model of coaching) ในรูปแบบ GROW model (Grow-Reality-Options-Wrap Up) ฝึกทักษะสะท้อนคิด (Reflection) เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ ปรับทัศนคติเชิงบวก ตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของภาษาอังกฤษ เป็นผู้ใฝ่รู้ เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หาโอกาสในการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

- 1.2. การพัฒนาผู้สอน โดยเสริมสร้างศักยภาพของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตนเองเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) หรือผู้ชี้แนะ (Coach) เน้นไปที่การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของผู้เรียน
- 1.3. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบครัวยุ และชุมชน ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนสนับสนุน ช่วยเหลือ ผลักดันในด้านต่างๆ ที่จะเป็นการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ผ่านการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง อันนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการประยุกต์ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย

- 2.1 กลุ่มนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน บทเรียน และสื่อการสอนภายใต้การบูรณาการกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากลและสาระท้องถิ่น หรือวิถีไทย (Thainess) เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นหลักที่เริ่มจากทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตามลำดับ
- 2.2 กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ (ช่างฝีมือ แรงงานภาคบริการ ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยตนเอง (Communicative language teaching and Self-learning) ในลักษณะที่มีเนื้อหาเฉพาะกลุ่มอาชีพ (Tailor-made content) ที่ผู้เรียนสามารถใช้ได้ทั้งการพัฒนาการเรียนรู้และในการทำงานจริง
- 2.3 กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนภายใต้แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL) และการประยุกต์สาระท้องถิ่นหรือเรื่องราวใกล้ตัวของนักเรียนเพื่อให้การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตของตนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม (ผู้เรียน ผู้สอน ชุมชน)

2.4 กลุ่มวัยทำงาน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ผสมกับการสร้างกลไกการสนับสนุนทั้งด้านกายภาพและจิตวิทยา (Physical and Moral support) การติดตามและประเมินระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

2.5 การเตรียมพร้อมด้านทักษะการสื่อสารสำหรับคนทุกช่วงวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และกลไกในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับการใช้ชีวิตของตนเองได้อย่างมีความหมาย

3. การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยตนเองโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการเข้าถึงสื่อและพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม สร้างโอกาสในการฝึกฝนทักษะทางภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงและสามารถนำไปใช้ได้ในการทำงานจริง

4. การจัดการความเปลี่ยนแปลงเพื่อการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

4.1 การลงทุนปัจจัยเกื้อหนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการพัฒนาภาษาอังกฤษไปสู่คุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้สอนและผู้เรียน อาทิ สื่อทางอินเทอร์เน็ต รายการโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเรื่องของท้องถิ่นไปสู่ทั่วโลก และได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษาโดยตรง นอกจากนี้ ในกรณีที่ชุมชนของผู้เรียนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ก็ควรส่งเสริมให้민ักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนและผู้คนในชุมชนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น

4.2 สถาบันการศึกษาร่วมกับภาคเอกชนในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่หลากหลายทางเลือกสำหรับคนทุกช่วงวัย ในลักษณะหลักสูตร กิจกรรมต่างๆ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นผู้นำในการจัดการ

4.3 สถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม ไปสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.4 (เด็ก) กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับภาคเอกชนควรพัฒนาระบบคัดเลือกเสาะหา คัดกรองดูแลเด็กผู้มีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาศักยภาพระดับสูงต่อไป

- 4.5 (เด็ก) การขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนในหลักสูตร English Program หรือ EP, Mini EP, International Program สำหรับเด็กที่มีทักษะภาษาอังกฤษสูง
- 4.6 (ครู) การลงทุนเพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านภาษาอังกฤษในทุกระดับ ตั้งแต่ระบบการพัฒนาระบบคัดเลือกครูคุณภาพ การสร้างระบบค้นหาหรือแมวมอง (Scout) และระบบการรับและคัดเลือกคนคุณภาพ (Recruit) เพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาวิชาชีพครูภาษาอังกฤษ ตลอดจนระบบพัฒนาและเพิ่มศักยภาพวิชาชีพครูภาษาอังกฤษที่หลากหลายครอบคลุมครูทุกระดับ และระบบสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 4.7 (ครู) การพัฒนาศักยภาพในการสอนภาษาอังกฤษของครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเริ่มจากสร้างความมั่นใจในความรู้ภาษาอังกฤษให้กับครู สร้างแรงจูงใจในการสอนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพิ่มศักยภาพในการออกแบบและประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้ท้องถิ่นกับความเป็นไปในสังคมโลก ตลอดจนสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ต่างประเทศ เว็บไซต์ ยูทูบ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะด้านกรอบโจทย์การวิจัย

1. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนภาษาอังกฤษโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใต้เงื่อนไขของแต่ละภาคส่วนและบริบทของพื้นที่
2. แนวทางการสร้างนวัตกรรมบทเรียนและสื่อการสอนที่พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยสาระท้องถิ่นที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยตนเอง
3. การตรวจสอบยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4 เพื่อให้สามารถใช้เป็นต้นแบบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย
4. การสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการทำงานของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มอาชีพที่สมาคมอาเซียนประกาศให้เคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในประเทศสมาชิก และชุมชนแหล่งท่องเที่ยว
5. กิจกรรมและวิธีการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน (Task-based Learning: TBL) ที่สอดคล้องกับแต่ละทักษะการสื่อสารแต่ละทักษะ ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กไทยในแต่ละพื้นที่ แต่ละช่วงชั้น และเงื่อนไขข้อจำกัดของสภาพการจัดการเรียนการสอนของไทย
6. การสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กไทยในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

ข้อควรพิจารณาในการออกแบบการวิจัย

1. การจะนำเอาระเบียบวิธีวิจัยใดมาใช้ในการศึกษา ต้องมีความชัดเจนและเหมาะสมกับประเด็นในการวิจัย แต่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทและกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วยความเชื่อมั่น

2. ในการทำงานวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ต้องเข้าใจในกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างถ่องแท้ และมีการบริหารเวลาในแต่ละขั้นอย่างเหมาะสม อาทิ การออกแบบนวัตกรรมต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis) และในการทดลองนวัตกรรมต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน รัดกุม และคำนึงถึงตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ผลที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ความเป็นจริงมากที่สุด จึงจะทำให้เป็นงานวิจัยที่สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างแท้จริง

3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้แบบอัตตาณัติ ได้แก่ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom research) และการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ (Academic research) ซึ่งควรเป็นการทำงานวิจัยแบบหมู่คณะ (Collaborative teacher research) เพื่อให้ได้งานวิจัยในระดับที่ใหญ่และครอบคลุมประเด็นปัญหาที่มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. เข้าถึงเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559, จาก http://www.chan1.go.th/km_chan1/download/1420795650_5705140101.pdf.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2556). *การเรียนรู้ในสมัยหน้า: ตอน รูปแบบและทฤษฎีการเรียนรู้อนาคต*. เข้าถึงเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559, จาก <http://thanompo.edu.cmu.ac.th/load/journal/50-51/next-generation%20of%20learning.pdf>.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรพร รัตนวโรภาส. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สันติพจน์ กลับดี. (2558). *ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของไทยมีแนวโน้มดีขึ้น*. เข้าถึงเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559, จาก http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/aseanthai/ewt_news.php?nid=3155&filename=index
- อาภาภรณ์ จินดาประเสริฐ. (2540). *การพัฒนาทวิวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. ขอนแก่น: ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Benson, P. (2003). *Teaching and Researching Autonomy in Language Learning*. London: Addison Wesley Longman.
- Breen, M.P. (2001). *Learner Contributions to Language Learning: New Directions in Research*. Longman.
- Bygate, M., Skehan, P. & Swain, M. (2003). *Researching pedagogic tasks: Second language learning} teaching and testing*. Harlow, UK: Pearson Education.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1, 1-47.
- Chambers, J.K. & Trudgill, P. (1980). *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Cope, B. & Kalantzis, M. (1993). Introduction: How a genre approach to literacy can transform the way writer is taught. In Cope, B. & M. Kalantzis (Eds). *The Power of Literacy: A Genre approach to Teaching Writing* (pp. 1-21). UK: The Falmer Press.
- Dickinson, L. (1987). *Self-instruction in language learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dudley- Evans & St John. (1998). *Developments in english for specific purposes: a multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ellis, M. & Johnson, C. (1994). *Teaching Business English: An Introduction to Business English for Language Teachers, Trainers, and Course Organizers*. OUP Oxford.
- Epstein, J., et al. (2002). *School, Family and Community Partnerships, Your Handbook for Action*, Corwin Press.
- Gill, S. (2010). *The Global Organic Crisis: Paradoxes, Dangers and Opportunities*. Retrieved 7 February 2016, from <http://mrzine.monthlyreview.org/2010/gill150210.html>.
- Guariento, W. & Morley, J. (2001). Text and task authenticity in the EFL classroom. *ELT Journal* 55(4), 347-353.
- Hammond, J., Burns, A., Joyce, H., Brosnan, D., & Gerot, L. (1992). *English for social purposes: A handbook for teachers for adult literacy*. Sydney: National Centre for English Language Teaching and Research, Macquarie University.
- Harmer, J. (1987). *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman.
- Hutchinson, T. & Waters, A. (1987). *English for specific purposes: A learning-centred approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jordan, R. & Powell, P. (1997). *Autism and Learning: A Guide to Good Practice*. David Fulton.
- Knowles, M.S., et al. (1984). *Andragogy in action: Applying modern principles of adult education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Long, M.H. (2005). *Second Language Needs Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Macalister, J. (2008). Implementing extensive reading in an EAP programme. *ELT Journal*, 62, 248–256.
- Maltz, M. (1969). *Psycho-Cybernetics*. New York: Gulf & Western Corporation.

- Richards, J.C. & Rodgers T.S. (1995). *Approaches and Methods in Language Teaching: A description and analysis*. Cambridge: CUP.
- Richterich, R. (Ed.). (1983). *Case Study in Identifying Language Needs*. Oxford: Pergamon.
- Savignon, S.J. (1982). *Communicative competence: Theory and classroom practice*. Reading MA: Addison-Wesley.
- Senge, P. (1990). *The Fifth Discipline*. USA: Doubleday.
- Tomlinson, B. (2011). *Materials Development in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomlinson, B. (ed.) (1998). *Materials Development in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomlinson, B. (2010). Principles and Procedures for Self-access Materials. Studies. in *Self-access Learning Journal*, 1(2), 72-86.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. in M. Cole, V John-Steiner, Scribner, S. & Souberman, E. (Eds.). Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Vygotsky, L. S. (1979). Consciousness as a problem in the psychology of behavior. *Soviet Psychology*, 17, 3-35.
- Vygotsky, L. S. (1991). *Thought and Language*. Cambridge: MTI Press.
- White, C. (1995). Autonomy and strategy use in distance foreign language learning: Research findings. *System*, 23 (2), 207-222.
- William, M & Burden, R. L. (1997). *Psychology for Language Teachers: A Social Constructivist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Willis, J. (1994). TBI: Is it PPP up-side down?. *The Teacher Trainer*, March.

ภาคผนวก ก

การลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ การสังเกตและสัมภาษณ์นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยที่ได้รับทุน

1. สรุปผลการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ การสังเกตและสัมภาษณ์นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยที่ได้รับทุนระยะที่ 1 (กันยายน 2557– มกราคม 2558)

กลุ่มภาคเหนือ
- โครงการเดียว: ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา ผศ.ดร.ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา (หัวหน้าโครงการ) - แผนงาน: การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยโครงการย่อย 7 โครงการ ผศ.ดร.ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา (หัวหน้าโครงการ)

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงาน โครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณะกรรมการติดตามฯ
ความคืบหน้าในการดำเนินงาน	* ศึกษาและกำหนดพื้นที่วิจัย ตลอดจนประชากรในการวิจัย * ติดต่อสื่อสาร ประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูประถมศึกษา * พัฒนาเครื่องมือ เช่น แบบสอบถาม เพื่อสำรวจความจำเป็นและความต้องการ รวมทั้งทักษะความสามารถทางภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง (โครงการเดียวได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว) * แต่ละโครงการย่อยในชุดแผนส่วนใหญ่อยู่ในขั้นการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม	-
แนวคิด ทฤษฎีหลักที่ใช้	* แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ยังไม่ชัดเจนนัก ส่งผลให้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็น Need analysis ที่ยังไม่ตรงประเด็น * มีการใช้แนวคิด ทฤษฎีเหมือนกันทุกโครงการย่อย เพราะมีเป้าหมายในการ	* เสนอแนะให้ผู้วิจัยทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเพิ่มเติม ได้แก่ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในห้องเรียนของครู (Classroom language) ทักษะทางภาษา (Language skills) (ฟัง พูด อ่าน เขียน) และ Language function) เพราะ

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงาน โครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณะกรรมการติดตามฯ
	วิจัย และใช้กระบวนการวิจัยลักษณะ เดียวกัน เพียงแต่ประชากรในการวิจัย ต่างกัน	กลุ่มประชากรที่อาชีพต่างกันจะมีความต้องการ ในการใช้ภาษาอังกฤษต่างกัน * เสนอแนะหนังสือ Teaching English through English ของ Willis & Willis และหนังสือ Teaching English ของ Jeremy Harmer * การผลิตสื่อ ควรเป็นสื่อที่ใช้ง่ายและเหมาะสม กับเนื้อหา สอดคล้องกับพื้นที่ และให้เขียน เทียบเสียง โดยใช้มาตรฐานการเทียบเสียงของ ราชบัณฑิตยสถานหรืออื่นๆ ที่ทำตารางเทียบ เสียง และเขียนเป็นภาษาไทย ไม่จำเป็นต้องใช้ IPA เพราะผู้ใช้สื่อไม่ได้จบการศึกษาสาขาวิชา ภาษาอังกฤษ * การสร้างสื่อให้ใช้แนวคิด EIL เนื่องจากเน้นให้ เกิดทักษะการสื่อสารมากกว่าที่ต้องสื่อสารได้ เหมือนเจ้าของภาษา
การออกแบบการวิจัย	* วิธีการวิจัยใช้รูปแบบเดียวกันในทุก โครงการ คือ R&D รวมถึงการกำหนด จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากัน การใช้ เครื่องมือเก็บข้อมูลเหมือนกัน * บางโครงการยังกำหนดกลุ่มประชากรไม่ ชัดเจน (เช่น โครงการวิจัยที่ศึกษากลุ่ม ประชากรที่เป็นทหารเกณฑ์ ซึ่งเป็นกลุ่ม ประชากรที่ไม่ถาวร และไม่ใช้กลุ่มที่ ต้องการใช้ภาษาอังกฤษ) * พื้นที่ศึกษายังกระจุกตัวอยู่เฉพาะ เชียงใหม่	* เสนอให้ใช้วิธีการศึกษา Needs analysis ด้วย Triangulation design โดยเก็บข้อมูลจากคนที่ เกี่ยวข้องในบริบทของการใช้ภาษาของกลุ่ม ประชากรวิจัยแต่ละกลุ่ม * เสนอให้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับกลุ่ม ตัวอย่างแต่ละกลุ่ม * เสนอให้ขยายพื้นที่ในการศึกษาสำหรับกลุ่ม ประชากรบางกลุ่ม เพื่อให้ตอบโจทย์เชิงพื้นที่ คือ ภาคเหนือตอนบน
ผลผลิต และผลลัพธ์	* ส่วนใหญ่ขาดความชัดเจน มักเขียนใน ลักษณะผลผลิต ผลลัพธ์ของกระบวนการ มากกว่าของโครงการ	* เสนอให้ระบุผลผลิตของโครงการวิจัยที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงาน โครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณะกรรมการติดตามฯ
		* เสนอให้ระบุผลลัพธ์ในการนำผลผลิตที่ได้ไปใช้ แนวทางการขับเคลื่อน การขยายผลในเชิง ปริมาณหรือพื้นที่
อุปสรรค	* มีปัญหาการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเกิด จากข้อจำกัดด้านเวลาของกลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ที่เข้าถึงยาก	
ปัจจัยสนับสนุน	* การทำงานเป็นทีมดี และมีผู้อำนวยการ แผนงานเป็นพี่เลี้ยง * นักวิจัยมีความคุ้นเคยต่อพื้นที่และมี ข้อมูลในพื้นที่เป็นอย่างดี ตลอดจนมี เครือข่ายการทำงานที่ดี ซึ่งเป็นหน่วยงาน ต่างๆ ภายในจังหวัด อันจะนำไปสู่การ ขยายผลการทำงานในอนาคต	

กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- โครงการเดี่ยว: การพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในอาชีพครูการศึกษาพิเศษ
ผศ.ดร. อรพรรณ นิมิตสูง (หัวหน้าโครงการ)
- การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ เขมรในเขตอีสานใต้
ผศ.ดร. จงกิจ วงษ์พนิช (หัวหน้าโครงการ)
- การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น
รศ.ดร. วาสนา แก้วหล้า (หัวหน้าโครงการ)
- แผนงาน: การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ประกอบด้วยโครงการย่อย 6 โครงการ
รศ.ดร. กุลธิดา ท้วมสุข (หัวหน้าโครงการ)

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
ความคืบหน้าในการดำเนินงาน	* มีความแตกต่างกันไปในแต่ละโครงการ แต่ส่วนใหญ่ดำเนินงานเป็นไปตามแผนการทำงานที่กำหนด * มีการกำหนด ศึกษา ติดต่อกับพื้นที่วิจัย และกลุ่มตัวอย่าง * หลายโครงการอยู่ระหว่างการพัฒนาเครื่องมือหรือผลิตสื่อเพื่อใช้เป็น intervention ในการวิจัย	
แนวคิด ทฤษฎีหลักที่ใช้	* โครงการเดี่ยวบางโครงการ ยังไม่มีการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่ชัดเจน * ชุดโครงการ มีการใช้แนวคิด ทฤษฎีเหมือนกันทุกโครงการย่อย เพราะมีเป้าหมายในการวิจัย และใช้กระบวนการวิจัยลักษณะเดียวกัน เพียงแต่ประชากรในการวิจัยต่างกัน โดยใช้กรอบ CFR และการพัฒนารูปแบบการสอนใช้ Communicative approach and Task based learning	- เสนอแนะให้ผู้วิจัยโครงการเดี่ยว ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเพิ่มเติมให้ชัดเจน ได้แก่ ลักษณะเด็กพิเศษ 9 กลุ่ม ทฤษฎีเรื่องศัพท์ของไมเคิล เวส (General service list 2000 words) การสร้างแบบเรียนตามมาตรฐานภาษาอังกฤษ (Material design)

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
การออกแบบการวิจัย	* วิธีการวิจัยใช้รูปแบบเดียวกันในทุกโครงการ ภายใต้ชุดโครงการ คือ R&D โดยใช้ research methodology ที่แตกต่างกันออกไป * บางโครงการเดี่ยวยังกำหนดกลุ่มประชากรไม่ชัดเจน และหลายโครงการยังไม่ได้อธิบายวิธีการหรือเหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง * โครงการย่อยที่ 1 ในชุดแผนงาน ยังขาดความเชื่อมโยงกับโครงการย่อยอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้แผนงานเดียวกัน	* เสนอให้การทำงานของโครงการย่อยที่ 1 เชื่อมโยงกับโครงการย่อยอื่นๆ ในชุดโครงการ เพราะเป็นการศึกษาสภาพปัญหา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของทั้งภูมิภาค * เสนอให้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม * เสนอให้อธิบายกระบวนการวิจัย เหตุผลในการกำหนดกลุ่มประชากร การวิจัย การเลือกพื้นที่การวิจัย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน * เสนอให้นักวิจัยบางโครงการศึกษา ทบทวนรูปแบบการวิจัย เพื่อนำไปสู่การออกแบบวิจัยที่เหมาะสม
ผลผลิต และผลลัพธ์	* ส่วนใหญ่ขาดความชัดเจน มักเขียนในลักษณะผลผลิต ผลลัพธ์ของกระบวนการมากกว่าของโครงการ	* เสนอให้ระบุผลผลิตของโครงการวิจัยที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม เช่น teaching package / teaching approach * เสนอให้ระบุผลลัพธ์ในการนำผลผลิตที่ได้ไปใช้ แนวทางการขับเคลื่อน การขยายผลในเชิงปริมาณหรือพื้นที่
อุปสรรค	* มีปัญหาด้านภาษาในการสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่าง (ภาษาถิ่น) การเดินทางไปพื้นที่ต้องใช้เวลานาน * กลุ่มตัวอย่างขาดความสนใจและแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ (เสนอให้คิดต่อยอดว่าควรจะทำอย่างไรกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นนี้) * ขนาดของการทำงานที่ใหญ่เกินไป (แอฟฟริเคชั่น)	
ปัจจัยสนับสนุน	* การทำงานเป็นทีมดี และมีผู้อำนวยการแผนงานเป็นพี่เลี้ยง	

- โครงการเดี่ยว: การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย
ผศ. ปรัชญา บินหมัดหนี่ (หัวหน้าโครงการ)
- แผนงาน: การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วยโครงการย่อย 8 โครงการ
ผศ.ดร. ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (หัวหน้าโครงการ)

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
	* นักวิจัยมีความคุ้นเคยต่อพื้นที่และมีข้อมูลในพื้นที่เป็นอย่างดี ตลอดจนมีเครือข่ายการทำงานที่ดี ซึ่งเป็นหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัด อันจะนำไปสู่การขยายผลการทำงานในอนาคต	

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
ความคืบหน้าในการดำเนินงาน	* มีความแตกต่างกันไปในแต่ละโครงการ โดยโครงการเดี่ยวดำเนินงานได้ตามแผนที่กำหนด * โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการมีความก้าวหน้าในการทำงานแตกต่างกันอย่างชัดเจน (บางโครงการยังไม่ได้เริ่มดำเนินการใดๆ บางโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลมาระดับหนึ่ง บางโครงการอยู่ระหว่างการออกแบบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล)	

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการ ในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณะกรรมการติดตามฯ
	* มีการกำหนด ศึกษา ติดตามพื้นที่วิจัย และกลุ่มตัวอย่าง แต่โครงการย่อยบางโครงการ ยังไม่ได้ดำเนินการใดๆ * หลายโครงการอยู่ระหว่างการพัฒนา ทดสอบเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	
แนวคิด ทฤษฎีหลักที่ใช้	* โครงการเดียวมีการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่ชัดเจน * บางโครงการในชุดโครงการ ยังไม่มีการรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ชัดเจน ส่งผลถึงความไม่ชัดเจนในขอบเขตการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย	* เสนอแนะให้ผู้วิจัยของโครงการย่อย ภายใต้ชุดโครงการ ศึกษางานวิจัยด้านสภาพการณ์ของประเทศ และของพื้นที่ ย้อนหลังในช่วง 5-10 ปีที่ผ่านมา * เสนอแนะให้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญต่อชุดโครงการ และใช้แนวคิด บางอย่างร่วมกัน ส่วนโครงการย่อยควร ศึกษาแนวคิดที่สะท้อนถึงปัจจัย ตัวแปร เฉพาะพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างที่มี ชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อกำหนด เป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจนบนหลัก วิชาการ
การออกแบบการวิจัย	* ส่วนใหญ่โครงการย่อยภายใต้ชุด ยัง ออกแบบการวิจัยที่ไม่ชัดเจนและไม่เป็นระบบ * เหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การ กำหนดขนาดของตัวอย่าง การกำหนด ขอบเขตการวิจัย การนิยามตัวแปร ยังขาด ความชัดเจน * การออกแบบการวิจัยยังไม่ค่อยสัมพันธ์กับ เงื่อนไขของเวลาและงบประมาณ	* เสนอแนะให้แต่ละโครงการศึกษา รูปแบบการวิจัย เพื่อนำมาใช้เป็นฐานคิด ในการออกแบบการวิจัยที่ชัดเจนบน หลักวิชาการ ซึ่งครอบคลุมถึงการเลือก กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของ ตัวอย่าง การกำหนดขอบเขตการวิจัย การนิยามตัวแปร * เสนอแนะให้ทบทวนการดำเนินงานวิจัย ที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และ สอดคล้องกับเงื่อนไขของเวลาและ งบประมาณ

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการ ในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณะกรรมการติดตามฯ
ผลผลิต และผลลัพธ์	* ส่วนใหญ่ขาดความชัดเจน มักเขียนในลักษณะผลผลิต ผลลัพธ์ของกระบวนการมากกว่าของโครงการ	* เสนอให้ระบุผลผลิตของโครงการวิจัยที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม * เสนอให้ระบุผลลัพธ์ในการนำผลผลิตที่ได้ไปใช้ แนวทางการขับเคลื่อน การขยายผลในเชิงปริมาณหรือพื้นที่ เป็นต้น
อุปสรรค	* มีปัญหาเรื่องการออกแบบงาน พื้นที่วิจัย กลุ่มตัวอย่าง * ขาดความเป็นเอกภาพของชุดโครงการ ทั้งในเรื่องการประสานและทำงานร่วมกัน เป้าหมายหรือจุดร่วมของชุดโครงการที่ไม่ชัดเจน ทำให้งานวิจัยไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน * มีการปรับเปลี่ยนหัวข้อ วัตถุประสงค์ของโครงการย่อยหลายโครงการ	
ปัจจัยสนับสนุน	* นักวิจัยส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยต่อพื้นที่ ทำให้สามารถเข้าถึงพื้นที่วิจัยได้	

กลุ่มภาคกลาง

- โครงการเดี่ยว: นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย รศ.ดร. บุษบา กนกศิลปธรรม (หัวหน้าโครงการ)
- การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดร. ผะอบ พวงน้อย (หัวหน้าโครงการ)
- การศึกษาด้านแบบการพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดร. ศศิภา ทิพย์ประภา(หัวหน้าโครงการ)
- การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชน กลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผศ.ดร. ธัญวรรณ กำคำ (หัวหน้าโครงการ)
- แผนงาน: การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษาเรียนและผู้สอน ครอบครัวและชุมชน ประกอบด้วยโครงการย่อย 3 โครงการ

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
ความคืบหน้าในการดำเนินงาน	* มีความแตกต่างกันไปในแต่ละโครงการ แต่ส่วนใหญ่ดำเนินงานเป็นไปตามแผนการทำงานที่กำหนด และมีบางโครงการดำเนินการได้เร็วกว่าแผนการทำงานที่วางไว้ * มีการกำหนด ศึกษา ติดตามพื้นที่วิจัย และกลุ่มตัวอย่าง * หลายโครงการอยู่ระหว่างการพัฒนาเครื่องมือหรือผลิตสื่อเพื่อใช้เป็น intervention ในการวิจัย	
แนวคิด ทฤษฎีหลักที่ใช้	* โครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการมีการใช้แนวคิดหลักร่วมกัน และมีแนวคิดเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย * โครงการเดียวบางโครงการขาดการเชื่อมโยงแนวคิดที่ค้นคว้ามากับการนำมาใช้ในวิธีการดำเนินการวิจัย	* เสนอแนะให้ผู้วิจัยโครงการเดียว ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีเพิ่มเติมให้ชัดเจน ได้แก่ General Efficiency ของหลักสูตรการอบรมอื่นๆ เช่น แคมบริดจ์/ - แนวคิดของ Jeremy Harmer (Teaching English Language)
การออกแบบการวิจัย	* โครงการย่อยทั้งหมดภายใต้ชุดโครงการเป็นการวิจัยแบบสำรวจ * โครงการเดียวบางโครงการยังไม่มี ความชัดเจนในวิธีการดำเนินการวิจัย เช่น การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง และการนิยามขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้พบว่าบางโครงการมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดดังกล่าวจากที่ได้รับไว้ในสัญญาการให้ทุน	* เสนอให้ชุดโครงการเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยของแต่ละโครงการย่อยว่ามีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และให้นิยามตัวแปรการวิจัยให้สอดคล้องกับกระบวนการวิจัย * เสนอให้ชุดโครงการนำผลของการวิจัยแต่ละโครงการย่อยมาสังเคราะห์ให้เป็นรูปแบบของชุดโครงการ * แนะนำให้โครงการเดียวบางโครงการเพิ่มการศึกษา Needs analysis ในกระบวนการวิจัย

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
		*โครงการเดียวบางโครงการ ควรเพิ่มเติมรายละเอียดของ Conceptual Framework กระบวนการและวิธีการวิจัยในเนื้อหา ของรายงาน รวมทั้งการนิยามคำศัพท์ ที่สำคัญในการวิจัย ได้แก่ Local Thainess Base * เสนอแนะให้ทบทวนวรรณกรรม เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย ได้แก่ Course and Material design/ Syllabus Design และ ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการสร้าง เครื่องมือในการวิจัย
ผลผลิต และผลลัพธ์	* ขาดความชัดเจน มักเขียนใน ลักษณะผลผลิต ผลลัพธ์ของกระบวนการมากกว่า ของโครงการ	* เสนอให้ระบุผลผลิตของ โครงการวิจัยที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม * เสนอให้ระบุผลลัพธ์ในการนำผลผลิต ที่ได้ไปใช้ แนวทางการขับเคลื่อน การ ขยายผลในเชิงปริมาณหรือพื้นที่ * เสนอให้โครงการ “นวัตกรรมสื่อการ สอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐาน รากจากความเป็นท้องถิ่นไทย” ทำ รายงานเกี่ยวกระบวนการของการวิจัย ทั้งหมด เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่มี กระบวนการวิจัยที่จะเป็นแม่แบบ ต่อไปได้
อุปสรรค	* การติดต่อแหล่งข้อมูลที่มีความเป็นทางการสูง และมีเวลารอไม่มากพอในการให้ข้อมูล * ชุดโครงการมีอุปสรรคในการขอ อนุญาตด้านจริยธรรมการวิจัย * บางโครงการมีอุปสรรคเรื่องเวลา ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการทำงานให้เร็ว ขึ้นและช้าลงตามเงื่อนไขของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโครงการ	

ประเด็นในการติดตามฯ	ข้อค้นพบ ข้อสังเกตการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของภาค	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการติดตามฯ
ปัจจัยสนับสนุน	* ชุดโครงการมีการทำงานเป็นทีมดี และมีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการติดต่อกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย * นักวิจัยส่วนใหญ่มีการวางแผนการวิจัยที่ดี และมีความคุ้นเคยต่อพื้นที่ ทำให้สามารถเข้าถึงพื้นที่วิจัยได้	

หมายเหตุ: การสรุปการดำเนินแผนงาน/โครงการ ในช่วง 6 เดือนแรก โครงการสังเคราะห์ฯ ในฐานะคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลฯ ได้ทำงานร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในการมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัย ซึ่งมีการร่วมประชุมกับนักวิจัยในแผนงาน/โครงการ และลงพื้นที่ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัยเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ 3 เดือนแรกนั้น ได้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อเติมเต็มการทำงานทั้งในด้านแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ และการออกแบบการวิจัย ดังนั้น งานในช่วง 6 เดือนแรกจึงเป็นไปในลักษณะการปรับแผนงาน/โครงการ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นหลัก (ซึ่งสรุปให้เห็นตามตารางข้างต้น)

2. การศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยที่ได้รับทุน (ผลการประเมินและการเข้าร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า)

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา	ผศ.ดร. ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. เสนอแนะให้ทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในห้องเรียน (Classroom language), Language skills and language functions 2. เสนอแนะให้ศึกษาหนังสือเรียนสำหรับเด็ก เพื่อนำมาปรับใช้สำหรับการออกแบบเนื้อหาสำหรับครู 3. เสนอแนะให้ศึกษาเรื่องรูปแบบการสอนของ Jeremy Harmer (3 Ps theory; Presentation, Practice and Production)
การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน	ผศ.ดร. ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. เมื่อได้พัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองขึ้นแล้ว ควรพิจารณาให้สื่อสามารถใช้ผ่านอุปกรณ์การสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มได้ง่าย เช่น Smartphone แทนการใช้สื่อในรูปแบบของหนังสือ 2. ควรมีการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม ได้แก่ - แนวคิดเกี่ยวกับ Communicative competence เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสื่อ - ทฤษฎีการสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3. วิธีการดำเนินงานและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย - ควรเพิ่มการสังเกตเข้ามาในกระบวนการเก็บข้อมูล (นอกจากแบบสอบถาม) เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น - ควรเพิ่มเติมการสำรวจความต้องการ ความพร้อมและความสามารถในการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มจากสภาพจริง - ควรให้ความสำคัญและทบทวนเรื่องการเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโครงการ ซึ่งต้องเป็นกลุ่มที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานจริง 4. ประชากรในการวิจัยควรให้สามารถเป็นตัวแทนของ

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
		ภาคเหนือตอนบนได้ ไม่ใช่เฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น <u>หมายเหตุ</u> ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า ลักษณะเด่นของโครงการวิจัยนี้คือ ความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่วิจัยและการทำการศึกษาวิจัยในท้องถิ่น ทำให้โครงการนี้มีคุณค่าและเห็นประโยชน์ของการนำไปใช้ได้จริง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากโครงการระบุไว้ว่าทำการศึกษา “ภาคเหนือตอนบน” แต่มีพื้นที่ในการวิจัยมีเพียงจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น จึงควรมีนโยบายศัพท์เฉพาะหรือชี้แจงเหตุผลและข้อจำกัดในการทำงานต่อแหล่งทุน
การพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในอาชีพครูการศึกษาพิเศษ	ผศ.ดร. อรพรรณ นิมิตลุง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. การใช้คำซึ่งมีแนวคิดทฤษฎีรองรับ จะต้องมีการทบทวนวรรณกรรมและระบุถึงที่มา และรายละเอียดของคำด้วย เช่น Communicative competence 2. ควรสร้างแอปพลิเคชันสำหรับคอมพิวเตอร์ด้วย และหากสามารถทำได้ ควรทำให้แอปพลิเคชันมีลักษณะ Interactive 3. ให้อธิบายถึงขอบเขตของการได้มาซึ่งเนื้อหาเกี่ยวกับเด็กพิเศษ 9 กลุ่มที่นำมาใช้ในกระบวนการวิจัยให้ชัดเจน <u>หมายเหตุ</u> ให้ทำหนังสือชี้แจงต่อ สกว. เพื่อขอเปลี่ยนชื่อโครงการวิจัยเป็น “การพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับครูการศึกษาพิเศษ” และให้คำนิยามของ “ครูการศึกษาพิเศษ” ให้ชัดเจน โดยทำหนังสือชี้แจงถึง สกว. ถึงเหตุผลและความจำเป็นในการเปลี่ยนชื่อเรื่อง
การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์ เขมรในเขตอีสานใต้	ผศ.ดร. จงกิจ วงษ์พินิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้มาจากการลงพื้นที่ (นิทานพื้นบ้าน) - ให้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการแปลและการถอดความเนื้อหา - ควรให้ความสำคัญกับการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิธีการเล่าเรื่องซึ่งแปลจากภาษาท้องถิ่นเขมรเป็นภาษาไทย 2. ข้อเสนอแนะให้มีการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเพิ่มเติม ได้แก่

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
		- ทฤษฎีเกี่ยวกับ Vocabulary levels (ไมเคิล เวส) - Rational behind translating - ทฤษฎีการแปลและการใช้คำศัพท์ (Paul Nation: Academic word list reader)
การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	รศ. ดร. กุลธิดา ท้วมสุข คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. เสนอแนะให้ผู้วิจัยเพิ่มกระบวนการดังต่อไปนี้ - การหา Effectiveness โดยใช้วิธีการ Check list เพื่อเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นว่างานวิจัยมีความสอดคล้องกับหลักการของ CEFR - การหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง - ควรพิจารณาสร้างเนื้อหาสื่อและคำศัพท์ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับบริบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ <u>หมายเหตุ</u> ผลการศึกษาจะนำมาซึ่งแนวทางและต้นแบบในการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษให้กับนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งสามารถนำไปปรับประยุกต์ขยายผลให้กับนักเรียนในพื้นที่อื่นๆ ได้
การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ ของนักเรียนในชุมชนแหล่ง ท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้ สาระจากท้องถิ่น	รศ.ดร.วาสนา แก้วหล้า มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. ไม่ควรมีคำอ่านภาษาไทยกำกับในสื่อที่สร้าง เพราะจะทำให้เกิดข้อจำกัดในการออกเสียง (Pronunciation) แต่ควรจัดทำในรูปแบบของเทปประกอบ 2. ควรจัดทำคู่มือประกอบการใช้งานสื่อ 3. ควรมีการประเมินการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบ Pre-test/post-test เพิ่มเติมจากการทำกระบวนการ และการประเมินบทเรียน <u>หมายเหตุ</u> ให้ทำหนังสือชี้แจงต่อ สกว.เพื่อเปลี่ยนชื่อโครงการวิจัยเป็น “การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง” เนื่องจากในเนื้อหาและกระบวนการวิจัยไม่มีความเชื่อมโยงกับสาระจากท้องถิ่น

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและ มาเลเซีย	ผศ. ปรัชญา บินหมัดหนี มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. ให้ทบทวนการใช้คำที่มีความหมายแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง 2. ให้ทบทวนความสอดคล้องระหว่างขอบเขตการวิจัย กลุ่มประชากร กับเนื้อหาและเงื่อนไขของการวิจัย (งบประมาณ/ทรัพยากรมนุษย์) โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ศึกษาเฉพาะกลุ่มนักเรียนเพียงอย่างเดียว 3. ควรออกแบบขั้นตอนการวิจัยในประเด็น “กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ” ซึ่งปรากฏอยู่ในหัวข้อการวิจัยนั้น
การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้	ผศ.ดร. ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	หมายเหตุ เป็นกรณีพิเศษ 1. จากการนำเสนอในเวทีรายงานความก้าวหน้า นั้น แผนงานไม่ได้นำเสนอเนื้อหาความก้าวหน้าทางวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา (เอกสารแนบ) 2. ทางโครงการไม่ได้แสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการพัฒนาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการติดตามครั้งที่ 1 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะดังนี้ - ให้ศึกษาเพิ่มเติมทฤษฎีเกี่ยวกับ Factors affecting English learning เช่น internal factors (เช่น เพศ แรงจูงใจ) external factors (เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัวย ฯลฯ) และ school factors (เช่น ครู หลักสูตร ทัศนคติ) และ social factors (เช่น interaction) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการศึกษาแนวคิดนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็น sociocultural factors ของ แต่ละพื้นที่ - ควรจะมีแนวคิดหลักที่เป็นจุดร่วมกันของทั้งชุดโครงการ และแนวคิดย่อยที่สอดคล้องกับเป้าหมายเฉพาะของโครงการย่อย - ควรทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อนำมาใช้ในการสร้าง

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
		แบบสอบถาม และควรใช้การทดสอบแบบสามเส้า (นักเรียน ครู ผู้บริหาร) จากนั้นนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นสภาพสถานการณ์จริง - ควรมีการกำหนดประเด็นที่ศึกษา เพื่อให้สามารถเห็นถึงประเด็นที่จะศึกษาอย่างชัดเจนกว่านี้ ตลอดจนทำให้สามารถออกแบบการวิจัยได้อย่างสอดคล้อง - ควรปรับให้ทุกโครงการย่อยศึกษาข้อมูลทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก - พื้นที่วิจัย การออกแบบการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ยังไม่มีความชัดเจน เช่น ขาดความชัดเจนว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษามีอยู่จริง - พบความไม่สอดคล้องกับระหว่างหัวข้อวิจัยของโครงการย่อยที่ 1 ที่ระบุสัญญาบริบทกับหัวข้อวิจัยที่ดำเนินการ ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงหัวข้อวิจัย ต้องทำหนังสือชี้แจงไปยังสกว. - โครงการย่อยที่ 4-8 เป็นการศึกษาถึงสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จึงควรมีกระบวนการวิจัยที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสิ่งที่จะได้จากการศึกษา คือ ข้อมูลปัจจัยเฉพาะพื้นที่ ซึ่งแตกต่างจากโครงการย่อยที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มโรงเรียน 3. ควรพิจารณาถึงบทบาทการทำงานของแผนงานทั้งในด้านการบริหารชุดโครงการและการสนับสนุนด้านวิชาการว่าสามารถทำให้โครงการย่อยสามารถดำเนินงานตามแผนที่กำหนดได้หรือไม่
นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐาน รากจากความเป็นท้องถิ่นไทย	รศ.ดร.บุษบา กนกศิลปกรรม คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่มีกระบวนการวิจัยที่มีกระบวนการวิจัยที่น่าสนใจ ผู้ทรงคุณวุฒิจึงเสนอแนะให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมกระบวนการ (Process) การวิจัยทั้งหมด เพื่อใช้เป็นตัวอย่างและแนวทางการทำงานแก่นักวิจัยที่สนใจในลักษณะเดียวกัน เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาในอนาคต และควรมีการเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการนิยามศัพท์ “Thainess

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
		base” หรือ “ฐานรากความเป็นท้องถิ่นไทย” เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ศึกษาวิจัยในอนาคต
การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ	ดร. ผะอบ พวงน้อย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. ควรมีการนำเอาแนวคิดทางหลักภาษามาใช้ในการสร้างเนื้อหาของนวัตกรรม (บทเรียน และข้อสอบ) ได้แก่ Language Functions, Syllabus design, Language Skills (TOEIC's and TOEFL's frame) โดยศึกษาและกำหนด Language Functions ที่ต้องการจะวัดในข้อสอบที่สร้างขึ้นให้ชัดเจน (เช่น ข้อสอบ TOEIC จะวัดในส่วนของ Introduction, Description, Instruction) 2. ต้องมีทดสอบเครื่องมือ (ข้อสอบ) ที่สร้างขึ้น เพื่อหา Validity and Reliability โดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวัดรายข้อเพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการทดสอบข้อสอบที่สร้างขึ้น <u>หมายเหตุ</u> ให้ทำหนังสือชี้แจงต่อ สกว.เพื่อเปลี่ยนชื่อโครงการวิจัย“การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา” เนื่องจากในเนื้อหาและกระบวนการวิจัยไม่มีความเชื่อมโยงกับสมาคมเศรษฐกิจอาเซียน
การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร	ผศ.ดร. ธัญวรรณ กำคำ ศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. ควรมีการให้รายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้นในรูปเล่มรายงานเกี่ยวกับหลักการสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ language functions, Task based learning และวิธีการนำเครื่องมือไปใช้ 2. ควรมีข้อเสนอแนะในการขยายผลการใช้นวัตกรรมในช่องทางต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน 3. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาในบทเรียนที่สร้างขึ้น การจำลองสถานการณ์ โดยไม่เกี่ยวกับการทดสอบผู้เรียน และควรมีบทสนทนา (Dialogue) เพื่อให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
		เรียนมากับสถานการณ์อื่นได้ 4. ควรศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ Task based learning เพิ่มเติม <u>หมายเหตุ</u> การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามแผนที่กำหนด ตลอดจนผลการวิจัยเป็นนวัตกรรมที่เป็นที่ต้องการของชุมชน สามารถขยายผลนำไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นอื่นๆ ได้
การศึกษาต้นแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ดร. ศศิประภา ทิพย์ประภา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของ Language functions ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้ชัดเจน 2. อธิบายวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจนว่าเลือกมาจากกลุ่มวิสาหกิจที่อยู่ในอันดับ 1 ถึง 5 ของจังหวัด 3. นอกจากการใช้ pre-test/post-test เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนแล้ว ควรมีการใช้วิธีการอื่นประกอบด้วย เช่น การสังเกต และการสัมภาษณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 4. ควรทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม ดังนี้ - แนวคิดการประเมินตนเอง เพื่อหาตัวชี้วัดของผลการเรียนรู้ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อที่สร้างขึ้น - การสื่อสาร ซึ่งเป็น Technical term ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสื่อ นั้น มีข้อสังเกตว่าคำสั่งประเภท repeat after me เป็นการสื่อสารโดยไม่มี Interaction ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษในบริบทของกลุ่มตัวอย่างนี้ - ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบหลักสูตรและสื่อการสอน ที่จะนำไปสร้างในโปรแกรม Adobe InDesign
การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ	ผศ.ดร.สิงหนาท น้อมเนียน	แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือปรับวิธีการวิจัย 1. ด้วยลักษณะของโครงการวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แต่

แผนงาน/โครงการ	หัวหน้าโครงการ	ผลการประเมินและร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า
ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผ่านการมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารการศึกษาเรียนและ ผู้สอน ครอบครัวและชุมชน	สถาบันวิจัยภาษาและ วัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล	ทุนวิจัยเป็นประเภทมุ่งเป้า ดังนั้น เมื่อสิ้นสุด กระบวนการวิจัย ทางโครงการต้องสามารถให้รายละเอียด เกี่ยวกับผลการศึกษาที่เป็นรูปธรรมและแนวทางการต่อยอด ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง 2. ในการวิจัยเพื่อหา Best practice นั้น นอกจากจะได้ ผลการวิจัยที่เป็นเนื้อหาวิชาการแล้ว ควรเพิ่มวิธีการ สังเกตการณ์เรียนรู้ของนักเรียนประกอบไปด้วย 3. ผู้วิจัยควรทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมเพื่อแสดงให้เห็นว่า งานวิจัยนี้มีความแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ ที่เคยได้มีผู้ศึกษา ไว้แล้วในประเด็นลักษณะนี้ <u>หมายเหตุ</u> แผนงานทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุม โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งหมดที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน ที่สามารถนำไปใช้ในการต่อยอด ได้

หมายเหตุ: การดำเนินงานของโครงการการสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษในรอบ 6 เดือนแรกนี้ มุ่งเน้นไปที่การติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยในประเด็น
กระบวนการวิจัยและกรอบแนวคิดทฤษฎีที่นำมาปรับใช้เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของ
โครงการวิจัยนั้นๆ ซึ่งผลจากติดตามพบว่า โครงการส่วนใหญ่ยังต้องมีการปรับกระบวนการวิจัย และทบทวน
แนวคิดทฤษฎีที่จะช่วยให้นักวิจัยสามารถออกแบบการวิจัยได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งในหลายโครงการยังต้อง
ปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์การวิจัยและกลุ่มประชากรการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นการวิจัยและครอบคลุม
พื้นที่วิจัยที่นำเสนอ ซึ่งโครงการส่วนใหญ่ได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การดำเนินงานมี
ทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ลักษณะดังกล่าวทำให้ข้อมูลความก้าวหน้าของแต่ละโครงการนำเสนอใน
พื้นที่ และในเวทีการรายงานความก้าวหน้าเป็นข้อมูลการดำเนินงานที่ได้ปรับเปลี่ยนให้ชัดเจน แต่ยังไม่มีความ
ที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมากนัก

ภาคผนวก ข

การลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ การสังเกตและ
สัมภาษณ์นักวิจัยและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยที่ได้รับ
ทุน

สรุปการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการ การสังเกตและสัมภาษณ์นักวิจัยและ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยที่ได้รับทุนระยะที่ 2 (สิงหาคม 2558)

แผนงานการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษาเรียนและครูสอน ครอบครัวและชุมชน
ผศ.ดร.สิงหนาท น้อมเนียน

โครงการย่อยที่ 1

การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา
ผศ.ดร. กานดา สกุลชนะศักดิ์ มัวร์

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาและหาแนวทางปฏิบัติที่ดี โดยใช้เครื่องมือวิจัยคือ ใช้แบบสอบถาม
ไปยังผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ใช้แบบสัมภาษณ์กับโรงเรียนทั้งหมด 11 แห่ง
และการสัมภาษณ์กลุ่มที่โรงเรียนทั้งหมด 9 แห่ง โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลทั้งจากแบบสอบถาม การ
สัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์กลุ่มเรียบร้อยแล้ว

การดำเนินงานที่โครงการวิจัยจะดำเนินงานต่อไป คือ หลังจากได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และ
เก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างสรรค์
วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษา หลังจากนั้นจะดำเนินการวิพากษ์แนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จัดเวทีสัมมนากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
และนำไปเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

นอกจากนี้ ทางโครงการวิจัยได้นำผลการวิจัยไปนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ 4th
International Conference on Advancement of Development Administration ที่สถาบันบัณฑิต

พัฒน-บริหารศาสตร์ วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 และการนำเสนอผลการวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ ที่สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผลการวิจัยของโครงการ คือแนวทางการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย

1) การพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะการบริหาร 6 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การวางแผน การดำเนินงาน การนำองค์กร การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจ และการสร้างสภาพแวดล้อม

2) การสร้าง Leadership Team หรือทีมงานแกนนำ ประกอบด้วยครูที่มีความสนใจ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในโครงการย่อยที่ 2

3) การพัฒนาทักษะการชี้แนะ (Coaching) หรือการสอนแนะ แบบ GROW Model ให้กับผู้บริหาร เพื่อ Coach ทีมงานแกนนำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ พบปัญหาคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมักไม่มีเวลาในการให้สัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มักมอบหมายรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมาให้สัมภาษณ์แทน

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบปัญหาคือโรงเรียนหลายแห่งไม่ส่งแบบสอบถามกลับ แม้ทางโครงการวิจัยได้ประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไว้ล่วงหน้าแล้ว ซึ่งอาจเกิดจากผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ต้องการลงนามในเอกสาร IRB เพราะเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อตนเองหรือต่อโรงเรียน ทั้งที่มีการชี้แจงในเอกสารแล้ว หรือบางกรณีได้ตอบแบบสอบถามแล้วแต่ไม่ลงนามในเอกสาร IRB หรือกรณีที่ทางโรงเรียนส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างที่โครงการวิจัยกำหนด ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการอธิบายให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีโครงการวิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการวิจัยจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงต้องทำความเข้าใจกับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อให้ได้รับความร่วมมือ โดยใช้การติดต่อทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ คือติดต่อโดยตรงหรือติดต่อผ่านคนรู้จัก แล้วแต่บริบทของสถานศึกษา มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาที่ต้องทราบเพื่อการติดต่อขออนุมัติเก็บข้อมูลจะได้สะดวกขึ้น

- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ดำเนินการตามกรอบแนวคิดที่ประยุกต์จากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Senge, 1990) และ Learning Culture (Gills, 2010) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดเชิงการบริหารองค์กร

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ในการสำรวจปัญหาและหาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สถานศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ใช้เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่าการใช้วิธีลง

สัมภาษณ์ที่สถานศึกษาทำให้ได้สังเกตสภาพจริงของสถานศึกษา วิธีปฏิบัติ วิธีการสอนของครู และสภาพแวดล้อมเชิงบรรยากาศการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึก มีประโยชน์ต่อการวิจัยมากกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลมีภาระงานประจำมาก และมีโครงการอื่นๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาดำเนินการวิจัยหรือทดลองดำเนินการหลายโครงการ ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยไม่มีความสนใจที่จะให้ความร่วมมือข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

โรงเรียนมักให้ข้อมูลการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียน คือ การจัดให้มีโครงการพิเศษและมีชาวต่างประเทศเป็นผู้สอนหรือเป็นผู้ดำเนินการจัดค่ายภาษาอังกฤษ โดยถือว่าเป็นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แล้ว ทำให้วิธีการนี้แพร่หลายในโรงเรียนขนาดใหญ่ของ สพม. 1 และ 2 โรงเรียนมักอธิบายความสำเร็จจากการทำโครงการพิเศษต่างๆ คือ โครงการพิเศษทำให้มีรายได้เพื่อใช้ในการดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กหรือมีชื่อเสียงน้อยไม่สามารถทำได้ จึงมีข้อสังเกตว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยลดการใช้โครงการพิเศษลง แต่สามารถทำให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ที่จะเรียนภาษาอังกฤษ

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

คณะผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาของผู้บริหารโรงเรียนในการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาโอกาสทางการงานของนักเรียนมัธยมในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่ด้อยโอกาสมากกว่า น่าจะเป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจพัฒนาตนเองด้านการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เมื่อทราบว่าความรู้ภาษาอังกฤษจะช่วยให้เขามีโอกาสหางานได้ง่ายขึ้นและได้งานที่ดีขึ้น

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- การสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานจริงในพื้นที่วิจัยทำให้ได้สังเกตสภาพจริงนอกเหนือจากขอบเขตการวิจัยเกิดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ดีกับผู้ถูกสัมภาษณ์
- ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลสังกัดหน่วยงานราชการ ผู้วิจัยควรมีการติดต่อผู้ให้ข้อมูลตามลำดับชั้นการบังคับบัญชาด้วย และควรชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับจากการให้ข้อมูล
- งานวิจัยนี้ ควรคำนึงถึงการนิยามคำว่า Culture of Learning ให้ครอบคลุม นอกเหนือจากการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน แต่ควรนำไปสู่ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ในการมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วย และในด้านการเก็บข้อมูล อาจได้รับบทเรียนในเรื่องการไม่ต้องใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยกรณีนี้เนื่องจากจะได้รับข้อมูลไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริง เช่น ประเด็นความรู้และทักษะภาษาอังกฤษของ

นักเรียนในโรงเรียน อาจใช้วิธีดูจากผลการเรียนที่ทางโรงเรียนมีอยู่

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

-

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการย่อยที่ 2

การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและผู้สอน

ดร.สุมิตรา สุวรรณ์เดชา

รศ.ดร. ชไมภักดิ์ เตชะสอนันต์

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

การดำเนินงานของโครงการที่ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว คือการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ซึ่งได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนและผู้สอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำผลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่เข้าเกณฑ์ในการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่ม ในวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2558

- การวิจัยผู้เรียนจากแบบสอบถาม พบว่าผู้เรียนเชื่อว่าตนเองมีบทบาทหน้าที่ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ด้วยบริบทสังคมไทย นักเรียนยังชอบการเรียนรู้แบบ teacher center ในบางรูปแบบ และยังพบว่าเกรดเฉลี่ยและเพศ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ คือ เพศหญิงเชื่อว่าการเรียนภาษามีความสำคัญ และผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนหญิงเรียนภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนสังคมวัฒนธรรมไทยว่าการเรียนภาษาเป็นพื้นที่สำหรับเพศหญิง และในด้านเกรดเฉลี่ย พบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนอ่อนมีความกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษและควรได้รับ Attention มากกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนดีอย่างมีนัยสำคัญ

- การวิจัยผู้สอนจากแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ด้านความเชื่อของผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบอัตตาณัติ (การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง) ในด้านหลักการที่ควรจะเป็นและสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบอัตตาณัติ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับโรงเรียน ตนเองในฐานะผู้สอน ผู้เรียน และชุมชน/ผู้ปกครอง

- การสังเกตการณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเลือกลงพื้นที่แบบสุ่มตามขนาดของโรงเรียน ผลการสังเกตการณ์พบว่าการส่งเสริม autonomy ในระดับกลาง-มาก ผู้เรียนประเมินการจัดการเรียนการสอนจริงต่างกับที่มวิจัยในบางประเด็น โดยรวมมีการประเมินการมีส่วนร่วมในแต่ละประเด็นต่ำกว่าที่มวิจัย

- กระบวนการวิจัยในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอนและผู้เรียน ด้วยการจัดกิจกรรม “เวทีอาเซียน: วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนและผู้สอนระดับมัธยมศึกษา” มีผู้เข้าร่วม 242 คน จาก 41 โรงเรียน พบว่าผู้เรียนต้องการมีการเรียนการสอนที่สนุก น่าสนใจ ต้องการเรียนกับครูเจ้าของภาษา มีคำ

วิจารณ์เกี่ยวกับวิธีการสอนของครูไทยกับครูต่างชาติ เนื้อหาการเรียน สื่อที่ใช้ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ พบปัญหาในการขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในทุกระดับ ผู้วิจัยแก้ไขโดยการติดตามและอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลแก่ทุกหน่วยงาน
- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบปัญหาเรื่องระยะเวลาในการเปิด-ปิดภาคการศึกษา ผู้วิจัยแก้ไขโดยการแจกแบบสอบถามทุกช่องทาง และติดตามสอบถามเป็นระยะ กำหนดวันในการลงพื้นที่ตามที่หน่วยงานที่ผู้วิจัยเข้าไปติดต่อกำหนดให้
- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ปัญหาที่พบคือผู้เกี่ยวข้องมีการกิจมาก มีวิธีแก้ไขโดยติดตามและลงพื้นที่ตามกับผู้เกี่ยวข้องสะดวก
- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ไม่พบปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากนำกรอบแนวคิดมาประยุกต์ใช้แบบเปิดรับความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การทำงานในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องค่อนข้างมาก ตั้งแต่การติดต่อประสานงาน การลงพื้นที่เก็บข้อมูล การนัดหมาย วิธีการวิจัยโดยรวมถือว่าสอดคล้องและประสบความสำเร็จ เนื่องจากผลการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนถึงแม้เวลาจะล่าช้าออกไป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ความร่วมมือของทีมวิจัย
- ความทุ่มเทในการติดตามประสานงานพื้นที่
- การติดตามงานของทีปรึกษาโครงการและผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในส่วน of เนื้อหาและการบริหารเวลา

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

1. ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อผู้สอนและเนื้อหา
 - ข้อจำกัดในการทำวิจัยของผู้สอน
 - วิธีการสอน สำเนียงของผู้สอน
 - ปริมาณของเนื้อหา ความน่าสนใจและความเชื่อมโยงกับการใช้จริง
2. แผนการจัดการ คือ ผนวกข้อมูลดังกล่าวลงในแนวทางการชี้แนะ (Coaching) สำหรับโครงการย่อยที่ 1

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

1. ระดับนโยบาย

- ผู้บริหารมีนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สอนและผู้เรียน

2. ระดับโรงเรียน

- การจัดการเรียนการสอนให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นเพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วม
- การจัดการเรียนการสอนมีการกระตุ้นแรงจูงใจและเชื่อมโยงบทเรียนกับการใช้จริงเป็นประจำ
- การจัดการเรียนการสอนโดยพิจารณาปัจจัยเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- สื่อสารนโยบายการส่งเสริมการเรียนการสอนดังกล่าวกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ผู้ปกครอง

3. ระดับครอบครัว

- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และสนับสนุนผู้เรียนโดยไม่เลือกเพศ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- ประเด็นการมีส่วนร่วม เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสนใจจะร่วมโครงการวิจัย
- การนำแนวคิดแบบตะวันตกมาประยุกต์ใช้ และนิยามใหม่ในบริบทแบบไทย การที่แนวคิด

Learning Autonomy จะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ได้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีความเข้าใจในบทบาทหรือการมีส่วนร่วมของตนเองในการเรียนการสอนให้ตรงกัน นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยพบว่า ผู้สอนยังมีบทบาทในห้องเรียนสูง และนักเรียนยังมองว่าผู้สอนมีหน้าที่สอน จึงต้องทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจแนวคิด autonomy นำไปสู่การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองที่แท้จริง งานวิจัยนี้ควรได้ข้อเสนอเกี่ยวกับบทบาทที่จะนำไปสู่การเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง โดยอาจต้องทำความเข้าใจกับผู้สอนว่านอกจากหน้าที่สอนในห้องเรียนแล้ว ผู้สอนจะทำให้เด็กออกไปเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเหนือจากในห้องเรียน กระตุ้นให้เด็กออกไปเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างไร ส่วนนักเรียนนอกจากพึ่งพาผู้สอนในห้องเรียนแล้วยังต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบอื่นๆ ด้วย

- หากผู้วิจัยจะดำเนินการขยายผลจากโครงการวิจัยนี้ต่อไปยังโรงเรียนอื่น ควรหาโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เช่น ครูผู้สอนเป็นผู้สังเกตการณ์ชั้นเรียนของผู้วิจัยตลอด ครูผู้สอนที่เรียนรู้วิธีการสอนและนำไปใช้ ขยายผลต่อได้ เป็นต้น

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ครูที่เข้าร่วมโครงการมีบทบาทในโครงการวิจัยโดยเป็นผู้สาธิตการสอน แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ต่อมาจึงได้รับจดหมายเชิญมาสัมภาษณ์ สอบถามถึงปัญหาและสิ่งที่ต้องการเกี่ยวกับวิธีในการทำให้นักเรียนเป็น Self Learner พบข้อมูลคือ การทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น น่าจะต้องสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่จะต้องให้การสนับสนุนด้วย เช่น การพูด

ภาษาอังกฤษกับลูก หรือสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับลูก แต่ยังมีผู้ปกครองบางส่วนที่ทำงานหาเช้ากินค่ำ ไม่มีเวลาหรือกำลังทรัพย์ จึงไม่สามารถสนับสนุนในส่วนนี้ได้ ส่วนบทบาทของครูในการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน สามารถทำได้โดยครูต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ครูพูดภาษาอังกฤษกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยอาจปรับวิธีการสอนเป็นการให้เด็กทำกิจกรรม ซึ่งอาจปรับได้ไม่มากเพราะจำเป็นต้องยึดตามหลักสูตร นอกจากนี้ ไม่เฉพาะครูที่สอนภาษาอังกฤษเท่านั้นที่จะมีบทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจและบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน แต่ครูที่สอนวิชาอื่นๆ สามารถร่วมกันส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ได้เช่นกัน

การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เกิดขึ้นนั้น ครูคิดว่า ก่อนเปิดเทอม ครูกับนักเรียนควรได้มาร่วมกันหาข้อมูล สิ่งที่นักเรียนต้องการเรียน ช่วยกันหาสื่อการเรียน ซึ่งสาเหตุที่ไม่เคยใช้วิธีการสอนแบบนี้เพราะต้องยึดตามหลักสูตร และต้องสอนตามเป้าหมายคือการทำให้นักเรียนสามารถสอบ GAT PAT ONET ได้ แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยไม่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ตามที่ตนเองต้องการ เป็นการเรียนเพื่อ Academic ไม่ใช่การเรียนเพื่อวิชาชีพ เด็กจึงไม่ตระหนักว่าจะเรียนภาษาอังกฤษเพื่ออะไร

ในด้านการพัฒนาครู ครูรุ่นใหม่มีศักยภาพพูดภาษาอังกฤษและมีสำเนียงที่ค่อนข้างดี ส่วนครูรุ่นเก่าเป็นรุ่นที่เรียนภาษาอังกฤษจากหนังสือ ไม่ค่อยมีทักษะด้านการฟังและการพูด การที่โรงเรียนจ้างครูชาวต่างชาติมาสอนในโรงเรียนทำให้ครูคนไทยสามารถพัฒนาตนเอง มีโอกาสได้พูดภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกจากนี้ การที่รัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาครู เช่น จัดให้ครูไทยมีโอกาสไปต่างประเทศ มีการจัดอบรม การจัดให้เรียนและสอวัดความรู้ทำให้ครูได้แนวทางใหม่ๆ เกิดแรงบันดาลใจในการนำวิธีการสอนตามที่ได้เรียนมาไปปรับใช้ในการสอนนักเรียน ส่วนผู้บริหาร ควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาครูด้วย

นอกจากนี้ ในประเด็นเกี่ยวกับครูชาวต่างชาติ ครูทั้งสองต้องการให้มีหน่วยงานกลางที่รับครูชาวต่างชาติเข้ามาทำงาน มีการรับรองคุณภาพก่อนส่งให้ครูชาวต่างชาติไปสอนในโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ได้ครูชาวต่างชาติที่มีคุณภาพ มีความรู้ด้านการสอนภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง

ทางด้านนักเรียนให้ข้อมูลว่า ในการพูดภาษาอังกฤษ เมื่อเรียนกับครูชาวต่างชาติในชั้นเรียนจะกล้าพูด เพราะมีความคุ้นเคยกับครู แต่ถ้าเจอคนต่างชาติแปลกหน้าจะตื่นเต้น ไม่กล้าพูด และกลัวพูดผิด มีข้อเสนอให้ครูคนไทยเปลี่ยนวิธีการสอน ไม่คิดว่าวิธีการแก้ปัญหาคือการเปลี่ยนครู เพราะคิดว่่านักเรียนเองก็ควรปรับตัวเข้าหาครูด้วย เช่น นักเรียนบางกลุ่มที่พูดคุ้ยเสียงดังขณะครูสอน ทำให้นักเรียนคนอื่นเรียนไม่รู้เรื่อง เป็นต้น โดยเพื่อนที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกัน คืออยากให้ครูปรับวิธีการสอน ไม่ต้องสอนตามหนังสือ อยากให้มีตัวอย่างวิธีการนำไปใช้ให้เห็นภาพ นักเรียนกล่าวว่า เรียนไวยากรณ์ในระดับมัธยมไม่ค่อยเข้าใจ เพราะไม่รู้ว่าจะต้องนำไปใช้จริงอย่างไร ในด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนคิดว่า

ตนเองมีส่วนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการดูคลิปวิดีโอที่ครูคนไทยสอนภาษาอังกฤษทาง YouTube

ประเด็นเรื่องการเรียนรู้พิเศษ นักเรียนทั้งสองต้องการเรียนรู้พิเศษและผู้ปกครองของนักเรียนก็ส่งเสริม เมื่อเรียนแล้วคิดว่าได้ผลดีกว่าไม่เรียน เนื่องจากต้องการให้มีครูสอน สรุบน้ำเนื้อหา แนะนำในเรื่องต่างๆ แล้วกลับมาอ่านทบทวนเองจะเข้าใจมากกว่า

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่โรงเรียน ใน 1 เทอม นักเรียนได้เรียนทั้งกับครูคนไทยและครูชาวต่างชาติ ครูชาวต่างชาติไม่ได้สอนในหนังสือ เน้นให้นักเรียนฝึกพูด สอนการออกเสียง แล้วสอนไวยากรณ์แทรกบ้างเมื่อต้องการสอนวิธีพูดให้ถูกต้อง นอกจากนี้ นักเรียนทั้งสองมีความคิดเห็นว่าเด็กไทยจะเก่งภาษาอังกฤษได้ ต้องไม่อาย และกล้าที่จะพูด

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการย่อยที่ 3

การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

การดำเนินงานของโครงการวิจัย เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้ว ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ภาษาอังกฤษพบว่า ในด้านการสื่อสาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือระดับน้อยที่สุด ด้านการดูแลบุตรหลาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือระดับมาก ด้านการสนับสนุนและการตัดสินใจ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด (แต่การสนับสนุนสมาคมผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก) ด้านความร่วมมือกับชุมชน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในด้านการสร้างสรรค์วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย แต่มีชุมชนบางแห่งมีการมีส่วนร่วมสูง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ มีการประสานพื้นที่ผ่านผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง หลังจากนั้นประสานโดยตรงกับผู้ปกครอง
- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้โดยตรง กรณีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปที่โรงเรียนแล้วครูส่งให้กลุ่มเป้าหมาย กรณีการสัมภาษณ์กลุ่มเชิงผู้ปกครองโดยใช้หมายเลขโทรศัพท์ที่ได้จากแบบสอบถาม และส่งจดหมายเชิญผ่านบุตรหลาน บางกรณีเกิดปัญหาแบบสอบถามไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง ต้องคัดแบบสอบถามออก
- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องไม่เคยรู้จักกัน และผู้ที่เป็นผู้ประสานงานมีภารกิจหลายอย่าง
- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา มีการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ตั้งแต่เริ่มออกแบบแบบสอบถามและการตั้งคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่ม

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยและสภาพการณ์จริงมีความสอดคล้องกัน แต่ต้องใช้วิธีการเก็บข้อมูลมากกว่าที่เสนอไว้ คือ การฝากแบบสอบถามไปกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในวันประชุมของโครงการย่อยที่ 1 และการส่งแบบสอบถามตรงไปที่หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

1. ปัจจัยเชิงบวก

- นักวิจัยจากต่างสถาบันการศึกษามีโอกาสทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- มีที่ปรึกษาโครงการดูแลและติดตามความคืบหน้าอย่างสม่ำเสมอ

2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

- การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต้องผ่านหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง
- ผู้ปกครองไม่เข้าใจเรื่องวิธีการวิจัย ไม่ต้องการลงนามในแบบสอบถาม ทำให้ไม่สามารถติดต่อกับผู้ปกครองได้โดยตรง
- ผู้ปกครองไม่แน่ใจว่าการตอบแบบสอบถามจะมีผลเสียต่อบุตรหลานหรือไม่
- ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามเป็นคนละกลุ่มกับผู้ปกครองของนักเรียนในโครงการย่อยที่ 2 ผู้วิจัยแก้ปัญหาโดยการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของนักเรียนโดยตรง

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

1. กระบวนการในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ต้องติดตามขั้นตอนอย่างใกล้ชิด
2. ในการติดต่อกับผู้ปกครอง ต้องทำความรู้จักกันก่อนจึงจะได้รับความร่วมมือ
3. เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียน
4. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมเชิงอำนาจในระบบการศึกษาไทย

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

1. การเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของวัยรุ่น
2. ความคาดหวังของพ่อแม่ ที่เน้นการเรียนรู้เพื่อสอบแข่งขัน
3. ครูแนะแนวที่มีความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมการเรียนรู้ นอกเหนือจากการแนะแนวเพื่อศึกษาต่อเท่านั้น
4. แนวทางในการดำเนินการต่อหลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้น

- การให้ความรู้สำหรับผู้ปกครองและชุมชนผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อ (Mass Communication) โททัศน์พ่อแม่ หรือ Infographic ให้แนวคิดและวิธีการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น จิตวิทยาการเรียนรู้ภาษา การรับภาษาที่สอง การตระหนักถึงสภาพสังคมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ การปรับทัศนคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น หรือการให้ความรู้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและชุมชน สถาบันภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการ สทศ.

- พ-ช-ร โมเดล ประกอบด้วย

พ่อแม่ (Parenting) Study+Learn เน้นการเรียนรู้เพื่อสอบ แต่ยังไม่เข้าใจเรื่องการเรียนรู้ (Learning) จึงต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเรียนรู้

ชุมชน (Community Resources: Environment)

โรงเรียน (School-to-Parents Communication Effectiveness)

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- กระบวนการเก็บข้อมูลที่ต้องอาศัยความพยายามติดต่อให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย ที่ต้องใช้หลากหลายวิธี และการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย

- ควรทำความเข้าใจกับพ่อแม่และชุมชนถึงบทบาทของตนเองในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ข้อเสนอของโครงการนี้ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับการทำความเข้าใจเรื่องบทบาท และเรื่องวิธีการในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้

ประเด็นที่เป็นปัญหาของสังคมไทย ก่อนการแนะนำให้พ่อแม่สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้เด็ก คือ ต้องเปลี่ยนความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือที่จะติดตัวเด็กไปตลอดชีวิต ไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อให้อ่าน โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องเข้าใจว่าการเรียนรู้และการเรียนมีลักษณะไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ อีกบทบาทหนึ่งของพ่อแม่ นอกจากการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ คือการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กมีความต้องการเรียนรู้ และการสร้างแรงบันดาลใจให้พ่อแม่ พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างให้เด็กในการไม่กลัวการใช้ภาษาอังกฤษ และคนในชุมชนบางคนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้

- ในการดำเนินงานโครงการต่อไป ควรพิจารณาเริ่มดำเนินโครงการจากชุมชนที่พร้อมและยินดีให้ความร่วมมือ โครงการวิจัยจะเห็นผลได้ชัดเจน

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

โรงเรียนวัดไตรมิตรวิทยาลักษณ์เป็นโรงเรียนเดียวในประเทศไทยที่ได้เข้าร่วมโครงการอันเนื่องมาจากโครงการเงิน ซึ่งเป็นโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนนอกประเทศ และเนื่องจากวัดไตรมิตรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่ง จึงได้ส่งเสริมให้นักเรียนทำหน้าที่มัคคุเทศก์น้อย 2 ภาษา ที่สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาจีนและ

ภาษาอังกฤษ แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากไต้หวัน จึงต้องขอความร่วมมือจากไต้หวัน และเมื่อนักเรียนต้องใช้ภาษาต่างประเทศจริงกลับพูดไม่คล่อง เพราะไม่ได้ฝึกฝน จึงพบว่าเป็นปัญหาที่เด็กอ่านออกเขียนได้ แต่พูดไม่ได้ โครงการวิจัยการสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้ จึงควรสร้างสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้มีการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจริงๆ รวมถึงบรรยากาศในการใช้ภาษาก็มีความสำคัญมาก จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อม เช่น ติดป้ายต่างๆ ภายในโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

นอกจากนี้ทางผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องบอกให้เด็กเห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ คนในสังคมและสื่อควรให้เด็กรู้ว่าในอนาคตจะต้องพบกับสถานการณ์ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษอย่างไร และในเรื่องการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คิดว่าผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษน่าสนใจ คือนอกจากการเรียนเรื่องไวยากรณ์และคำศัพท์แล้ว ต้องส่งเสริมให้เด็กกล้าพูดกล้าแสดงออกด้วย และคิดว่าปัญหาในปัจจุบันน่าจะเกิดจากวัฒนธรรมการเรียนของเด็กไทยที่ถูกสอนให้นั่งฟังและเขียน อีกทั้งวิธีการสอนของครูในห้องเรียนไม่ค่อยเอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจสำหรับเด็ก จึงต้องปรับให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจขึ้น

ในส่วนของผู้ปกครอง มีวิธีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้คือ ใช้วิธีการฟังเพลงภาษาอังกฤษและให้ลูกฟังด้วย พร้อมทั้งสอนให้จำคำศัพท์ที่ลูกสงสัย เมื่อดูภาพยนตร์ให้ฟัง soundtrack เป็นหลัก ถ้าฟังไม่ทันจึงค่อยอ่าน subtitle ในการใช้คอมพิวเตอร์ หรือสมาร์ทโฟน ให้เลือกใช้เมนูภาษาอังกฤษ เป็นต้น ให้ลูกค่อยๆ จำคำศัพท์ใกล้ตัววันละคำ แล้วค่อยๆ ไปเรื่อยๆ ส่วนนายเมธา กล่าวว่า วิธีการฟังเพลงภาษาอังกฤษเป็นวิธีการที่ดี เพราะจะทำให้ไม่ลืมนำภาษาในเพลงไปปรับใช้ในการพูดได้ ยกตัวอย่างวิธีการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้เด็กในต่างประเทศ คือ การให้เด็กตั้งคำถาม และเรียนในสิ่งที่อยากรู้ เช่น ให้ชาวต่างชาติมาในชั้นเรียนและให้เด็กตั้งคำถาม พูดคุย ทำให้ไม่เกิดความประหม่าเมื่อต้องสนทนากับชาวต่างชาติ และเด็กมีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้เรื่องของตนเองสงสัย เป็นต้น

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

แผนงานวิจัย การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หัวหน้าแผนงานวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. กุลธิดา ท้วมสุข

โครงการวิจัยย่อยที่ 1

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ

รศ.ดร.กุลธิดา ท้วมสุข (หัวหน้าโครงการ)

ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์ (ผู้ร่วมวิจัย)

ดร.สุขุม วสุนทรโสภิต (ผู้ร่วมวิจัย)

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

การรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 คือความก้าวหน้าจากการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2557 – 31 กรกฎาคม 2558 โดยนักวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้บริหารผ่านการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์เพื่อสอบถามกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา 705 แห่ง และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 383 แห่ง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปกว่า 500 ชุดสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาถูกส่งกลับมาเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น แต่ในกลุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่าแบบสอบถามที่ถูกส่งกลับมามากกว่า 70% และเมื่อทำการวิเคราะห์ผลผ่านการใช้สถิติเชิงพรรณนาแล้วได้ข้อมูลรายด้านทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียน
- 2) การบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน
- 3) สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
- 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน

ในกระบวนการทดสอบผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นออกเป็นสองด้านคือ ด้านการบริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน จำนวน 10 ข้อย่อย และด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 20 ข้อย่อย โดยกำหนดค่าคะแนนประเด็นละ 50% รวมเป็น 100% ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่มคือ

- 1) โรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับต่ำ คำนวณคะแนนต่ำ

กว่า 60%

2) โรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง คำนวณน้ำหนักคะแนน 60-79%

3) โรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับสูง คำนวณน้ำหนักคะแนน 80% ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์พบว่า ศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งในเขตอำเภอเมืองและต่างอำเภออยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าน้ำหนักคะแนนอยู่ระหว่าง 60-79% แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในต่างอำเภอกลับมีค่าน้ำหนักคะแนนในระดับ 80% ขึ้นไปในสัดส่วนที่สูงกว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองกว่าเท่าตัว

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่สองเริ่มตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2558 และคาดว่าจะแล้วเสร็จกลางเดือนสิงหาคม 2558 ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้สอนและกลุ่มนักเรียน โดยเลือกศึกษาตามระดับศักยภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนซึ่งเป็นผลมาจากระยะที่ 1 ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่

- ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครู
- ทักษะและแรงจูงใจของนักเรียน
- ปัญหาและอุปสรรค

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามทั้งหมด 600 ชุด แบ่งเป็น อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนตามกลุ่มศักยภาพ ระดับละ 100 ชุด รวมเป็น 300 ชุด และกลุ่มนักเรียน เลือกจากโรงเรียนตามกลุ่มศักยภาพ โดยขอความร่วมมือครูในโรงเรียนเก็บข้อมูลจากนักเรียนโดยให้ตอบแบบสอบถาม ระดับละ 100 ชุด รวมเป็น 300 ชุด ผู้วิจัยได้วางแผนจะดำเนินโครงการวิจัยตามตารางดังต่อไปนี้

สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป	
เดือนสิงหาคม 2558	เก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ตามเป้าหมายและวิเคราะห์ข้อมูลให้แล้วเสร็จ
เดือนกันยายน 2558	สรุปผลการวิจัย และเรียบเรียงรายงานการวิจัย
เดือนกันยายน – ตุลาคม 2558	เขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ อย่างน้อย 1 เรื่อง

เดือนพฤศจิกายน 2558	จัด session การนำเสนอผลการวิจัยในการประชุมนานาชาติ IC-HUSO2015 โดยเชิญผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วม (25-26 พฤศจิกายน 2558)
เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2558	เขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติอย่างน้อย 1 เรื่อง

โครงการวิจัยย่อยที่ 2

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ

ดร.ดารารัตน์ คำภูแสน

อ.ปาณิสรา ใจสุข

อ.พิชญ์สินี โสภา

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิในการติดตามผลการดำเนินงานครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยกำหนดให้เป็นงานวิจัยเพื่อการสร้างสื่อและเทคนิควิธีการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการจำแนกแยกแยะและช่วยในการออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในครึ่งภาคการศึกษาแรก มีการเปรียบเทียบความสามารถของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยวิธีการใช้สื่อ Phonics และเทคนิคการสอนที่ได้ออกแบบขึ้น มีการประเมินทัศนคติและความพึงพอใจของนักเรียน ครู และผู้ปกครองที่มีต่อการใช้เทคนิควิธีการสอนดังกล่าว จากการทดลองใช้วิธีการสอนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้น ในครึ่งภาคการศึกษาแรก ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตัวอักษร Letter sound สามารถผสมเสียงให้เป็นคำได้ นักเรียนใช้ทักษะการแยกเสียงจากคำออกเป็นแต่ละเสียงได้

ในระยะเริ่มแรก สื่อที่ใช้ในการสอน คือ Mini phonics book ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยได้ปรึกษามุมมองวิธีการสอนกับครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนต้องการสอนแบบโดยตรง คือ ครูเป็นผู้ออกเสียงให้นักเรียนฟัง มีการทำสื่อประสมในการสอนเสริมประกอบ เช่น เปิดเพลงในช่วงเริ่มชั้นเรียน พบว่านักเรียนสามารถร้องเพลงได้ เมื่อเข้าสู่บทเรียน เมื่อนักเรียนเห็นภาพตัวอักษร สามารถตอบชื่อตัวอักษรได้ แต่ไม่สามารถบอกได้ว่าตัวอักษรนั้นแทนเสียงอะไร

จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่ว่า การสอน Phonics ไม่ได้มีส่วนในการเพิ่มความสามารถในการอ่านของนักเรียน เพราะเป็นวิธีการสอนที่เน้นการออกเสียงและประสมคำได้ แต่ไม่ช่วยให้นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่าเมื่อเสียงไปปรากฏใน context แล้วมีความหมายอย่างไร ผู้วิจัยจึงได้ปรึกษากับครูผู้สอนและปรับปรุงแผนการสอนร่วมกัน ได้ทดลองวิธีการสอนแบบ Whole Language ในขั้นเตรียมการทดลอง เมื่อสอนแบบ Phonics แล้วไม่ปรากฏว่านักเรียนมีศักยภาพในการสะกดคำหรือเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น ต้องใช้สื่ออื่นประกอบเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถการเชื่อมโยงระหว่างคำกับรูปภาพที่เห็น ส่วนเมื่อสอนแบบ Whole Language ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนภาษาโดยเข้าใจเนื้อเรื่องก่อน ซึ่งผลคือนักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง แต่ไม่สามารถอ่าน เขียน หรือฟังคำศัพท์ในเนื้อเรื่องแล้วนำไปใช้หรือแสดงความเข้าใจได้ สุดท้ายผู้วิจัยและครูผู้สอนจึงใช้

วิธีการแบบผสมในการทดลองวิจัยครั้งนี้ คือ CLT จากการร่วมศึกษาผลการวิจัยหลายๆ การวิจัย ตกลงร่วมกันที่จะใช้วิธีการแบบ In-text phonics ซึ่งเป็นวิธีการที่จะให้นักเรียนเข้าใจและสนุกสนานกับเนื้อเรื่อง หลังจากนั้นจึงสอน Phonics เพื่อให้นักเรียนจะเข้าใจความหมายและวิธีการออกเสียงของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องนั้น

ในการเริ่มทดลอง จากคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิให้มีกลุ่มควบคุมเพื่อวัดประสิทธิภาพของเครื่องมือ จึงได้อนักเรียนเป็นกลุ่มควบคุมจากโรงเรียนปทุมทองนคร เนื่องจากห้องเรียนมีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน ครูผู้สอนทั้งสองกลุ่มมีวัยและความสนใจใกล้เคียงกัน และทดสอบระดับความรู้ตามเกณฑ์ CEFR ได้ในระดับ B1 เช่นเดียวกัน โดยให้กลุ่มควบคุมใช้ text เล่มเดียวกันตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองยังคงใช้ text เดียวกัน และมีการเรียนการสอนด้วยชุดฝึกพิเศษเรื่อง Phonics เพิ่มเติม

จากการทดสอบก่อนเรียน เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคการศึกษาต้น ยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จึงใช้วิธีให้นักเรียนดูตัวอักษร พบว่านักเรียนจำ Upper case และ Lower case ได้ สามารถบอกได้ว่าตัวอักษรที่เห็นคืออะไร แต่นักเรียนไม่สามารถฟังเสียง Phonics แล้วเลือกตัวอักษรที่สอดคล้องกับเสียงที่ได้ยินได้ เมื่อนักเรียนฟังครูผู้สอนออกเสียงคำแล้วไม่สามารถบอกได้คำที่ครูพูดขึ้นต้นด้วยตัวอักษรอะไร ในการทดสอบ ถ้ามีรูปภาพประกอบนักเรียนจะสามารถตอบคำถามได้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนใช้ความจำและความคุ้นเคยมากกว่ามีความรู้จริง

หลังจากทดลองสอน โดยผู้วิจัยสาธิตการสอนให้ครูเป็นบางครั้งเพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจถึงวิธีการใช้สื่อที่ผู้วิจัยออกแบบได้อย่างเหมาะสม บรรยากาศในห้องเรียนมีการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่ม โดยไม่ให้เป็นรายบุคคลเพราะนักเรียนจะขาดความมั่นใจและไม่ให้ความร่วมมือ สื่อการสอนที่ใช้คือ Mini phonics book ใช้สื่อและครูกระตุ้นความสนใจเด็กให้สนใจเนื้อเรื่อง จากนั้นครูผู้สอนจะแยกคำศัพท์มาฝึกเพิ่มเติมจากคำศัพท์ที่ปรากฏในบทเรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยหวังผลสัมฤทธิ์ที่คะแนน 80 คะแนน เต็ม 100 คะแนน ปัจจุบันผลการวิจัยยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี
- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนเป็นครูที่มีความมุ่งมั่นในการสอน ใช้ภาษาอังกฤษกับเด็กเกือบ 100% โดยเด็กไม่ประหม่ากลัว แม้จะไม่เข้าใจความหมายทั้งหมด ครูผู้สอนช่วยผลิตสื่อที่สอดคล้องกับวัย ความสนใจ และธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กในชั้นเรียน ด้านจิตวิทยาการสอน ครูผู้สอนเป็นผู้ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านการทำให้เด็กให้ความร่วมมือ โดยผู้วิจัยดูแลในแง่การควบคุมการทดลองสอนให้เป็นไปตามทฤษฎี

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ผู้วิจัยใช้แนวคิด Phonics in context approaches ในการออกแบบเครื่องมือในการวิจัย เพื่อ

กระตุ้นความสนใจของนักเรียนซึ่งเป็นเด็กเล็ก

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- โครงการวิจัยในปัจจุบันดำเนินงานได้เพียงครึ่งทาง ข้อจำกัดคือบางครั้งอุปกรณ์ไม่พร้อม ครูผู้สอนไม่ว่างเพราะต้องรับผิดชอบงานอื่น ทำให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องและต้องเสียเวลาทบทวนบทเรียนมากขึ้นก่อนเรียนเรื่องต่อไป

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

- จากการทำ survey ก่อนทำการวิจัย พบว่าครูส่วนใหญ่มั่นใจว่ามีความรู้ภาษาอังกฤษดี แต่มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าเกิดมาจากการที่ไม่มีสื่อที่เหมาะสมสำหรับสอนนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนไม่ดี และนักเรียนไม่มีความพร้อม ทั้งที่ผู้วิจัยพบว่านักเรียนสนใจเรียนรู้และให้ความร่วมมือดีมาก ปัญหาที่เกิดขึ้นน่าจะเกิดจากนักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และน่าจะเกิดจากวิธีการสอนของครูผู้สอนที่ไม่ได้จับด้านภาษาอังกฤษโดยตรง

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะติดตามไปศึกษาการเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธี Phonics นอกเหนือเวลาเรียนในห้องเรียนจากผู้ปกครองนักเรียน โดยคาดหวังว่าศึกษาวิจัยในโรงเรียนนานาชาติที่ผู้ปกครองมีความพร้อมทั้งเรื่องทุนทรัพย์ เวลา และมีพื้นฐานความรู้ดี ผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษไปพร้อมกับนักเรียน

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ครูผู้สอนได้ร่วมกันปรึกษากับนักวิจัยเรื่องการช่วยแนะนำวิธีการสอนระบบ Phonics ตั้งแต่ก่อนจัดตั้งโครงการ โครงการวิจัยนี้จึงเป็นการทำโครงการจากสภาพปัญหาและความต้องการของทางโรงเรียนจริงๆ โดยครูมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มต้นจัดทำโครงการ แนวทางการสร้างเครื่องมือ การทดสอบเครื่องมือและนำเครื่องมือไปใช้

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การนำวิธีการสอนตามแบบของโครงการวิจัยนี้ไปใช้สอนอย่างต่อเนื่องจะได้ผลดี ซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่เริ่มต้นเหมือนการเรียนรู้ภาษาไทยของเด็ก คือเริ่มเรียนจากเสียงในภาษา จึงมั่นใจว่าเป็นกระบวนการที่ยั่งยืนและสามารถช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนได้แน่นอน

โครงการวิจัยย่อยที่ 3

การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผศ.ดร.อังคณา ทองพูน พัฒนศร

ดร.จอมรัฐ พัฒนศร

อ.อนงค์นาฏ อนุศาสตร์เลิศ

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยได้ดำเนินการไปตามแผนโครงการวิจัยที่วางไว้ ขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงวิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานวิจัย โดยในการวิจัยได้แบ่งกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มทดลอง คือนักเรียนจากโรงเรียนบ้านโต้นศรีพิมลวิทยา และกลุ่มควบคุม คือนักเรียนโรงเรียนบ้านหินเหิบศิลาทิพย์ และดำเนินการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ Task-based language teaching ซึ่งเป็นวิธีการสอนโดยอาศัยสื่อการสอนที่เป็นภาพการ์ตูนเพื่อดึงดูดความสนใจจากเด็ก

ผลการทดสอบ Pre-test และ Post-test พบว่ากลุ่มทดลองมีการพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยเฉพาะทักษะการพูดภาษาอังกฤษซึ่งในขั้นตอนการ Pre-test กลุ่มควบคุมทำได้คะแนนได้สูงกว่ากลุ่มทดลองมาก แต่เมื่อผู้วิจัยเพิ่มวิธีการเรียนการสอนแบบ Task-based language teaching กลับพบว่ากลุ่มทดลองกลับมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่อย่างไรก็ตามผลการทดลองด้วยโปรแกรมสอน Task-based language teaching เพื่อเพิ่มทักษะการเขียนกลับพบว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการพัฒนาทักษะการเขียนที่เพิ่มขึ้นในระดับที่เท่ากัน

เมื่อสอบถามความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นและทัศนคติของนักเรียน ผลการวิจัยจากแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งแบ่งคำถามเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- บทเรียนและเอกสารประกอบการสอน
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- ความคิดเห็นต่อจากอาจารย์ผู้สอน
- ความคิดเห็นต่อระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของตนเอง
- ทัศนคติต่อภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 23 คน มีความพึงพอใจในบทเรียนและเอกสารประกอบการสอนในระดับมาก ยกเว้นเนื้อหาเกี่ยวกับตัวละครในเนื้อหาที่เรียน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง นักเรียนชอบเนื้อหาที่เรียน และชอบบทเรียนคอมพิวเตอร์และเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ในด้านกิจกรรมที่นักเรียนชอบ พบว่านักเรียนชอบกิจกรรมเขียนมากที่สุด

รองลงมาคือ กิจกรรมการอ่าน กิจกรรมการพูด และกิจกรรม VDO Message ตามลำดับ ในด้านความคิดเห็นของนักเรียนต่อระดับความสามารถของตนเองหลังการเรียนรู้ในรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่านักเรียนคิดว่าระดับภาษาอังกฤษของตนเองทุกทักษะมีการพัฒนาและสามารถฟังพูดอ่านเขียนเป็นภาษาอังกฤษได้มากขึ้น โดยมีลำดับดังนี้ การฟัง การเขียน การพูด และการอ่าน ตามลำดับ ในด้านทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนชอบและกล้าพูดภาษาอังกฤษในระดับมาก และอยากเรียนภาษาอังกฤษแบบนี้อีกในระดับมาก จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนกิจกรรมที่จัดขึ้น และมีทักษะภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุนและวิธีแก้ปัญหา

- ด้านการประสานพื้นที่ ไม่พบปัญหาและอุปสรรค
- ด้านการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าทางโรงเรียนมีกิจกรรมและวันหยุดมาก ทำให้ตารางการดำเนินการวิจัยต้องมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญมาก นอกจากนี้ พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำ CAI เนื่องจากบริษัทไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการทำเป็น Audio CD ประกอบการสอนแทน
- ด้านความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี
- ด้านการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา พบว่าครูผู้สอนยังเคยชินกับการสอนแบบ Grammar Translation และครูผู้สอนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ต่ำ มีอัตราส่วนตัว และมีความเชื่อมั่นว่าตัวเองทำได้ดีแล้ว นอกจากนี้ ครูยังยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆ และไม่สามารถตอบสนองนักเรียนได้ดีพอ ไม่สามารถตอบคำถามนักเรียนได้ ทั้งที่เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงมีแนวทางแก้ปัญหาในการออกแบบเครื่องมือและแบบเรียนที่ครูสามารถนำไปใช้ในการสอนได้ดีที่สุด โดยมีการจัดอบรมครู 2 ครั้ง เพื่อทำความเข้าใจและให้ครูฝึกสอนตามหัวข้อที่กำหนดให้ พบว่าครูและโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

- วิธีการวิจัยมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่าง เพราะทำให้นักเรียนค่อยๆ เรียนรู้และปรับตัวไปตามรูปแบบการสอน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2 ได้ แต่ต้องมีการพัฒนาและศึกษาเพิ่มเติมในบริบทที่คล้ายคลึงกันเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการเขียน
- การทดสอบความสามารถของนักเรียนแบบ face to face อาจจะไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทางภาษาที่แท้จริงของนักเรียนได้ เพราะนักเรียนจะมีอาการกลัวครูผู้สอนและเกร็งที่จะต้องตอบคำถาม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียน ผู้สอน และนักเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากทุกฝ่ายมีความสนใจและคาดหวังกับโครงการวิจัยนี้ ทุกคนจึงเต็มใจกับการดำเนินงานทำให้ผลการดำเนินงานออกมามีประสิทธิภาพสูง รวมถึงทีมวิจัยที่เข้มแข็งทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ชาวต่างชาติของทางโรงเรียนในการทำกิจกรรม VDO Messages ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนจับคู่กันบันทึก VDO สนทนาและถามคำถามอาจารย์ชาวต่างชาติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้สนทนาภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ โดยอาจารย์ชาวต่างชาติให้ความร่วมมือในการบันทึก VDO ตอบกลับนักเรียนทุกคนเป็นอย่างดี

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

นักเรียนมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาและเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ และพบว่านักเรียนแทบจะไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษเลยเมื่อเริ่มเรียน แต่เมื่อได้เรียนในกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษอย่างเห็นได้ชัดเจน

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

- การเรียนการสอนแบบ Task-based language teaching เป็นการสร้างความเข้าใจในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง นักเรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่คล้ายจริง มีการสื่อสารที่จริงในห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้จะช่วยสร้างโอกาสและแรงจูงใจให้นักเรียนเรียนรู้เพื่อนำภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง (authentic learning) เช่น การทำ VDO Messages เพื่อใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารและโต้ตอบกับเจ้าของภาษา การจัดกิจกรรมพบปะกับเจ้าของภาษา ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาที่ดีขึ้น
- การพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือของครูในห้องเรียน เนื่องจากครูมีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ เป็นการช่วยพัฒนาเครื่องมือในการสอนให้กับครูในโรงเรียน ทำให้ครูเกิดความมั่นใจและนักเรียนได้เรียนจากเสียงหรือภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- การสร้างเสริมบทเรียนเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับช่วงอายุและบริบทของเด็ก
- การอบรมครูผู้สอนให้มีทักษะที่เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะทักษะการสร้างการมีส่วนร่วมกับเด็ก อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อจำกัดในการอบรมครูในด้านเวลาว่างของครูผู้สอนซึ่งต้องรับภาระงานหลายด้านพร้อมกัน
- การวิจัยที่เน้นสร้างเสริมทักษะภาษาในทุกๆ ด้านในงานวิจัยเดียว อาจจะทำให้การพัฒนาทักษะแต่

ละด้านไม่เต็มที่ ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปควรเน้นพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะนั้นๆ อย่างแท้จริง

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าขอวิธีการเรียนภาษาอังกฤษแบบนี้ กิจกรรมที่ชอบคือการเล่นเกมใบ้คำ และมีรางวัลแก่นักเรียนทุกคนโดยให้นักเรียนตอบคำถามทุกคน และกิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนจำคำศัพท์ได้ (นักเรียนสามารถพูดยกตัวอย่างคำที่เรียนในห้องเรียนได้) เมื่อเรียนจบในห้องเรียนแล้ว นักเรียนพูดภาษาอังกฤษเล่นกันนอกห้องเรียนด้วย (นักเรียนสามารถพูดยกตัวอย่างประโยคที่เคยเรียนได้)

โครงการย่อยที่ 4

การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ

กรวิภา พูลผล

พีรวิชัย สัทธิธรรมนวงศ์

บัญชาการ สมิเพ็ชร

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนขยายโอกาส คือโรงเรียนบ้านพระบุบ้านหันราษฎร์ประสาธ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนการวิจัยพบว่า ในด้านของครูผู้สอน วิธีการสอนของครูผู้สอนที่ผ่านมาเป็นแบบ Grammar translation และเขียนคำอ่านให้เด็กเป็นภาษาไทย นักเรียนจึงไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ นักเรียนไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากครูพูดภาษาอังกฤษแล้วพูดแปลเป็นภาษาไทยทันทีตลอดเวลา ลักษณะห้องเรียนเป็นแบบนั่งเรียงแถวในห้องปฏิบัติการ หนังสือเรียนที่ใช้คือ My World แต่ครูผู้สอนไม่ได้นำมาใช้จริงเพราะมีความคิดเห็นว่าเนื้อหายากเกินความสามารถของนักเรียน ในห้องเรียนจึงสอนบทเรียนซ้ำเดิม ด้วยวิธีการสอนบทสนทนาโต้ตอบแบบตายตัว โดยให้นักเรียนออกเสียงและแปลเป็นภาษาไทย ส่วนปัจจัยด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนและไม่มี ความชำนาญในทักษะภาษาอังกฤษเลย

ผู้วิจัยได้ออกแบบการทดลองโดยใช้แนวคิด CEFR เป็นฐาน โดยยึดแนวทางเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำแนวคิด Task-based learning และ Genre-based approach มาใช้ โดยเชื่อว่าในการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนสามารถสื่อสารได้จริง ผู้สอนต้องบอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ เพราะจะทำให้ นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียน ขณะผู้วิจัยทดลองสอน พบว่านักเรียนมีปัญหาในด้าน Learning skills โดยนักเรียนบางคนไม่จดเพราะจดไม่เป็น ผู้วิจัยจึงต้องการฝึกฝนนักเรียนในด้านนี้ด้วย

การวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำแบบทดสอบก่อนเรียนในช่วงปลายเดือนมิถุนายน กลุ่มทดลองคือ นักเรียนชั้น ม. 1 โรงเรียนบ้านพระบุบ้านหันราษฎร์ประสาธ และจัดให้มีกลุ่มควบคุมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้น ม. 1 โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ พบว่านักเรียนโรงเรียนบ้านพระบุ บ้านหันราษฎร์ประสาธมีคะแนนทดสอบก่อนเรียนดีกว่านักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโพธิ์

สื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและนำไปทดลองใช้เป็นการศึกษานำร่อง (pilot study) เพื่อประเมินผลและปรับปรุง เมื่อเริ่มการวิจัย ผู้วิจัยใช้เนื้อหาการเรียน 4 บท ตามกรอบ

CEFR คือ บทเรียนที่เกี่ยวกับครอบครัว, การศึกษา, อาหาร ยา สุขภาพ และ วัฒนธรรมประเพณี โดยคำนึงถึง Local context ของเด็ก ผู้วิจัยสร้างตัวละครเป็นเพื่อนชาวสิงคโปร์ที่จะพูดในบริบทของสิงคโปร์ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนมุ่งถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนที่จะต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติได้ ส่วนนักเรียนจะโต้ตอบกับตัวละครเพื่อนชาวสิงคโปร์ในบริบทของท้องถิ่นของนักเรียน ปัจจุบันผู้วิจัยทดลองสอนได้ 1 บทเรียน พบว่านักเรียนสามารถฟังและจดจำได้ว่าตัวละครในบทเรียนพูดเกี่ยวกับอะไรบ้าง โดยมีวิธีการสอนคือ ครูผู้สอนให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนจะต้องพูด จากนั้นครูผู้สอนให้คำศัพท์ และสุดท้ายนักเรียนต้องเขียนเรื่องเกี่ยวกับตนเอง สามารถพูดและอ่านเป็นประโยคได้

การดำเนินงานที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ คือ การทดลองสอนที่จะเชิญครูผู้สอนภาษาอังกฤษมาร่วมสังเกตการณ์และให้สะท้อนผล และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ให้กับผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในการเรียน จากเดิมที่เป็นห้องปฏิบัติการ ให้เป็นการจัดโต๊ะแบบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มได้ การปรับเปลี่ยนการใช้ภาษาในห้องเรียน ให้นักเรียนเรียนรู้เรื่อง Classroom language ใหม่ มีการกำหนดสัญลักษณ์ในการสื่อสาร เช่น ภาษามือ การใช้ปากกาเน้นข้อความสีต่างๆ การทำกิจกรรม เกมต่างๆ การจัดแฟ้มเอกสารให้นักเรียนจัดเก็บผลงาน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารเป็นใบงานเพื่อช่วยให้นักเรียนลดความกังวลในการะงาน และเมื่อเรียนจบใบงานแต่ละครั้งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเองด้วย

สิ่งที่ผู้วิจัยจะดำเนินงานต่อไป คือ การสอนบทที่ 2 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการสอนและสื่อการสอน โดยให้ครูผู้สอนสังเกตการณ์ จากนั้นให้ครูผู้สอนทดลองสอนโดยมีผู้วิจัยสังเกตการณ์ ประเมินผลและปรับปรุง จากนั้นจะให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อสำรวจว่าแนวทางการสอนมาถูกทางหรือไม่ และจะวิเคราะห์ข้อมูล สรุปรูปแบบการสอนในเดือนกันยายนต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ไม่พบปัญหาและอุปสรรค
- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ครูให้ความร่วมมือในการใช้สื่อที่ผู้วิจัยออกแบบอย่างเต็มที่ มีการคุยกับครูเพื่อเตรียมการสอน การสอนในห้องเรียนในระยะเริ่มแรกครูผู้สอนมักช่วยนักเรียนแปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยต้องให้ครูเป็นผู้สังเกตการณ์วิธีการสอนก่อนเพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจแนวทางการสอน
- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด CEFR ในการประเมินระดับความสามารถของนักเรียน ใช้แนวคิด Task-based learning, Genre-based approach และการสร้าง Learning skills

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศนหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

-
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- กิจกรรมของทางโรงเรียนและวันหยุดมีมาก ทำให้เวลาในการเรียนการสอนในชั้นเรียนลดลง ผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการตามกรอบเวลาที่ตั้งไว้ได้
- ครูผู้สอนมีข้อจำกัดด้านทักษะภาษาอังกฤษ มีระดับความรู้ตามกรอบ CEFR ได้ระดับ A1 มีวิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย การจัดการชั้นเรียนไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมากนัก แต่ครูผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อผู้วิจัย
- โรงเรียนมีข้อจำกัดด้านวัสดุอุปกรณ์

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

-
ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

-
บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

-
บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ครูผู้เข้าร่วมโครงการเนื่องจากในโรงเรียนมีปัญหาด้านการสอนภาษาอังกฤษ ในระยะแรก นักวิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และบอกโครงสร้างของหลักสูตรให้แก่ครูเพื่อร่วมกันปรับให้เข้ากับหลักสูตรของโรงเรียนและให้เข้ากับแนวคิด CEFR โดยสอนนักเรียนอาทิตย์ละ 3 วัน ปัจจุบันทางโครงการเริ่มใช้วิธีการสอนนี้ได้ 1 เดือน ครูเรียนรู้เทคนิคการสอนจากนักวิจัย มีสื่อ และวีดิทัศน์ ที่ช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น กล้าตอบคำถาม กล้าแสดงออก แม้บางครั้งจะไม่สามารถตอบเป็นภาษาอังกฤษ ก็สามารถแปลเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ มีความกระตือรือร้นในการเรียนและมีพัฒนาการดีขึ้น

ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า เมื่อได้เรียนด้วยวิธีนี้แล้วรู้สึกสนุกเพราะได้เรียนเรื่องใหม่ๆ ได้มีโอกาสในการแสดงออก ส่วนที่ชอบมากที่สุดในการเรียนคือการช่วยกันทำงานกลุ่ม นักเรียนคิดว่าทักษะภาษาอังกฤษของตัวเองดีขึ้น รู้สึกสนุกในการเรียนมากขึ้น

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สื่อและลักษณะการเรียนการสอนของโครงการเป็นสิ่งที่ดี แต่ในโอกาสต่อไปควรเพิ่มสื่อที่จะทำให้ นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนและได้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพราะในโครงการวิจัยนี้ กิจกรรมที่ให้นักเรียนทำส่วนใหญ่เป็นใบงาน การออกมานำเสนอเป็นตัวแทนกลุ่ม

โครงการย่อยที่ 5

การพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ Reading cards เสริมจากหนังสือเรียนชั้น ม.4

โรงเรียนพระยีนวิทยาคาร

ผศ.ดร.อุทัยวรรณ ต่านวิวัฒน์

อ.กัญญาณัฐ นาคคนชม

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน คือ ครูใช้วิธีการสอนแบบ Grammar translation อย่างเต็มตัว คือ เน้นการสอนคำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยพูดภาษาอังกฤษเป็นประโยค Instruction เช่น พูดประโยคจากในบทเรียน โดยไม่ใช้ภาษาอังกฤษเชิงสนทนา บทสนทนาที่นอกเหนือจากบทเรียนเป็นภาษาไทย 90% ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และเมื่อนักเรียนสะกดคำไม่ได้หรือเขียนภาษาอังกฤษไม่ถูกต้อง ครูจะละเลยในการช่วยแก้ไขหรืออธิบาย ทำให้เด็กมีความเข้าใจที่ผิดต่อไป

- ในด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน สรุปรุ้ได้ว่านักเรียนมีความสามารถต่ำกว่าระดับชั้น ซึ่งนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ควรมีความสามารถในการสื่อสารตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในระดับ A2 ตามกรอบ CEFR คือระดับที่สามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในชีวิตประจำวันอย่างง่าย เมื่อผู้วิจัยได้ทดสอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน พบว่านักเรียนมีความสามารถด้านคำศัพท์ ด้านไวยากรณ์ และด้านการอ่านต่ำ จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนสามารถสรุปกฎไวยากรณ์ได้ ตอบคำถามครูได้ แต่ไม่สามารถทำแบบฝึกหัดเองได้ ไม่มีทักษะในการเขียน แสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาในการทำแบบทดสอบได้ เพราะนักเรียนเรียนแล้วจดจำได้เฉพาะในชั่วโมงเรียนแต่ยังขาดความเข้าใจในความรู้ที่ได้รับ ตัวอย่างเช่น เมื่อทำแบบฝึกหัดก่อนเรียนพบว่านักเรียนที่ทำคะแนนได้สูงสุดคือ 4 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ซึ่งถือเป็นระดับคะแนนที่ต่ำมาก เมื่อทำการทดสอบก่อนเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยด้านความรู้ภาษาอังกฤษและด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษในกลุ่มทดลองมีค่าที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ในด้านไวยากรณ์กลับพบว่ากลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มทดลอง

- ในช่วงทดลองพบว่าพฤติกรรมของนักเรียนจะแบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ กลุ่มที่เรียนเก่ง และกลุ่มที่เรียนไม่เก่ง โดยกลุ่มที่เรียนไม่เก่งส่วนมากเป็นเด็กที่มีโลกส่วนตัวสูงและต้องการความเป็นส่วนตัวสูง ต้องการเข้าร่วมสังคมน้อยทำให้ได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษน้อย กลุ่มที่เรียนเก่งส่วนมากเป็นเด็กที่มีความกระตือรือร้นสูง ชอบถาม-ตอบคำถามของครู และมีพฤติกรรมช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่เรียนไม่เก่งให้หันมาสนใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มที่เรียนเก่งยังมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน

ตลอดเวลา ทำให้เด็กกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษมากกว่าเด็กอีกกลุ่ม

- จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองแผนการเรียนสังคม-ภาษา และนักเรียนกลุ่มควบคุมแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และมีสภาพห้องเรียนใกล้เคียงกัน ครูผู้สอนคนเดียวกัน จึงไม่มีปัญหาเรื่องอคติในการเลือกกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนแผนการเรียนสังคม-ภาษา

- บทเรียนที่สร้างขึ้นตามที่ใช้ทดลองจริง มีการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จากการใช้บทเรียนเสริมที่สร้างขึ้นมาสอนตามบทเรียน พบว่านักเรียนสามารถเขียนได้ แต่เป็นการเขียนลักษณะย่อประโยคซ้ำๆ จากสภาพการเรียนการสอน ที่นักเรียนมีความกล้าในการตอบคำถามมากขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน จึงจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม เปลี่ยนลักษณะการจัดห้องเป็นแบบกลุ่ม จัดกลุ่มนักเรียนโดยครูสุ่มเลือกให้ และผู้วิจัยได้แนะนำเทคนิคและวิธีการสอนให้กับครูทำให้เด็กเกิดความสนใจและสามารถดึงความสนใจเด็กได้มากกว่าเดิมอย่างเห็นได้ชัด

- จากปัญหาที่ครูผู้สอนจัดเวลาเรียนให้ได้น้อย นักเรียนมีเวลาเรียนน้อย ในการเรียนภาษาอังกฤษ จากหนังสือแบบเรียนซึ่งมีคำศัพท์พื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเมื่อใช้แบบเรียนที่เป็นตัว control แล้ว พบว่านักเรียนยังไม่มีทักษะที่ดีขึ้น และพบว่าสื่อการสอนที่ใช้ คือ หนังสือ My World และ Reading cards ยากเกินไปสำหรับนักเรียน

- ปัจจุบันโครงการยังอยู่ในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการถ่ายวิดีโอ การสังเกต และการวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน การวิจัยในช่วงต่อไปจะดำเนินงานเรื่องการจัดกลุ่มในชั้นเรียน และให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสอน รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลผลงานของนักเรียนต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ ผู้วิจัยเดินทางไปที่โรงเรียนพระยินวิทยาการเพื่อเข้าพบผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และอาจารย์ประจำห้องสมุด เพื่อทำความเข้าใจ และพบนายกองคการบริหารส่วนจังหวัดก่อนเก็บข้อมูล โดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนที่เก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นนักเรียนแผนการเรียนสังคม-ภาษา จากที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำให้ผู้วิจัยเพิ่มกลุ่มควบคุม จึงได้เพิ่มกลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ และจากที่กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานไว้ว่าจะเริ่มดำเนินงานเมื่อโรงเรียนเปิดภาคการศึกษาในเดือนพฤษภาคม แต่เนื่องจากโรงเรียนมีกิจกรรมสำหรับนักเรียนมาก และมีวันหยุดมาก ทำให้ต้องเริ่มสอนบทที่ 1 ในเดือนมิถุนายน ตารางดำเนินงานจึงช้ากว่ากำหนด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับครูเรื่องความจำเป็นของการควบคุมกำหนดระยะเวลาดำเนินงานตามตารางให้ชัดเจนแล้ว นอกจากนี้ จากการทดลองสอนพบว่า สื่อที่ใช้ในการเรียน ได้แก่ หนังสือ My World และ Reading cards ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ยังมีเนื้อหาที่ยากเกินไปสำหรับนักเรียน

- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ผู้วิจัยใช้กรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) ในการเทียบเคียงระดับความสามารถของนักเรียน

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ผู้วิจัยสร้างบทเรียนเสริมหนังสือหลัก ตามแนวคิด Multiple sources of reading on the same topic โดยจัดเนื้อหาในการสอนไวยากรณ์และคำศัพท์ให้ตรงตามหนังสือ My World 4 เป็นหลัก และสร้างบทเรียนเพื่อเพิ่มกิจกรรมเพื่อฝึกฝนทุกทักษะโดยเฉพาะทักษะการพูด ออกแบบ material ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น อาชีพทำสวน เป็นต้น ตามบริบทสังคมของนักเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับความเข้าใจและความสามารถของนักเรียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรมเสริมหลักสูตรของทางโรงเรียนมีมาก และการเปิดเทอมล่าช้า ทำให้การควบคุมตารางแผนการดำเนินงานต้องเลื่อน ไม่เป็นไปตามกำหนด นักเรียนที่เรียนอ่อนจนจำสิ่งที่เรียนไม่ได้เพราะไม่ได้เรียนต่อเนื่อง

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

- นักเรียนที่เรียนไม่เก่ง ต้องมีการสอนแบบทบทวนซ้ำๆ จึงจะเกิดความเข้าใจ และเมื่อนักเรียนรวมกลุ่มกันแล้วจะเกิดความกล้าในการพูดหรืออ่านตามครู การจัดกลุ่มในชั้นเรียนจึงทำให้นักเรียนให้ความร่วมมือและเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็วและสนุกสนานขึ้น และควรมีเอกสารประกอบการเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก

- ผู้วิจัยได้ไปทดลองกับเด็กนักเรียนที่นิวซีแลนด์ พบว่าเด็กชอบ แต่มีประสบการณ์ไม่เหมือนเด็กไทย เช่น เมื่ออ่านพบเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการปีนต้นไม้ เด็กจะรู้สึกตื่นเต้นและแปลกใจ เนื่องจากเด็กนิวซีแลนด์ไม่มีประสบการณ์การปีนต้นไม้ แสดงให้เห็นผลของบริบทและพื้นฐานประสบการณ์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก

- การพัฒนาเทคนิคการสอนของครู จากวิธีการสอนแบบเดิมที่ครูเขียนเนื้อหาที่ต้องการสอนลงบนกระดานให้นักเรียนก่อนเป็นอันดับแรก แบบ Grammar translation ผู้วิจัยต้องการพัฒนารูปแบบการสอนให้เป็นแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) คือวิธีการที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมและทำงานเพื่อทำความเข้าใจและสรุปองค์ความรู้ออกมาได้ จึงต้องปรับวิธีการสอนของครู ซึ่งผู้วิจัยได้แนะนำเรื่องบทบาทของครูในการสอน และสาธิตการสอนให้ครู

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี และทำให้ตระหนักว่าช่วงชั้นไม่ได้บอกศักยภาพภาษาของนักเรียน จึงต้องการทดสอบว่ากระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้เหมาะสมกับเด็กช่วงชั้นใด โดยทดลองกับโรงเรียนขนาดกลาง หรือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีชื่อเสียงเป็นตัวแทน โดยใช้การเรียนการสอนแบบเดิมที่ผู้วิจัยคิดขึ้น หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาให้กระบวนการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยคิดขึ้นสามารถใช้ได้กับระบบการเรียนการสอนในสวนกลาง โดยจะทดลองกับเด็กในโรงเรียนขนาดกลาง ที่ไม่ใช่โรงเรียนที่นักเรียนเก่งที่สุด หรือสุ่มตัวแทนโรงเรียนใหญ่ที่มีชื่อเสียงโดยใช้ห้องเรียนที่นักเรียนมีผลการเรียนปานกลาง แต่มีข้อพึงสังเกตว่าขนาดหรือชื่อเสียงของโรงเรียนอาจไม่บ่งบอกถึงระดับความสามารถของนักเรียนเสมอไป

- ส่วนนักเรียนกลุ่มที่เรียนอ่อน ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าเมื่อนักเรียนอ่านบทเรียน จะทำให้เกิด background knowledge เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และทำให้เกิดการเรียนรู้และจดจำ สามารถอ่านเรื่องต่อไปได้มากขึ้น โดยเน้นให้นักเรียนรับข้อมูลซ้ำๆ ที่สอดคล้องตามประสบการณ์ของนักเรียนเอง

- การพัฒนาเด็กต่างโรงเรียน ต่างพื้นที่ น่าจะวัดระดับความสามารถตามพื้นฐานของตัวนักเรียนเอง ไม่ใช่วัดด้วยมาตรฐานแบบเหมารวมว่านักเรียนควรมีระดับความสามารถเท่าใด ในอนาคต การพัฒนา material อาจต้องหากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับความสามารถนั้นจริงๆ เพื่อดูว่า material ที่ออกแบบขึ้นมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายจริง เพราะในงานวิจัยนี้กลุ่มทดลองยังไม่สอดคล้องกับ material นัก

- การวิจัยในอนาคต อาจมีการสร้าง material ที่เป็นแอปพลิเคชันในโทรศัพท์สมาร์ทโฟน ซึ่งเด็กทุกคนมีอยู่ในมือ แต่ไม่ใช่เพื่อเป็นเครื่องมือในการหาความรู้ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาที่จะช่วยขยายพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กนักเรียนได้

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

โรงเรียนพระยินวิทยาการซึ่งเป็นโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อทราบว่าจะมีโครงการวิจัยจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นมาทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ใน อำเภอพระยิน รู้สึกกังวลใจว่าจะถูกเพ่งเล็งเกี่ยวกับการสอน แต่เมื่อ นักวิจัย ได้แนะนำบทบาทของโรงเรียนและครูผู้สอน และเริ่มโครงการในปีการศึกษา 2558 ภาคการศึกษาที่ 1 และ ได้นำหนังสือ My World ไปวิเคราะห์เนื้อหาของบทเรียน วิเคราะห์คำศัพท์และแบบฝึกหัด เป็นแนวทางในการออกแบบบทเรียนที่มีเรื่องราวการอ่านเป็นเรื่องสั้นๆ ที่สอดคล้องกับไวยากรณ์ในหนังสือเรียน จากความตั้งใจแรกที่จะทำทั้งหมด 12 บทเรียน แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาเรียนของนักเรียน ที่มีกิจกรรมของทางโรงเรียนมาก ในการวิจัยนี้จึงใช้ทั้งสิ้น 3 บทเรียน

ผลของการเข้าร่วมโครงการวิจัย คือ ก่อนหน้านี้นักเรียนไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนด้วยบทเรียนของโครงการวิจัย นักเรียนรู้สึกชอบ มีความกระตือรือร้นในการเรียนเนื่องจากรูปแบบการสอนมีหลายรูปแบบ การแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการสอน จึงได้ปฏิบัติตามคำแนะนำเรื่องรูปแบบการสอนที่เป็นการให้นักเรียนทำกิจกรรมแล้วค่อยมาสรุปหลังเรียนว่าไวยากรณ์ที่ต้องการสอนคืออะไร หลังสอนเสร็จในแต่ละบทเรียน จะมีการแจกแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำงานกลุ่มและงานเดี่ยว โดยการเรียนเป็นกลุ่ม นักเรียนจะช่วยกันเรียนได้ดีกว่าและมีการแข่งขันกันทำกิจกรรม

ในด้านของนักเรียน มีความคิดเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษในรูปแบบนี้ทำให้ตนเองมีทักษะการออกเสียง ภาษาอังกฤษดีขึ้น มีการฝึกทำงานกลุ่ม เกิดความสามัคคี กิจกรรมที่ชอบคือการทำแบบฝึกหัดเป็นกลุ่ม เพราะมีการแสดงความคิดเห็น และช่วยกันทำแบบฝึกหัด โดยเพื่อนนักเรียนชอบการเรียนแบบนี้เช่นกัน และมีความคิดเห็นว่าการวิจัยที่ให้นักเรียนเปลี่ยนทัศนคติในการเรียนคือความเป็นกันเองของครูผู้สอน

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการ การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น

รศ.ดร.วาสนา แก้วหล้า

อ.อรรณพ บุญเย็น

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

การดำเนินงานของโครงการวิจัยในระยะที่ 2 บุคลากรได้ลงภาคสนาม และนำสาระที่ได้มาพัฒนาเป็นบทเรียนชุด ชุมชนของฉัน (My Community) 10 สาระ คือ “ภาษาญวน่าจำ” “รำกล่อม” “ทอผ้าขึ้นแก๊บ” “แว็บไปดูบ้องไฟ” “ไหว้ศาลปู่ตา” “ทำนาในหนอง” “ลองกินปลาจ่อมญวน” “คุยเรื่องสวนกล้วย” “รวยข้าวนาปรัง” และ “พาน้องนั่งช้างไปวังทะเล” ในขั้นตอนการแปลเป็นภาษาอังกฤษมีผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตรวจสอบด้านการแปล ในการออกแบบเป็นเรื่องราวบทเรียน มีตัวนำเรื่องเป็น ด.ญ.นิภา และ ด.ช.มานพ ปรากฏในเรื่องเป็นตัวดำเนินเรื่อง เนื้อหาของบทเรียนเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในหมู่บ้านช้าง โดยมีแผนการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพื้นฐาน

ในชุดการสอนและแผนการเรียนรู้ มีใบงาน กิจกรรม และแบบประเมินนักเรียนรวม 9 ขั้นตอน และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบใบงานตามกรอบประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ปรับแก้ในด้านภาษาที่ได้เทียบเคียงภาษาไทยมาเป็นภาษาอังกฤษ และมีผู้เชี่ยวชาญด้านการตูนแนะนำเรื่องภาพประกอบ

ในส่วนของการวิจัย ได้สอนนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนบ้านกระโพธิ์ และโรงเรียนบ้านตากกลาง และทดลองสอนที่โรงเรียนบ้านหนองอีดำ 1 บทเรียน

รายละเอียดของสาระทั้ง 10 คือ

- Lovely Gui Language สอนการนับเลข และสอนเรื่องอวัยวะในร่างกาย โดยสอนเป็นภาษาญวน แล้วให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้บัตรภาพ บัตรคำประกอบ
- Kal More Dance สอนเรื่องการรำกล่อม ซึ่งเป็นวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน
- Black Clothes Weaving สอนเรื่องการทอผ้าแก๊บ ซึ่งเป็นผ้าดำ ย้อมด้วยมะเกลือ
- Fire rocket สอนเรื่องเทศกาลบ้องไฟของชุมชนชาวญวน โดยมีกิจกรรมให้นักเรียนเตรียมใบตองแห้ง ก้านมะพร้าว ยางยืด มาประดิษฐ์บ้องไฟ วาดภาพ แล้วอธิบายบ้องไฟของตัวเองด้วยศัพท์ง่ายๆ
- San Poo Ta สอนเรื่องการไหว้ศาลปู่ตา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชุมชนชาวญวน
- Floating rice plant สอนเรื่องการดำนา หรือการทำนาในหนองน้ำ

- How to make Pla Jom สอนเรื่องวิธีการทำปลาจ่อม กุ้งจ่อม อาหารที่ชาวภูวนิยม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาการถนอมอาหารของท้องถิ่น
- Amazing banana plant สอนเรื่องสวนกล้วย ซึ่งชาวภูวนิยมปลูกกล้วยในบริเวณบ้าน
- Second-season rice fields สอนเรื่องการทำนาปรัง
- Enjoy evening bath สอนเรื่องเกี่ยวกับการพาช้างไปอาบน้ำที่วังทะเล สอนคำศัพท์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างช้างกับคน

ในการสอนแต่ละสาระ ใช้วิธีการให้นักเรียนสรุปเรื่องที่ได้อ่าน ทำเป็น Mind mapping และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ให้นักเรียนทำใบงาน เล่นเกม เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ห้องเรียนเป็นห้องวิจัย ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนในด้านการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ไม่พบปัญหาและอุปสรรค

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ทางโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านเวลา

- พื้นฐานความรู้ของนักเรียนที่ไม่เท่ากัน และความพร้อมของนักเรียน เช่น นักเรียนไม่มีพจนานุกรมภาษาอังกฤษ

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

- การเรียนบทเรียนที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน และผลของการจัดให้นักเรียนทำงานกลุ่ม นักเรียนจะเข้าใจเร็วและมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มได้เร็ว กล้าตอบคำถาม มีความตื่นตัวในการเรียนรู้

- แรงจูงใจในการเรียน อาจต้องปรับบทเรียนในแต่ละช่วงให้เข้ากับบรรยากาศในการเรียนสาระนั้นๆ เช่น ในช่วงเทศกาลบั้งไฟ มีการสอนสาระเกี่ยวกับบั้งไฟ เป็นต้น

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

- การออกแบบสาระการเรียนรู้ เมื่อใช้ทฤษฎีทางมานุษยวิทยาอธิบาย จะเห็นว่ากลุ่มชาวกูย ไม่ว่าจะกลุ่มชาวกูยเลี้ยงช้าง หรือชาวกูยที่ทำนาในที่ลุ่มและภูเขาตะกวด สิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยสี่ของชาวกูย คือ ฟ้าดำ ได้หายไป เด็กชาวกูยไม่รู้จักมะเกลือ แต่ยังเคยเห็นคนแก่ในชุมชนใช้ผ้าดำเวลาไปวัด จึงถือว่าการนำอัตลักษณ์ชาวกูยขึ้นมาเป็นบทเรียนเป็นทั้งแสบกและแสบ และทำให้ชาวกูยได้หันมาทบทวนว่าอัตลักษณ์ของชาวกูยได้เปลี่ยนไป

- ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษากูย ถ้านักเรียนต้องการพูดภาษาไทยจะพูดเป็นภาษาลาว

สังเกตได้ว่านักเรียนต้องการพูดกับใครจะปรับการพูดและภาษาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง และพบว่าเมื่อนักเรียนพูดภาษาอังกฤษ จะมี mother tongue เป็นภาษาคุย

- การทำกิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนสนุกสนาน และเสริมในเรื่องการให้รางวัลทำให้นักเรียนแข่งขันทำกิจกรรมและใบงาน เด็กที่มีผลการเรียนดีขึ้น แสดงความคิดเห็นว่าการเรียนเรื่องใกล้ตัวทำให้พูดภาษาอังกฤษได้เร็วขึ้น

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- นักเรียนมีดินสอสีมาใช้ในห้องเรียน แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงจินตนาการจากสาระในวิชาภาษาอังกฤษไปสู่วิชาศิลปะ สาระเรื่องการปลูกกล้วยเชื่อมโยงไปสู่วิชาเทคโนโลยีการเกษตรหรือการงานอาชีพได้ เพราะกล้วยเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนมาก สาระการรำกลมอ สามารถถอดทำรำนำไปสู่วิชาสุขศึกษา การออกกำลังกาย หรือนาฏศิลป์ได้

- ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอบทความเกี่ยวกับการนำข้อมูลท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง หลังจากเสร็จงานวิจัยในชั้นทดลอง ผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมนี้อาจมีบทความเพิ่มเติมในอนาคต

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

- อาจารย์จากโรงเรียนบ้านตากกลางและอาจารย์จากโรงเรียนบ้านกระโพธิ์ มีความคิดเห็นว่าการที่รศ.ดร.วาสนา ทำขึ้น มีความสอดคล้องกับสาระท้องถิ่น นักเรียนได้รับความรู้ทั้งภาษาและเรื่องท้องถิ่นของตนเอง สื่อการเรียนของโครงการเป็นสื่อที่แปลกใหม่ สามารถช่วยแบ่งเบาภาระของครูผู้สอนได้ดี และเมื่อนำเทคนิคและสื่อการเรียนมาใช้สอนพบว่าเด็กนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- การนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้สอนนักเรียน พบว่านักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมากเนื่องจากเรื่องราวที่สอนส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชนซึ่งนักเรียนมีพื้นฐานที่ดีอยู่แล้วทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจและคาดการณ์ได้

- บทเรียนมีคำศัพท์ที่ยากเกินระดับความรู้ของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจได้ แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนจะพยายามถามครูผู้สอนเพื่อแปลความหมายของคำศัพท์ตลอดเวลา จึงต้องการให้โครงการวิจัยปรับบทเรียนให้สอดคล้องกับพื้นฐานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

- ครูผู้สอนสนใจนำเทคนิคและรูปแบบสอนสอนดังกล่าวไปใช้ในการสอนต่อไปแม้จะสิ้นสุดโครงการแล้ว และครูผู้สอนสามารถนำแนวทางการสร้างสื่อในโครงการวิจัยนี้ไปปรับใช้ในการสร้างสื่ออื่นๆ จากสาระของท้องถิ่นต่อไปในอนาคตได้

- ในสาระเรื่องการรำกลมอ นักเรียนที่หมู่บ้านจะไม่เรียกว่าเป็นการรำกลมอ แต่จะเรียกว่ารำมุด

มัด ที่มีท่าท่าเหมือนกันแต่มีชื่อเรียกต่างกัน ดังนั้นสื่อที่ใช้ควรมีการปรับคำให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนแต่ละชุมชน

- ในบางครั้งกระบวนการเรียนการสอนที่มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา ทำให้เด็กนักเรียนกดดัน และเป็นความจำระยะสั้น ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

โครงการ การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขต อีสานใต้

ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ

สถานะความก้าวหน้าของโครงการ

- ในด้านการพัฒนาสื่อ ในการดำเนินโครงการผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกนิทานจำนวน 15 เรื่องเพื่อใช้ในการพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านที่เน้นการออกแบบกิจกรรมและแบบฝึกหัดที่มุ่งพัฒนาทักษะการทำความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ซึ่งในกระบวนการคัดสรรผู้วิจัยได้ทำการเลือกนิทานพื้นบ้านจำนวน 15 เรื่องที่มีความยาวของเนื้อหา และมีลักษณะเรื่องที่เหมาะสมต่อการสร้างเป็นแบบเรียน และได้ปรับเรื่องในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความหยาบโลน และความรุนแรงออกไปเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการใช้เป็นแบบเรียนมากขึ้น ซึ่งแบ่งกิจกรรมได้ดังนี้

- 1) กิจกรรมก่อนการอ่าน คือการพยายามดึงเอาความรู้หรือทักษะเดิมของนักเรียนมาโยงกับเข้ากับเนื้อหาที่จะเรียนเพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น
- 2) กิจกรรมระหว่างการอ่าน คือการสอบถามและพยายามกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้และพยายามทำความเข้าใจในคำศัพท์มากยิ่งขึ้น
- 3) กิจกรรมหลังการอ่าน คือเป็นการทำแบบทดสอบเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจว่านักเรียนสามารถวิเคราะห์และประยุกต์ความรู้มาใช้กับแบบฝึกหัดได้หรือไม่

- การจัดกิจกรรมวิพากษ์สื่อ กิจกรรมวิพากษ์สื่อเป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อการตรวจสอบและปรับปรุงสื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นด้านภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขามาเพื่อช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงสื่อให้ดีขึ้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง มีการจัดการอบรมการใช้นิทานและการสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการ โดยมีนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ภาษาอังกฤษที่เรียนวิชาวรรณกรรมร้อยแก้ว และมีบุคคลภายนอกที่สนใจเข้าร่วม มีการจัดกิจกรรมวาดภาพตามจินตนาการ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการตูนชาวอินเดียให้คำแนะนำ ส่วนการปรับปรุงสื่อตามข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์นั้นกำลังอยู่ในช่วงดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุนและวิธีแก้ปัญหา

- ด้านการประสานพื้นที่ ด้านความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง และด้านการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ไม่พบปัญหาและอุปสรรค

- ด้านการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากำหนดการในการเก็บข้อมูลต้องเลื่อนเวลาออกไปเพราะการเปิดภาคการศึกษาแบบอาเซียน การนำเนื้อหาที่สร้างขึ้นไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรมร้อย

แก้ว ซึ่งมีเนื้อหารายวิชามากอยู่แล้ว ทำให้มีเวลาสอนน้อย

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

กระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเพราะมีเนื้อหาและประเด็นวิจัยที่สอดคล้องกับเนื้อหาในชั้นเรียน และสามารถดึงความสนใจนักศึกษาได้ดี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ความสามารถและความเชี่ยวชาญของผู้วิจัยในการพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่าน กล่าวคือผู้วิจัยและผู้สอนต้องมีทักษะสูงและสามารถประยุกต์สื่อให้เข้ากับบริบทของนักเรียนได้
- ข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้มีความเหมาะสม

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การค้นพบนิทานกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น ชาวกูย ชาวเยอ ชาวลาว ทำให้สามารถขยายการเก็บข้อมูลเพิ่มได้อีกมาก ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการพัฒนาโครงการวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกันต่อไปได้

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

- นิทานพื้นบ้านสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย เชื่อมโยงได้หลายทักษะ ควรมีการออกแบบหรือจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้เหมาะสม
- การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักศึกษาด้วยการทำกิจกรรม เช่น การให้อ่านนิทานแล้วแต่งเรื่องตอนจบตามจินตนาการ กิจกรรมอ่านแล้วแสดงบทบาท คือการปรับนิทานที่เรียนให้เป็นบทละครเพื่อนำมาแสดงจริง กิจกรรมการวาดภาพประกอบนิทาน การนำนิทานมาใส่ทำนองเพลง เป็นต้น
- ผู้วิจัยนำนิทานมาประยุกต์เป็นสื่อและพัฒนานวัตกรรมในการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการนำนิทานมาใช้ในการเรียนการสอนต่อไป
- การที่นักศึกษาที่เป็นคนในท้องถิ่นได้รู้จักนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่น ทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถบอกเล่าต่อไปได้

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัย

อาจารย์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยกล่าวว่าโครงการวิจัยนี้ช่วยให้ครูผู้สอนมีการเรียนรู้เทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับบริบทนักเรียนของตนเองได้ ตัวอย่างเช่น การใช้เทคนิคการตัดคำพูดหรือคำศัพท์ให้น้อยลงแต่เนื้อเรื่องยังคงเนื้อหาไว้สมบูรณ์ครบถ้วน เพราะเด็กนักเรียนจะรับรู้เนื้อเรื่องที่มีคำศัพท์น้อยได้ดีกว่าเนื้อเรื่องที่มีคำศัพท์มาก

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลนิทานพื้นบ้าน กล่าวว่าตัวนิทานมีความ

น่าสนใจมาก เนื่องจากเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความเชื่อของชาวสุรินทร์ดั้งเดิมที่อาจสูญหายไปตามกาลเวลา หากสามารถทำนิตานเป็นรูปเล่มสำหรับอ่านเสริมนอกชั้นเรียนได้จะเป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะบทเรียนเสริมมีเนื้อหาเยอะทำให้เมื่อเสริมเข้าไปในบทเรียนหลักแล้วจะมีปัญหาเรื่องเวลาในชั้นเรียนไม่เพียงพอ

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- อาจารย์และนักศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นว่าการนำสื่อนิทานภาษาอังกฤษไปใช้ควรเป็นลักษณะสื่อหนังสือนอกเวลาให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้านอกเวลา สำหรับอ่านเสริมนอกห้องเรียนมากกว่าใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียน เพราะการเรียนในห้องเรียนมีเวลาจำกัด นอกจากนี้ สื่อนี้จะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นถ้ามีการจัดทำเป็นรูปเล่มที่สวยงาม มีภาพประกอบดึงดูดใจสำหรับเผยแพร่ในห้องสมุดของโรงเรียนและห้องสมุดชุมชนต่อไป

- ในด้านการสร้างสื่อ ควรจะมีการระมัดระวังเรื่องการใช้รูปภาพในสื่อไม่ว่าจะเป็นเรื่องลิขสิทธิ์และความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพราะในบางครั้งรูปภาพไม่สามารถสื่อถึงความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรได้ เนื่องจากรูปภาพประกอบที่วาดโดยอาจารย์ชาวอินเดียนั้นเป็นรูปภาพแนวอินเดียน ไม่สามารถสื่อให้เชื่อมโยงถึงภาพของชาวเขมร ส่วนในด้านรูปแบบการสอนควรจะนำสื่อที่ได้มาใช้ในการเสริมแบบเรียนหลัก เพราะจะทำให้เด็กมีความสนใจทั้งบทเรียนหลักและบทเรียนเสริมมากยิ่งขึ้น

- อาจารย์ได้นำแนวทางการทำนิตานมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนมาปรับเป็นคำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอน เช่น แนะนำให้นักศึกษาทำนิตานของท้องถิ่นที่ไปฝึกสอนมาทำเป็นสื่อด้วยตนเอง อาจารย์มองว่า สื่อนิทานของโครงการวิจัยนี้ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องที่มา คำศัพท์เขมร ภูมินาม และสามารถบอกเล่าต่อไปได้ ส่วนการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นผลพลอยได้

- นักศึกษามีความคิดเห็นว่า จากประสบการณ์ในการสอนเด็กพบว่าเด็กๆ ส่วนใหญ่จะสนใจนิทานที่เป็นภาพมากกว่านิทานที่เป็นเรื่องยาวๆ เพราะจะทำให้เด็กสามารถจินตนาการภาพตามได้ จึงมีความคิดเห็นว่าอาจปรับคำศัพท์และรูปประโยคในนิทานให้ง่ายขึ้นสำหรับเป็นสื่อในการสอนเด็กได้ โดย รศ.ดร.นันทิยา ดวงภุมเมศ แนะนำว่าในอนาคตอาจปรับสื่อนิทานนี้ให้มีความง่ายตามความสามารถของนักเรียน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้ในทุกระดับชั้น

โครงการ การพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและไทยเพื่อการสื่อสารในอาชีพครูการศึกษาพิเศษ

ดร.อรรณพ นิมิตสูง

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

สถานภาพปัจจุบันของโครงการวิจัยอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาแอปพลิเคชัน ในขั้นตอนที่ 4 ทั้งนี้ผู้วิจัยจะลดระยะเวลาดำเนินงานในขั้นตอนที่ 5 การทดสอบแอปพลิเคชัน คือการนำแอปพลิเคชันที่พัฒนาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบปัญหาและข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น และนำมาพัฒนาปรับปรุงแอปพลิเคชันต่อไป โดยลดระยะเวลามากจากเดิม 4 เดือน เป็น 2 เดือน

ผู้วิจัยได้นำแอปพลิเคชันไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในรอบ 10 คน และได้ผลการทดลองใช้แล้วพบว่าเนื้อหาบางส่วนยังไม่สมบูรณ์ จึงได้ปรับปรุงเนื้อหาของแอปพลิเคชัน ปัจจุบันกำลังดำเนินการแก้ไขให้สมบูรณ์ หลังการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างรอบ 30 คน และผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิรอบสุดท้ายจะสามารถนำแอปพลิเคชันขึ้นสู่ระบบได้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แอปพลิเคชันปัจจุบันมีในระบบปฏิบัติการ Android เท่านั้น จึงมีข้อจำกัดในการหากลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้ โดย รศ.ดร.นันทิยา ดวงมณีเมศ แนะนำให้ผู้วิจัยขยายกลุ่มทดลองใช้ จากครูการศึกษาพิเศษกลุ่มเดียว เพิ่มกลุ่มทดลองที่เป็นนักศึกษาครุศาสตร์สาขาการศึกษาพิเศษ เป็นกลุ่มทดลองหลัก และเพิ่มกลุ่ม ผู้ดูแลเด็กพิเศษ ผู้ปกครองเด็กพิเศษ และพยาบาลที่ทำงานด้านการดูแลเด็กพิเศษด้วย และการลดระยะเวลาในการทดสอบแอปพลิเคชันเป็น 2 เดือน อาจแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ประเด็นเนื้อหาในแอปพลิเคชันเป็นประเด็นๆ ไป ไม่จำเป็นต้องให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนใช้เนื้อหาทุกประเด็นเพื่อลดระยะเวลาในการทดลองใช้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างทดลองได้ใช้เนื้อหานั้นๆ อย่างจริงจัง

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- การพัฒนาแอปพลิเคชันต้องใช้ระยะเวลานานในการเขียนโปรแกรม และเนื่องจากข้อมูลมีปริมาณมากและซับซ้อน ทำให้ใช้เวลาในการดำเนินงานนานกว่ากำหนดการที่วางไว้
- มีค่าใช้จ่ายสูงในการสร้างและนำแอปพลิเคชันขึ้นสู่ระบบปฏิบัติการ IOS
- ค่าจ้างเขียนแอปพลิเคชันราคาสูงมาก ผู้วิจัยจึงจ้างผู้พัฒนาแอปพลิเคชันที่ไม่ใช่มืออาชีพ จึงมีปัญหาในการทำงานที่ซับซ้อน การที่ผู้พัฒนาแอปพลิเคชันป่วย ทำให้กำหนดเวลาต้องเลื่อนออกไป

- ปัจจุบัน แอปพลิเคชันรองรับระบบ Android อย่างเดียว ทำให้หาผู้ทดลองใช้ได้ยาก ในอนาคต
แอปพลิเคชันควรใช้ได้ทั้งระบบปฏิบัติการ IOS และ Android

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- การตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยของผู้วิจัยในงานวิจัยนี้ยังไม่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อ
เป้าหมายให้ครูการศึกษาพิเศษใช้สื่อสารในห้องเรียนกับนักเรียน หรือเป้าหมายให้ครูการศึกษาพิเศษใช้เองใน
ชีวิตการทำงานประจำวัน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่แตกต่างกัน หากแอปพลิเคชันใช้กับนักเรียน ภาษาจะต้องง่าย มี
คำศัพท์สำหรับสอนเด็ก ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือพิการเหล่านี้อาจยังไม่พร้อมเรียนรู้ภาษาที่สาม
หรือหากแอปพลิเคชันใช้กับครู เนื้อหาของแอปพลิเคชันจะเป็นคำศัพท์และประโยคสำหรับผู้ใหญ่ ไม่
จำเป็นต้องมีรูปภาพประกอบเพื่อดึงดูดใจ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงควรตั้งวัตถุประสงค์ไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง
ให้ชัดเจน โดยในโครงการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกำหนดขอบเขตในการทำแอปพลิเคชันเพื่อให้ครูการศึกษา
พิเศษ และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กที่มีความบกพร่องหรือพิการใช้ ซึ่งจะมีคำศัพท์และรูปประโยคที่
ใช้ในการทำงานของครู เช่น การติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารกับผู้ปกครอง แพทย์ เป็นต้น ส่วน
เนื้อหาในด้านอื่นๆ เช่น การทำแอปพลิเคชันเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือ
พิการ อาจนำมาเป็นเป้าหมายในการวิจัยครั้งต่อไป

- ในขั้นตอนการกำหนดปัญหาและความต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในอาชีพครู
การศึกษาพิเศษ และขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการใช้แอปพลิเคชันในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและ
ภาษาไทยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามและสัมภาษณ์ทั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษ กลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ และกลุ่มครูการศึกษาพิเศษและครูสอนนักเรียนพิเศษ ทำให้เนื้อหาคำศัพท์
และประโยคที่จะใช้ในแอปพลิเคชันมีข้อมูลจากมุมมองที่ต่างกันจากครูผู้ใช้แอปพลิเคชันจริง กับเนื้อหาทาง
วิชาการจากผู้เชี่ยวชาญระดับสูง ในการดำเนินการคัดเลือกเนื้อหา ผู้วิจัยควรถามความต้องการของผู้ใช้จริง
ว่าเนื้อหาควรประกอบด้วยอะไรบ้าง และให้นักวิชาการตรวจสอบในขั้นตอนที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของ
เนื้อหา ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับการสื่อสารพื้นฐานในชีวิตประจำวัน อาจตัดออก เพราะมีแอปพลิเคชันอื่นที่ทำได้
ง่ายอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงต้องเลือกจำกัดขอบเขตข้อมูลอย่างมีหลักการ

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

- บทบาทการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย จะเน้นการสอนการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ในวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษกับนักเรียน เพราะนักเรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ภาษาที่สามได้ ดังนั้น แอปพลิเคชันที่เป็นคู่มือการศึกษาพิเศษ มีเนื้อหาที่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษกับเด็กในห้องเรียน จึงต้องเปลี่ยนมาเป็นการใช้ภาษาเกี่ยวกับบริบทของเด็กพิเศษทั้ง 9 ประเภท เพื่อให้คนที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กพิเศษ หรือผู้ปกครองที่เป็นชาวต่างชาติ หรือผู้ปกครองที่มีลูกเรียนในโรงเรียนนานาชาติ ได้รับรู้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างครู ผู้ปกครอง แพทย์ ผู้วิจัยควรตัดข้อมูลที่แยกประเภทของห้องเรียนพิเศษและห้องเรียนรวมออก และตัดข้อมูลที่เป็นเนื้อหาทางวิชาการ และเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันซึ่งหาได้ง่ายทั่วไป และคงเนื้อหาและคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานกลุ่มต่างๆ ไว้ เพื่อให้มีประโยชน์กลับกลุ่มเป้าหมายจริง

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- แอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบันเหมาะสำหรับใช้เพื่อเป็นการเตรียมคนที่จบการศึกษาในด้านการศึกษาพิเศษและทำงานในด้านนี้โดยตรงต่อไป โดยเฉพาะกับผู้ที่จะมีโอกาสได้ทำงานต่างประเทศ หรือทำงานเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ

- แอปพลิเคชันนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาศาขการการศึกษาพิเศษ-ภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครต่อไป

แผนงาน การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
ประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

ผศ.ดร. ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา

โครงการย่อยที่ 1

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

อาจารย์ศิริพรรณ สุวรรณาลัย

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 ชุด จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 50 ชุด เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลแบบลงลึกเฉพาะกลุ่มก่อนแล้วจึงจะนำไปขยายผล เนื่องจากในสภาพการณ์จริงผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ ต.หนองหอย มีเพียง 30 คน ประกอบกับผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในช่วงเพาะปลูก ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในหมู่บ้านซึ่งมีอาชีพหลักคือเกษตรกร จึงมีภารกิจในการดูแลแปลงเพาะปลูกเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาเย็น แต่ผู้ประกอบการบางคนไม่สามารถทำภารกิจได้ จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จำนวน 23 คน และผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 10 ชุด

เมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญมาวิเคราะห์เพื่อสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (63.6%) และพบว่าในกลุ่มตัวอย่างประมาณ 6 คน ที่ไม่ได้รับการศึกษาเลย สื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ได้ จึงต้องออกแบบสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับการศึกษา โดยใช้การบรรยายและหัวข้อเป็นภาษาไทย และมีบทอ่านและเสียงอ่านประกอบเป็นภาษาไทย เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงคำศัพท์และการออกเสียงภาษาอังกฤษให้ตรงกับภาษาไทยได้

- กลุ่มตัวอย่างให้บริการนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นหลัก (86.4%) และกลุ่มตัวอย่างคิดว่าทักษะภาษาอังกฤษของตนไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ ชุดฝึกทักษะจึงควรเน้นการฝึกทักษะการฟังและการพูดโดยให้ผู้เรียนคุ้นชินกับสำเนียงภาษาอังกฤษที่หลากหลาย เนื่องจากผู้วิจัยได้สังเกตการณ์แล้วพบว่าชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยว นอกจากชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่แล้ว ยัง

มีนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวฝรั่งเศส ชาวเกาหลี และชาวจีน เป็นต้น และมีการสอดแทรกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเป็นหลัก

- กลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาก่อน (63.6%) ในปัจจุบันไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม (100%) และมีความต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม (95.5%) สื่อการเรียนรู้ที่ออกแบบควรมีการอธิบายการใช้เป็นภาษาไทยให้ชัดเจน ควรมีรูปภาพหรือตารางประกอบ และมีสีสันสดใส และดึงดูดผู้เรียนให้มีความสนใจ

- เนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างต้องการศึกษา ประกอบด้วย 10 เนื้อหา ในชุดฝึกทักษะ 5 ชุดฝึก คือ 1) การบอกและต่อราคา 2) การแนะนำตนเอง และการถามตอบข้อมูลทั่วไป 3) การแจ้งกฎระเบียบ ข้อห้าม และการกล่าวตักเตือน 4) การตอบรับและปฏิเสธ 5) การกล่าวแสดงความชื่นชม เสียใจ แสดงความพอใจและไม่พอใจ 6) การแสดงความเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย 7) การกล่าวทักทายและการกล่าวอำลา 8) การถาม-ตอบเกี่ยวกับวิธีชำระเงิน 9) การชักชวน การขอร้อง และการเสนอความช่วยเหลือ 10) การบรรยายลักษณะสิ่งของและบุคคล ซึ่งผู้วิจัยจะปรับเปลี่ยนหัวข้อเป็นการบรรยายสิ่งของและสถานที่ท่องเที่ยวแทน ในด้านเนื้อหานี้ สื่อการเรียนรู้ควรมีเนื้อหาครบถ้วนตรงตามความต้องการของผู้เรียน ควรมีการจัดเนื้อหาให้เป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน กระชับ และเรียงลำดับตามความยาก-ง่าย เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหา และไม่รู้สึกลำบากหน่าย นอกจากนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษในเรื่องข้อจำกัดในการใช้คำศัพท์ สื่อแบบเรียนจึงควรมีการเพิ่มเติมคำศัพท์ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องต่อการประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามข้างต้นมาวิเคราะห์เพื่อวางโครงสร้างเนื้อหาชุดฝึกทักษะ โดยผู้วิจัยนำทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ มาใช้ประยุกต์ในการออกแบบชุดฝึกทักษะ โดยชุดฝึกทักษะ ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา คือ 1) การทักทาย กล่าวต้อนรับ แนะนำตัวเอง 2) การขอร้อง กล่าวชักจูงให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ 3) การสอบถาม ให้ข้อมูลทั่วไป 4) การบรรยายลักษณะของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว การแจ้งกฎระเบียบข้อห้าม การกล่าวตักเตือนนักท่องเที่ยว 5) การบอกราคา การต่อราคา การถามตอบเกี่ยวกับวิธีการชำระเงิน มีแบบฝึกหัดเป็นรูปแบบการจับคู่คำศัพท์ภาษาอังกฤษกับเสียงอ่านภาษาไทย และแบบฝึกที่เป็นเสียงการสนทนา แล้วเว้นช่องไว้ให้กลุ่มตัวอย่างพูดตอบ จะไม่ใช้วิธีการ Click ในคอมพิวเตอร์หรือเขียนเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างสะดวกใช้ Handy Drive หรือ CD เปิดฟังในระหว่างที่ขับรถบริการนักท่องเที่ยวมากกว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ พบอุปสรรคคือการเปลี่ยนพื้นที่เป้าหมาย โดยในช่วงแรกผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายเป็นหมู่บ้านแม่กำปอง แต่เมื่อลงพื้นที่ไปสำรวจ พบว่าชุมชนมีความพร้อมเรื่องภาษาอังกฤษอยู่แล้ว มีไคด์ทัวร์ และมีงานวิจัยเรื่องภาษาอังกฤษไปลงพื้นที่ และผู้ใหญ่บ้านเคยร่วมมือกับโครงการวิจัยของสถาบันอื่นในการพัฒนาคนในพื้นที่แล้ว ผู้วิจัยจึงจึงเปลี่ยนพื้นที่เป้าหมายเป็น ต.หนองหอย อ.ม่อนแจ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในการเล่นล้อเลื่อน

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบปัญหาในด้านจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลที่ตรงกับช่วงการเพาะปลูก ทำให้ไม่สะดวกในการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งในแบบสัมภาษณ์มีส่วนที่ให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและเติมคำ แต่กลุ่มตัวอย่างบางคนมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาที่ 2 และภาษาที่ 3 คือ ไม่สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการใช้วิธีสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างรายบุคคลแล้วเขียนข้อมูลลงในแบบสอบถามด้วยตนเอง

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีความต้องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวอยู่ก่อนแล้ว ผู้วิจัยจึงได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้ออกแบบสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีเสียงบรรยายเป็นภาษาไทย มีบทอ่านและการอ่านออกเสียงภาษาไทยประกอบ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงคำศัพท์และการออกเสียงภาษาอังกฤษได้ตรงกับภาษาไทย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างบางคนไม่สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้ และกลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ ทำให้การออกแบบชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษในรูปแบบรูปเล่มอาจไม่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

- ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บางคนไม่สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้ จึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการวิจัยและลักษณะการออกแบบชุดฝึกทักษะให้สอดคล้องกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาก่อน การออกแบบชุดฝึกทักษะที่เป็นรูปเล่มจึงต้องใช้รูปภาพประกอบ

- ข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ ผู้ประกอบการไม่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ จึงต้องการให้ผู้วิจัยช่วยจัดทำป้ายข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อแจ้งรายละเอียด

เรื่องต่างๆ เช่น เรื่องเวลา ราคา เป็นต้น แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องการให้มีการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ภาษาอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาษาจีน เป็นต้น

- ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีครูผู้สอนมาสอนภาษาอังกฤษมากกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความท้าทายในด้านการอ่านออกเขียนได้ จึงควรเน้นชุดฝึกทักษะที่เป็นสื่อเสียง เพราะกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เองไม่เน้นทักษะในการเขียน น่าจะใช้การสอนแบบธรรมชาติด้วยการเลียนเสียง ให้รับรู้ความหมายของเสียง และเน้นการฝึกพูดตามสถานการณ์ ในส่วนแบบฝึกหัดที่เป็นรูปเล่มถือเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการทำวิจัย แต่อาจไม่มีประโยชน์กับกลุ่มตัวอย่างจริง ในการออกแบบชุดฝึกทักษะจึงควรใช้สื่อเสียงเป็นสื่อหลัก และใช้รูปเล่มเป็นสื่อประกอบสำหรับอ้างอิง ประโยคในบทสนทนาควรทำให้เป็นประโยคสั้นและง่าย เพื่อให้เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

- จากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเรียนรู้ภาษาอังกฤษมาก่อน จึงไม่มีความมั่นใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว และคุ้นชินวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบเข้าโรงเรียนและมีครูสอน กลุ่มตัวอย่างจึงต้องการให้มีการจัดผู้สอนเข้ามาสอนเพิ่มเติมจากการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดในด้านเวลาจึงสามารถเข้าไปสอนได้อย่างมากอาทิตย์ละครั้ง โดยจะใช้วิธีการดูจากการใช้สื่อว่าผู้ประกอบการมีข้อสงสัยในเรื่องใดและแก้ไขหรือแนะนำในเรื่องนั้น เป็นการสอนแนว Coaching ให้กลุ่มตัวอย่าง

- ธรรมชาติของคนทำงานจะไม่ค่อยมีเวลาสำหรับการเรียน และติดภาพว่าการเรียนต้องมีครูสอน จึงควรคิดหาวิธีเสริมความรู้ให้กลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงข้อจำกัดเรื่องการไม่มีครูผู้สอน วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงอาจต้องเพิ่มการกระตุ้น หรือการสร้างแรงบันดาลใจให้กับกลุ่มตัวอย่าง เช่น อาจให้ตัวแทนของกลุ่มหรือผู้นำชุมชนมาฝึกฝนการใช้สื่ออย่างจริงจัง ให้มีความรู้ความสามารถในการแนะนำคนอื่นๆ ในชุมชนต่อไป เพื่อเป็นแบบอย่างของการใช้ชุดฝึกทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองขึ้นในชุมชน

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย เป็นกลุ่มชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใน อ.ม่อนแจ่ม เมื่อมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติขึ้นมาท่องเที่ยวบนดอย ชาวบ้านจึงรวมกลุ่มกันดำเนินกิจการท่องเที่ยวในการพา

นักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ บนดอย เช่น แปลงเกษตร เป็นต้น โดยในระยะแรกนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทย ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งชาวตะวันตกและชาวจีนมาเที่ยวบนดอยมากขึ้น

สถานการณ์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพบคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งชาวตะวันตกและชาวจีนมาถามคำถาม ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจะฟังไม่เข้าใจ และไม่สามารถตอบคำถามได้ จึงเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษให้มีความรู้พอที่จะสนทนากับชาวต่างชาติได้ เช่น การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว การแนะนำเรื่องการใช้ห้องน้ำ เป็นต้น ชาวบ้านต้องการจ้างครูมาสอนชาวบ้านในชุมชน แต่ยังไม่ได้รับงบประมาณ ประกอบกับอาจารย์ศิริพรรณเข้ามาเสนอโครงการฝึกทักษะภาษาอังกฤษให้ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในชุมชน จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ความต้องการของชาวบ้านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย แต่ขณะนี้ยังไม่ได้เริ่มต้นดำเนินการโครงการ

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการย่อยที่ 2

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายของที่ระลึกในภาคเหนือตอนบน

นางสาววรสุตา วัฒนวงศ์

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบธุรกิจสินค้าและของที่ระลึกในจังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มประชากรของการวิจัย คือ ผู้ขายของที่ระลึกในตลาดไนท์บาซาร์ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ และถนนคนเดินวัวลาย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) จำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยกำหนดนิยามผู้ขายของที่ระลึกไว้ว่า เป็นผู้ขายของที่ระลึกที่ทำจากไม้และสัมภาษณ์ประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 20 คน โดยสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คือ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ และข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษ และการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างประเมินทักษะการพูดและทักษะการฟังของตนเองในระดับปานกลาง และมีปัญหาการให้บริการและให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวจากการขาดทักษะการพูด การฟัง และคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ในระดับปานกลาง ส่วนชาวต่างชาติส่วนใหญ่ประเมินทักษะการพูดและการฟังของกลุ่มตัวอย่างในระดับดี

ผลจากแบบสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และส่วนใหญ่ไม่ต้องการการศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม โดยมีความภูมิใจที่ตนเองสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ในการค้าขาย และมีแหล่งศึกษาภาษาอังกฤษหรือค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยวิธีศึกษาด้วยตนเองผ่านตำราหรือคู่มือ และสอบถามผู้รู้ ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสร้างบทเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของระดับการศึกษาของกลุ่มประชากร ความยากง่ายของเนื้อหาการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ สร้างบทเรียนที่มีการแปลภาษาไทยและเสียงอ่านไทยควบคู่ มีการใช้ภาพประกอบ และลงพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจและอธิบายวิธีการใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในด้านเนื้อหาที่ผู้ขายของที่ระลึกต้องการได้รับ กลุ่มตัวอย่างต้องการเนื้อหาภาษาอังกฤษในหัวข้อที่จำเป็นเท่านั้น เช่น การกล่าวอำลา แต่ไม่มีความต้องการเนื้อหาในหัวข้อการจูงใจให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้า ส่วนในด้านของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ กลับพบว่านักท่องเที่ยวต้องการให้ผู้ขายของที่ระลึกสามารถสื่อสารในการทักทาย แนะนำสินค้า และการสนทนาเมื่อเกิดปัญหา เช่น การคืนสินค้า เป็นต้น

ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยบทเรียน 5 บท คือ 1) การทักทาย กล่าวต้อนรับ การถามความต้องการของลูกค้า 2) การแนะนำ บอกตำแหน่งและรายละเอียดสินค้า 3) การบอกราคา ตีราคา และวิธีการชำระเงิน 4) การกล่าวขอโทษ และการให้บริการตามคำร้องขอ 5) การกล่าวขอบคุณและอำลา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบปัญหาคือต้องใช้เวลามากกว่าที่วางแผนไว้เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น เวลาที่ต้องใช้ในการสัมภาษณ์ การพบประเด็นเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงต้องอาศัยการลงพื้นที่จริงและการร่วมสังเกตการณ์ขณะผู้ขายของที่ระลึกขายสินค้า เพื่อให้เห็นสภาพจริงและปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง พบปัญหาที่ผู้ขายของที่ระลึกมีความมั่นใจว่าสามารถขายของได้และสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อยู่แล้ว จึงไม่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และผู้วิจัยต้องลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ระหว่างที่ผู้ขายของที่ระลึกต้องขายของไปด้วย ผู้ขายของที่ระลึกจึงไม่ค่อยมีเวลาให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยแก้ปัญหาด้วยการช่วยขายของ และแสดงให้เห็นให้ผู้ขายของที่ระลึกเห็นว่าการมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นเพียงเล็กน้อยก็จะช่วยเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดในด้านเวลา จึงไม่มีเวลาทำแบบฝึกหัดในบทเรียน

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกตไม่ตรงกัน คือ จากการสัมภาษณ์ ผู้ขายของที่ระลึกส่วนใหญ่เชื่อว่าความสามารถด้านภาษาอังกฤษของตนเองอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด แต่จากการสังเกตพบว่าผู้ขายของที่ระลึกไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้วิธีพูดคำศัพท์เป็นคำๆ และใช้เครื่องคิดเลขประกอบการสนทนา จึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานวิจัยให้เหมาะสมกับบริบทที่เกิดขึ้น ซึ่งการปรับรูปแบบกระบวนการวิจัยเป็นสิ่งที่สามารถทำได้เพื่อให้งานสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

ความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างมีไม่มากนัก กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองสามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักได้อยู่แล้ว จึงไม่มีความกระตือรือร้นในการนำชุดการเรียนรู้ไปใช้เรียนรู้ด้วยตนเองตามที่ผู้วิจัยคาดหวัง

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

- ผู้ขายของที่ระลึกต้องการเรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับการค้าขายเท่านั้น ไม่ต้องการความรู้ภาษาอังกฤษด้านอื่นๆ
- ผู้ขายของที่ระลึกส่วนใหญ่ต้องการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลา

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

หัวข้อที่ผู้ขายของที่ระลึกสนใจเรียนรู้ คือ เรื่องเกี่ยวกับการขาย แต่หัวข้อที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย เช่น การชักจูงให้ซื้อสินค้า การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กลับเป็นเนื้อหาที่ไม่ต้องการเรียนรู้ ซึ่งขัดแย้งกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่คาดหวังให้ผู้ขายของที่ระลึกสามารถสื่อสารแนะนำสินค้าหรือช่วยแก้ไขปัญหาได้

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

จากการที่ผู้ขายของที่ระลึกมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษของตนเองอยู่แล้ว และมักไม่ค่อยให้เวลากับโครงการวิจัย จึงควรทำให้ผู้ขายของที่ระลึกตระหนักว่าชุดสื่อการเรียนรู้ใช้งานและเห็นผล ดังนั้นในการออกแบบชุดสื่อการเรียนรู้ต้องเป็นสื่อแบบง่ายๆ สามารถรับข้อมูลได้เร็ว เหมาะสมในการใช้เปิดอ่านอย่างรวดเร็วระหว่างขายของ หรือรอลูกค้าเข้าร้าน เป็นเนื้อหาที่นำไปใช้ได้ทันที ง่ายๆ สุกภาพ ไม่เกินความจำเป็น และไม่ต้องมีเนื้อหาเต็มรูปแบบเหมือนกับบทเรียนทั่วไป การที่ผู้วิจัยต้องการจัดทำชุดสื่อการเรียนรู้เป็นรูปแบบ E-Book ถือว่าเป็นทางออกที่ดี

นอกจากนี้ ควรกระตุ้นให้ผู้ขายของที่ระลึกตระหนักถึงความจำเป็นของภาษาอังกฤษ เช่น ตัวอย่างของชาวพม่าที่มารับจ้างขายของที่ภูเก็ตหรือพัทยาสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีมาก ในขณะที่คนไทยไม่สามารถสนทนากับชาวต่างชาติได้ หากคนไทยที่ประกอบอาชีพค้าขายกับนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเองอาจจะถูกแย่งงาน เป็นต้น

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัย คือ เป็นผู้นำชุดสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่ค่อยได้ใช้ภาษาอังกฤษในการขายของมากนัก แต่ก็ต้องการเพิ่มความรู้ภาษาอังกฤษในบางหัวข้อ เช่น ประเด็นเรื่องการต่อรองราคา เมื่อมีนักท่องเที่ยวของต่อรองราคา แล้วต้องการปฏิเสธ จะมีวิธีปฏิเสธอย่างไร เป็นต้น ซึ่งได้สอบถามทีมวิจัยให้ช่วยแนะนำเรื่องประโยคที่ต้องพูด เป็นต้น เมื่อสนทนากับนักท่องเที่ยวที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก จึงสามารถโต้ตอบได้บ้าง แต่ยังมีปัญหาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวจีนมากกว่า ซึ่งผู้ประกอบการไม่มีเวลาในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเองเท่าใดนัก

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการย่อยที่ 3

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของผู้ขายอาหารตามสั่งในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน

อาจารย์จารุณี นาคเจริญ

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

กลุ่มประชากรคือผู้ขายอาหารตามสั่งบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างจากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ร้านขายอาหารตามสั่งบริเวณวัดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่มีลูกค้าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเอง ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ขายอาหารตามสั่ง จำนวน 50 คน และนักท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 15 คน โดยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นในระดับ 0.8 ซึ่งอยู่ในระดับสูง จากนั้น ผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างบทเรียน คือ

- ผู้ขายอาหารตามสั่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ลักษณะของบทเรียนจึงควรตอบสนองต่อวัยผู้ใหญ่ ต้องการนำไปใช้ได้จริงตามสถานการณ์

- ผู้ขายอาหารตามสั่งส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-มัธยมศึกษาตอนปลาย บทเรียนจึงควรออกแบบให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน โดยมีเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน มีเสียงอ่านภาษาไทยประกอบ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการออกเสียงภาษาอังกฤษ

- ผู้ขายอาหารตามสั่งส่วนใหญ่ให้บริการชาวต่างชาติที่พูดภาษาอังกฤษเป็นหลัก บทเรียนควรฝึกทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะการฟังและการออกเสียงที่เน้นสำเนียงและการออกเสียงจากเจ้าของภาษา (Native Speakers)

- ผู้ขายอาหารตามสั่งมีการศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากการสอบถามผู้รู้มากที่สุด รองลงมาคือการค้นคว้าด้วยตนเองจากคู่มือหรือตำรา และจากซีดี เว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชัน การสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจึงควรเป็นลักษณะหนังสือหรือคู่มือที่มีความน่าสนใจ สามารถนำไปใช้ได้จริง และมีสื่อเพื่อฝึกการฟังและการออกเสียง นอกจากนี้ ผู้ขายอาหารตามสั่งส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาด้วยตนเองประมาณ 45 นาที - 1 ชั่วโมง บทเรียนจึงควรมีเนื้อหากระชับและมีสาระเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้

นอกจากนี้ พบว่าผู้ขายอาหารตามสั่งมีความต้องการเนื้อหาในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับจากความต้องการมากที่สุด ดังนี้ 1) การทักทายและการต้อนรับ 2) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับอาหาร 3) การให้ข้อมูลรายการอาหาร 4) การรับสั่งอาหารและเครื่องดื่ม 5) การให้บริการตามคำขอ 6) การปฏิเสธอย่างสุภาพ

7) การชำระค่าอาหาร 8) การขอบคุณและอำลา การสร้างบทเรียนควรมีเนื้อหาครบตามความต้องการของผู้เรียน แต่ควรมีการจัดกลุ่มเนื้อหาให้กระชับมากขึ้น และพิจารณาลำดับความยากง่าย ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ในด้านคำศัพท์ พบว่าผู้ขายอาหารตามสั่งมีความต้องการศึกษาคำศัพท์ ดังนี้ 1) รายการอาหาร 2) วิธีเตรียมอาหาร 3) วัตถุดิบเนื้อสัตว์ 4) วัตถุดิบผัก 5) วัตถุดิบผลไม้ 6) วัตถุดิบในการปรุง 7) รายการเครื่องดื่ม 8) ตัวเลขและหน่วยนับ โดยคำศัพท์ควรประกอบด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เสียงอ่าน และคำแปล

ทฤษฎีที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการสร้างบทเรียน คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีการพึ่งพาตนเอง ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทฤษฎีการพัฒนาการเรียนรู้ และหลักการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนขึ้น 5 บท คือ 1) การทักทายและการต้อนรับ 2) การรับสั่งอาหารและเครื่องดื่ม 3) การแนะนำและให้ข้อมูลอาหาร 4) การบริการตามคำขอและปฏิเสธอย่างสุภาพ และ 5) การชำระเงินและการอำลา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ในระยะแรก พบปัญหาในการไม่สามารถกำหนดพื้นที่กลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน เพราะต้องอาศัยการลงพื้นที่เพื่อสังเกตและพูดคุยให้กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจร่วมมือก่อน

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีการย้ายที่ตั้งร้านเนื่องจากปัญหาของค่าเช่าสถานที่ ผู้วิจัยจึงต้องสังเกตพื้นที่อยู่เสมอ และกลุ่มตัวอย่างมีข้อจำกัดในด้านช่วงเวลาเพราะต้องเปิดร้าน ผู้วิจัยจึงใช้ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเวลาประมาณ 9.00-11.00 น. หรือเวลาประมาณ 15.00 น. เวลาที่ผู้วิจัยศึกษาจึงอาศัยช่วงที่ร้านค้าไม่มีลูกค้า

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่าไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างทุกร้านที่เข้าไปติดต่อ ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากความสมัครใจ

- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ผู้วิจัยประยุกต์ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยอ่านให้กลุ่มตัวอย่างฟัง เพื่อความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

-

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

เนื้อหาของสื่อการเรียนรู้ควรจะกระชับและเหมาะสมกับระยะเวลาในการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะใช้เวลาในการศึกษาด้วยตนเองประมาณ 45-60 นาที

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

-

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

สื่อการเรียนรู้ที่สร้างเป็นสื่อหนังสือและสื่อเสียง แต่ลักษณะการทำงานของผู้ขายอาหารตามสั่งทำให้ไม่ได้ใช้สื่อเสียง ผู้วิจัยได้สร้างชุดสื่อขึ้น 1 บท เพื่อทดลองใช้และสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 คน กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า หัวข้อบทเรียนตรงตามความต้องการ เนื้อหาดีประโยชน์และได้ใช้งานจริง ด้านรูปแบบของหนังสือมีความคิดเห็นว่าตัวหนังสือเล็ก คำศัพท์ควรอยู่ใต้ภาพ และมีทั้งความคิดเห็นที่ต้องการให้ขนาดหนังสือเล่มเล็กลง และผู้ที่คิดว่าขนาดหนังสือเหมาะสมแล้ว นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างจะใช้สื่อการเรียนรู้ในช่วงที่ไม่มีลูกค้าเป็นระยะเวลาสั้นๆ หรือตอนกลางคืนหลังจากเลิกงาน ดังนั้น เนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรเป็นบทเรียนสั้นๆ เพราะกลุ่มตัวอย่างมีเวลาว่างเป็นระยะสั้นๆ เป็นช่วงๆ ระหว่างรอลูกค้า และใช้ตัวหนังสือขนาดใหญ่ การออกแบบรูปเล่มไม่ควรจัดคำศัพท์ไว้รวมกันด้านท้ายเล่มเพราะไม่เหมาะกับการใช้งานในทันที (ready to use) เช่น เมื่อมีลูกค้าเข้าร้านแล้วเกิดข้อสงสัย จะเปิดหาคำศัพท์ให้พบในระยะเวลาสั้นๆ ไม่สะดวก ถ้าในบทเรียนเสนอคำศัพท์ยาวๆ กลุ่มตัวอย่างอาจจำไม่ได้ ควรใช้คำภาษาพูดง่ายๆ ที่ Native speaker พูด เช่น ใช้คำว่า veggies แทน vegetables เพราะกลุ่มตัวอย่างไม่ใช่นักเรียน จึงต้องการคำศัพท์ที่ใช้ได้ทันที ง่าย สุกภาพ และไม่เกิดความจำเป็น อาจเสนอคำศัพท์สแลงที่ใช้บ่อยด้วย

ทั้งนี้ ในการจัดทำสื่อ อีกสื่อที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กลุ่มตัวอย่างได้ คือ การจัดทำรายการคำศัพท์หรือรายการอาหารติดไว้ด้านหน้าร้าน เพื่อให้หยิบขึ้นมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งผู้วิจัยบอกว่าเป็นคำแนะนำที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างเขียนลงในแบบสอบถาม คือ ต้องการให้ผู้วิจัยช่วยแปลรายการอาหารเป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง นอกจากนี้ การที่ผู้วิจัยจัดทำสื่อเสียงในรูปแบบซีดี สำหรับเปิดในคอมพิวเตอร์แล้วคลิกเพื่อฟังสำเนียงการพูด ต้องคำนึงถึงช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อในการเรียนรู้ว่าเป็นช่วงใด ถ้ากลุ่มตัวอย่างใช้สื่อเสียงระหว่างรอลูกค้าในช่วงเปิดร้าน อาจไม่สะดวกใช้สื่อในคอมพิวเตอร์ ควรจัดทำสื่อเสียงที่เปิดในวิทยุหรือเครื่องเล่น MP3 ได้ เพื่อให้สื่อเสียงใช้งานได้ง่ายขึ้น

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัย มีบทบาทเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ และทดลองใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ จากการประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระบุว่า สมัยก่อนชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวเป็นชาวตะวันตก แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน นักท่องเที่ยวชาวจีนมาเที่ยวมากขึ้น ถ้าเป็นนักท่องเที่ยววัยรุ่นชาวจีนจะสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ และใช้สมาร์ตโฟนช่วยในการสื่อสาร แต่นักท่องเที่ยวชาวจีนที่สูงอายุจะไม่สื่อสารด้วยภาษาจีนเลย ในการทำงาน ตนเองจะกล่าวทักทายลูกค้าด้วยภาษาไทยเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ ลักษณะของภาษาที่ใช้สื่อสารกับลูกค้า เช่น การแพ้อาหาร รสชาติเผ็ดมาก-

น้อย การไม่ใส่เครื่องปรุงหรือส่วนผสมบางอย่าง ขั้นตอนการทำอาหาร เป็นต้น นักท่องเที่ยวมีหลายเชื้อชาติ จึงคิดว่าควรเน้นการฝึกฟังสำเนียงภาษาอังกฤษหลายๆ สำเนียง จากชุดสื่อการเรียนรู้ของอาจารย์จารุณี ที่เป็นการสอนบทสนทนา ตนเองได้นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการย่อยที่ 4

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของตำรวจจราจรในภาคเหนือตอนบน

อาจารย์กัลยา มหาวิน

อาจารย์พรพรหม ชาติศรีภิณโญ

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

จากการรายงานความก้าวหน้าในครั้งแรก ได้รับคำแนะนำว่าควรเก็บข้อมูลจากประชากรทั่วทั้งเขตภาคเหนือตอนบนตามที่ระบุไว้ในชื่อโครงการ นักวิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากตำรวจจราจรในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 100 คน โดยแบ่งจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามตามสถิติข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน จากฐานข้อมูลของกรมการท่องเที่ยวในปี 2013-2014 จากการวิเคราะห์สถิติดังกล่าว ได้แบ่งสัดส่วนผู้ให้ข้อมูลหลัก (Focus Group) เป็น ตำรวจจราจรจังหวัดเชียงใหม่ 65 นาย ตำรวจจราจรจังหวัดเชียงราย 15 นาย ตำรวจจราจรจังหวัดแม่ฮ่องสอน 10 นาย และตำรวจจราจรจังหวัดน่าน 5 นาย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการสัมภาษณ์ชาวต่างชาติในเขตเชียงใหม่พบว่า ชาวต่างชาติส่วนใหญ่สื่อสารกับตำรวจจราจรมากที่สุดคือเพื่อสอบถามเส้นทาง

จากนั้น ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาจัดทำรายการหน้าที่ภาษา (Language functions) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและรายการหน้าที่ภาษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำ และได้สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจจราจร บทที่ 1 โดยแบ่งเป็น 5 บท ประกอบด้วยส่วนที่เป็น word bank และคำอ่าน และบทสนทนาในลักษณะ Language pattern เพื่อเน้นการพัฒนาทักษะฟังและการพูดและให้ความรู้ความเข้าใจบริบทพื้นฐานทั่วไปของตำรวจ เนื้อหาของบทเรียนมี 5 บท ประกอบด้วย 1) Traffic Police Courtecy (การแนะนำตัว) 2) Traffic Circumstances (การบรรยายสภาพการจราจรและให้ความช่วยเหลือ) 3) Traffic Laws & Regulations (การอธิบายข้อหา) 4) Traffic Lanes (การอธิบายเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยว) 5) Traffic Documents (การเขียนใบสั่ง) โดยการใช้ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ สร้างแบบประเมินชุดสื่อการเรียนรู้ จัดทำซีดีสื่อการสอน และสื่อเอกสารเล่มเล็ก เล่มใหญ่ และนำชุดการเรียนรู้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการเพื่อประเมินบทเรียนเบื้องต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ การติดต่อประสานพื้นที่ทำได้ช้า เนื่องจากมีการการเปลี่ยนผ่านตำแหน่งของผู้กำกับและตำแหน่งหัวหน้างานที่ช่วยประสานงาน ทำให้การดำเนินงานวิจัยขาดความต่อเนื่อง จึงต้องเลื่อนเวลาในการทำงานออกไป ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้วิจัยไม่สามารถแก้ไขได้เนื่องจากเป็นปัจจัยภายนอกที่เหนือการควบคุม

ส่วนการประสานพื้นที่ในการเก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือตอนบนเป็นไปอย่างยากลำบากเนื่องจากจำนวนตำรวจจราจรในแต่ละพื้นที่ไม่ชัดเจน บางสถานีไม่มีตำรวจจราจรประจำ ผู้วิจัยจึงแก้ไขปัญหาโดยอาศัยความร่วมมือจากคนในพื้นที่

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดใช้เวลานาน ผู้วิจัยจึงแก้ไขโดยอาศัยความร่วมมือจากคนในพื้นที่ในการช่วยติดตามเก็บแบบสอบถาม และพบปัญหาผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลในด้านวงคำศัพท์และสำนวนที่ใช้ไม่ละเอียด ผู้วิจัยจึงอาศัยการสอบถามและสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากตำรวจจราจรที่ปฏิบัติหน้าที่ในจุดต่างๆ ในเขตเมืองเชียงใหม่

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โดยยึดปัญหาที่ตำรวจจราจรพบเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ได้ทันที และใช้แนวคิดในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ซึ่งจะเน้นให้เนื้อหาและรูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย

ความสอดคล้องของกระบวนการค้นหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

- วิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยใช้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามในการศึกษาความต้องการ (Need Analysis) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเก็บแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและตำรวจถึงความต้องการในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และเนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรต้องปฏิบัติหน้าที่จึงไม่สะดวกในการนั่งสัมภาษณ์หรือเข้ากลุ่มสนทนา อีกทั้งลักษณะของกลุ่มตัวอย่างมีความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous group) ดังนั้น การเลือกใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจึงมีความเหมาะสมกับสถานการณ์

- ผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Research) โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ชาวต่างชาติเพื่อตรวจสอบและยืนยันความต้องการการใช้ภาษาของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร

- ผู้วิจัยจัดทำชุดสื่อทั้งรูปแบบโปรแกรม .exe ที่สามารถติดตั้งลงในคอมพิวเตอร์ หนังสือรูปเล่มสำหรับอ้างอิง และหนังสือเล่มเล็กสำหรับพกพา ทำให้สะดวกในการใช้งานจริง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

กระบวนการในการสร้างเครื่องมือและชุดสื่อการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนและเนื้อหาค่อนข้างมาก ทำให้ต้องใช้ความละเอียดในการทำงาน เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์มากที่สุด ในขณะเดียวกันก็ต้องอาศัยการประสานงานกับนักเทคนิคในการออกแบบสื่ออย่างเต็มที่

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

- จากการพูดคุยกับตำรวจจราจร ผู้วิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรต้องการชุดสื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน เช่น Application บนโทรศัพท์มือถือ และในการออกแบบสื่อ ควรจะให้ออกแบบให้สามารถใช้งานได้ทั้งในออฟฟิศและในขณะลงพื้นที่

- ตำรวจจราจรต้องการให้ในสื่อการเรียนรู้มีคำอ่านเป็นภาษาไทยของคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วย เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการอ่านออกเสียง

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

-

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

ในการทดลองใช้สื่อที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ควรจะมีการทดลองใช้กับตำรวจในหลายระดับ และก่อนทดสอบความรู้หลังการใช้สื่อ ควรทดสอบระดับความรู้ก่อนใช้สื่อก่อนด้วย เพื่อให้ผลการทดสอบแสดงให้เห็นถึงระดับความสามารถที่เพิ่มขึ้นหลังการใช้สื่อของผู้ที่ใช้สื่อได้จริง แต่ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยวัดความพึงพอใจหลังการใช้สื่อ โดยไม่มีการทำแบบทดสอบความรู้หลังการใช้สื่อด้วย

งานวิจัยนี้เป็นการสร้างเนื้อหาสำหรับกลุ่มตำรวจจราจร ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่มีข้อมูลลักษณะการใช้ภาษาอังกฤษที่ตรงกับความต้องการของตำรวจจราจรโดยเฉพาะ จึงอาจเสนองานวิจัยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำไปต่อยอดในการพัฒนาเนื้อหาของงานวิจัยนี้เป็น Application ได้ในอนาคต อย่างไรก็ตาม ในการแปลเนื้อหาต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ ต้องระวังเรื่องภาษากฎหมายด้วย

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ตำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัย มีบทบาทในการเป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย และได้ใช้สื่อชุดฝึกการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภารกิจของตำรวจจราจร ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาบทเรียนคือ ตำรวจทั้งสองคิดว่าเนื้อหาในบทที่ 1 การแนะนำตัว การกล่าวขอโทษ มีเนื้อหาที่ดี แต่คิดว่าน่าจะมีเนื้อหาเป็นบทสนทนาเพื่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ เช่น การแจ้งข้อหา การบอกทิศทาง การแจ้งให้เสียค่าปรับ แจ้งราคาค่าปรับ ซึ่งตำรวจไม่ค่อยรู้คำศัพท์ในหัวข้อเหล่านี้ ในด้านตัวสื่อ CD ที่คลิกแล้วมีเสียงสนทนาถือว่าเป็นสื่อที่ดี แต่ถ้ามีการพัฒนาให้เป็นสื่อเสียงในรูปแบบ Application จะเป็นสิ่งที่ดี เพราะเมื่อทำงานอยู่ตามจุดต่างๆ เช่น ในตู้ควบคุมสัญญาณไฟจราจร ก็สามารถฟังไปด้วยได้

ปัจจุบัน มี Application สอนภาษาอังกฤษสำหรับตำรวจอยู่แล้ว แต่มีเนื้อหาไม่ตรงกับงานของ ตำรวจจราจร ในลักษณะงานของตำรวจจราจร ต้องการแจ้งข้อหาเวลาตั้งด่าน อธิบายว่านักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติกระทำผิดข้อหาใด ต้องเดินทางไปชำระเงินที่ไหน การเปรียบเทียบปรับ เป็นต้น ถ้าผู้วิจัยทำตัว สื่อเป็นรูปเล่มเพื่อเผยแพร่ คิดว่าน่าจะเป็นหนังสือเล่มเล็กๆ สำหรับประกอบการฟัง โดยใช้สื่อเสียงสำหรับฟัง เป็นหลักน่าจะเหมาะสมกว่า เพราะงานตำรวจจราจรต้องพบนักท่องเที่ยวหลากหลายเชื้อชาติ บางครั้ง ชาวต่างชาติมีสำเนียงที่ฟังค่อนข้างยาก จึงต้องการฝึกทักษะการฟังสำเนียงภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพื่อมุ่งเน้น การสนทนากับชาวต่างชาติให้เข้าใจ โดยมีความคิดเห็นว่าการแบบฝึกหัดหรือเรียนเรื่องไวยากรณ์

ทั้งนี้ เนื้อหาที่อยู่ในชุดฝึกทักษะ ขณะนี้ได้รับบทเรียนบทที่ 1 เกี่ยวกับการทักทาย การแนะนำตัว มา ทดลองใช้ คิดว่ามีเนื้อหาครอบคลุมเพราะอาจารย์ก็ได้สอบถามความต้องการของตำรวจจราจรมาก่อน แล้ว ในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องตำแหน่ง ยศ ในการแนะนำตัว ถือว่าเป็นเนื้อหาที่ดี คำศัพท์เกี่ยวกับ ยศและตำแหน่งถือเป็นความรู้ที่ดี แต่เมื่อแนะนำตัวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในสถานการณ์จริงอาจ แนะนำยศ ไม่ได้ใช้การแนะนำตำแหน่งหน้าที่ ดังนั้นเนื้อหาในชุดฝึกทักษะกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ จริงจะแตกต่างกันเล็กน้อย

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

คาดหวังให้มีการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้เป็นสื่อเสียงใน Application สำหรับกลุ่มงานตำรวจจราจร โดยเฉพาะ สำหรับใช้ในการสื่อสารเบื้องต้นกับนักท่องเที่ยว เนื่องจากตำรวจจราจรจำเป็นต้องปฏิบัติงานกับ นักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก ในด้านของชุดสื่อการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสมบูรณ์แล้ว อาจขยายผลการวิจัย ด้วยการนำชุดสื่อการเรียนรู้ไปนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา และเผยแพร่ไปยังตำรวจจราจรทุกคนให้เข้าร่วม ฝึกอบรมและนำสื่อไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะสื่อเสียง ที่จะสามารถทำงานไปด้วยฟังไปด้วยได้ เนื่องจากในชีวิตประจำวันและลักษณะการทำงานทำให้มีโอกาสเปิดหนังสืออ่านน้อยมาก

โครงการย่อยที่ 5

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถว ในจังหวัดเชียงใหม่

อาจารย์กฤษณะ สุยะอ้าย

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

การดำเนินงานโครงการในระยะเวลา 6 เดือน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถว จำนวน 114 คน และเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน เพื่อยืนยันความต้องการพื้นฐานในการสื่อสารกับผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถว

ประเด็นที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ขับรถสองแถวส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี และ 41-50 ปี ตามลำดับ และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น การออกแบบบทเรียนจึงควรสนองต่อการศึกษาเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เน้นการนำไปใช้ได้จริง

จำนวนชาวต่างชาติที่ผู้ขับรถสองแถวให้บริการต่อวัน ส่วนใหญ่มีจำนวน 11-20 ราย แหล่งศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมส่วนใหญ่คือการสอบถามจากผู้รู้ และรองลงมาคือศึกษาจากตำรา คู่มือ แสดงให้เห็นว่าผู้ขับรถสองแถวมีโอกาสได้บริการชาวต่างชาติ จึงควรมีการออกแบบสื่อหนังสือเพื่อใช้ขณะทำงาน นอกจากนี้ผู้ขับรถสองแถวคิดว่าทักษะการฟังภาษาอังกฤษของตนเองอยู่ในระดับควรปรับปรุง และทักษะการพูดอยู่ในระดับพอใช้ และคิดว่าตนเองมีความรู้ภาษาอังกฤษไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ จึงควรให้ผู้ขับรถสองแถวได้ฝึกทักษะการฟังและการพูดให้มากที่สุด

จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ใช้บริการรถสองแถว พบว่าหัวข้อที่นักท่องเที่ยวมักจะถามผู้ขับรถสองแถว คือ เรื่องจุดหมายปลายทาง ค่าโดยสาร ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อที่ผู้ขับรถสองแถวต้องการสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวพบปัญหาด้านการสื่อสารกับผู้ขับรถสองแถว คือ ผู้ขับรถสองแถวไม่พูดภาษาอังกฤษ พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ดี และไม่เข้าใจภาษาอังกฤษ ปัญหาสำคัญที่พบคือ ปัญหาเรื่องการออกเสียงชื่อสถานที่เป็นภาษาอังกฤษกับภาษาไทยแตกต่างกัน จึงควรเพิ่มคำศัพท์ชื่อสถานที่ต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งฝึกการออกเสียงแบบภาษาอังกฤษด้วย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นรายการหน้าที่ภาษา (Language functions) และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำ จากนั้นผู้วิจัยสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถว และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ และนำสื่อการเรียนรู้ไป

ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยมีแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป คือ การสร้างคู่มือฝึกอบรมการใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวที่เข้าร่วมโครงการ และทดลองใช้ชุดฝึกทักษะกับกลุ่มตัวอย่าง 40 คน รวมถึงวัดความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะด้วยแบบสอบถาม ก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ ผู้วิจัยพบปัญหาด้านการประสานพื้นที่ที่เกิดความคลาดเคลื่อน โดยไม่สามารถนัดหมายผู้ขับรถสองแถวให้มารวมตัวกันได้ ผู้วิจัยแก้ปัญหาด้วยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในคิวรถต่างๆ ด้วยตนเอง

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยพบปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างต้องประกอบอาชีพขับรถ ทำให้เก็บข้อมูลไม่สะดวก เพราะกลุ่มตัวอย่างกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ ตามคิวรถสองแถวต่างๆ หรือต้องขับรถตลอดเวลา และกลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจในเรื่องการทำวิจัยและกังวลว่างานวิจัยที่ทำขึ้นจะส่งผลกระทบต่อตนเอง

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยติดตามไปลงพื้นที่และอธิบายถึงลักษณะของงานวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ จึงได้รับความร่วมมือด้วยดี

- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา

-

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

วิธีการวิจัยที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามไม่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ขับรถสองแถว ซึ่งต้องขับรถสองแถวตลอดทั้งวัน มีเวลาน้อย เปิดรับสื่อคือการฟังเพลงหรือวิทยุในรถเป็นประจำ และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ผู้วิจัยมีภาระงานสอนที่ค่อนข้างมาก

- การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องที่ค่อนข้างมีอุปสรรค

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

- ผู้วิจัยพบว่าผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวต้องให้บริการนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวจีนบางคนไม่พูดภาษาอังกฤษ

- ผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวบางคนทำงานขับรถเป็นเวลาหลายชั่วโมงต่อเนื่องกันตลอดช่วงเช้าถึงค่ำ

- ผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวส่วนใหญ่นิยมใช้เครื่องเล่น MP3 ในรถ

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

ในงานวิจัยนี้อาจต้องระบุเรื่องข้อจำกัดของงานวิจัย คือ การใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ซึ่งไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาในการขับรถตลอดทั้งวัน และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น ทำให้ไม่มีเวลา และเมื่อต้องเขียนข้อมูลลงในแบบสอบถามที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด ผู้ขับรถสองแถวจะไม่ค่อยเขียนข้อมูลในส่วนดังกล่าว และผู้วิจัยพบว่า ผู้ขับรถสองแถวไม่เข้าใจคำว่า “โครงสร้างภาษาอังกฤษ” (Grammar) ที่ปรากฏในแบบสอบถาม ดังนั้น ในการเก็บข้อมูลจึงควรสังเกตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและเลือกวิธีการดำเนินการวิจัยในการเก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ในงานวิจัยนี้วิธีการเก็บข้อมูลอาจเหมาะกับวิธีการสัมภาษณ์หรือการสังเกตการณ์มากกว่า

นอกจากนี้ กลุ่มเป้าหมายยังต้องการฟังเสียงสำหรับฟังในรถมากกว่า Booklet และในการฟังเนื้อหาควรไม่เน้นลักษณะแบบบทเรียน เนื่องจากลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในด้านระดับการศึกษา ลักษณะการดำเนินชีวิต น่าจะต้องการเสียงที่ฟังง่าย อาจแบ่งเป็นสถานการณ์ต่างๆ หรือเพลง โดยผู้วิจัยต้องสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ขับรถสองแถวว่าสามารถทำได้ อาจนำเสนอตัวอย่างคุณเดชาชาติ พวงเกษ ผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซค์รับจ้างในกรุงเทพมหานคร ที่เริ่มหัดเรียนภาษาอังกฤษตอนอายุ 35 ปี เป็นต้น คนกลุ่มนี้ไม่ต้องการไวยากรณ์ บทสนทนาที่ยาว แต่ต้องการประโยคสั้นๆ ง่ายๆ อาจไม่จำเป็นต้องทำสื่อ Booklet และเน้นการสร้างเสียงที่น่าสนใจและกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจ จึงขอฝากไว้เป็นแนวทางในการสร้างเนื้อหาต่อไป อาจปรับเสียงให้สอดคล้องกับความชื่นชอบ เช่น ทำนองเพลงลูกทุ่ง เป็นต้น

จากการสนทนากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่าผู้ขับรถสองแถวต้องการสื่อการเรียนรู้ที่เป็นเสียงมากกว่า เพราะระหว่างขับรถก็สามารถฟังไปด้วยได้ ผู้วิจัยอาจให้กำลังใจกลุ่มเป้าหมายด้วยการเชิญชวนผู้ขับรถสองแถวที่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเองเข้าร่วมใช้เสียงในการวิจัย ถ้าผู้ขับรถสองแถวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีทักษะภาษาอังกฤษดีขึ้น จะสามารถเป็นแรงจูงใจให้ผู้ขับรถสองแถวคนอื่นๆ ด้วย

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัยมีส่วนร่วมในการวิจัยโดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ และเสนอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงสื่อแก่ผู้วิจัย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัยทั้งสองมีความคิดเห็นว่า เอกสารที่ได้รับจากโครงการวิจัยทำให้รับได้เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมขึ้น

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูลว่า ในการขับรถสองแถวต้องตอบคำถามนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตนเองมีทักษะในการพูดในระดับที่ถามตอบเป็นคำๆ ได้ แต่ไม่สามารถสนทนาประโยคยาวๆ หรือแนะนำสถานที่

ท่องเที่ยวได้ ในด้านรูปแบบของสื่อ ต้องการสื่อหนังสือสำหรับใช้ศึกษาระหว่างรอลูกค้า และต้องการสื่อรูปแบบสื่อเสียงที่เป็นบทสนทนา เพื่อนำมาเปิดฟังทุกวัน ซึ่งในปัจจุบันมีรายการวิทยุของ สสท. ที่สอนเกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษทุกวัน จะได้นำเนื้อหาจากโครงการวิจัยมาฟังประกอบกัน

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ในการสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ อยากให้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นหนังสือมีภาษาจีนกำกับและแปลเป็นภาษาไทยด้วย เพราะนักท่องเที่ยวชาวจีนมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก และปัจจุบันสื่อต่างๆ ที่ทำขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น แผนที่ จะมีทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีนกำกับ

โครงการย่อยที่ 6

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ของบุคลากรทางการทหารในภาคเหนือตอนบน

นางสาวพะเยา พรหมเทศ

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

จากการติดตามการดำเนินงานโครงการวิจัยในระยะแรก ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะให้เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากพลทหารซึ่งเป็นทหารเกณฑ์ เป็นทหารอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อกรมทหารราบที่ 7 ค่ายกาวิละ เชียงใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยทหารที่ดูแลเขตชายแดน จากการสอบถามพบว่าทหารกลุ่มที่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันคือ ทหารราบยศจ่าสิบเอกและต่ำกว่า จะมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในการตรวจตระเวนชายแดน และฝึกซ้อมร่วมกับทหารชาวต่างชาติ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้จริง แต่เนื่องจากทางค่ายทหารไม่สามารถเปิดเผยจำนวนกำลังพลได้ จึงได้รับการจัดสรรกลุ่มตัวอย่างมาเป็นจำนวน 100 คน

ผลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่า อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 32 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.-ปวส. ในส่วนการสื่อสารภาษาอังกฤษของทหารในภาคเหนือตอนบน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสัปดาห์ละ 1-6 ครั้ง คิดเป็น 61% กลุ่มตัวอย่าง 92% ไม่ได้กำลังศึกษาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม ส่วนผู้ที่ศึกษาเพิ่มเติมเป็นการศึกษาด้วยตนเองจากการดูภาพยนตร์สองภาษา ฟังเพลงสากล ศึกษาด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ต และกำลังศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ตนั้น คิดเป็น 65% และมีบางส่วนใช้วิธีสอบถามจากผู้รู้ และศึกษาด้วยตนเองผ่านตำรา ตามลำดับ

ในด้านสื่อที่ใช้ กลุ่มตัวอย่างชอบเรียนภาษาอังกฤษทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือภาพยนตร์และโทรทัศน์ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังเรียนภาษาอังกฤษผ่านการคบเพื่อนชาวต่างชาติด้วย โดยมีการเข้าถึงสื่อที่เป็นภาษาอังกฤษ 1-6 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็น 63% และกลุ่มตัวอย่างที่เข้าถึงสื่อภาษาอังกฤษทุกวัน คิดเป็น 18%

ในด้านทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง กลุ่มตัวอย่างประเมินว่าทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของตนเองอยู่ในระดับพอใช้และระดับควรปรับปรุงเป็นส่วนใหญ่ และส่วนใหญ่คิดว่าทักษะการฟังและการพูดของตนเองไม่เพียงพอต่อการสื่อสารในอาชีพทหาร โดยให้เหตุผล เช่น การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้ได้พบและได้รับการฝึกร่วมกับทหารต่างชาติ และเมื่อสวมชุดเครื่องแบบในที่สาธารณะมักมี

ชาวต่างชาติมาสอบถามข้อมูล แต่ตนไม่สามารถสื่อสารได้เนื่องจากไม่ทราบคำศัพท์และไม่สามารถเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคได้ เป็นต้น

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาความต้องการเนื้อหาการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง และยังได้รับหัวข้อการเรียนรู้อื่นๆ เพิ่มเติมจากคำถามปลายเปิดด้วย เช่น คำศัพท์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ การแจ้งเตือนอันตราย เป็นต้น รวมถึงได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในการเพิ่มเติมเนื้อหาประโยคหรือวลีที่สื่อสารให้คู่สนทนาพูดซ้ำลง ลงในบทเรียนด้วย ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและผู้เชี่ยวชาญรวมถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเนื้อหาเป็นสื่อการเรียนรู้ จำนวน 5 บท คือ 1) การแนะนำตนเอง 2) การบอกคำสั่ง 3) การบอกทิศทาง 4) การปฏิบัติงาน 5) การให้ความช่วยเหลือ ชุดสื่อการเรียนรู้มีลักษณะที่เน้นการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นสื่อ Multimedia เช่น เอกสารประกอบการเรียน และซีดี ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างเป็นทหารและมีการพลัดเปลี่ยนกำลังพล โดยเฉพาะตำแหน่งผู้บังคับการบ่อยครั้ง ทั้งนี้ ผู้บังคับการที่ผู้วิจัยเข้าไปติดต่อได้อำนวยความสะดวกด้วยการมอบหมายหน้าที่ให้ มีทหารทำหน้าที่ผู้ประสานงานช่วยประสานงานในการเก็บข้อมูลวิจัย

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในวันที่ทหารมารวมตัวกันเพื่อประชุม จึงสามารถเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามได้สะดวก นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบปัญหาในการไม่สามารถทราบจำนวนกำลังพลทั้งหมดเพื่อนำมาคำนวณความเหมาะสมในการเก็บแบบสอบถามได้ เนื่องจากเป็นความลับทางทหาร

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

วิธีการวิจัยใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามทั้งแบบปลายเปิดและแบบปลายปิด เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานและความต้องการด้านเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้เนื้อหาด้านภาษาที่ตรงกับสายงานของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

-

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเรียนภาษาอังกฤษจากอินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ แต่ด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนั้น ในการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคตจะมีการพิจารณาประเด็นด้านงบประมาณและระยะเวลาเพิ่มเติม

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

สื่อที่กลุ่มตัวอย่างต้องการคือสื่อวีดิทัศน์ แต่สื่อที่ผู้วิจัยสร้างในงานวิจัยนี้ คือ สื่อคู่มือ Booklet สื่อเสียง จึงควรคำนึงให้พัฒนาเป็นสื่อวีดิทัศน์ต่อไปได้ สื่อเสียงที่สร้างขึ้นควรให้ทหารเหล่านี้เรียนรู้ด้วยตนเองให้ได้เนื่องจากการเข้าอบรม เข้าเรียน มีความเป็นไปได้ยาก นอกจากการสร้างสื่อแล้ว ยังควรพิจารณาจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมพัฒนาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ทหารได้มีโอกาสสนทนากับชาวต่างชาติจริงในกิจกรรม โดยมีไกด์หรือพี่เลี้ยงที่ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารได้ในสถานการณ์จริง หรือทำกิจกรรมหา Language Partner ที่อาจเป็นนักศึกษาของทางมหาวิทยาลัย โดยสนทนาผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น Skype Facetime เป็นต้น เพื่อให้มีโอกาสสื่อสารและเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ถือเป็นข้อเสนอแนะในการขยายผลการวิจัยต่อไป

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

โครงการย่อยที่ 7

การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของพนักงานธนาคาร

อาจารย์ ดร. ศุภณี รั้งชีชัชวาล

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากพนักงานธนาคารจำนวน 100 ชุด และลูกค้าของธนาคารที่เป็นชาวต่างชาติจำนวน 15 ชุด โดยเน้นธนาคารที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใช้บริการและธนาคารที่อยู่ในบริเวณชุมชนที่มีชาวต่างชาติอาศัยอยู่ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ในการออกแบบและสร้างชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพนักงานธนาคารขึ้น

ประเด็นที่ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนรู้ คือ พนักงานธนาคารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-30 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เนื้อหาของบทเรียนจึงควรมีความทันสมัยและเหมาะสมกับระดับความรู้เดิมของผู้เรียน พนักงานธนาคารส่วนใหญ่ให้บริการลูกค้าชาวต่างชาติหลากหลายเชื้อชาติ และมีปัญหาในการฟังสำเนียงภาษาอังกฤษของคนแต่ละชาติ บทเรียนจึงควรเน้นฝึกทักษะการสื่อสารโดยเฉพาะการฟังและการพูด มีจำนวนกิจกรรมที่เพียงพอต่อการฝึกฝน พนักงานธนาคารส่วนใหญ่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดี เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน การสร้างสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองควรน่าสนใจและใช้งานง่าย

ในด้านเนื้อหา พบว่าหัวข้อภาษาอังกฤษที่พนักงานธนาคารต้องการใช้สื่อสารกับลูกค้าชาวต่างชาติแต่ละหัวข้อ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเนื้อหาในทุกหัวข้อใกล้เคียงกัน คือ

- 1) การกล่าวทักทาย กล่าวต้อนรับ และกล่าวอำลา (3.90)
- 2) การแนะนำตนเอง และการถาม-ตอบข้อมูลทั่วไป (3.88)
- 3) การสอบถามข้อมูลส่วนตัวลูกค้า (3.72)
- 4) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (3.75)
- 5) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการโอนเงินระหว่างประเทศ (3.75)
- 6) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝาก-ถอนเงิน (3.85)
- 7) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการชำระเงินค่าสินค้าและบริการต่างๆ (3.75)
- 8) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บัตรเอทีเอ็ม (3.73)
- 9) การตอบปัญหาเกี่ยวกับด้านการบริการทั่วไป (3.71)
- 10) การแจ้งกฎ ระเบียบ ข้อห้าม ของธนาคาร (3.60)

- 11) การถาม-ตอบเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงิน (3.74)
- 12) การกล่าวขอบคุณและการกล่าวขอโทษ (3.77)
- 13) การชักชวน การขอร้อง และการเสนอความช่วยเหลือ (3.65)
- 14) การกล่าวตอบเมื่อได้รับคำตำหนิ (3.53)
- 15) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดบัญชีธนาคาร (3.69)

ในการสร้างบทเรียน ควรมีเนื้อหาของบทเรียนควรครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน มีการจัดกลุ่มเนื้อหาให้มีความกระชับมากขึ้นและพิจารณาลำดับความยากง่าย ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อผู้วิจัยพิจารณาจากข้อมูลแล้วพบว่าสามารถสร้างบทเรียนที่ประกอบด้วย 5 บท ดังต่อไปนี้ 1) Deposit (เงินฝาก) 2) Currency Exchange (การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ) 3) Dealing with problems (การจัดการกับปัญหา) 4) International Remittance (บริการเงินโอน) และ 5) Investment (กองทุน) เนื้อหาในแต่ละบทเรียนประกอบด้วยบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางการเงินประเภทต่างๆ คำศัพท์ และสำนวนเกี่ยวกับธุรกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ผู้วิจัยต้องเดินทางไปเก็บข้อมูลในธนาคารสาขาต่างๆ และเมื่อผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลขณะที่พนักงานธนาคารกำลังปฏิบัติงานและให้บริการลูกค้า จึงไม่ค่อยสะดวกที่จะให้ข้อมูล และทำให้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลมาก นอกจากนี้ การที่นักวิจัยไม่มีประสบการณ์การทำงานด้านการเงินมาก่อน ทำให้ต้องใช้เวลาศึกษารายละเอียดของการทำธุรกรรมต่างๆ ค่อนข้างมาก

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้วิธีเดินทางไปเก็บข้อมูลที่ธนาคารสาขาต่างๆ ด้วยตนเอง และรอช่วงเวลาพนักงานธนาคารเลิกงาน ทำให้ได้รับความร่วมมือจากพนักงานธนาคารอย่างดี

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

ธุรกรรมทางธนาคารค่อนข้างหลากหลายและมีรายละเอียดมาก ทำให้บทสนทนาในสื่อมีเนื้อหาค่อนข้างยาว และทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการศึกษาการทำธุรกรรมในแต่ละด้านนาน เช่น เรื่องเงินฝากสกุลต่างประเทศ ผู้วิจัยต้องศึกษาว่าธนาคารใดมีธุรกรรมประเภทนี้บ้าง และแต่ละธนาคารมีรายละเอียดเงื่อนไขในการทำธุรกรรมต่างกัน เป็นต้น

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

-

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

การทำเอกสารภาษาอังกฤษประกอบ เช่น รายละเอียดเอกสารที่ต้องใช้ การใช้แบบฟอร์มภาษาอังกฤษ ประกอบบทสนทนาเพื่อลดทอนประโยคยาวในบทสนทนาลง เพื่อให้พนักงานธนาคารสามารถเรียนรู้ได้ง่ายและสามารถจดจำได้ ผู้วิจัยอาจให้ Native speaker ให้คำแนะนำในการปรับประโยคให้สั้นลง โดยยังคงความสุภาพไว้

ในการออกแบบพัฒนาเนื้อหาในแต่ละส่วน อาจแบ่งเนื้อหาที่จำเป็น เช่น การทักทาย แนะนำ และเลือกธุรกรรมทางธนาคารที่มีชาวต่างชาติใช้บ่อยและมักต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมอย่างละเอียดมาก่อน นอกเหนือจากเนื้อหาที่เป็นเรื่องทั่วไป เช่น การเปิดบัญชี เป็นต้น นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีความรู้พื้นฐานดีพอสมควรอยู่แล้ว อาจใช้สื่อเสียงเป็นหลักและใช้หนังสือประกอบได้

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทในงานวิจัยคือเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และอยู่ในระหว่างการทดลองใช้สื่อระยะแรก และยังไม่ได้แจ้งข้อเสนอแนะไปยังผู้วิจัย ซึ่งจากการใช้สื่อบทเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นว่าสื่อที่ได้รับเป็นสื่อที่มีประโยชน์ เนื่องจากพบปัญหาคือพนักงานธนาคารไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษกับลูกค้าชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยภาษามือ หรือใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้อง ในขณะที่การทำธุรกรรมมีหลากหลายรูปแบบมาก เช่น การโอนเงินไปต่างประเทศ การเปิดบัญชี การใช้ Internet Banking เป็นต้น สื่อการเรียนรู้ที่ได้รับจากโครงการใช้ประโยชน์ในการอธิบายให้ลูกค้าชาวต่างชาติเข้าใจได้ สามารถใช้ประโยคที่ถูกต้องมากขึ้น ในการพัฒนาสื่อต่อไป ต้องการให้ผู้วิจัยเพิ่มคำศัพท์ด้านการเงิน และเพิ่มประโยคอื่นๆ มากขึ้น

นอกจากนี้ รายละเอียดเรื่องการเงินเป็นเนื้อหาที่อ่อนไหว ถ้าสื่อสารไม่ถูกต้องจะเกิดความเข้าใจผิดได้ พนักงานธนาคารต้องอธิบายรายละเอียด เช่น การถามวัตถุประสงค์ในการโอน การแจ้งกฎระเบียบของธนาคาร เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และบางครั้งต้องมีการสนทนาเรื่องอื่นๆ กับลูกค้าด้วย ข้อดีของสื่อการเรียนรู้คือมีการสอนในหัวข้อเกี่ยวกับการถอนเงิน การฝากเงิน การเปิดบัญชี ทำให้ได้ทราบวิธีการพูดที่ถูกต้อง คิดว่าเนื้อหาของสื่อค่อนข้างครอบคลุม ในการพัฒนาสื่อต่อไป

การให้บริการลูกค้าชาวต่างชาติของธนาคารในปัจจุบัน มีลูกค้าชาวอินโดนีเซีย มาเลเซีย ที่เป็นนักท่องเที่ยวมาใช้บริการโอนเงินไปต่างประเทศมากขึ้น และลูกค้าชาวตะวันตก เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นกลุ่มคนวัยเกษียณที่มาอาศัยอยู่ระยะยาว มักใช้บริการโอนเงินจากต่างประเทศมาเข้าบัญชีในประเทศไทยทาง Internet Banking และลูกค้าชาวจีนซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวมาใช้บริการแลกเงิน เป็นต้น

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

-

โครงการ

ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จังหวัดเชียงใหม่

ผศ.ดร.ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

หลังจากผู้วิจัยได้ข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาชุดฝึกทักษะ ซึ่งประกอบด้วยสองส่วนสำคัญ คือ แบบเรียน และซีดีเสียง โดยการมีส่วนร่วมของครูผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเต็มที่ โดยทดลองใช้ชุดฝึกทักษะ 2 ครั้ง เพื่อหาความต้องการของครูหลังจากได้ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะ การทดลองในรอบแรกได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์และตรงต่อความต้องการของครูมากขึ้น คือ การเพิ่ม appendix ที่เป็นคำศัพท์ชื่อสถานที่ราชการ ตำแหน่งของบุคคล เพื่อให้เมื่อมีคนมาศึกษาดูงานจะใช้คำศัพท์แนะนำได้ถูกต้อง และคำศัพท์ประเภทอาหาร ชื่อพืชผัก วิธีการทำอาหารอย่างง่ายๆ เพื่อให้ครูใช้สื่อสารกับนักศึกษาแลกเปลี่ยน ในการทดลองใช้ในรอบที่ 2 มีการปรับปรุงสื่อและให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาตรวจสอบ ปัจจุบันผู้วิจัยนำสื่อแบบเรียนส่งโรงพิมพ์แล้ว เมื่อได้รับจะนำกลับไปในพื้นที่เพื่อให้ครูได้ทดลองใช้ต่อไป

ในการดำเนินโครงการวิจัย เกิดความล่าช้าจากการที่ผู้วิจัยเพิ่มกระบวนการอีก 1 ขั้นตอน คือ มีการลงพื้นที่ซ้ำอีก 1 ครั้ง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของครูมากขึ้นในการวิพากษ์สื่อ นอกจากนี้ การสร้างสื่อยังใช้ระยะเวลามากกว่าที่ผู้วิจัยประเมินไว้ เพราะต้องการความละเอียดในการออกแบบ เช่น รูปสัญลักษณ์ ขนาดรูปภาพ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของครูมากที่สุด รวมถึงการสร้างสื่อเสียงสำหรับการฟัง ใช้วิธีการบันทึกเสียงในห้องบันทึกเสียงของเอกชน โดยผู้บันทึกเสียงเป็นชาวต่างชาติเจ้าของภาษาอังกฤษ เมื่อทำแบบเรียนและสื่อเสียงเสร็จสิ้น จะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองในห้อง Computer Lab

ในส่วนแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว แบบทดสอบมีสองส่วนคือ ข้อสอบทดสอบความรู้ทักษะการฟังและการพูดแบบปรนัย และมีการทดสอบด้วยการสัมภาษณ์เพื่อวัดเกณฑ์การพูดด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรสำหรับอบรมศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นวิทยากรอบรมวิธีการใช้ชุดฝึกทักษะ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์จำนวน 36 คน เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ไปยังคนกลุ่มใหญ่ต่อไป และกำลังจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การจัดทำสื่อแบบเรียนและสื่อเสียงคาดว่าจะเสร็จเรียบร้อยพร้อมนำไปใช้ได้ในเดือนกันยายน 2558 และผู้วิจัยได้ดำเนินการเขียนบทที่ 1-3 แล้ว ขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระหว่างการทดลองใช้สื่อชุดฝึกทักษะ การเก็บข้อมูลครั้งสุดท้าย และวิเคราะห์ผลการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีการแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ พบปัญหาคือห้องบันทึกเสียงและบุคลากรของมหาวิทยาลัยไม่ว่าง จึงต้องใช้บริการห้องบันทึกเสียงของเอกชนแทน ทำให้งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ

- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบความแตกต่างด้านช่วงเวลาเปิดภาคการศึกษาและปิดภาคการศึกษาของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนไม่ตรงกัน ทำให้มีการะงานและนัดหมายเวลาว่างตรงกันได้ค่อนข้างยาก และผู้วิจัยไม่สามารถหาชาวต่างชาติชาวอาเซียนมาบันทึกเสียงได้ครบ ซึ่งเกิดจากช่วงเวลาในการเปิดเทอม จึงปรับวิธีการโดยนำเสียงชาวต่างชาติที่เป็นชาวอาเซียนไปนำเสนอในภาคผนวกแทน ซึ่งจะทำให้ไม่กระทบต่อระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามโครงการ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาภาระงานของนักวิจัยที่ค่อนข้างมาก ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนตามสัญญาที่ตั้งไว้

- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

- ผู้วิจัยค้นพบว่า ในการดำเนินงานวิจัยต้องมีการวิพากษ์เพิ่มอีก 1 ขั้นตอน สำหรับให้ครูวิพากษ์แบบเรียนเพิ่มเติม รวมเป็นการวิพากษ์ทั้งหมด 2 ครั้ง

- ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เรียนและฝึกฝนตามความสะดวกของแต่ละคนวันละกี่ครั้งก็ได้ โดยผู้วิจัยมีเป้าหมายให้กลุ่มตัวอย่างใช้ชุดฝึกทักษะ 5 บท ต่อระยะเวลา 5 สัปดาห์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มเป้าหมาย มีนโยบายในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครู จึงมีอิทธิพลสำคัญอย่างมากในการช่วยผลักดันโครงการวิจัย โดยโครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก สพป.เชียงใหม่ เขต 2 และนายกสมาคมผู้บริหารนโยบายและแผน

- การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยต้นสังกัดของนักวิจัยที่สนับสนุนให้บุคลากรดำเนินงานวิจัย ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยคือเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อชุมชน จึงมีนโยบายสนับสนุนการวิจัยอย่างมาก แต่อาจไม่เอื้อให้นักวิจัยทำงานวิจัยได้อย่างเต็มที่ เช่น การมีภาระหน้าที่การสอนที่มาก และการประเมินคุณภาพ เป็นต้น

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

การป้องกันปัญหาด้านลิขสิทธิ์ในการสร้างสื่อเสียง เช่น เสียงเพลง และเสียง Theme ในสื่อเสียง เป็นต้น ผู้วิจัยแก้ปัญหาโดยให้นักดนตรีช่วยแต่งเสียงเพลงขึ้นใหม่ให้ ส่งผลต่อระยะเวลาและงบประมาณ นอกจากนี้ นักวิจัยใช้วิธีการซื้อลิขสิทธิ์รูปภาพ ทำรูปภาพขึ้นเอง ใช้รูปภาพหรือเสียงเพลงที่ไม่จำกัดลิขสิทธิ์ เป็นต้น เพื่อป้องกันปัญหาด้านลิขสิทธิ์ที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเผยแพร่ชุดฝึกทักษะ

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

ปัญหาด้านจริยธรรมในการวิจัย โดยเฉพาะเรื่องลิขสิทธิ์ของภาพและเสียง กำลังเป็นประเด็นในสังคม โครงการควรให้ความสำคัญและตรวจสอบในเรื่องนี้ นอกจากนี้ งานวิจัยที่มีวิธีการดำเนินงานแบบลงพื้นที่และศึกษากลุ่มเป้าหมายจริง เมื่อพบปัญหาบางประการจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลซ้ำเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพจริง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ และอาจทำให้พบองค์ความรู้ใหม่ในการดำเนินงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะ

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยทั้งสองคนเป็นครูที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ มีบทบาทในการวิจัยในปัจจุบันคือเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยการแบบสอบถาม โดยยังไม่ได้ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษ

สภาพการทำงานของครูในปัจจุบัน คือ ครูรู้สึกลำบากใจที่ไม่สามารถสอนให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน ครูต้องมุ่งเน้นการสอนไวยากรณ์เพื่อให้นักเรียนสอบวัดความรู้ระดับชาติ เช่น NT O-NET ได้ ทั้งที่ครูต้องการสอนการโต้ตอบสนทนากับนักเรียน แต่ก็เป็นไปได้ยากเนื่องจากรายวิชาภาษาอังกฤษมีเวลาเรียนน้อย และครูผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองคนไม่ได้จบการศึกษาทางด้านภาษาอังกฤษโดยตรง ในการสอนนักเรียนอาศัยความรู้จากการศึกษาด้วยตนเองและการอบรม

เมื่อที่โรงเรียนมีอาสาสมัครจากสหรัฐอเมริกาสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียน พบว่านักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนการสื่อสารภาษาอังกฤษ ครูทั้งสองคนอยากให้ครูต่างชาติมาสอนการสนทนาให้นักเรียน แต่เมื่อทางเขตติดต่อว่ามีอาสาสมัครชาวต่างชาติ ก็ต้องรับภาระในการดูแลครูเรื่องค่าจ้าง ค่ารถ โรงเรียนเล็กๆ จึงไม่สามารถรับครูอาสาสมัครชาวต่างชาติเข้ามาสอนได้

ครูอยากให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเดินทาง การสั่งอาหาร เป็นต้น จากปัจจุบันที่นักเรียนไม่มีโอกาสสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเลย โครงการวิจัย

ของ ผศ.ดร.ปทุมรัตน์ จึงมีประโยชน์ในการทำให้ครูได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนต่อไป

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

งานวิจัยนี้ทำให้เห็นบทบาทของครูในการสอนนักเรียนซึ่งเป็นเด็กว่าควรมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอะไรบ้าง ส่วนโครงการวิจัยการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาถึงความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันในแต่ละอาชีพ ทำให้ทราบว่าเด็กในเชียงใหม่ที่จะไปประกอบอาชีพต่อไปควรมีทักษะภาษาอังกฤษอย่างไร ถือเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของเด็ก ทำให้ได้เห็นการสื่อสารในหลายรูปแบบมากขึ้น

โครงการ การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

อาจารย์ผะอบ พวงน้อย

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

ผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการแล้วในรอบ 11 เดือน คือ การจัดประชุมระดมสมองคณะทำงานร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาเพื่อขอคำแนะนำและความคิดเห็นในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา โดยที่ประชุมเสนอให้นำแนวทางการพัฒนาแบบทดสอบภาษาอังกฤษสมรรถภาพ (TOEIC) มาใช้ร่วมกับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยร่วมกับนางปิยธิดา คนแก่ง และ ร.ต.ท.สมชาย เลิกบางพลัด ในการจัดทำเนื้อหาบทเรียน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ โดยนำทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจ (Psycho-Cybernetics) มาประยุกต์ใช้ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อปลูกฝังกระบวนการศึกษาเรียนรู้ การจัดการความรู้ การเสริมสร้างนิสัย การพัฒนาตนเอง โดยนำทฤษฎีการบังคับบัญชาจิตใจมาประยุกต์ใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ภายในตน (Self Image) เพื่อพัฒนาตนเอง (Self Development) อย่างต่อเนื่องทุกวัน ภายในเวลา 21 วัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการฟัง การอ่าน และทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) โดยเป็นการพัฒนาตนเอง และสมองให้มุ่งมั่น คิดและปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิดการควบคุมและการสื่อสารในระบบสมองและประสาทที่มีประสิทธิภาพและกลายเป็นนิสัยการศึกษาเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและถาวรอย่างแท้จริง จนเกิดความมั่นใจในการสอบวัดความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษสมรรถภาพ (TOEIC) ได้ผ่านเกณฑ์ต่อไป

ในขั้นต่อมา ผู้วิจัยดำเนินการประชุมระดมสมองคณะผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจประเมินค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของหลักสูตรและเนื้อหาบทเรียน และดำเนินการถ่ายทำชุดการศึกษาเรียนรู้ในสื่อชนิดต่างๆ โดยมีการนำชุดการศึกษาเรียนรู้บางส่วนมาทำการทดลองในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศก่อนเพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขก่อนทำการทดลองจริง

จากนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการศึกษาเรียนรู้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แคลิฟอร์เนีย ตลอดจนบุคคลทั่วไป และดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาเรียนรู้การพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมแก่นักศึกษา 2 รุ่น หลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาดำเนินการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการฟังและ

การอ่าน นอกจากนี้ ผลการประเมินจากผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านหลักสูตรและชุดการศึกษาเรียนรู้พบว่ามีความเหมาะสมของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการประสานพื้นที่
- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบปัญหาเล็กน้อยเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางคนติดธุระ ไม่ได้สอบตามที่กำหนด ผู้วิจัยจึงต้องนัดวันให้มาสอบแยกต่างหากจากกลุ่ม
- ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ไม่พบปัญหาและอุปสรรค
- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ค่อนข้างมีปัญหาสำหรับนักศึกษาไทยในเรื่องความมุ่งมั่นที่ต้องอาศัยความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องและยาวนานถึง 22 วัน ในการรักษาความอดทนและมุ่งมั่นตลอดจนมีความซื่อสัตย์รับผิดชอบที่จะพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษที่ต่อเนื่อง ทั้งในชั้นเรียนและการศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแตกต่างจากที่ได้ศึกษาค้นคว้าในงานเขียนภาคทฤษฎีของแมกซ์เวลล์ มอลต์ซ์ (Maltz, 1969) ในการปรับเปลี่ยนตนเองด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยแก้ไขด้วยการใช้จิตวิทยาในการชี้แจง ให้กำลังใจ เพื่อกระตุ้นประคองนักศึกษาให้มีความพยายามและความอดทนจนจบโครงการ มีการสร้างห้องสนทนาออนไลน์เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สนทนา สอบถาม และรับคำปรึกษาได้ มีการให้กำลังใจและสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นระยะ ให้ผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัศึกษามีกำลังใจและความอดทน เนื่องจากแบบฝึกหัดมีจำนวนมาก และมีการจัดสรรเวลานอกชั้นเรียนให้ปรึกษาข้อสงสัยตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ช่วยให้กิจกรรมการเรียนรู้สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ความสอดคล้องของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ออนไลน์ คือ ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ อยู่ในช่วงที่มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนการสอนด้วย Google Education และสนับสนุน User Account สำหรับนักศึกษา คณะผู้วิจัยจึงนำการให้บริการ Google Education มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของชุดการศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบริการที่นำมาประยุกต์ใช้ ได้แก่ Google Classroom, Google Mail, Google Drive และ Google YouTube ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ คณะผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างสมัครใช้บริการของ Gmail ซึ่งจะได้ใช้บริการ Google Mail, Google Drive และ Google YouTube เช่นกันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ในด้านการจัดระบบการเรียนออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ที่แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แคลิฟอร์เนีย ทางมหาวิทยาลัยได้จัดระบบการเรียนการสอนแบบ E-Learning และสนับสนุน User Account สำหรับนักศึกษา คณะผู้วิจัยจึงนำระบบการให้บริการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ในกระบวนการวิจัยยังได้นำเทคโนโลยี Social Online อื่นๆ มาประกอบการเรียนการสอน เช่น การใช้ Line เพื่อใช้สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยพบประเด็นความไม่สอดคล้องของกระบวนการที่ผู้ศึกษาใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ความต่อเนื่องในการพัฒนาตนเอง และความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ในประเด็นความต่อเนื่องในการพัฒนาตนเอง พบว่าไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง 22 วัน ซึ่งผู้เข้ารับการเรียนรู้อาจบางคนไม่สามารถศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เนื่องจากติดภารกิจอื่นๆ และประเด็นด้านความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บางคนได้คะแนนในการสอบทบทวนในชั้นเรียนค่อนข้างต่ำ

ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดวันเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ที่ขาดเรียน หรือมีปัญหาความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษแตกต่างกันได้เข้ารับการทดสอบนอกเวลาหรือรับคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ เปิดโอกาสให้ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบรายวันซ้ำจนกว่าจะผ่านเกณฑ์ เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาเรียนรู้สามารถทำคะแนนการทดสอบได้เพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ความมุ่งมั่นตั้งใจและความทุ่มเทของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- ความมุ่งมั่นตั้งใจและความทุ่มเทของคณะผู้วิจัยในการพัฒนาหลักสูตรและชุดการศึกษาศึกษาเรียนรู้
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องเสียงของสถานที่ที่ทำการศึกษาศึกษาเรียนรู้
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้เข้ารับการศึกษาศึกษาเรียนรู้

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

ความอ่อนล้าและความเครียดของผู้เข้ารับการเรียนรู้อาจเกิดจากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนจำนวน 200 ข้อ ในวันแรกของการเข้ารับการศึกษาศึกษาเรียนรู้ มีส่วนทำให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้อาจลดลง และส่งผลให้การอธิบายประกอบการสาธิตของวิทยากรเกี่ยวกับการทำแบบฝึกหัดออนไลน์ในวันที่ 1 และวันต่อไป มีเวลาน้อยลง อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างบางคนมีความคิดเห็นที่ไม่จำเป็นต้องทำแบบฝึกหัดทุกวัน และคิดว่าแบบฝึกหัดมีจำนวนมากเกินไป ทั้งที่คณะผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดเงื่อนไขของการศึกษาศึกษาเรียนรู้ตามหลักสูตรให้ได้รับทราบล่วงหน้าแล้ว

คณะผู้วิจัยมีมุมมองในการจัดการประเด็นดังกล่าว คือ ควรดำเนินการทดสอบก่อนเรียนแยกวัน-เวลาต่างหาก จากวันแรกของการจัดกิจกรรมการศึกษาศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการเรียนรู้อาจมีความพร้อมในการศึกษา

เรียนรู้อย่างเต็มที่และมีความสุข และทำให้การอธิบายประกอบการสาธิตเกี่ยวกับการทำแบบฝึกหัดออนไลน์ สามารถทำได้เต็มที่และมีประสิทธิภาพ

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินงานโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

- การออกแบบและการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ควรมีการนำเสนอการ์ตูนภาษาอังกฤษ เพลงภาษาอังกฤษ ละครการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะต่างๆ กัน ให้ผู้เข้ารับการเรียนรู้ได้รับชมเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายในช่วงพัก

- การสร้างแรงจูงใจในการศึกษาเรียนรู้ ด้วยการสร้างแรงจูงใจทางบวกและทางลบที่เหมาะสมในระหว่างจัดกิจกรรมศึกษาเรียนรู้ ตัวอย่างได้แก่ การชี้แจงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การมอบวุฒิบัตรผู้ผ่านการศึกษาเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อเป็นแรงกระตุ้นและแรงผลักดัน

- การพัฒนานวัตกรรมและการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา โดยผู้เข้ารับการเรียนรู้ เสนอแนะให้มีการพัฒนาหรือจัดทำแบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถเพิ่มเติม ในโอกาสการทำวิจัยครั้งต่อไป เพื่อเป็นทางเลือกในการทดลองทำแบบทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อการเตรียมตัวก่อนเข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษสมรรถภาพ (TOEIC) ต่อไป

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

- การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต โดยอาศัยการแทรกลงในเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ผู้เข้ารับการเรียนรู้ใช้ศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในวิธีคิด วิธีการทำงาน และรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวตะวันตก ผ่านเนื้อหาการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ

- บรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่น ผ่อนคลาย และเป็นมิตร รวมทั้งการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้รับการเรียนรู้มีความพยายามในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนจบหลักสูตร

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัยในการเข้ารับการศึกษารุ่นในโครงการ จากประสบการณ์การศึกษารุ่นในโครงการ มีความรู้สึกรู้ว่าเป็นโครงการที่ดี ทำให้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้เข้ารับการเรียนรู้อื่นๆ อาจารย์ผู้สอนช่วยจับประเด็นและแนะนำวิธีการทำข้อสอบ การศึกษารุ่นด้วยวิธีนี้เป็นการบังคับให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นการสร้างความคุ้นเคยจากการทำแบบฝึกหัดซ้ำๆ ทำให้สามารถทำข้อสอบได้ดีขึ้น น.ส. สุปวีณ์ เคยเข้ารับการศึกษาระบบสองภาษามาก่อน หลังการเข้าร่วมศึกษารุ่นในโครงการวิจัย ได้คะแนนทดสอบ TOEIC 775 คะแนน ข้อดีของการศึกษารุ่นใน

โครงการ คือ แบบทดสอบที่ใช้ในโครงการมีลักษณะใกล้เคียงกับข้อสอบ TOEIC และอาจารย์ผู้สอนได้แนะนำวิธีการทำข้อสอบ TOEIC ด้วย ทำให้รู้สึกคุ้นเคยเมื่อไปทำข้อสอบจริง ส่วนสิ่งที่ควรมีการปรับปรุงคือ ความถูกต้องของตัวสื่อออนไลน์ เช่น การเฉลยคำตอบผิด เป็นต้น ควรปรับปรุงให้สื่อมีความสมบูรณ์มากกว่าปัจจุบัน

นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีวิชาชีพเฉพาะ โดยมีพื้นฐานภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ เช่น ภาษาอังกฤษในวิชาชีพวิศวกรรมอยู่แล้ว แต่ไม่ถนัดในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากนัก เมื่อเข้ารับการศึกษาริเริ่มรู้ในโครงการ ได้รับแจกเอกสาร ตนเองได้อ่านเอกสารและทำแบบฝึกหัดเอง ในการเรียนในห้องเรียนทั้ง 4 ครั้ง จะมีแบบฝึกหัดให้ทำ และต้องทำแบบฝึกหัดออนไลน์ทุกวัน เป็นการบังคับให้พัฒนาตนเอง โดยความตั้งใจในการเข้าร่วมโครงการคือต้องการเข้ารับการทบทวนความรู้ความเข้าใจด้านภาษาอังกฤษ หลังจากเรียนจบโครงการแล้ว ตนเองได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ได้ค้นคว้าในประเด็นที่สงสัย และสามารถสอบถามหรือรับคำอธิบายในกลุ่ม Line ของโครงการได้ แต่หลังจากเรียนแล้วไปสอบ TOEIC ได้คะแนนดีขึ้นกว่าการสอบครั้งแรกที่ไม่ได้เตรียมตัวสอบ แต่คะแนนที่ได้ต่ำกว่าที่ตั้งใจไว้ นอกจากนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังให้ข้อมูลว่า เนื้อหาของข้อสอบในส่วน Listening ในการเรียน เป็นเนื้อหาที่เป็นบริบทวัฒนธรรมประเพณีไทย ในขณะที่เมื่อไปสอบจริงจะไม่ใช้บริบทของไทย การเรียนในโครงการจะช่วยเพิ่มความเข้าใจเรื่องภาษาและความเข้าใจ แต่ยังด้วยเรื่องคำศัพท์ต่างๆ ที่สอบในบริบทไทย ซึ่งจะไม่พบในข้อสอบ TOEIC นอกจากนี้ ข้อสอบในส่วน Listening ของทางโครงการ มีข้อคำถามถึง 6 ข้อ ในขณะที่ข้อสอบ TOEIC มีคำถาม 3 ข้อ ทำให้การเรียนรู้ในโครงการต้องใช้ความพยายามมากกว่าการทำข้อสอบจริงรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อสอบ TOEIC ของโครงการอื่น ที่มีการเสนอแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความรู้ของแต่ละคน โดยให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนก่อน ซึ่งต่างจากโครงการนี้ที่เป็นการจัดแบบทดสอบชุดเดียวกันทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ในประเด็นส่วนที่ต้องมีการปรับปรุง คือ เรื่องความถูกต้องของเนื้อหา เช่น สื่อออนไลน์ที่มีการเฉลยแบบฝึกหัดผิด หรือให้มีอาจารย์ชาวต่างชาติมาช่วยตรวจสอบเรื่องความถูกต้องในการออกเสียง ความถูกต้องของแบบฝึกหัด เป็นต้น

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สื่อที่เป็นสื่อออนไลน์ และแผ่น CD สามารถดาวน์โหลดเก็บไว้ฟังซ้ำจนทำให้เกิดความคุ้นชิน และสามารถฝึกฝนซ้ำๆ ได้ เป็นสื่อที่เก็บได้นาน สามารถนำไปฟังจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ โดยไม่ต้องพกพาเหมือนสื่อที่เป็นรูปเล่มแบบฝึกหัดออนไลน์ของทางโครงการเป็นข้อสอบที่ทุกคนที่เข้ารับการเรียนรู้ทำข้อสอบชุดเดียวกันทั้งหมด อยากให้ทางโครงการมีข้อสอบแบบ Computer based คือ ข้อสอบที่เปลี่ยนให้เหมาะสมกับความรู้ของแต่ละคน จะเป็นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่สัมพันธ์กับความรู้ของแต่ละคนมากกว่า

โครงการ นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย

ดร.บุษบา กนกศิลปกรรม

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

การดำเนินงานของโครงการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการขยายผลการวิจัย โดยทางโรงเรียนวัดนางสาวมีการขยายวิธีการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมสื่อการสอนในลักษณะนี้ต่อไปยังนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียน และผู้วิจัยได้ขยายผลการวิจัยด้วยการเผยแพร่ นวัตกรรมสื่อการสอนให้ครูจากโรงเรียนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน 17 แห่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีแก้ปัญหา

- การประสานพื้นที่ และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ไม่พบปัญหาใดๆ เนื่องจากผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษร่วมสังเกตการณ์ในชั้นเรียนทุกครั้ง ผู้อำนวยการและครูช่วยดูแลควบคุมนักเรียนและให้คำแนะนำเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างดี
- การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเลือกมาเข้าร่วมโครงการวิจัย มีทั้งนักเรียนที่มีผลการเรียนดีและนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษ ต้องได้รับการปฏิบัติแตกต่างจากนักเรียนทั่วไป ทำให้การเก็บข้อมูลมีอุปสรรคในบางครั้ง เช่น การให้นักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษทำแบบทดสอบ หรือวิธีการปฏิบัติต่อนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษ ผู้วิจัยแก้ไขปัญหาโดยสนทนาร่วมกันกับนักเรียน ปรับวิธีการสนทนา และวิธีการทดสอบให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษ

- การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษา ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศน์หรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

- วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกนักเรียนที่เป็นชาวจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ พร้อมกับได้รับความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองและเกิดความผูกพันกับท้องถิ่น
- ลักษณะของนวัตกรรมสื่อการสอน เป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น เช่น การทำน้ำตาลปี๊บ การทำสวนผลไม้ เป็นต้น และสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสาคร ทำให้นักเรียนจดจำคำศัพท์และเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากเรื่องใกล้ตัว มีการสอนออกเสียงคำศัพท์โดยครูผู้สอนสามารถเปิดเสียงจากสื่อการสอนให้นักเรียนออกเสียงตาม ทำให้นักเรียนสามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ครูผู้สอนสอนการออกเสียงได้สะดวก ไม่มีความกังวลเรื่องการออกเสียงเป็นต้นแบบให้แก่ นักเรียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ครูผู้สอนเป็นผู้สังเกตการณ์การสอนของผู้วิจัยทุกครั้ง ทำให้ครูเรียนรู้เทคนิคการสอนของผู้วิจัยและเรียนรู้วิธีการใช้สื่อการสอนได้ดี สามารถสานต่อนวัตกรรมสื่อการสอนของโครงการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

- ครูผู้สอนที่เอาใจใส่นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของตน

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

บทบาทของครูผู้สอนในโครงการวิจัย คือ เป็นผู้สังเกตการณ์ในขณะที่ผู้วิจัยสอนโดยใช้สื่อที่สร้างขึ้น หลังจากนั้น ครูเป็นผู้สอนนักเรียนโดยใช้นวัตกรรมสื่อทั้ง 5 บทเรียน ซึ่งเป็นสื่อภาพยนตร์ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น ใช้เพื่อสอนคำศัพท์ให้นักเรียนออกเสียงตามหลัก Phonics และสอนความหมายคำศัพท์ ให้นักเรียนบรรยายเรื่องราวในภาพยนตร์ที่ได้ดูเป็นภาษาอังกฤษ ต่อมาครูผู้สอนได้นำสื่อการสอนไปประยุกต์ใช้ด้วยการใช้สื่อภาพยนตร์ และใช้บริบทของวัดนางสาวซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้โรงเรียน เพื่อการสอนทักษะการพูดให้นักเรียนโดยแทรกความรู้เรื่องไวยากรณ์ระหว่างการเรียนรู้ทักษะการพูด มีการสอนร้องเพลง สอนคำศัพท์ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มเติมจากสื่อการสอนของโครงการวิจัย เป็นการปรับวิธีการสอนโดยยังคงควบคุมเนื้อหาให้อยู่ในหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษที่สามารถนำไปต่อยอดได้ด้วยตนเอง

ส่วนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิจัย มีความคิดเห็นว่าสื่อการเรียนรู้ของโครงการวิจัยทำให้รู้สึกมีความสุข สนุกสนาน นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไม่ประหม่าเมื่อต้องใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับคนทั่วไป สามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถเป็นมัคคุเทศก์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในบริบทใกล้ตัว คือ วัดนางสาว เป็นภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- การนำนวัตกรรมสื่อการสอนไปใช้ต่อยอดอย่างได้ผล ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนซึ่งต้องเป็นผู้สังเกตการณ์ที่ดี และนำเทคนิคการสอน รวมถึงสื่อการสอนไปพัฒนาต่อได้
- ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน ควรมุ่งเน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไม่ใช่ภาษาอังกฤษเพื่อการเขียนหรือการสอบ

โครงการ การศึกษาด้านแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ดร. ศศิภา ทิพย์ประภา

สถานะความก้าวหน้าของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม การประสานงานเพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิ การประชุมเชิงปฏิบัติการและทดลองใช้เครื่องมือ

ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางภาษา หน้าที่ทางภาษา ความสามารถในการพูดภาษาต่างประเทศ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

2. ผู้วิจัยจัดทำแบบสำรวจความต้องการพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ และได้นำไปสอบถามประชากรที่ปฏิบัติงานด้านวิสาหกิจชุมชนประเภทหัตถกรรม พบว่า มีความต้องการรู้คำศัพท์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ การฝึกอบรมเชิงคำศัพท์ การกล่าวคำทักทาย การกล่าวขอบคุณ การกล่าวลา การกล่าวต้อนรับลูกค้า การกล่าวเชิญชวนหรือเรียกร้องความสนใจในผลิตภัณฑ์ การเสนอความช่วยเหลือ การตอบคำถามเกี่ยวกับความพอใจหรือความเต็มใจ การอธิบายขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์ และการถามตอบราคาผลิตภัณฑ์

3. ผู้วิจัยสร้างข้อความและประโยคที่มีหน้าที่ทางภาษาดังกล่าว มาสร้างแบบประเมินก่อนใช้บทเรียนสำเร็จรูป สร้างบทเรียนสำเร็จรูป สร้างแบบประเมินหลังใช้บทเรียนสำเร็จรูป และคู่มือการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป มีการคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง โดยในช่วงต้นของบทเรียนได้เสนอคำศัพท์ที่กลุ่มตัวอย่างคุ้นเคย ในเรื่องการเลือกใช้คำศัพท์ ผู้วิจัยเลือกใช้คำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์ระดับยากในบางคำด้วยเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การสนทนากับชาวต่างชาติ ทำให้รู้คำศัพท์กลุ่มนี้บ้าง นอกจากนี้ ในซีดีบทเรียนสำเร็จรูป มีการใส่เสียงอ่านทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเอื้อให้กลุ่มตัวอย่างบางคนที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเขียนได้สามารถใช้แบบเรียนสำเร็จรูปได้อย่างสะดวก

4. ผู้วิจัยนำแบบประเมินก่อนใช้บทเรียนสำเร็จรูป สร้างบทเรียนสำเร็จรูป สร้างแบบประเมินหลังใช้บทเรียนสำเร็จรูป และคู่มือการใช้บทเรียนสำเร็จรูปไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเทคโนโลยี เนื้อหา และภาษาประเมินและปรับแก้

5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและนักศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อบอกวัตถุประสงค์และทำความเข้าใจกับการวิจัย

5.2 ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างตามที่นัดหมายไว้ เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจ

5.3 กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินก่อนใช้บทเรียนสำเร็จรูป และผู้วิจัยเก็บแบบประเมินก่อนใช้

5.4 ผู้วิจัยนำบทเรียนสำเร็จรูปในรูปแบบซีดีให้กลุ่มตัวอย่าง และสาธิตวิธีการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กำหนดเวลาในการเรียนจากสื่อ โดยให้ผู้เรียนกำหนดเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ภายในเวลา 2 เดือน (1 พฤษภาคม- 30 มิถุนายน 2558)

5.5 กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินหลังใช้บทเรียนสำเร็จรูปและผู้วิจัยเก็บแบบประเมินหลังใช้บทเรียนสำเร็จรูป

การดำเนินงานของโครงการในขั้นตอนการติดตาม สรุป และประเมินผลเสร็จสิ้นแล้ว กำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลงานวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุน และวิธีแก้ปัญหา

1. การประสานพื้นที่ และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ผู้วิจัยไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงผู้ตอบแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบปัญหาและอุปสรรคเล็กน้อย ดังนี้

- การนัดหมายผู้ตอบแบบสอบถามและการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างมีการคลาดเคลื่อนบ้าง เนื่องจากบางช่วงเวลากลุ่มตัวอย่างต้องทำงานประจำวันหรือต้องทำงานนอกพื้นที่ มีการเลื่อนนัด ผู้วิจัยแก้ไขปัญหาด้วยการนัดหมายและเข้าพบกลุ่มตัวอย่างใหม่

- เมื่อลงพื้นที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต้องเร่งผลิตสินค้า ทำให้ผู้วิจัยต้องให้ระยะเวลาการใช้เครื่องมือเพิ่มขึ้น

- ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ และวัยวุฒิของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างบางคนที่มีอายุมากมีปัญหาในเรื่องทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยและนักศึกษาได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเรื่องวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ด้วย

2. ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากรในท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งให้ความร่วมมืออย่างดี มีรายนามต่อไปนี้

- รศ.อารีรัตน์ คุณดี อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

- ผศ.ธน บัญญานันต์ ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

- ดร.รุ่งทิพย์ รัตนภานุสร กรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต และอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

- ดร.ปัญญา น้ำเพชร บุคลากรผู้อาวุโสด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ผศ.ดร.นิป เอมรัฐ อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- อ.สิริรัตน์ ผลหมู่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ความสอดคล้องของกระบวนการทัศนหรือวิธีการวิจัยที่ใช้กับสภาพการณ์จริงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองที่ไม่มีกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงให้กลุ่มตัวอย่างใช้เครื่องมือในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้แก่ 1) ชุดเซรามิคประดิษฐ์ 2) ปลายตะเพียนสีทองลายไทย 3) งานปั้นจิ๋ว 4) หัวโขนจำลอง 5) ดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน โดยผู้วิจัยมีการปรับบทเรียนสำเร็จรูปให้มีเนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

- ระยะเวลาในการใช้เครื่องมือ เพราะเมื่อลงพื้นที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มต้องเร่งผลิตสินค้า ผู้วิจัยต้องให้ระยะเวลาในการใช้เครื่องมือเพิ่มขึ้น
- ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ และวัยวุฒิของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน

ข้อค้นพบอื่นๆ ที่ได้ขณะทำการวิจัย นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

-

ประเด็นทางวิชาการจากการดำเนินงานโครงการที่เป็นข้อค้นพบ

1. การออกแบบสื่อ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสามารถเข้าถึงบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อฝึกฝนทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างทั่วถึง
2. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถกำหนดเวลาเรียน สถานที่เรียนได้ด้วยตนเอง และสามารถฝึกซ้ำได้ตามที่ต้องการ โดยผู้เรียนต้องมีวินัยในการศึกษาบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ
3. การสร้างแรงจูงใจ ผู้เรียนต้องการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ และสื่อที่ใช้ได้ง่าย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามต้องการ
4. การพัฒนานวัตกรรม
 - 4.1 พัฒนาเนื้อหาสำหรับกลุ่มวิสาหกิจประเภทอื่นๆ ที่บุคลากรในท้องถิ่นต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ข้อมูลด้านวัฒนธรรมประเพณีและประวัติศาสตร์ที่สำคัญและถูกต้อง และคำแนะนำต่างๆ เช่น การปฏิบัติตนตามประเพณีไทย การสักการะบูชาในพระพุทธศาสนา การไหว้แบบไทย โหมนสแด่ สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นต้น สำหรับชาวต่างชาติที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้
 - 4.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทอื่นๆ หรือเสริมด้วยโปรแกรมประยุกต์อื่นๆ เพื่อใช้งานบนสมาร์ต

โฟน หรือ Tablet

5. การประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารสำหรับงานอาชีพ สามารถนำบทเรียนสำเร็จรูปมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อกลางในชีวิตประจำวันกับลูกค้าชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจมากขึ้น

บทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการวิจัยในอนาคต

บทเรียนสำเร็จรูปสามารถพัฒนาต่อยอดให้เป็นสื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทอื่นๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างได้

บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการวิจัย ทั้งกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสนและกลุ่มงานปั้นจิว มีบทบาทในการกำหนดเนื้อหาของบทเรียนสำเร็จรูป และนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน กล่าวว่าทางกลุ่มมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษน้อย เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักมากับไกด์นำเที่ยว ลักษณะการขายสินค้าของกลุ่มจะเป็นการสั่งผลิตให้สมาชิกทำที่บ้านแล้วส่งขาย ไม่มีหน้าร้านที่สมาชิกจะพบกับนักท่องเที่ยวที่มาซื้อสินค้าโดยตรง จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีความคิดเห็นว่าทำให้กล้าพูดมากขึ้นเมื่อต้องคุยกับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่สามารถสนทนาได้เป็นคำๆ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกลุ่มงานปั้นจิว กล่าวว่า ลักษณะการทำงานของกลุ่ม คือ มีศูนย์จำหน่ายของกลุ่มที่รับงานปั้นจิวจากสมาชิกมาขาย เมื่อมีนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ทางกลุ่มสาธิตการผลิตดินปั้นจิว จึงจะนัดหมายสมาชิกให้เข้ามาสาธิตที่ศูนย์ ทางศูนย์จำหน่ายมีพนักงานประจำ 5 คน และได้ใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง หลังจากใช้บทเรียนสำเร็จรูปคิดว่าทำให้ทักษะภาษาอังกฤษพัฒนาขึ้น สำเนียงภาษาอังกฤษดีขึ้น จากเดิมที่ใช้ภาษาไทยปนภาษาอังกฤษมาก แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนมากไม่ค่อยพูดคุยก่อนนัก ส่วนใหญ่จะถามเรื่องราคาสินค้าเป็นหลัก นายสุตใจมีความคิดเห็นว่า ระยะเวลาในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป 1 อาทิตย์ ยังไม่มากพอ ควรต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้นานกว่านี้ นอกจากนี้ ในช่วงแรกมีบทเรียนสำเร็จรูปในรูปแบบซีดีเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่เหมาะสมกับตนเองซึ่งไม่มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ จึงได้ให้ทางผู้วิจัยทำบทเรียนสำเร็จรูปเป็นรูปเล่มด้วย คิดว่าคนอายุมากอ่านสะดวกมากกว่า โดยตนเองจะใช้อ่านก่อนเปิดฟังเสียงในซีดี หลังการใช้บทเรียนสำเร็จรูปแล้วสามารถประยุกต์ใช้ประโยคที่ได้เรียนจากบทเรียนมาตอบคำถามในสถานการณ์การสนทนาจริงแบบไม่ตายตัวได้ เช่น พูดตอบเป็นคำๆ ไม่พูดเต็มประโยคตามประโยคมาตรฐานในบทเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ ประธานศูนย์ของกลุ่มงานปั้นจิวยังต้องการให้ผู้วิจัยช่วยแปลเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศูนย์ วิธีการทำงานปั้นจิว เพื่อจัดทำเป็นแผ่นพับบอกเล่าเรื่องราวให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ

เข้าใจ นอกจากการแจกแผ่นพับแล้ว การที่แต่ละกลุ่มมีประวัติความเป็นมา เรื่องราวที่น่าภาคภูมิใจ จะต้องแปลเรื่องราวต่างๆ มาทำเป็นบอร์ดแนะนำด้านหน้าศูนย์ ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยเรื่องราวของวัฒนธรรมและความภาคภูมิใจ ไม่ใช่การขายแต่ตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว ในศูนย์จำหน่าย อาจจะติดป้ายคำศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบตัวผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เช่น คำศัพท์เกี่ยวกับการละเล่นของเด็ก เครื่องดนตรีไทย ผลไม้ เป็นต้น

ทั้งนี้เป็นที่ทราบกันว่า อยุธยาเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวมาก ควรมีการสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจจัดทำโครงการให้เกิดชุมชนตัวอย่างขึ้นและเผยแพร่วิธีการเรียนรู้ของคนในชุมชน จะเกิดประโยชน์ต่อทั้งชาวบ้านและลูกหลานคนในท้องถิ่น เนื่องจากเป็นการแสดงให้เห็นว่าลูกหลานเห็นว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่ใช่เรื่องยาก ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้จากห้องเรียนหรือหนังสือเพียงอย่างเดียว เป็นการนำแนวทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้จริงมาให้ลูกหลานของคนในชุมชนเรียนรู้ และเป็นต้นแบบของการสร้างทักษะภาษาอังกฤษจากฐานสู่ฐาน สามารถดึงลูกหลานให้กลับมาศึกษาเรียนรู้หรือทำงานในท้องถิ่น และการที่ลูกหลานได้รู้เรื่องราวประวัติความเป็นมา จะทำให้เกิดความภูมิใจในศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย

ความคิดเห็นต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ควรมีการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปในรูปแบบซีดี ที่ใช้สำหรับเปิดฟังด้วยวิทยุได้ แต่ต้องพิจารณาความต้องการด้วยว่า ต้องการให้สื่อเสียงเป็นหลัก หรือต้องการใช้สื่อรูปเล่มเป็นหลัก ในโครงการวิจัยนี้ น่าจะเหมาะสมกับรูปแบบสื่อเสียงเป็นหลัก เนื่องจากเปิดฟังได้ทุกที่ และฟังระหว่างทำงานไปด้วยได้ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานและลดข้อจำกัดในเรื่องทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และเพื่อเน้นการพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดเป็นหลัก นอกจากนี้ อาจบอกวิธีการเขียนสะกดคำศัพท์ที่สำคัญๆ ในสื่อเสียงไว้ด้วยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนควบคู่กันไป

ตัวสื่อบทเรียนสำเร็จรูปมีข้อดีที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการอ่านออกเขียนได้ของผู้ใช้บทเรียน เมื่อสิ้นสุดโครงการวิจัย ผู้วิจัยควรมีการเสนอแนะวิธีการทำให้ชุมชนที่มีวิสาหกิจชุมชน สามารถใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูปไปเรื่อยๆ หรือขยายต่อไปยังคนอื่นๆ ในกลุ่มวิสาหกิจประเภทเดียวกัน เพื่อให้สื่อบทเรียนสำเร็จรูปสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน

ภาคผนวก ค

ผลการดำเนินการจัดเวทีประชุมระดมสมองเพื่อสังเคราะห์ชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประเภทมุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ 2557 กลุ่มเรื่องการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้

วันที่ 28 มกราคม 2559 ห้องประชุม 1 ชั้น 15 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

เป้าหมายของการจัดเวทีประชุมระดมสมอง

1. เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้จากแผนงาน/โครงการในชุดโครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประเภทมุ่งเป้าหมาย 2557 มาเป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนสู่การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม
2. เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้พัฒนาไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาโจทย์การสนับสนุนทุนวิจัยทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแก่เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.)

การจัดกลุ่มแผนงาน/โครงการวิจัยที่ได้รับทุนมุ่งเป้าฯ 2557 ตามกรอบโจทย์การสนับสนุนทุนวิจัย

1. การจัดการสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การวิจัยที่เน้นการพัฒนาระบบระบบและกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เช่น ชุมชน ครอบครัว ผู้บริหารโรงเรียน ภาครัฐเครือข่ายต่างๆ และโครงการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีการวิจัยในพื้นที่ภาคอีสาน และภาคใต้ โดยเน้นพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. กลุ่มการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ

2.1 การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับต่างๆ

การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับต่างๆ ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ถึงระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นโครงการวิจัยที่พัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน โดยใช้สาระจากท้องถิ่น โครงการวิจัยที่พัฒนารูปแบบและสื่อการเรียนการสอนโดยอ้างอิงตามกรอบ CEFR และหลักสูตรแกนกลาง รวมถึงใช้แนวคิด TBL Task-based Learning เป็นหลัก และโครงการวิจัยที่สร้างนวัตกรรมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

2.2 การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครู

การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาครูผู้สอน ประกอบด้วยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาครูผู้สอนระดับประถมศึกษา และโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ

2.3 การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้ประกอบอาชีพ

การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของคนกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยเน้นการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนา

การจัดกลุ่มแผนงานตามกระบวนการหลักที่ใช้ในการออกแบบการวิจัย

โครงการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งตามกระบวนการหลักที่ใช้ในการออกแบบการวิจัยได้ 2 ประเภทหลัก คือ

1. กลุ่มการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน
2. กลุ่มการวิจัยที่ใช้แนวทาง Research & Methodology ในการศึกษาสภาพปัญหาและบริบทแวดล้อมเพื่อสร้างนวัตกรรมขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการ Research และข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎี และมีการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบทดลอง ผลการวิจัยที่ได้เป็นนวัตกรรม 3 กลุ่ม ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมให้นักเรียนระดับต่างๆ โดยเน้นพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรมสำหรับครูผู้สอน โดยเน้นพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นหลัก และทักษะด้านการฟัง การเขียน ในสัดส่วนที่น้อย และการพัฒนานวัตกรรมสำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพต่างๆ โดยเน้นพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นหลัก

ผลการดำเนินงานและองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการวิจัย

กลุ่มการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ทราบข้อมูลสภาพปัญหา อุปสรรค สถานการณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่

1. การสร้างสรรคัวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา ผู้เรียนและครูสอน ครอบครัวและชุมชน (ผศ.ดร. สิงหนาท น้อมเนียน)

โครงการวิจัยนี้ ประกอบด้วยโครงการย่อย 3 โครงการ คือ

- 1.1 การสร้างสรรคัวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่

ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา (ผศ.ดร. กานดา สกฤษณะศักดิ์ มัวร์)

1.2 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและครูสอน (ดร.สุมิตรา สุรัตน์เดชา)

1.3 การสร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน (อ.มยุรี ถาวรพัฒน์)

โครงการวิจัยนี้ สืบค้นข้อมูลจากโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาบริบทสถานการณ์ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และทบทวนงานวิจัยที่นำกรอบแนวคิดของตะวันตกมาใช้ว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร โดยศึกษาข้อจำกัดของโรงเรียน บทบาทของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เนื่องจากการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มักนำแนวคิดทฤษฎีของตะวันตกมาใช้โดยมองข้ามความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนไทยมีวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Autonomy) ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาที่มักพบว่านักเรียนไทยไม่มีวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และยังพบตัวแปรเรื่องเพศซึ่งน่าจะเกิดจากอิทธิพลของวัฒนธรรม โดยผู้ปกครองจะส่งเสริมให้นักเรียนเพศหญิงเรียนภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนเพศชาย และพบปัจจัยเกี่ยวกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในด้านการไม่มีคุณสมบัติด้านภาษาอังกฤษและด้านประสิทธิภาพการสอนที่น้อย นอกจากนี้ ยังพบว่าคนไทยบางส่วนยังไม่ตระหนักในศักยภาพของตนเอง เช่น ผู้ปกครองที่คิดว่าตนเองไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีพอ อาจพัฒนาศักยภาพตนเอง เช่น ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ สนับสนุนและไม่กดดันลูก เป็นต้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้จึงทำให้ได้แนวทางการ Coaching การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแบบไทย ซึ่งแนวคิดวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่เชื่อในการเรียนรู้โดยไม่มีครูผู้สอน แต่การวิจัยนี้จะประยุกต์แนวทางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูและนักเรียนมีบทบาทเสริมกัน นอกจากนี้ ทำให้เกิดการค้นพบบุคลากร ทั้งครู ผู้ปกครอง และโรงเรียนที่มีใจรักในการมีส่วนร่วมกับการโครงการวิจัยต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นผลที่ได้รับนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ และในส่วนของการขยายที่ 3 ยังพบผลที่ได้รับนอกเหนือจากวัตถุประสงค์คือ การทำให้ผู้ปกครองหลุดออกจากกรอบที่เน้นพัฒนาบุตรหลานของตนเองเท่านั้น ให้คำนึงถึงเด็กคนอื่นๆ ในภาพรวมด้วย

ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

- การสรุปนิยาม "วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม" (Autonomy) ให้ชัดเจน และนำเสนอแนวทางที่จะสนับสนุนหรือขับเคลื่อนให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมี

ส่วนร่วมในแบบวิถีไทยอย่างเป็นรูปธรรม

- งานวิจัยนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทในกรุงเทพมหานคร จะนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ ควรมีการนำเสนอประเด็นนี้ในงานให้ชัดเจน
- ในการศึกษาตัวแปรเรื่องเพศที่ส่งผลต่อการสนับสนุนให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษนั้น มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสนับสนุนให้เด็กเพศหญิงเรียนภาษามากกว่าเด็กเพศชายไว้แล้ว จึงขอให้ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม
- ผู้วิจัยควรสรุปข้อเสนอที่เป็นแนวคิด เทคนิค นโยบายที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รศ.ดร.กุลจิตา ท้วมสุข)

โครงการนี้ เป็นโครงการย่อยในโครงการ การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นส่วนของการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการศึกษาบริบทสภาพปัญหาของพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลจากโครงการนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนานวัตกรรมของโครงการวิจัยย่อยอื่นๆ ในโครงการวิจัยเดียวกัน การดำเนินงานวิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปยังผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน

ผลการศึกษาพบว่า ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา (383 โรงเรียน) พบปัญหาครูไม่มีคุณสมบัติทางด้านภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ไม่สามารถใช้งานได้จริง ครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษามีความพึงพอใจสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันอยู่แล้ว สภาพปัญหาที่พบคือ ครูไม่มีคุณสมบัติทางด้านภาษาอังกฤษ และนักเรียนไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ

ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา (705 โรงเรียน) พบว่ามีครูที่มีคุณสมบัติทางด้านภาษาอังกฤษไม่มาก และโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยเฉพาะโรงเรียนในเขตชนบท โดยโรงเรียนเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนครูชาวต่างประเทศ ส่วนผู้บริหารตระหนักในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และรับทราบที่ต้องนำ CEFR มาปรับใช้ โดยระบุว่าให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ส่วนครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ ครูคิดว่าตนเองยังไม่สามารถสอนได้ดีมากพอ และต้องการให้ช่วยสนับสนุนการประยุกต์ใช้แนวคิด CEFR กับการเรียนการสอนมากขึ้น ส่วนนักเรียนต้องการให้เปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้มีการจัดกิจกรรมมากขึ้น และต้องการเรียนกับครูชาวต่างประเทศ

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนในภาพรวม พบว่าครูทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่าการเรียนแบบ Task-based learning มีความเหมาะสม รองลงมาคือการสอนสนทนา นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษต่างกัน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยาก แต่ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษว่าสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตในสังคมได้ สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นเกิดจากพื้นฐานความรู้ของนักเรียนไม่ดีพอ รองลงมาคืองบประมาณไม่เพียงพอ ครูมีจำนวนไม่เพียงพอและขาดครูที่มีคุณวุฒิทางด้านภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ในการทำงานวิจัย ผู้วิจัยควรทราบสภาพปัญหาของพื้นที่ก่อนขอทุนวิจัย โดยสามารถศึกษาสภาพปัญหาได้จาก Literature review ที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้แล้วในทุกภาคของประเทศ
- งานวิจัยนี้ควรจับประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหาเร่งด่วนและนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหานั้นๆ อย่างเป็นรูปธรรมได้ เช่น การนำเสนอโมเดลการสอนในแต่ละช่วงชั้นขึ้นใหม่ตามบริบทสภาพปัญหาของไทย ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้โรงเรียนทั่วประเทศ

3. การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย (ผศ.ปรีชญา บินหมัดหนิ)

โครงการวิจัยนี้ศึกษาข้อมูลโดยสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษของมาเลเซีย เพื่อทราบบริบทกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประเด็นปัญหาที่เกิดในการเรียน และการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษของมาเลเซีย ทำให้ทราบว่าการให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เช่น ในรัฐหนึ่งมีการพัฒนาครูโดยการสอบวัดระดับความรู้ และให้เพิ่มฐานเงินเดือนเมื่อสอบผ่าน เป็นต้น

จากการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็ก โดยแบ่งเด็กเป็น 3 ระดับ ตามทักษะการเรียนภาษาอังกฤษคือ สูง ปานกลาง และต่ำ ด้วยวิธีการจัดสอบวัดความรู้พบว่า

- นักเรียนที่มีทักษะการเรียนภาษาอังกฤษสูง พบว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการจดจำ ส่วนนักเรียนมาเลเซียส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเสริมแรง
- นักเรียนที่มีทักษะการเรียนภาษาอังกฤษปานกลาง พบว่านักเรียนไทยส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเสริมแรง ส่วนนักเรียนมาเลเซียส่วนใหญ่ใช้กลวิธีเชิงพุทธิปัญญา
- นักเรียนที่มีทักษะการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ พบว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่ใช้กลวิธีการเสริมแรงและ

การทดแทน ส่วนนักเรียนมาเลเซียส่วนใหญ่ใช้กลวิธีเชิงอุปนัย

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั้งสองประเทศ พบว่า นักเรียนไทยกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนนักเรียนมาเลเซีย พบว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งอาจเกิดจากนักเรียนมาเลเซียที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความรู้คำศัพท์อยู่แล้ว และคิดว่าไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติม จึงทำให้ใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ไม่มากนัก

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ความแตกต่างของบริบทสังคมไทยและสังคมมาเลเซีย ในสังคมมาเลเซีย ภาษาอังกฤษเป็น Second language ส่วนในสังคมไทย ภาษาอังกฤษเป็น Foreign language ทำให้นำมาเปรียบเทียบได้ยาก จึงขอให้ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม

หมายเหตุ แผนงาน: การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วยโครงการย่อย 8 โครงการ ผศ.ดร.จงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร (หัวหน้าโครงการ) *ไม่เข้าร่วมเวที

กลุ่มการวิจัยแบบ Research & Methodology

การวิจัยแบบ Research & Methodology เพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยโครงการ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้นักเรียน โดยเน้นพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู เน้นพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นหลัก ประกอบกับการพัฒนาทักษะด้านการฟังและการเขียน
3. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพ โดยเน้นพัฒนาทักษะการสื่อสารเป็นหลัก

1. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้นักเรียน

ประกอบด้วยโครงการวิจัย 6 โครงการ ได้แก่

1) การพัฒนานวัตกรรมเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ (อละอบ พงน้อย)

โครงการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่เน้นพัฒนาทั้งทักษะด้านการอ่านและการฟังของผู้เรียน โดยนำเทคโนโลยีระบบสารสนเทศมาใช้สร้างแบบฝึกหัดออนไลน์ ผู้เข้าเรียนต้องเข้าเรียน

ทำแบบฝึกหัด สอบ Pre test และ Post test ต่อเนื่องทุกวัน เป็นเวลา 21 วัน โดยเป็นการสอนเสริมในช่วงปิดภาคการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนอย่างต่อเนื่องทุกวันสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้ดี และวิธีการเรียนอย่างต่อเนื่องนี้จะเป็นการปลูกฝังความอดทนและความรับผิดชอบ ปัญหาที่พบคือผู้เรียนเกิดความเครียดจากการเรียนอย่างต่อเนื่อง และบางครั้งผู้เรียนมีความจำเป็นต้องลาหยุด ผู้วิจัยใช้วิธีแก้ปัญหาด้วยการใช้ Line Application ในการตั้งกลุ่มสนทนาเพื่อตอบข้อสงสัย สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรเพื่อสร้างแรงจูงใจทางบวก และติดตามผู้เรียนที่หยุดเรียนให้มาทำข้อสอบย้อนหลังได้ เป็นต้น

2) การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้ (ดร.จงกิจ วงษ์พินิจ)

โครงการวิจัยนี้ดำเนินนิทานพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร 15 เรื่อง มาทำเป็นสื่อการเรียนรู้ 15 บท พร้อมแบบฝึกหัดและกิจกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาวรรณกรรมร้อยแก้ว โดยเป็นการสร้างสื่อให้มีบริบทใกล้เคียงกับผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีความรู้ ที่จะมีการรับความรู้ใหม่ไปใช้กับความรู้เดิม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น และมีความพึงพอใจสื่อการเรียนรู้ในระดับมาก

ผลที่ได้จากโครงการวิจัย ผู้วิจัยได้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ ได้ความรู้เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีปฏิบัติที่สะท้อนในนิทานพื้นบ้าน เป็นการสร้างความตระหนักในคุณค่าของนิทานพื้นบ้านในชุมชนพื้นที่ที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์นิทานพื้นบ้านในชุมชน เนื้อหาของสื่อยังสามารถนำไปใช้ในการจัดนิทรรศการนิทานพื้นบ้านนานาชาติและการจัดกิจกรรมเล่านิทานพื้นบ้านนานาชาติของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถนำไปจัดทำเป็นสื่อในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายการบริการชุมชนของมหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่งด้วย

สื่อเสริมทักษะการอ่านนี้ ผู้วิจัยได้นำไปเผยแพร่ให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้เข้ารับการอบรมในโครงการนิทานพื้นบ้านกับการสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการ ที่ผู้วิจัยจัดขึ้น โดยนิทานและกิจกรรมเสริมทักษะที่ผู้วิจัยออกแบบไว้สามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษในสถานศึกษาต่างๆ นอกจากนี้ สื่อเสริมทักษะการอ่านที่ผลิตขึ้นสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนภาษาและวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาวรรณกรรมเด็ก วิชาการอ่านเบื้องต้น เป็นต้น และสามารถนำนิทานพื้นบ้านมาบูรณาการเป็นแบบฝึกเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะอื่นๆ ของนักศึกษา เช่น ทักษะการพูดในการพูดแสดงความคิดเห็น เป็นต้น และมีการนำไปใช้ป็นสื่อในการฝึกสอนของนักศึกษาครุศาสตร์ด้วย

เป้าหมายต่อไปในการขยายผลการวิจัย คือ การนำสื่อไปเผยแพร่ในโรงเรียนระดับต่างๆ ในจังหวัด สุรินทร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตอีสานใต้

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- โครงการวิจัยนี้เป็นประโยชน์หลายด้าน ทั้งการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษา ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดในการสอนหลากหลายวิชา และใช้เป็นสื่อสำหรับการฝึกสอน ผลการวิจัยยังได้องค์ความรู้เรื่องนิทานพื้นบ้าน และเป็นการบันทึกข้อมูลนิทานพื้นบ้านด้วย

- ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ผู้วิจัยนำนิทานพื้นบ้านมาเขียนเป็นบทสนทนาสำหรับแสดงละครเป็นรูปแบบสองภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาไทย เพราะคิดว่าเด็กชอบแสดงบทบาทสมมติ และมีการประกวดแสดงละครอยู่จำนวนมาก

3) การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น (รศ.ดร. วาสนา แก้วหล้า)

โครงการวิจัยนี้นำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวกูยมาสร้างเป็นเนื้อหาในบทเรียน โดยบทเรียนประกอบด้วยส่วนที่เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชาวกูย และส่วนที่เป็นการอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ เช่น บทเรียนเกี่ยวกับบ้องไฟ นำเสนอเรื่องราวความเชื่อเกี่ยวกับบ้องไฟและวิธีการทำบ้องไฟ เป็นต้น ชุดสื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยหนังสือเรียน My Community ชุมชนของฉัน วิดีโอที่ผู้วิจัยสอนนักเรียนเป็นการสาธิต และคู่มือครู

ผลการวิจัย คือ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของตนเองที่อาจไม่ได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นอย่างจริงจัง เช่น ความรู้เรื่องผ้าย้อมมะเกลือ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของเครื่องแต่งกายชาวกูย เป็นต้น และส่งผลให้ผู้อำนวยการโรงเรียนตั้งโครงการเพาะปลูกต้นมะเกลือขึ้น

4) นวัตกรรมสื่อการสอน: บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีฐานรากจากความเป็นท้องถิ่นไทย (ดร.บุษบา กนกศิลปกรรม)

โครงการวิจัยนี้ ศึกษาข้อมูลโดยใช้วิธีการสอบถามชาวจังหวัดสมุทรสาครเกี่ยวกับเนื้อหาที่เด็กชาวจังหวัดสมุทรสาครต้องเรียนรู้ จากนั้นนำข้อมูลมาสร้างเนื้อหาสื่อโดยตรวจสอบความถูกต้องโดยชาวต่างประเทศเจ้าของภาษาและตรวจสอบความยากง่ายของเนื้อหาโดยครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นคือวิดีโอสอนภาษาที่นำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวหรือการเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวจังหวัดสมุทรสาคร เนื้อหานี้เน้นการสอนคำศัพท์มากกว่าโครงสร้างไวยากรณ์ โดยใช้สื่อเป็นบทเรียนเสริมในช่วงที่นักเรียนว่างจากการเรียนวิชาอื่นๆ

ผลการวิจัยคือ นักเรียนมีผลการสอบ Post test ดีขึ้น มีความกล้าสนทนาภาษาอังกฤษ และสามารถทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์น้อยในบริเวณวัดนางสาว ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่บริเวณเดียวกับโรงเรียนได้ การขยายผลในอนาคต คือ ผู้อำนวยการและครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนให้ความร่วมมือในการสอนนักเรียนด้วยสื่อวิดีโอของโครงการอย่างต่อเนื่องหลังสิ้นสุดโครงการวิจัย และมีการเผยแพร่สื่อวิดีโอและวิธีการสอนให้กับโรงเรียนในเขตจังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงบริษัท ทูร คอร์เปอเรชั่น จำกัด ต้องการขอเผยแพร่ผลงานในโครงการ เพลิน Learn English ไปยังผู้ชมทั่วประเทศด้วย

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

โครงการวิจัยนี้เป็นประโยชน์มากเนื่องจากนำเสนอความเป็นไทย (Thainess) โดยสอนภาษาอังกฤษรวมถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนให้เด็ก โดยใช้ Task based และ Project based และเป็นแนวทางในการสร้างมัคคุเทศก์ให้ท้องถิ่นอื่นๆ ด้วย

5) การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รศ.ดร. กุลธิดา ท้วมสุข)

โครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยโครงการย่อย 6 โครงการ คือ

5.1 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รศ.ดร. กุลธิดา ท้วมสุข)

5.2 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดร.ดารารัตน์ คำภูแสน)

5.3 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดร.อังคณา ทองพูน)

5.4 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดร.กรวิภา พูนผล)

5.5 การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ผศ.ดร. อุทัยวรรณ ด่านวิวัฒน์)

5.6 การประเมินผลและพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการการศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ 2 (รศ.ดร. กุลธิดา ท้วมสุข) (แผนการเสนอขอทุนในระยะต่อไป)

โครงการวิจัยนี้ นำข้อมูลสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากโครงการย่อยที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน และสร้าง

แผนการเรียนรู้ (Model) เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปใช้จริง ในการดำเนินงานโครงการย่อย 2-4 แผนการเรียนรู้ สำหรับแต่ละช่วงชั้น มีดังนี้

5.1) การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนการเรียนรู้เน้นการสอนแบบ Phonics

5.2) การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนการเรียนรู้เน้นการสอนบทสนทนาสั้นๆ เพื่อใช้ในการสื่อสาร สร้างบทเรียน ตามรูปแบบ CAI

5.3) การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนขยายโอกาส แผนการเรียนรู้จึงเน้นให้นักเรียน สามารถสื่อสารเรื่องใกล้ตัวได้ โดยใช้แนวทาง Genre based approach

5.4) การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงเตรียมตัวสอบ O-NET และสอบเข้ามหาวิทยาลัย แผนการเรียนรู้จึงเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะการอ่าน

แผนการเรียนรู้ของช่วงชั้น 1-3 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่โครงการวิจัยสร้างขึ้นทดแทนสื่อของโรงเรียน ส่วน ในช่วงชั้นที่ 4 ใช้สื่อของโรงเรียนเป็นหลัก และใช้สื่อของโครงการวิจัยประกอบ โดยสื่อที่สร้างขึ้นมีบริบทใกล้ ตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และนำไปใช้ได้จริง ในการใช้สื่อ ให้ครูเป็นผู้สอนและผู้วิจัยเป็นผู้ สังเกตการณ์ วัดผลการวิจัยด้วยการติดตามผลการเรียนของนักเรียนเมื่อนักเรียนได้เลื่อนชั้น

ข้อค้นพบคือ ผู้วิจัยคิดว่าสื่อและแผนการเรียนรู้ที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้สามารถช่วยให้ครูผู้สอนที่ไม่มี คุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษสามารถสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้รูปแบบ CAI เป็นตัว ช่วยในการสอนเรื่องการออกเสียง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- โครงการวิจัยนี้ มีผลการศึกษาที่มีประโยชน์ แต่เนื่องจากศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในวงแคบ (Micro) และศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นปัญหาที่มีตัวแปรมาก ทั้งด้านทัศนคติของผู้บริหาร ครู นักเรียน สื่อ ผู้ทรงคุณวุฒิจึงเสนอแนะให้ผู้วิจัยเลือกปัญหาสำคัญที่พบในกลุ่มตัวอย่างหลายโรงเรียนหรือ หลายจังหวัดมาจัดทำเป็น Model การแก้ไขปัญหาอื่นๆ ให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นตัวอย่างการแก้ไขปัญหาใด ปัญหาหนึ่งอย่างลึกซึ้ง เช่น ปัญหาโรงเรียนขยายโอกาสที่ขาดแคลนครู อาจแก้ปัญหาด้วยการใช้สื่อทดแทน เป็นต้น เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ในภาพกว้างมากขึ้น

- ผู้วิจัยควรสร้างแผนการเรียนรู้เป็น Model ที่ครูผู้สอนจะสามารถทำความเข้าใจกับแนวคิดในการ สอน และสามารถนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ได้จริง

2. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครู

ประกอบด้วยโครงการวิจัย 2 โครงการ ได้แก่

1) การพัฒนาแอปพลิเคชันการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในอาชีพครูการศึกษาพิเศษ (ดร. อรพรรณ นิมิตลุง)

โครงการวิจัยนี้ ศึกษาข้อมูลการใช้ภาษาอังกฤษจากกลุ่มตัวอย่างด้วยการ Focus group และคัดเลือกประโยคที่จำเป็นโดยผู้เชี่ยวชาญ 364 ประโยค โดยเป้าหมายของแอปพลิเคชันคือครูการศึกษาพิเศษที่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารเกี่ยวกับเด็กพิเศษกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชาวต่างชาติ เป็นต้น เนื้อหาในแอปพลิเคชันประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ

- เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษ เช่น ประเภทของเด็กพิเศษ 9 ประเภท เป็นต้น
- เนื้อหาที่ครูการศึกษาพิเศษใช้สื่อสารกับชาวต่างชาติ เช่น การดูแลเด็กพิเศษ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แอปพลิเคชันกับผู้ทดลองใช้ 4 กลุ่ม และทดสอบ Post test ด้วยวิธีการให้ผู้ทดลองใช้สนทนากับชาวต่างชาติ พบว่าผู้ทดลองใช้มีความต้องการสนทนาภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติมากขึ้น มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษสูงขึ้น และมีความพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับมากเป็นลำดับแรก มีความพึงพอใจในแอปพลิเคชันเป็นลำดับที่ 2 และมีความพึงพอใจด้านความสวยงามเป็นลำดับที่ 3

บทเรียนที่ผู้วิจัยได้รับจากการดำเนินงานวิจัย คือ การสร้างแอปพลิเคชันมีรายละเอียดมาก ในด้านการผลิตภาพ เสียง และการบันทึกเสียงเพื่อใช้ในแอปพลิเคชัน ทำให้เกิดปัญหาเรื่องความล่าช้า

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ผู้วิจัยควรทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมและนำเสนอให้เห็นว่าการพัฒนานวัตกรรมแอปพลิเคชันนี้ขึ้นมีความโดดเด่นและแตกต่างจากแอปพลิเคชันทั่วไป

2) ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 จังหวัดเชียงใหม่ (ผศ.ดร. ปทุมรัตน์ นาคนิษฐา)

จากสภาพปัญหาที่ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ โครงการวิจัยนี้จึงศึกษาเนื้อหาที่ครูต้องการเรียนรู้ จากการทบทวนวรรณกรรม การใช้แนวคิดทฤษฎี การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และการเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นผู้ทดลองใช้สื่อจำนวน 3 คน เนื้อหาของชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นประกอบด้วย

- Listen structure เพื่อให้จดจำได้
- ตัวอย่างบทสนทนา ตามสถานการณ์ต่างๆ โดยแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมนานาชาติด้วย
- คำศัพท์และสำนวนที่ควรทราบ

- แบบฝึกหัด โดยใช้แบบฝึกหัดคู่กับซีดีรูปแบบ MP3

ผู้วิจัยแก้ปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์ด้วยวิธีการสร้างภาพเสมือนจริงขึ้นในคอมพิวเตอร์ และบันทึกเสียง สร้างเสียงดนตรีขึ้นใช้ในสื่อที่สร้างขึ้นนี้โดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

- ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นถูกกำหนดอย่างชัดเจนให้ใช้สำหรับพัฒนาภาษาอังกฤษของครูที่ไม่มีพื้นฐานภาษาอังกฤษเท่านั้น จึงควรมีการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและวัดผลการทดลองใช้ให้ชัดเจน และในการพัฒนานวัตกรรมชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษนี้ควรสร้างให้บทเรียนมีเนื้อหาหรือขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดดเด่นหรือแตกต่างจากบทเรียนอื่นๆ อย่างชัดเจน

3. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพ

ประกอบด้วยโครงการวิจัย 3 โครงการ ได้แก่

1) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มธนบุรี กรุงเทพมหานคร (ผศ.ดร. ธัญวรรณ กำคำ)

หลังจากที่โครงการวิจัยได้สร้างชุดฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย เอกสารและซีดี มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบริบทของชุมชน เช่น สถานที่ท่องเที่ยว การบอกทาง เป็นต้น มีการเชิญผู้นำชุมชนและตัวแทนผู้นำชุมชนมาเข้ารับการอบรม โดยผู้วิจัยต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีในชุมชนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมาเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ผลที่ได้รับ พบว่าผู้เข้าร่วมการอบรมมีคะแนน Post test สูงขึ้น

นอกจากการประเมินผลด้วยการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมแล้ว ยังมีการขยายผลด้วยการนำชุดฝึกอบรมไปใช้อบรมคนในชุมชนจริง คือ ชุมชนวัดกัลยาณ์ และชุมชนวัดกุฎีขาว ปัญหาที่พบคือ ผู้นำชุมชนไม่มีความรู้เรื่องวิธีการสอนและขาดความมั่นใจ ผู้วิจัยแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดทำแผนการสอนให้และไปสังเกตการณ์การอบรมของแต่ละชุมชนด้วยตนเอง

2) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (ผศ.ดร. ปทุมรัศมี นาคนิษฐา)

โครงการวิจัยนี้ ประกอบด้วยโครงการย่อย 7 โครงการ แต่ละโครงการมีวัตถุประสงค์คือการสร้างนวัตกรรมสื่อให้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละกลุ่มอาชีพ โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้ใหญ่ การดำเนินงานวิจัยพบว่า ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ มีความต้องการใช้สื่อในรูปแบบที่แตกต่างกัน ได้แก่

2.1) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อ

การสื่อสารของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (อ.ศิริพรรณ สุวรรณาลัย)

มีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเอกสาร และซีดีรูปแบบ MP3

2.2) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายของที่ระลึกในภาคเหนือตอนบน (อ.วรสุตา วัฒนวงศ์)

ใช้สื่อการเรียนรู้รูปแบบหนังสือและซีดี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ต้องการ Application เพื่อความสะดวกในการเรียนรู้

2.3) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ขายอาหารตามสั่งในแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน (อ.จารุณี นาคเจริญ)

มีการทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเอกสาร ซีดีรูปแบบ MP3 และโปสเตอร์ โดยสื่อโปสเตอร์จะทำให้สามารถใช้สื่อสารได้สะดวกรวดเร็ว ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ต้องการให้เอกสารมีขนาดใหญ่ขึ้น

2.4) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจจราจรในภาคเหนือตอนบน (อ.กัลยา มหาวัน)

ตำรวจจราจรมีความพึงพอใจสื่อที่สร้างขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาดีมากเพราะใช้คำศัพท์และโครงสร้างภาษาอังกฤษที่หลากหลาย และมีการนำหนังสือไปใช้ประกอบการทำงานได้จริง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ต้องการ Application เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

2.5) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ประกอบอาชีพขับรถสองแถวในจังหวัดเชียงใหม่ (อ.กฤษณะ สุขะอ้าย)

กลุ่มผู้ขับรถสองแถวเป็นกลุ่มที่ไม่ต้องการใช้สื่อมากนัก โดยใช้สื่อการเรียนรู้เป็นเอกสาร และซีดี MP3 สำหรับเปิดฟังในรถ

2.6) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรทางการทหารในภาคเหนือตอนบน (อ.พะเยา พรหมเทศ)

มีการนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้จริงเพราะมีเนื้อหาตรงตามความต้องการ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ต้องการไฟล์เสียงรูปแบบ MP3 เพื่อนำสื่อไปใช้นอกพื้นที่ได้ ต้องการเอกสารรูปเล่มปกแข็ง และต้องการ Application เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

2.7) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของพนักงานธนาคาร (ดร.ดุขฎิ รังษิ์ชัชวาล)

กลุ่มพนักงานธนาคารมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษพอสมควร ผู้วิจัยจึงจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเอกสารบทเรียน

ทั้งนี้ การประเมินความพึงพอใจของแต่ละโครงการย่อย ในภาพรวมมีความพึงพอใจดีมาก

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- การพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับบางกลุ่มอาชีพที่มีผู้ศึกษาแล้ว เช่น ททท. ได้สร้างเนื้อหาภาษาอังกฤษสำหรับอาชีพขายของที่ระลึกไว้แล้ว จึงขอให้ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาสื่อต่อไป
- กลุ่มอาชีพบางกลุ่มอาจไม่มีความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ หรือมีหน่วยงานต้นสังกัดที่สามารถรับผิดชอบบุคลากรได้ เช่น พนักงานธนาคาร เป็นต้น

3) การศึกษาต้นแบบ: การพัฒนาสมรรถนะการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กรณีศึกษาอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (อ.ศศิประภา ทิพย์ประภา)

โครงการวิจัยนี้ได้ศึกษาความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การสร้างชุดสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีการโต้ตอบใช้เสียงของโปรแกรมเป็นเสียงบรรยายบทเรียน และมีคู่มือการใช้งานประกอบ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างคือ บทเรียนโปรแกรมสำเร็จรูปมีข้อจำกัดเรื่องเวลา ที่ต้องใช้ในเวลารว่างจากการทำงานเท่านั้น และต้องการเนื้อหาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชุมชน เช่น ประวัติชุมชน แผ่นพับอธิบายขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์ ข้อความในเว็บไซต์ เป็นต้น นอกจากนี้ในด้านการขยายผลนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ชุดนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษให้กับชุมชนที่อยู่ใกล้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่อไปในอนาคตด้วย

ข้อเสนอแนะในภาพรวมของกลุ่มการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพ มีดังนี้

- ผู้ประกอบอาชีพบางกลุ่มที่ไม่สามารถอ่านภาษาอังกฤษได้ ผู้วิจัยควรสร้างเนื้อหาเป็นคำอ่านภาษาไทยประกอบเนื้อหาภาษาอังกฤษด้วย
- การทำสื่อการเรียนรู้ จำเป็นต้องทำคู่มือการใช้หรือคู่มือการอบรม และมีการสาธิตการสอนเป็นรูปแบบวิดีโอประกอบ เพื่อให้ผู้นำไปใช้สามารถนำเนื้อหาและรูปแบบวิธีการสอนไปใช้งานได้ด้วยตนเอง และควรมีการสร้าง Key personal ขึ้นในแต่ละชุมชน เพื่อให้หน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน
- เนื้อหาภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพต่างๆ นี้ สามารถนำไปต่อยอดเพื่อใช้ในการอบรมภาษาอังกฤษในวิทยาลัยชุมชนได้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ (Public hearing) เพื่อให้เกิดการนำองค์ความรู้นี้ไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง

- เนื้อหาที่ผลิตขึ้นควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้ที่มีความรู้ในสาขานั้นๆ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญหรือชาวต่างประเทศ
- เนื้อหาที่ผลิตขึ้นสามารถนำไปพัฒนาเป็น Application เพื่อประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง ตามนโยบายของนายกรัฐมนตรี โดยต้องประสานงานกับ กสทช. ในการพิจารณานำเนื้อหาไปเผยแพร่ แต่ในปัจจุบันซึ่งโครงการวิจัยแต่ละโครงการยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาเนื้อหาเป็น Application ได้ อาจใช้วิธีลงเนื้อหาใน YouTube และสอนวิธีการ Search เนื้อหาแก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สามารถใช้งานเนื้อหาจากโทรศัพท์มือถือได้
- คำว่า นวัตกรรม คือ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้น โดยต้องมีการทดลองก่อนนำไปใช้ และมีการเผยแพร่ให้คนนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น ในการพัฒนานวัตกรรมต้องมีการทบทวนวรรณกรรมและนำเนื้อหามาปรับใช้ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ โครงการวิจัยบางโครงการยังขาดการประเมินว่านวัตกรรมที่สร้างขึ้นนั้นดีหรือไม่ สามารถนำไปใช้จริงได้หรือไม่ จึงควรต้องมีการทดลองใช้อย่างจริงจัง

ทั้งนี้ จากผลการนำเสนอโครงการและระดมความคิดร่วมกัน ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอให้ทุกโครงการถอดองค์ความรู้ในแง่กระบวนการดำเนินงาน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมขึ้น โดยนำเสนอการสกัดองค์ความรู้เพิ่มเติมแล้วนำเสนอออกมาเพื่อให้สามารถนำเสนอผลการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และเพื่อนำข้อมูลองค์ความรู้เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ให้เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยอื่นๆ ที่จะดำเนินการวิจัยต่อยอดองค์ความรู้ต่อไปในอนาคต